

Møte torsdag den 24. november kl. 10

President: Carl I. Hagen

Dagsorden (nr. 15):

1. Finansministerens redegjørelse om stats- og nasjonalbudsjettet for 2006 i Stortingets møte 14. oktober 2005, og finansministerens redegjørelse om endringer av St.prp. nr. 1 (2005-2006) om statsbudsjettet i Stortingets møte 10. november 2005
2. Innstilling fra finanskomiteen om Nasjonalbudsjettet for 2006 og forslaget til statsbudsjett for 2006 (Budsjett-innst. S. I (2005-2006), jf. St.meld. nr. 1 (2005-2006), St.prp. nr. 1 (2005-2006) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1 (2005-2006))
3. Innstilling fra finanskomiteen om skatte-, avgifts- og tollvedtak (Budsjett-innst. S. nr. 1 (2005-2006), jf. St.meld. nr. 1 (2005-2006), St.prp. nr. 1 (2005-2006) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1 (2005-2006))
4. Innstilling fra finanskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Ulf Leirstein og Gjermund Hagesæter om heving av beløpsgrensen for tollfri import (Innst. S. nr. 22 (2005-2006), jf. Dokument nr. 8:1 (2005-2006))
5. Referat

Presidenten: Representantene Hilde Magnusson Lydvo, Laila Dävøy og Børge Brende, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Valg av settepresident

Presidenten: Presidenten vil foreslå at det velges en settepresident for Stortingets møte i dag – og anser det som vedtatt.

Presidenten vil foreslå Solveig Horne. – Andre forslag foreligger ikke, og Solveig Horne anses enstemmig valgt som settepresident for Stortingets møte i dag.

Representanten Ine Marie Eriksen vil fremsette et privat forslag.

Ine Marie Eriksen (H) [10:02:48]: På vegne av representantene Erna Solberg, Gunnar Gundersen og meg selv har jeg gleden av å framsette et forslag om en ordning med spesifiserte rettigheter til grunnskoleopplæring for voksne.

Presidenten: Forslaget vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten foreslå at sakene nr. 1–4 behandles under ett.

Sak nr. 1

Finansministerens redegjørelse om stats- og nasjonalbudsjettet for 2006 i Stortingets møte 14. oktober 2005, og finansministerens redegjørelse om endringer av

St.prp. nr. 1 (2005-2006) om statsbudsjettet i Stortingets møte 10. november 2005

Sak nr. 2

Innstilling fra finanskomiteen om Nasjonalbudsjettet for 2006 og forslaget til statsbudsjett for 2006 (Budsjett-innst. S. I (2005-2006), jf. St.meld. nr. 1 (2005-2006), St.prp. nr. 1 (2005-2006) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1 (2005-2006))

Sak nr. 3

Innstilling fra finanskomiteen om skatte-, avgifts- og tollvedtak (Budsjett-innst. S. nr. 1 (2005-2006), jf. St.meld. nr. 1 (2005-2006), St.prp. nr. 1 (2005-2006) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1 (2005-2006))

Sak nr. 4

Innstilling fra finanskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Ulf Leirstein og Gjermund Hagesæter om heving av beløpsgrensen for tollfri import (Innst. S. nr. 22 (2005-2006), jf. Dokument nr. 8:1 (2005-2006))

Presidenten: Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten foreslå at debatten føres over én dag med en samlet taletid på 4 timer, eksklusive replikker og treminuttersinnlegg. Taletiden blir fordelt slik på gruppene:

Arbeiderpartiet 85 minutter, Fremskrittspartiet 55 minutter, Høyre 35 minutter, Sosialistisk Venstreparti 20 minutter, Kristelig Folkeparti 15 minutter, Senterpartiet 15 minutter og Venstre 15 minutter.

Replikkordskiftene foreslås ordnet slik: Det blir adgang til fem replikker med svar etter innlegg av partigruppene hovedtalere, parlamentariske ledere, statsministeren og finansministeren og tre replikker med svar etter talere med 10 minutters taletid eller mer samt etter øvrige statsråders innlegg innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A) [10:06:10] (komiteens leder): Politikk er å velge. Ved høstens valg stod velgerne overfor to klare alternativ: et høyredominert alternativ, som ville ha nye skattelettelser og økt bruk av private løsninger, og som ville overlate mer av styringen til markedet, og et rød-grønt alternativ, som ville ha bedre velferd framfor nye skattelettelser, som ville styrke fellesskapet, og som ville ha sterkere statlig engasjement for utvikling av arbeids- og samfunnsliv.

Valget gav en ny regjering. Budsjettet viser en ny kurs: velferd framfor skattelette, og kraftig styrking av kommunene. Det gir rom for bedre skole og bedre eldretjenester. Det blir flere og billigere barnehager, og flere kan behandles ved sykehusene. Det blir nye tiltak for dem som

(Schjøtt-Pedersen)

har minst, flere tiltak for å få ned arbeidsledigheten, bedre vilkår for dem som er blitt arbeidsledige, og ikke minst et løft for kulturen, for kreativiteten.

Vi ser en politikk som ikke var mulig under den forrige regjeringen. Vi ser fellesskap der høyreregjeringen sa privatisering, vi ser velferd der høyreregjeringen sa skattelette, og vi ser samfunnsstyring der høyreregjeringen sa markedsmakt.

Det nye flertallet har vært helt tydelig. Vi lover ikke skattelette. Derfor er Bondeviks skattelette nullet ut. Vi skal ikke øke det samlede skatte- og avgiftsnivået utover det vi hadde i 2004. Derfor ser vi en begrenset økning i skatte- og avgiftsnivået på 3 milliarder kr i forhold til årets nivå. Folk flest kommer ut med om lag samme nivå som i dag.

Det er full enighet om at skattesystemet må endres. I dag kan alt fra høyskolelektorer til programledere i fjernsyn organisere seg som aksjeselskap, selge tjenesten til sin gamle arbeidsgiver, og vips så er den samlede skatten redusert fra om lag 61 pst. til 28 pst. Har en lønn og arbeidsgiveravgift på 2,4 mill. kr, kan en i dag spare 700 000 kr i skatt på slike skattetriks – fullt lovlig.

Dette må endres. Men da må skatten på arbeidsinntekt og kapitalinntekt bli mer lik. Bondevik-regjeringen ville gjøre dette på en måte som ville gitt store skattelettelse for dem med høye inntekter og store formuer. Det mener vi er galt.

De som har mest, må bidra mer til fellesskapet. De som har høye inntekter, har som regel også store aksjeutbytter og store formuer. Vi setter ned skatten på lønn. Samtidig øker vi skatten på aksjeutbytte og øker skatten på formue.

Summen av dette betyr klart høyere skatt for de fleste med høye inntekter. De med brutto inntekt over 1 mill. kr får i gjennomsnitt en skatteøkning på nær 44 000 kr. De hundre rikeste i Norge får i snitt en skatteøkning på godt over 1 mill. kr hver, selv når en ser bort fra den økte skatten på aksjeutbytte.

Dette er en klar kursendring i forhold til den store skatteletten som de samme gruppene ville fått med Bondevik-regjeringens budsjett for neste år, og som de fikk med Bondevik-regjeringens budsjett for i år, og det er en klar kursendring fra prioriteringen av skattelette framfor velferd, som preget den forrige regjeringen.

Jeg har med interesse merket meg at Kristelig Folkepartis leder, Dagfinn Høybråten, i sin tale til landsstyret etter valget nettopp pekte på at Sem-erklæringen – som Bondevik-regjeringen styrte etter – gav «skattelette svært høy prioritet i forhold til andre viktige oppgaver».

Jeg tror Høybråten har rett i at velgerne ikke ønsker at skattelettelsene skal gå på bekostning av viktige velferdsoppgaver. Han varsler da også at Kristelig Folkeparti framover ikke vil prioritere skattelette. Samtidig tok Høybråten selvkritikk for at Kristelig Folkeparti ikke har klart å skape troverdighet og resultater når det gjelder kommuneøkonomien. Det var «behov for en langt kraftigere satsing enn det vi klarte å kjempe fram», sa Høybråten.

Den nye regjeringen har fjernet Høyres skattelettelse. Da ble det også plass til en kraftig styrking av kommune-

ne, og det ble plass til langt flere tiltak for de svakeste blant oss. Høybråten sier at kampen mot fattigdom er det viktigste for Kristelig Folkeparti. Veksten i tiltak for denne gruppen tredobles av den nye regjeringen. Vi vil gjerne invitere Høybråten og Kristelig Folkeparti til et konstruktivt samspill til beste for fellesskapet og til beste for menneskene i fellesskapet.

Vi har en ny situasjon med flertall bak den nye regjeringen. Både lobbyister og journalister ser ut for å ha vansker med å venne seg til den nye situasjonen. Samtidig som regjeringspartiene vil ha en åpen dialog med opposisjonen, er selvsagt poenget med å ha flertall at Regjeringen er sikret tilslutning til sine forslag.

Politikken må utformes i et nært samspill mellom Regjeringen og stortingsgruppene. Men samspillet, innspillene og den politiske forankringen skjer selvfølgelig før Regjeringen og partilederne trekker sin konklusjon, ikke etterpå.

Vi har hørt journalister som framstiller det som utrolig at det ikke gjøres endringer i budsjettet. Men det er jo det som er forskjellen på flertallsregjering og mindretallsregjering. Vi er blitt vant til budsjettforslag fra mindretallsregjeringer som utsettes for store endringer i Stortinget etter forhandlinger og kriser. Det har vært en betydelig svakhet for norsk demokrati og en utfordring for den økonomiske styringen. Derfor var det viktig å få et flertallsstyre, så velgerne vet hvem som har ansvaret, og slik at vi sikrer stabil styring av økonomien. Det har vi sett bekreftet i høst. Regjeringens budsjettforslag vedtas i dag uten endringer, og vi ser at Regjeringens økonomiske politikk har stor tillit i markedene.

Hva er så alternativet?

Fremskrittspartiet er blitt Stortingets nest største parti og tar mål av seg til å bygge et bredt borgerlig alternativ. Fremskrittspartiet framhever stadig at de er blitt et såkalt mer seriøst parti. Deres alternative budsjett er imidlertid nærmere leken «tenk på et tall». Her vil de kutte over 800 mill. kr til kultur. Halvparten av alle ansatte i Helsedepartementet må sies opp. Tilsynet med flytrafikken kuttes kraftig. Inntektene i landbruket blir nesten halvert – for å nevne et knippe tiltak.

Fremskrittspartiet mener selv at deres lure knep er å opprette et såkalt utenlandsbudsjett. Der bruker de 7,7 milliarder kr. Det påstås at det skal være uten virkning på priser og rentenivå i Norge, fordi det brukes utenlands.

Man kan ha mange meninger om det. Men hvis det å bruke penger utenlands ikke har virkning på norsk økonomi, har vel heller ikke bevilgninger til u-hjelp virkning på norsk økonomi? Følgelig kan vel heller ikke kutt i bevilgninger til u-hjelp brukes som inndekning for å øke andre bevilgninger innenlands? Men her passer det plutselig Fremskrittspartiet å framstille det som om tiltak utenlands har virkning i Norge, og så kutter man på u-hjelp for å betale tiltak innenlands. Dette viser igjen at Fremskrittspartiets budsjett ikke henger sammen.

Det kan være fristende å sammenligne med det som synes å være et ideal for Fremskrittspartiet, nemlig et privat aksjeselskap. Men hvis et privat aksjeselskap hadde presentert sin økonomi på denne måten, ville det ikke bare

vært i en alvorlig økonomisk situasjon, det ville også operert på kanten av loven og på kanten av reglene for god regnskapsskikk. Hvis Fremskrittspartiet tar mål av seg til å framstå som et alternativ til Regjeringen, må man kunne vente noe mer seriositet enn dette.

Hvor blir det så av Fremskrittspartiet som et parti for «folk flest», som de kaller seg? Fremskrittspartiet gir Norges 100 rikeste en gjennomsnittlig skattelette på om lag 5 mill. kr hver bare på formuesskatten. Det er vel neppe for «folk flest». Samtidig ville Fremskrittspartiets økonomiske opplegg sannsynligvis ført til en klar renteøkning. Det rammer «folk flest». Renteøkningen ville drive opp valutakursen. Det betyr arbeidsledighet i industri, reiseliv og annet konkurranseutsatt næringsliv. Det rammer også «folk flest». Samtidig henter Fremskrittspartiet pengene fra pensjonsfondet. Det betyr dårligere pensjoner i framtida for «folk flest».

Det ville vært bedre om Fremskrittspartiet snakket mindre om sin seriositet og heller gjorde noe mer for å bli seriøs.

Presidenten: Presidenten merket seg betegnelsen «høyre regjeringen». Så lenge et av partiene i den foregående regjeringen het Høyre, ville det være en faktafeil å påstå at det var en høyre regjering. En liten h holder ikke så lenge det er et parti med det navnet. Presidenten aksepterer «høyredominert» som en meningsytring.

Det blir replikkordskifte.

Ulf Leirstein (FrP) [10:16:02]: Det er interessant å lytte til saksordføreren, som jeg ville tippet skulle presentere regjeringspartienes innstilling, men som brukte såpass mange minutter på å karakterisere Fremskrittspartiets politikk. Det er for så vidt hyggelig at vi får oppmerksomhet om vår politikk. Det kan jo tyde på at Arbeiderpartiet har noe å skjule, siden han brukte så liten tid på å snakke om hva de faktisk selv serverer velgerne her i dag gjennom budsjettinnstillingen.

Aller først merket jeg meg at Schjøtt-Pedersen mente at å bruke noe mer av petroleumsinntektene var å ta fra framtidige pensjoner. Betyr det at representanten Schjøtt-Pedersen ønsker å øremerke dette petroleumsfondet til framtidige pensjoner?

Jeg har også registrert at i fjor var Arbeiderpartiet opptatt av en rekke ting de i år plutselig ikke lenger er opptatt av. I fjor var de bl.a. sterk kritisk til økning av momsen. Nå legger de fram et budsjett som øker matmomsen og enkelte andre momssatser. Hva har forandret seg fra i fjor til i år, med unntak av at de i år er i posisjon?

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A) [10:17:29]: Fremskrittspartiet synes å lide av den tro at dersom man bruker penger, har det ingen konsekvenser. Men det økonomiske opplegget som Fremskrittspartiet har, fører reelt sett til at man øker bruken av penger i økonomien med 27 milliarder kr. Det fører ikke bare til at vi får et sterkere press i økonomien, at vi får et sterkere prispress, og at vi får høyere renter, som fører til at mange rundt omkring i samfunnet av «folk flest» vil få økonomiske problemer. Det fører

også til at valutakursen presses opp, med de virkningene det får for konkurranseutsatt næringsliv, med tap av arbeidsplasser som resultat. Det burde i seg selv være advarsel nok, som Fremskrittspartiet burde ta inn over seg. Dertil er det slik at bruker man av oljefondet, det framtidige pensjonsfondet, betyr det at det blir mindre penger til framtidige pensjoner, og det betyr mindre sikkerhet for framtidige pensjoner. Også det rammer «folk flest».

Jan Tore Sanner (H) [10:18:48]: Representanten Karl Eirik Schjøtt-Pedersen bruker veldig mye tid på å skryte av alle de skatteøkningene som Regjeringen foreslår. Ja, det er en del som får økt skatt: De som investerer sine egne penger i arbeidsplasser og bedrifter, får økt skatt. Mange pensjonister får økt skatt, og boligeiere får økt skatt.

I valgkampen utfordret Høyre Arbeiderpartiet på mulighetene for at Arbeiderpartiet ville gjeninnføre eller øke noen former for boligskatt. I Aftenposten for 23. august sier Hill-Marta Solberg:

«Jeg kan garantere at vi ikke vil gjeninnføre boligskatten. Jeg kan garantere at vi ikke vil gå inn for en statlig eiendomsskatt.»

Fremstår ikke dette som i beste fall en halvsannhet når Arbeiderpartiet og dets regjeringspartnere har foreslått en økning av likningstakstene på boliger med 25 pst.? Ifølge Peter Batta i Huseiernes Landsforbund vil det føre til en økt boligbeskatning for dem som har formuesskatt, på 1 650 kr. Mener representanten Karl Eirik Schjøtt-Pedersen at dette ikke er å øke noen former for boligskatt?

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A) [10:20:19]: Regjeringen har ikke foreslått å gjeninnføre fordelsbeskatning av bolig. Jeg kan ikke se at det finnes i noe element av dette budsjettet. Regjeringen har gjennom sin plattform slått fast at eiendomsskatt skal være en frivillig kommunal skatt. Men også Høyres økonomiske opplegg inneholder formuesskatt, selv om Høyre mener at man skal fjerne den over tid. Også Høyres økonomiske opplegg innebærer at man har en formuesbeskatning av de ulike objekter som inngår i formuen, bl.a. bolig. Og da er det slik at den endringen som foreslås i verdifastsettelsen, har virkning for formuesskatten.

Vi mener at formuesskatt er en viktig del av det samlede skattesystemet. Det er også den viktigste forklaringen på at mens den forrige regjeringen la fram et økonomisk opplegg som ville gitt vesentlige lettelser for grupper med høye inntekter, har den rød-grønne regjeringen lagt fram et økonomisk opplegg som betyr at grupper med høye inntekter samlet sett får bidra mer til fellesskapet når man ser skatt på lønn, formue og aksjeutbytte i sammenheng.

Hans Olav Syversen (KrF) [10:21:45]: Jeg skjønner at Karl Eirik Schjøtt-Pedersen er en ivrig leser av Dagfinn Høybråtens taler, og jeg skjønner også at det var oppbyggelig lesning for finanskomiteens leder, selv om den var ganske selektiv. Hvis han hadde lest talen, hadde han også sett at Kristelig Folkeparti står fast ved skattereformen, at vi står fast ved at det var helt nødvendig med skattelettel-

ser for næringslivet, ikke minst da Bondevik-regjeringen overtok, for å få økonomien på fote og sikre norske arbeidsplasser.

Vi takker for invitasjonen. Jeg vil spørre Karl Eirik Schjøtt-Pedersen: Når man foretar betydelige kutt i kontantstøtten, man kutter i overføringen til private høyskoler som utdanner sykepleiere, lærere og førskolelærere, man kutter i overføringen til det kirkelige fellesråd, man kutter i overføringen til rådgivningstjenesten for gravide, man kutter i kapitaltilskuddet til både friskolene og frimenighetene, og man øker ikke skattefradraget til de frivillige organisasjonene, hva er det da som innebærer en invitasjon til Kristelig Folkeparti i de kuttene jeg her har nevnt?

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A) [10:23:19]: Jeg har hatt stor nytte av å lese Høybråtens tale. Jeg registrerer at den største overgangen fra Kristelig Folkeparti ved valget faktisk var til Arbeiderpartiet, og jeg registrerer at det er tilsvarende syn på viktige veivalg i politikken hos Kristelig Folkeparti og den sittende regjering.

Hvis vi ser på forskjellene i budsjettopplegget til Kristelig Folkeparti og Høyre – ikke i inneværende år mens de har sittet i regjering sammen, men de tradisjonelle forskjellene – ja, så er det vesentlige avvik mellom disse partiene. For eksempel vil Høyre tradisjonelt kutte i bistand til utviklingsland, mens Kristelig Folkeparti ønsker det motsatte.

Denne type avvik ser vi også mellom den sittende regjering og f.eks. Kristelig Folkeparti. Men samtidig ser vi at på viktige områder som Høybråten vektlegger i sin tale, bl.a. betydningen av å styrke kommuneøkonomien og å velge velferd framfor skattelette, er det sammenfallende syn. Det gir etter mitt syn grunnlag for et konstruktivt samarbeid, som jeg gjerne inviterer til.

Lars Sponheim (V) [10:24:43]: La meg først få takke for presidentens irettesettelse av komitelederen når det gjelder navnet på den forrige regjeringen. Jeg må innrømme at det var dager i den forrige regjeringen som var veldig gode for meg også – slik Schjøtt-Pedersen tydeligvis har en god dag i dag – hvor jeg hadde en følelse av at det definitivt var en Venstre-dominert regjering jeg var medlem av.

Når det gjelder denne skattedebatten, som dette kommer til å handle om, er det et faktum at det skatteopplegget Regjeringen har foreslått, ligger mye nærmere den avgåtte regjeringens opplegg enn det både Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV har skissert i sine egne stortingsvalgprogram og alternative budsjetter – og ikke minst i den retorikken de hadde i valgkampen. Det er heller ikke spesielt sosialt. OK, det er litt mindre toppskattelette enn det den forrige regjeringen foreslo, og litt mer formuesskatt, men de har underslått det faktum at de halverer lettelsene i minstefradraget. Da spør jeg: Hva er det som er så sosialt med å gi skatteskjerpelse på vanlige lønnsinntekter, mens de med arbeidsinntekt over gjennomsnittet får store skatteletter?

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A) [10:26:04]: Det er ikke skatteskjerpelse for folk med vanlige lønnsinntekter. De kommer ut om lag som i inneværende år.

Arbeiderpartiet reiste kritikk mot den forrige regjeringens skattereform på to punkter. Det ene var at man ville kombinere skattereformen med en skattelette på 12 milliarder kr. Det mente vi var galt. Vi mente at man heller burde bruke disse pengene på skole, omsorg og pensjoner. Dertil kritiserte vi fordelingsvirkningen, fordi den forrige regjeringen la opp til lettelser i toppskatten parallelt med lettelser i formuesskatten, ja sågar ønsket man å fjerne formuesskatten. Det mente vi var galt. Derfor har vi lagt opp til en helt annen profil på skattereformen, som fører til at de med inntekt på over 1 mill. kr i gjennomsnitt kommer ut med en skatteskjerpelse på 44 000 kr. Det er en langt bedre sosial profil enn det som var i den forrige regjeringens opplegg, og det er også en bedre sosial profil enn det som følger av det eksisterende skattesystemet.

Og la meg avslutte med å si at ikke minst er det en helt annen profil enn på det skatteopplegg som den avgåtte regjeringen presenterte for inneværende år, hvor den la opp til skatteletter på nesten 30 000 kr for gruppen med 1,5 mill. kr i inntekt, mens vi med neste års opplegg gir en skatteskjerpelse på vel 18 000 kr.

Ulf Leirstein (FrP) [10:27:38]: Jeg registrerer at representanten Schjøtt-Pedersen visstnok har betydelig innsikt i Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett. Jeg setter stor pris på at finanskomiteens leder har satt seg så grundig inn i Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett, men han skulle kanskje heller brukt den tiden på å sette seg inn i sin egen innstilling og hva de selv faktisk velger å fremme.

Jeg registrerer at formuesskatten er en skatt som skal ta de rike. Veldig mange pensjonister i dette land må betale formuesskatt. Hvor blir det da av den sosiale profilen når disse gruppene skal rammes av dette skatteopplegget som Regjeringen og regjeringspartiene legger opp til?

Så savner jeg en del saker som representanten fra Arbeiderpartiet var opptatt av for ett år siden, og jeg følte ikke at jeg fikk noe som helst svar på de spørsmålene jeg tok opp i sted. Hvorfor er man ikke nå veldig opptatt av å gjøre noe med pasientbehandlingen ved norske sykehus? I fjor var representanter fra Arbeiderpartiet veldig opptatt av å snakke om at sykehusøkonomien skulle styrkes. Når Fremskrittspartiet nå fremmer forslag om det, blir det på mange måter latterliggjort i forhold til vår økonomiske politikk. Det skal jeg komme mer tilbake til senere, men jeg skulle gjerne fått en utdyping fra representanten Schjøtt-Pedersen om disse forholdene.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A) [10:29:13]: Det er riktig som representanten Leirstein viser til, at Bondevik-regjeringens budsjett ville ført til et redusert behandlingsnivå ved sykehusene. Det ville vært galt. Derfor har Stoltenberg-regjeringen foreslått å bevilge 0,5 milliarder kr mer, slik at man skal kunne styrke pasientbehandlingen og opprettholde den.

Det jeg har stilt spørsmålsteget ved når det gjelder Fremskrittspartiets budsjett, er først og fremst mangelen på en samlet økonomisk styring, men også fordelingsvirkningen mellom ulike grupper. Regjeringen – Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet – har gått inn for endringer i formuesskatten, som betyr at de som har lavere formuer, kommer bedre ut ved endringen av formuesskatten og får høyere bunnfradrag. Fremskrittspartiet foreslår jo at de hundre rikeste i dette landet i gjennomsnitt skal få 5 mill. kr i skattelette på formuesskatten hver. Hva er rimelig i forhold til det? Er det et uttrykk for omtanke for folk flest, at man gir massive skatteletter til dem som har aller mest?

Ellers må jeg foreske representanten om at vi kommer til å følge nøye med i hva som står i Fremskrittspartiets alternative budsjetter, slik at vi får klarhet i konsekvensene av dem – konsekvenser som jeg dessverre registrerer at Fremskrittspartiet ikke alltid tar like mye innover seg.

Presidenten: Replikordskiftet er over.

Ulf Leirstein (FrP) [10:30:50]: Jeg har i mitt innlegg tenkt å snakke om Fremskrittspartiets politikk. Det tror jeg er en grei måte å få oppklart en del av de misforståelsene på som saksordfører tidligere tydeligvis har kommet med.

Fremskrittspartiet har troen på enkeltmennesket, og at hver enkelt av oss i større grad enn i dag skal få mulighet til å fatte beslutninger som vedrører vårt eget liv.

Fremskrittspartiets forslag til statsbudsjett for 2006 viser kun den retning vi ønsker at staten skal tilordne seg i forhold til å nå våre langsiktige mål for samfunnet. Gjennom å gjøre omprioriteringer på statsbudsjettet for ett år kan man ikke vise alle de endringer som er nødvendige for å få et friere og bedre samfunn for enkeltmennesket på alle samfunnsområder. Derfor må vårt forslag til statsbudsjett leses som de første skritt på veien for å nå de mål Fremskrittspartiet ønsker for samfunnet.

Vi har i vårt alternative statsbudsjett lagt vekt på

- skattereduksjoner
- avgiftsreduksjoner og investeringer som bidrar til økt effektivitet og bedre ressursutnyttelse
- lovendringer og reformer som over tid virker effektiviserende og produktivitetsfremmende på norsk økonomi

Fremskrittspartiet legger stor vekt på å få bedre tjenester fra offentlig sektor gjennom effektivisering, investering og rasjonalisering. Investeringer i offentlig eid realkapital vil øke veksten i både offentlig og privat verdiskaping.

Fremskrittspartiet mener at Regjeringen lar den offentlige realkapital og dermed mange av det offentliges primær oppgaver forvitte. Det må investeres mer i offentlig sektor, spesielt innen helse- og omsorgssektoren, slik at folk flest kan få et bedre tilbud av offentlige tjenester. Konkurransetsetting vil øke effektiviteten i tjenesteproduksjonen og kan gjennomføres selv om det offentlige har ansvar for finansiering og kvalitetssikring av tjenestene.

Ønsket om å foreta nødvendige investeringer i offentlig sektor må ikke misforstås i den retning at Fremskrittspartiet

ønsker en større offentlig sektor. Tvert i mot, Fremskrittspartiet er bekymret over den sterke veksten i statens utgifter.

I vårt alternative statsbudsjett foretar vi vesentlige endringer i budsjettets hovedprioriteringer. Fremskrittspartiet kutter betydelig i de løpende statlige utgiftene, men omfordeler samtidig til bl.a. helsevesenet, justissektoren og samferdselssektoren. Disse høyst nødvendige omprioriteringer fører bl.a. til

- bedring av den sosiale profilen
- bedring av helsevesenets samlede økonomi
- styrking av justissektoren
- styrking av Forsvaret
- økt satsning på veibygging

Samtidig reduserer Fremskrittspartiet det samlede skatte- og avgiftstrykket med over 28 milliarder kr. Dette får gunstige effekter på økonomien fordi

- det blir mer lønnsomt å investere, arbeide og spare, noe som bedrer grunnlaget for økonomisk vekst
- varer og tjenester blir rimeligere som følge av avgiftsletter
- grensehandelen reduseres som følge av avgiftsletter og bidrar til økt sysselsetting samt mindre smuglig og annen illegal virksomhet

Angrepene mot Fremskrittspartiets budsjettopplegg har ofte vært disponeringen av inntekter fra petroleumsvirksomheten. For inneværende år er det vedtatt å disponere 22 milliarder kr mer enn handlingsregelen tilsier. Fremskrittspartiets forslag for neste år er at vi disponerer 29 milliarder kr mer enn handlingsregelen tilsier.

Handlingsregelen har siden den ble innført i 2001, aldri blitt fulgt. Og da virker det noe underlig at det eneste sårliggjørende i finanspolitikken skal være å følge denne såkalte handlingsreglen når ingen regjering så langt har lagt opp til å følge den. Hvordan kan man da beskyldes Fremskrittspartiet for å være såkalt uansvarlig, når stortingsflertallet har valgt den samme såkalte uansvarligheten i alle budsjetter som er vedtatt siden 2001, da regelen ble innført? Innen utgangen av 2009 kan man forvente at Petroleumsfondet kommer til å lyde på 2 500 milliarder kr. Hvis man legger handlingsregelen til grunn, betyr det at man på det tidspunkt kan disponere 100 milliarder kr. Det er altså nesten ti ganger mer enn Regjeringen og stortingsflertallet legger opp til for 2006.

Etter Fremskrittspartiets mening er det viktig å skille mellom forbruk og investering når man bruker inntekter fra petroleumsvirksomheten. Fremskrittspartiet mener at en ansvarlig og langsiktig forvaltning av oljeformuen må fokusere på å maksimere økonomisk vekst, og at oljeinntektene i større grad dermed kan brukes til nødvendige investeringer fremfor investeringer i utenlandske verdipapirer. Det hjelper svært lite for kommende generasjoner at de arver vår oljeformue i form av et oljefond, hvis de samtidig står overfor enorme investeringer som tidligere har vært mangelfulle.

Fremskrittspartiet er opptatt av å spare midler for å møte framtidige forpliktelser. Men: Vi har råd til noe bedre.

Fremskrittspartiet fremmer forslag om reduksjon av skatter og avgifter med over 28 milliarder kr. Det å gi re-

duksjon av skatter og avgifter er ikke noe man gjør for å være snill. Ved å redusere skatter og avgifter velger man å la folk få beholde mer av sin inntekt og sine midler enn det som det legges opp til i innstillingen fra stortingsflertallet.

De fleste vil helst jobbe for egen inntekt og kunne leve av denne. Det gir mennesker verdighet og gjør arbeidet mer meningsfylt. Fremskrittspartiet vil derfor at skattelettelse skal merkes for folk flest, og at lettelsene i særlig grad skal komme de med lav inntekt til gode.

Fremskrittspartiet foreslår en betydelig satsing på utbygging av norske veier, viktige investeringer i våre sykehus, styrking av og nødvendige innkjøp til vårt forsvar, en bedre eldreomsorg, økte ressurser til norsk skole, betydelig avsetning til forskning på viktige samfunnsområder og investeringer som næringslivet ber om. Dette er noen eksempler på investeringer som det for Fremskrittspartiet er viktig å påpeke at vi har råd til. Det vil være fornuftig å investere i fremtiden og legge til rette for framtidige generasjoner. Vi har råd til noe bedre.

En rekke av Fremskrittspartiets forslag vil gi en betydelig mer sosial profil overfor alle de grupper i vårt samfunn som har lite. Gjennom statsbudsjettet har vi mulighet til å gi et løft til alle landets minstepensjonister. Fremskrittspartiet foreslår å øke minstepensjonen med kr 5 000 fra neste år. Norge har råd til å beholde matmomsen på 11 pst., framfor å øke den til 13 pst., som Regjeringen har foreslått. Økning i utgiftene for husholdningene vil spesielt ramme de som har lite fra før.

Vi ønsker en opptrapping for å nå full grunnpensjon for samboende pensjonister. Vi fremmer forslag om at særfradraget for alder og uførhet økes. Samtidig vil våre skatte- og avgiftskutt merkes mest for dem som har lite.

Fremskrittspartiet konstaterer at vi som nasjon stadig opplever en utvikling vi ikke ønsker. Spesielt ser vi dette på området kriminalitet. Derfor er det behov for å få på plass et investeringsbudsjett for politiet. Fremskrittspartiet vil at politiet skal få et investeringsbudsjett på 500 mill. kr for neste år, slik at våre tjenestemenn- og kvinner kan få kjøpt inn nødvendig utstyr for å trygge sin egen sikkerhet og styrke kampen mot en stadig råere og tøffere kriminalitet.

Fremskrittspartiet ønsker et system med en direkte betaling via den enkelte bruker til det pleietilbud den enkelte selv ønsker. Men det politiske flertall ønsker et system der bostedskommunens økonomi og prioriteringer skal bestemme hvilke tilbud man får når man trenger omsorg. Inntil vi kan få på plass et nytt finansieringssystem, ønsker Fremskrittspartiet at kommunene, som i dag har ansvaret for eldreomsorgen, skal få betydelige økte ressurser. Men i motsetning til Regjeringen ønsker vi å øremerke store deler av den styrkingen som kommunene skal få i 2006. Innenfor dagens system er det kun øremerking til eldreomsorg og skole som gir innbyggerne en garanti for at økte ressurser faktisk går til en bedre eldreomsorg og skole. Vi ønsker at kommunene skal tilby flere og bedre sykehjemsplasser. Vi ønsker at kommunene skal gi et bedre tilbud om hjemmebaserte tjenester. Vi ønsker en styrking av skolen, med fokus på innholdet. Derfor vil Frem-

srittspartiet øremerke milliardbeløp til kommunal sektor.

Fremskrittspartiets budsjettopplegg tar utgangspunkt i at Norge faktisk har råd til noe bedre.

Forskjellen i norsk politikk går på mange områder mellom Fremskrittspartiet på den ene siden og de øvrige politiske partiene på den andre. Fremskrittspartiet mener at vi kan unne oss litt mer velferd. De øvrige partier tviholder på argumentasjonen om at hvis vi bruker én krone mer så går det galt. Forskjellen mellom Fremskrittspartiet og alle de andre partiene er en forskjell som vi som parti kan leve med. Men det som er trist, er at en rekke mennesker som har stått på med sin arbeidsinnsats gjennom et langt liv, nå ikke skal få nyte godt av den velstanden de har lagt grunnlaget for. De andre partiene har langt på vei skapt et inntrykk av at Norge ikke har råd til mer velferd. Men en feilaktig påstand blir ikke til fakta bare fordi man gjentar påstanden mange nok ganger.

Fremskrittspartiet konstaterer at i innstillingen om statsbudsjettet velger flertallspartiene å kjøre igjennom alle sakene slik som Regjeringen har fremmet dem for Stortinget. Statsministeren var i sin tiltredelsestale i denne sal opptatt av at man skal ha et samarbeid med opposisjonen. I budsjettssammenheng er det tydeligvis ikke ønskelig.

Jeg tar opp alle våre forslag som er framsatt av Fremskrittspartiet i budsjettinnstillingen, samt Fremskrittspartiets forslag i sak nr. 4.

Presidenten: Ulf Leirstein har tatt opp de forslagene han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A) [10:41:12]: Jeg merket meg at representanten Leirstein sa at Norge har råd til noe bedre, og at vi må unne oss litt mer velferd. Fremskrittspartiet sitter jo i styringen av flere av våre kommuner, bl.a. i noen av våre største kommuner, bl.a. i Oslo. I dag kan vi lese oppslag i Dagsavisen om stoppeklokke for all hjemmehjelp i Oslo. Tror representanten Leirstein og Fremskrittspartiet at eldre mennesker som bor i Oslo, føler at det er Fremskrittspartiets velferd som strømmer imot dem når de blir satt under stoppeklokkestyring for hvor mye som skal vaskes, når rullestolbruker Elsa Evjen i Dagsavisen sier at det ikke blir veldig rent av at det vaskes én time en gang i måneden?

Denne regjeringen har prioritert en styrking av kommuneøkonomien som gjør det mulig for kommunene å bruke mer penger på denne typen velferd. Men det er kommunene som bestemmer hva de skal bruke disse pengene til. Føler ikke representanten Leirstein en viss avstand mellom Fremskrittspartiets språkbruk og det vi ser av Fremskrittspartiets politikk, bl.a. i Oslo?

Ulf Leirstein (FrP) [10:42:41]: Hvis vi skal snakke om stoppeklokker, kan jeg vise til en rekke arbeiderpartistyrte kommuner hvor man angivelig bruker den samme formen for såkalt stoppeklokke og den type skjemaer. Men det er ikke det debatten dreier seg om. Det dreier seg om å gi økt velferd.

Det er slik at Fremskrittspartiet i sitt budsjett nå foreslår å bevilge like mye friske midler til kommunal sektor som regjeringspartiene. Den store forskjellen er at mens representanten Schjøtt-Pedersen er bekymret for at noen kommuner kanskje kan finne på å bruke de pengene på noe annet enn eldreomsorg og skole, så foreslår nettopp Fremskrittspartiet å øremerke betydelige deler av dette, slik at alle eldre og skolebarna våre er garantert at disse økte inntektene kommer til eldreomsorg og til skole, og ikke til andre ting.

Peter Skovholt Gitmark (H) [10:43:43]: Jeg har den største forståelse for at representanten Leirstein ikke tar opp sammenhengen i norsk økonomi, at det å bruke økte oljepenger faktisk fører til økt press på renten. Men jeg har også en stor forståelse for at det å ta midler fra Pensjonsfondet – jeg ønsker å gjøre representanten Leirstein oppmerksom på at oljefondet nå har blitt et pensjonsfond – at det å ta midler fra våre fremtidige pensjonister ikke er spesielt sosialt.

Det er allment aksepterte sannheter at økt pengebruk faktisk medfører økt press på renten, som igjen fører til styrket kronekurs. Dette er en politikk for massiv utflytting av konkurranseutsatt næringsliv. Det har en hårreisende sosial profil ved at barnefamilier spesielt vil lide under en økt rente. Men jeg har forståelse for at våre pensjonister i Spania vil ha glede av Fremskrittspartiets budsjettframlegg, og de er jo en økende velgerbase for partiet.

Ulf Leirstein (FrP) [10:45:10]: Jeg skjønner godt at Høyres representant er opptatt av velgerbaser. Det hadde kanskje vært godt å ha. (Munterhet i salen)

Jeg synes det er ganske utrolig at flere representanter, inkludert sist replikant, snakker om at vi nå har fått et pensjonsfond, og at det er til pensjoner. Man kan ikke snakke med noen troverdighet om det før dette såkalte pensjonsfondet blir øremerket for pensjoner. Vi ser fram til behandlingen av saken om pensjonsfondet og til å se om vi da kan få flertall for å få regler som gjør at midler blir øremerket for framtidige pensjoner.

Jeg synes på mange måter at Høyre ikke skal snakke om handlingsregelen og om sammenhengen i norsk økonomi. Den forrige regjeringen klarte samlet på fire år å overskride handlingsregelen med 100 milliarder kr, til tross for at man skryter av at det gikk rimelig bra på mange samfunnsområder. Den sosiale profilen var det Fremskrittspartiet som bidrog til, når vi inngikk forlik. Det har flere representanter for de tidligere regjeringspartiene innrømmet. Så der føler jeg at vi er på trygg grunn.

Heikki Holmås (SV) [10:46:32]: I forrige periode var Fremskrittspartiets nåværende parlamentariske leder, Siv Jensen, en av SVs beste allierte i arbeidet og kampen for billig barnehageplass til alle.

I sitt alternative budsjett kutter Fremskrittspartiet 1,3 milliarder kr i satsingen på barnehager. Er det slik at Fremskrittspartiet nå har gått vekk fra sine løfter om billige barnehageplasser, som de sammen med SV var initiativtakere til i forrige periode? Er det slik at Fremskrittspartiet

snart har tenkt å fortelle alle sine velgere, som faktisk stolte på at også Fremskrittspartiet ville stå ved det løftet de gav i forrige periode, at de nå har gått vekk fra dette løftet?

Ulf Leirstein (FrP) [10:47:37]: For Fremskrittspartiet er det viktig med valgfrihet i familiepolitikken. Når vi snakker om en storsatsing på utbygging av barnehager, er det selvfølgelig viktig, noe som et enstemmig storting tidligere har uttrykt. Men det er også viktig å ivareta valgfriheten, bl.a. gjennom kontantstøtten. Den nye regjeringen velger, smålig nok, å kutte en liten del i den kontantstøtteordningen som man har i dag.

Hele forutsetningen for at man inngikk den type forlik var at valgfriheten skulle ligge i bunnen, og at det skulle være likebehandling av private barnehager og kommunale barnehager. Fremskrittspartiet har derfor i sitt budsjett stort sett lagt seg på den rammen som den avgåtte regjeringen la seg på for å få på plass flere barnehageplasser.

Dette har vi fokusert på, men vi er også opptatt av at det skal være en betydelig valgfrihet for småbarnsfamiliene, noe som den nye regjeringen tydeligvis ikke er opptatt av.

Björg Tørrisdal (KrF) [10:48:41]: For Kristelig Folkeparti er kampen mot fattigdom og for økt bistand den aller viktigste. Veien til internasjonal fred handler om en mer rettferdig fordeling av verdens ressurser.

I vår besøkte Fremskrittspartiets daværende nestleder, Siv Jensen, Uganda. Hun var vitne til fattigdom og nød og fikk se hvor viktig norsk bistand er. Hun uttalte i den forbindelse at Fremskrittspartiet ville godta Kristelig Folkepartis politikk for økt bistand, og gikk inn i valgkampen med løfter om en ny bistandspolitikk.

Dagens innstilling viser at Fremskrittspartiet ikke har snudd i bistandspolitikken. Hvorfor? Var det bare for å sjarmere Kristelig Folkeparti? Handlet ikke Siv Jensens ord om de fattigste i verden?

Ulf Leirstein (FrP) [10:49:46]: Det er ikke lett for denne representanten å være mellommann mellom representanten Siv Jensen og replikanten med hensyn til hva Siv Jensen opplevde i Uganda.

Hvis man hadde lest det som Siv Jensen sa bl.a. i vår partiavis da hun kom hjem, og hørt det hun har fortalt, hadde man funnet at det er helt riktig at hun så mye elendighet. Men hun så også at mye av u-hjelpspengene går til korrupte statsledere, som putter dem i egen lomme. De kommer i liten grad fram til dem som faktisk trenger det. Derfor er vi enig med den nye regjeringen i at vi skal kutte en del i det som går på den direkte, bilaterale støtten. Vi kutter dog mye mer.

Vi er opptatt av å se dette i sammenheng med bl.a. landbrukspolitikken, at de land som har en utfordring, får mulighet til å selge sine produkter også til Norge og til andre rike land i Europa.

Vi ønsker økt støtte til nødhjelp ved katastrofer, noe som vi har lagt inn i vårt budsjett. Ikke minst ønsker vi å gi betydelig mer støtte til og bedre rammebetingelser for

frivillige organisasjoner, som gjør en kjempeinnsats for å bekjempe fattigdom.

Lars Peder Brekk (Sp) [10:51:14]: Ulf Leirstein og Fremskrittspartiet lover oss et friere og et bedre samfunn. De sier også at de skal være ansvarlige – og være ansvarlige i samarbeid med andre partier.

Jeg har lyst til å påpeke et par ting i budsjettalternativet deres. De foreslår enorme skatte- og avgiftslettelser, 28 milliarder kr. Hvilke konsekvenser får det for fellesskapsløsninger? De foreslår betydelige kutt i u-hjelpen, 8–9 milliarder kr. Det radbrekker internasjonal solidaritet. De foreslår enorme kutt i overføringene til landbruket, noe som umuliggjør landbruk i hele landet. Jeg har lyst til å spørre Leirstein: Er dette en ansvarlig politikk, eller er det en demonstrasjonspolitikk?

Fremskrittspartiet står nå for en alenegang. Hvorledes skal de komme videre når det gjelder samarbeid, når de kommer med en slik demonstrasjonspolitikk? Hvorledes ønsker de å få til et samarbeid med andre partier i Stortinget med det grunnlaget de her har lagt fram?

Ulf Leirstein (FrP) [10:52:33]: Jeg vet ikke om det siste som replikanten tok opp, må kunne tolkes som at man kanskje ønsket å invitere Fremskrittspartiet inn i varmen i den nye regjeringen, slik at man fikk et bredere parlamentarisk grunnlag, for mye kan tyde på at i enkeltsaker vil den nye regjeringen kanskje ha et stort behov for det.

Når det gjelder de forholdene som representanten tar opp, er det slik at når vi kutter i en del landbrukssubsidier, innfører vi også i vårt budsjett en del overgangsordninger, slik at det skal kunne gå lettere enn om en bare innfører et flatt kutt. Jeg tror faktisk at de WTO-forhandlingene vi opplever i disse dager, som bl.a. en senterpartistatsråd er ansvarlig for, mest sannsynlig vil føre til større omstillinger for landbruket i Norge. Da blir Fremskrittspartiets kutt i så måte bare blåbær.

U-hjelp var jeg inne på i stad.

Når det gjelder skattelettelser, er det faktisk slik at vi i vårt statsbudsjett også kutter betydelig i en del av utgiftene til staten, nettopp for å vise at vi ikke bare gir skattelettelser, men også kan omprioritere på det budsjettet vi har til behandling.

Presidenten: Dermed er replikkordskiftet over.

Jan Tore Sanner (H) [10:54:05]: Den økonomiske politikken Høyre fikk gjennomført i regjering, gav oss både lav rente og en sterkere økonomisk vekst enn de fleste sentrale EU-land. Derfor vokser nå skatteinntektene mer enn forventet og gir flere milliarder kroner til å styrke velferden.

Med vårt forslag til statsbudsjett og de justeringene Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre har samlet seg om i finansinnstillingen, ville denne positive utviklingen blitt forsterket:

- Veksten i økonomien gir mer å fordele til psykiatrien, til barnehagene og til omsorg.

- Innretningen av politikken legger grunnlag for morgendagens velferd gjennom en økonomisk politikk som sikrer lav rente og større rom for privat sektor, en kunnskapspolitikk hvor barna får flere undervisningstimer og lærerne mer etterutdanning, og en fremtidsrettet næringspolitikk hvor bedriftene får lavere skatt, og hvor det satses mer på forskning, utvikling og innovasjon.

En slik politikk skaper trygghet og muligheter – trygghet fordi vi holder orden i økonomien, satser på utdanning, en politikk som trygger jobbene og en velferdspolitikk som hjelper flere til å kunne klare seg selv, og muligheter fordi enkeltpersoner, lokalsamfunn og bedrifter som får mer handlingsrom, tar mer ansvar og bidrar til å skape en positiv utvikling.

Mange europeiske land ser til Norden og Norge for å lære av vår suksess – en suksess om knytter seg til kombinasjonen av gode velferdsordninger og et dynamisk arbeids- og næringsliv. De ser til Norden og Norge, ikke for å kopiere våre velferdsordninger, men for å lære av vår arbeids- og næringspolitikk.

Stoltenberg-regjeringen går motsatt vei og varsler en kopi av andre lands fiasko. Mens våre konkurrenter i Europa nå senker skattene og fjerner reguleringer, går Stoltenberg-regjeringen motsatt vei og varsler høyere skatter og flere reguleringer. Det er ikke uten grunn at flere spør seg om det er arbeidsløshetens Frankrike som er den nye regjeringens fyrtårn.

Noen uker etter valget slo Dagsavisen opp over hele førstesiden at Stoltenberg-regjeringen kom til dekket bord. Forklaringen er åpenbar. Norsk økonomi er meget sterk. Aldri før har flere vært i jobb, og aldri før har det blitt etablert så mange bedrifter.

I den rød-grønne regjeringens statsbudsjett bekreftes denne positive utviklingen. Kristin Halvorsen beskriver et bilde hvor det meste går bra. Problemet er bare at finansministeren åpenbart ikke har forstått *hvorfor* det går så bra. Stoltenberg-regjeringen fjerner nemlig de virkemidlene som har vært med på å skape den positive utviklingen:

- Skattelettelser er blitt til skatteskjerpelser.
- Satsing på forskning, utvikling og innovasjon er blitt til kutt i forskning.
- Et fleksibelt arbeidsmarked skal reguleres.
- En politikk for en lav rente er blitt en politikk som vil øke presset på renten og kronekursen.
- En politikk som skapte økt rom for privat sektor, er blitt en politikk som vil flytte arbeidskraft fra industrien til offentlig sektor.

Det å komme til dekket bord gir et fantastisk utgangspunkt. Men mulighetene kan også skusles bort. Det som skulle være en aktiv næringspolitikk, er blitt en aktiv politikk for å kvitte seg med virkemidler i næringspolitikken, noe næringsminister Odd Eriksen også bekreftet da han ble konfrontert med kuttene i den næringsrettede forskningen.

Det økte handlingsrommet som har fremkommet i det rød-grønne budsjettet på grunn av nye anslag, bruker Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre bl.a. til ytterligere

å styrke den næringsrettede forskningen. I dag fremmer vi et forslag som gir Regjeringen en ny sjanse til å fylle opp Forskningsfondet i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett, i tråd med det forslaget som Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre fremmet i budsjettet.

Budsjettet vil gi en kraftig skatteøkning for selvstendig næringsdrivende og familieeide bedrifter. Nesten en halv million pensjonister får økt formuesskatt med Stoltenberg-regjeringens budsjett sammenlignet med etter vårt. Økt skatt på kapital og kapitalinntekter vil gjøre det dyrere for nordmenn å eie bedrifter i Norge.

Finansministeren er veldig opptatt av å «bevise» at hun tar de rike. Når en finansminister fra SV skal ta de rike, tenker hun åpenbart på mennesker som investerer sine egne penger i norske bedrifter. For ifølge Finansdepartementets egne beregninger vil den effektive beskatningen av 1 mill. kr investert i en bedrift, bli nesten 55 pst. Hvilken virkning tror finansministeren dette vil ha på investeringer i nye arbeidsplasser? Og hvilket signal tror finansministeren det er til dem som er opptatt av norsk eierskap i våre bedrifter?

Finansministeren har måttet tåle sterk kritikk av sitt skatteforslag, og det er ikke uten grunn. Hvis jeg i valgkampen hadde påstått at Kristin Halvorsen som finansminister ville ha bevilget seg selv 15 000 kr i skattelettelse, mens en person som tjener halvparten, skulle få skatte-skjerpelse, er jeg overbevist om at Kristin Halvorsen ville ha sagt at nå rabler det for Sanner, og nå må Høyre slutte med denne svartmalingen.

Kristin Halvorsen fortjener selvsagt honnør for å ha fulgt opp deler av skattereformen og langt på vei har fjernet den store urettferdigheten som er i skattesystemet mellom skatt på inntekt og skatt på kapital. Men det er ikke noe vakkert nedslag som Kristin Halvorsen og Jens Stoltenberg har fått etter sitt politiske hallingkast. Alle som fulgte debatten i valgkampen, og alle som vet hva Arbeiderpartiet og SV stod for i forrige periode, ser den skrikende kontrasten som det er mellom ord og handling. Mens noen får noen hundre tusen i skattelettelse, blir de skattelettelsene vi hadde foreslått på lave og vanlige inntekter, fjernet og erstattet med noen hundrelapper.

For Høyre har det alltid vært et hovedpoeng i skattepolitikken at alle inntektsgrupper skal få lavere skatt. Skal skattepolitikken ha legitimitet, må den også være rettferdig. Det skal lønne seg å jobbe, derfor er det viktig for Høyre å redusere skatten både på lave og vanlige inntekter.

Man skal selvsagt ikke overdrive effekten av ett statsbudsjett. Ett statsbudsjett har begrenset virkning. Men den rød-grønne regjeringen har foretatt et grunnleggende skifte i den økonomiske politikken. Mens Høyre har vært opptatt av å skape større rom for privat sektor gjennom å begrense veksten i offentlige utgifter, øker de rød-grønne skattene for å øke de offentlige utgiftene.

Finansdepartementet bekrefter i svar til Høyre på spørsmål i forbindelse med budsjettet at dette politikkskiftet kan føre til økt press på renten, og at arbeidskraft flyttes fra privat sektor til offentlig sektor. Departementet skriver:

«Skattelettelse vil generelt sett virke mindre ekspansivt på økonomien enn økt forbruk i offentlig sektor.»

Finansministeren forsøker å berolige alle som har mye lån, med at den rød-grønne politikken ikke vil føre til renteøkninger. Det er ikke troverdig. Når budsjettet ved fremleggelsen ikke gav utslag i markedet, skyldes det selvfølgelig at markedet allerede hadde priset inn den rød-grønne politikken. Nå forventes det derfor raskere og høyere renteøkninger enn før valget.

Halvorsen og Stoltenbergs statsbudsjett har en dobbelt så høy utgiftsvekst som sentrum-Høyre-regjeringens budsjett. Ved behandlingen av budsjettet legger Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre også opp til en noe lavere oljepongebruk.

Finansdepartementet peker også på at den langsiktige virkningen av sterkere vekst i offentlige utgifter er at arbeidskraft flyttes fra privat sektor til offentlig sektor. Departementet skriver:

«I den grad endringer i skattenivå og offentlig etterspørsel ikke fører til endringer i produktivitet eller i tilgangen på produksjonsfaktorer, vil økt offentlig forbruk på noe lengre sikt måtte motsvares av en overflytting av ressurser fra annen virksomhet.»

Dette er departementalt språk, men det betyr at arbeidskraft flyttes fra industri og over i offentlig sektor.

Dette utdyper også departementet ved at en peker på den negative virkningen av skatteøkninger. Departementet skriver:

«Det finnes erfaringer for at en økning i skatte- og avgiftsnivået isolert sett kan bidra til å dempe den underliggende veksten i arbeidstilbudet, og dermed øke presset mot privat næringsvirksomhet.»

Disse faglige vurderingene har Kristin Halvorsen og hennes regjering valgt å se bort fra, og de har åpenbare negative virkninger når de ikke følges.

Budsjettet tar flere skritt i gal retning og kan gi oss en trippelsmell – først økte skatter, så høyere renter, og etter hvert vil lavere vekst gi oss mindre til velferd.

Jeg tar opp de forslag som Høyre har fremmet sammen med andre partier i finanskomiteens innstilling.

Presidenten: Representanten Jan Tore Sanner har tatt opp de forslag han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A) [11:04:18]: Det er vel stort sett bare Høyre som har klart å se spøkelser i det budsjettet som vi diskuterer i dag. Tvert imot har departementet gjennom grundige utredninger slått fast at budsjettet virker om lag nøytralt på økonomien, og markedet har konstatert – og jeg siterer konsernøkonomen i DnB NOR – at «dette er i høyeste grad et ansvarlig budsjett».

Jeg registrerer at Sanner sier at den nye regjeringen har gått til dekket bord. I så fall er det et bord hvor skitne kopper står igjen – med høyere ledighet, med mindre vekst i sysselsettingen, med en økende rente og med dårligere velferdstjenester rundt om i mange av kommunene.

Så merker jeg meg at Sanner skryter av den nordiske velferdsmodellen og sier at mange land ønsker å komme til Norge for å se på hvordan offentlig og privat sektor spiller sammen, f.eks. i arbeids- og næringspolitikken. Men er det på grunn av at disse tingene fungerer så bra at Høyre så gjerne vil endre det, bl.a. gjennom endring av arbeidsmiljølovgivningen? Er det fordi samspillet mellom den offentlige og den private sektoren er påvist å ha positiv virkning på produktiviteten at Sanner mener at det er så viktig å redusere de offentlige tiltakene, slik at de skal kunne gi mindre bidrag til velferd og mindre bidrag til utvikling også i privat sektor?

Jan Tore Sanner (H) [11:05:55]: Høyre har vært med på å utvikle den nordiske velferdsmodellen, og vi er stolt av den nordiske velferdsmodellen. Faktisk har vi sittet i regjering i de fire siste årene og styrket mange sentrale velferdsområder, på samme måte som den borgerlige regjering i Danmark. Og det har vært borgerlige regjeringer både i Sverige og i Finland.

Det er ikke slik at den nordiske velferdsmodellen er et resultat av sosialdemokratiet. Høyre har også vært med på å utvikle den, og vi er stolt av den. Men den må også utvikles. Og noe av det som har vært styrken i den nordiske velferdsmodellen, er jo at vi har hatt et fleksibelt arbeidsmarked, en dynamisk næringspolitikk, nemlig selve grunnlaget for velferden vår. Det er det vi har vært opptatt av i disse fire årene, at vi må sørge for den fremtidige velferden ved å stimulere bedriftene og næringslivet. Derfor ser vi nå at skatteinntektene øker. Vi har senket skattene for bedriftene, men når det skapes mer, blir det også mer å fordele. Derfor er det nå mer å fordele til psykiatri, til barnehager og til omsorg. Det er en del av den nordiske velferdsmodellen, og jeg registrerer at Arbeiderpartiet nå fjerner mange av de virkemidlene som har skapt den positive utviklingen.

Gjermund Hagesæter (FrP) [11:07:25]: Eg konstaterer at representanten Sanner er nøgd med den politikken som den borgarlege regjeringa førte, også skattelettane som han fekk gjennomført. Eg vil minne om at Framstegspartiet har vore ein nødvendig føresetnad for mykje av den politikken, og at også alle dei skatte- og avgiftslettane som er gjennomførte, er blitt gjennomførte med Framstegspartiet sin støtte.

Når det derimot gjeld den utbytteskatten som den borgarlege regjeringa gjekk i bresjen for, var det eit forlik med Arbeidarpartiet. Vi vil ikkje støtte det, vi ønskte vesentlege forbetringar. Vi var også redde for at den føresetnaden som gjekk på at formuesskatten skulle fjernast, ikkje blei innfridd. Den frykta viser seg no å vere reell.

Mitt spørsmål til representanten Jan Tore Sanner er: Ser representanten Sanner at ein burde ha gjort enkelte andre grep, slik at ein hadde sikra at også formuesskatten blei fjerna før utbytteskatten blei innført?

Jan Tore Sanner (H) [11:08:42]: Dette var en litt overraskende replikk. Jeg mener å ha sett i Aftenposten at Fremskrittspartiet nå støtter utbytteskatten og faktisk leg-

ger den til grunn i sitt alternative budsjett. Det er riktig at jeg har vært med på å fremforhandle tre budsjetter med Fremskrittspartiet. Det er ingen tvil om at hvis Fremskrittspartiet da hadde ønsket å prioritere lavere formuesskatt, ville vi ha vært villige til å imøtekomme det, for det hadde vært i tråd med regjeringens politikk. Men man valgte å prioritere helt annerledes.

Jeg vedstår meg det gode samarbeidet vi har hatt med Fremskrittspartiet gjennom hele forrige fireårsperiode. Vi oppnådde mange gode resultater sammen. Men jeg registrerer at Fremskrittspartiet nå etter valget har falt tilbake til den gamle populistiske linjen: De har valgt å ikke justere den økonomiske politikken noe i retning av de andre borgerlige partiene, men har istedenfor valgt markeringslinjen. Jeg håper at Fremskrittspartiet etter hvert vil velge å nærme seg de andre borgerlige partiene noe mer, slik at vi kan samarbeide enda bedre.

Heikki Holmås (SV) [11:09:57]: Jan Tore Sanner tegnet et bilde der han framstilte det som om den nye regjeringen ønsket arbeidsløshetens Frankrike. Nå kan jeg berolige Jan Tore Sanner med at vi faktisk øker antallet tiltaks plasser, for nettopp å bekjempe arbeidsløshet.

Jan Tore Sanner kom også inn på punktet med at skatteøkninger isolert sett har en negativ virkning. Men det er ingenting som fungerer «isolert sett» i en økonomi. Min gamle rektor Victor Normann, som Jan Tore Sanner burde kjenne til, sa alltid at en var nødt til å gjøre totalkostnadsvurderinger. Isolert sett har det negativ virkning hvis du bruker pengene på tant og fjas, men vi har tenkt å bruke pengene på fornuftig måte.

Det må være fortvilende for Jan Tore Sanner at en regjering med SV både skaper større vekst i norsk økonomi og skaper flere arbeidsplasser, samtidig som man sikrer en stabil økonomisk utvikling.

Jan Tore Sanner (H) [11:11:12]: Sannheten er at representanten Heikki Holmås ikke kan nevne ett eneste forslag som bidrar til å skape flere arbeidsplasser i det rød-grønne budsjettet sammenlignet med vårt. Å etablere flere tiltaks plasser skaper ikke arbeidsplasser, det er et tiltak for å hjelpe folk tilbake til arbeidsmarkedet. Å skape nye arbeidsplasser må gjøres gjennom å legge til rette for bedriftene og for næringslivet.

I vårt budsjett har vi senket skattene for å legge til rette for næringslivet, vi sørget for en mer fleksibel arbeidsmiljølov, vi sørget for å satse mer på forskning, utvikling og innovasjon. Det bidrar til å styrke bedriftene og at flere etablerer nye arbeidsplasser.

Når jeg har pekt på arbeidsløshetens Frankrike, er det fordi det ser ut til at den nye regjeringen nå kopierer mye av den politikken som har skapt problemene i Frankrike, nemlig at man har et overregulert arbeidsmarked og en overregulert næringspolitikk. Det bidrar ikke til å skape de arbeidsplassene i privat sektor som vi trenger for å få arbeidsløsheten ned.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [11:12:36]: Vårt samfunns evne til å kombinere langsiktig eierskap, kunnskap og rike

naturressurser har gitt gode resultater. Det er sterkt medvirkende til vår velstandsutvikling og samfunnsbygging. Som Høyre sier, er den økonomiske politikken viktig, men etter Senterpartiets syn må den kompletteres med en aktiv og praktisk næringslivspolitik.

«Næringsnøytralitet» var et honnørord fra Høyres tidligere finansminister. Mitt spørsmål til representanten er: Ønsker Høyre nå framover å nyansere dette for å få fram en mer praktisk næringslivspolitik, hvor bransjeforhold og ulike selskapsformers samfunnsansvar også vektlegges?

Det er mange næringslivsledere rundt omkring i det ganske land som undrer seg på hvorfor Høyre ikke er mer praktisk i sin næringslivspolitik.

(Jan Tore Sanner snublet i en veske på vei til talerstolen.)

Jan Tore Sanner (H) [11:13:45]: Det er åpenbart at det er mange som legger ut snubletråder om dagen. (Latter i salen)

Det er bare én regjering som har brukt begrepet «næringsnøytralitet.» Det var den forrige Stoltenberg-regjeringen. Høyre ønsker en fremtidsrettet næringspolitik, hvor vi legger til rette for bedriftene, for bransjene og for næringslivet. Om vi er så opptatt av næringspolitikken i Høyre, er det fordi vi er opptatt av velferd. Vi er opptatt av at vi må skape verdiene før vi bruker dem. Derfor er vi opptatt av at bedriftene skal ha lavere skatt, men også av at vi skal satse mer på næringsrettet forskning, utvikling og innovasjon. Vi må satse mer på infrastruktur.

Næringspolitikken har mange forskjellige grep. Men der tror jeg Lundteigen har flere høner å plukke med sin egen næringsminister, som nå er i ferd med å fjerne de virkemidlene som vi brukte for å stimulere bedriftene og næringslivet. Lundteigen kan heller ikke nevne ett eneste forslag i regjeringen Stoltenbergs budsjett som bidrar til flere arbeidsplasser i privat sektor enn det som lå i vårt forslag.

Reidar Sandal (A) [11:15:09]: Det er eit faktum at den nye og den gamle regjeringa held seg til den same økonomiske ramma, dvs. at ein brukar like mykje pengar. Men det er klart ulike oppfatningar om korleis pengane skal bli brukte. Det er det også mange av våre folkevalde på lokalt og regionalt nivå som har merka seg. Svært mange av dei er opptekne av ei verdig omsorg og ei skikkeleg opplæring for barna våre. Kommunane vil få ein vekst på 5,7 milliardar kr i frie inntekter neste år – langt meir enn regjeringa Bondevik II foreslo. Ordføraren i Bærum er tydelegvis glad for pengane som vil komme. Han uttala til Budstikka:

«Penger lukter ikke. De tar vi med glede imot».

Deler representanten Sanner den gleden som ordføreren i heimkommunen hans tydelegvis har gitt uttrykk for?

Jan Tore Sanner (H) [11:16:25]: Jeg forstår veldig godt alle ordførere som gleder seg over å få mer penger. Noe annet ville vært rart. Men jeg er også veldig glad for at mange av Høyres ordførere nå velger å bruke pengene

til å prioritere skolen, sørge for at barna får flere undervisningstimer, og sørge for at man bruker pengene på en fornuftig måte.

Men det står med liten skrift i det brevet som kommunalministeren sender til kommunene – og det er et varsel om hva som kanskje kan komme i neste runde – at man nå vil vurdere selskapsskatten og om den skal gå til kommunene, og også vurdere momskompensasjonsordningen som har bidratt til at kommunene har fått mer igjen for de pengene de har hatt til disposisjon. Det kan bli en kortsiktig glede, og jeg forstår at mange frykter at dette kan bidra til at vi får ny fart i lønns- og prisstigninger, og kanskje høyere rente.

Men som sagt: Selvsagt gleder ordføreren seg til å få mer penger, det er deres jobb å jobbe for det. Men vi skal heller ikke overdrive effekten, det er vel omtrent 1 pst. mer, slik at en forskjell som natt og dag er det neppe for noen.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Heikki Holmås (SV) [11:18:00]: Dette budsjettet betyr et klart brudd med høyredreiningen i politikken som har vart i tiår. Vårt budsjettforslag som blir vedtatt i dag – det er jo all right i seg selv – varsler en kursendring i retning av at fellesskap, bærekraft og solidaritet skal prioriteres istedenfor mest skattelette til de rikeste.

Den forrige regjeringens grunnleggende prinsipp for økonomien, godt støttet av Fremskrittspartiet, var at veksten i statsbudsjettets utgifter skulle være mindre enn veksten i Fastlands-Norge. Kort sagt: Folk skulle bli rikere, og fellesskapet skulle råde over en stadig mindre andel av pengene. Konsekvensene har vært tydelige. Forskjellene mellom hva folk har råd til privat og kvaliteten på hva det offentlige fellesskapet har kunnet tilby, har økt. Folk er ikke dumme. Dette merkes, og det ser folk. Det merkes først på nedlagte eldresentre, musikkskoler og fritidsklubber. Så merkes det på at det blir færre lærere og mindre penger til oppfølging av den enkelte elev. Så merkes det i eldreomsorgen, ved at ferdigbygde sykehjemsplasser blir stående tomme uten å bli tatt i bruk. Dette er fortiden. Politikken som jeg beskriver, ble ført av den forrige regjeringen med støtte fra Fremskrittspartiet.

Framtiden ligger i dagens statsbudsjett, et første skritt i ny retning, der veksten i hva, og hvor mye penger, fellesskapet skal forvalte, skal være styrt ut fra hva slags prioriteringer vi som fellesskap foretar, og ikke bare ut fra hva hver enkelt av oss ville brukt pengene til. For du får ikke bygget veier og kollektivtrafikk ved å gi skattelette til folk. Du får ikke drevet bibliotek og eldresentre ved å gi skattelette til folk. Du får ikke bygget nye skoler og drevet arbeidsmarkedstiltak for folk ved å gi skattelette. Dette må gjøres i fellesskap. Alt sammen er avgjørende for utviklingen av det norske samfunnet. Det er de samme prioriteringene som har gjort Norge til et av de beste land i verden å bo i, og det samme samfunnsynet som har gjort oss til et land med en av verdens mest konkurransedyktige økonomier – ved at vi prioriterer og løfter i fellesskap, fordi vi på venstresiden har forstått at fellesskapets sterke

hånd løfter mye bedre enn høyresidens usynlige hånd. Derfor dobler vi veksten i pengene vi styrer over statsbudsjettet i forhold til høyresidens forslag, fordi vi har ambisjoner nedfelt i Soria Moria-erklæringen – ambisjoner som deles av flertallet av folk her i landet, ambisjoner om igjen å føre en politikk for å minske forskjellene her i landet og for å avskaffe fattigdommen. Vi kommer til å fortsette den økningen i årene som kommer.

Vår styringsregel er mer fellesskap og mer utjevning som erstatning for høyresidens styringsregel, som var mindre fellesskap og mer ujevn fordeling. Vi fortsetter den samfunnsmessige utbyggingen og avsetter mer til rassikring og veier i hele landet, og til utbygging av jernbanen. Der høyresidens ambisjoner var å sulte i hjel og konkurranseutsette jernbanen, har vi begynt opptrappingen i retning av en moderne jernbane, som er viktig for å binde landet sammen, nødvendig for økt miljøvennlig godstransport, og ikke minst helt avgjørende for de tusener som tar toget til jobb og skole hver eneste dag. Det er forstemmende, det må jeg få si, at en regjering der Venstre hadde samferdselsministeren, la fram et budsjett som var så dårlig på jernbane som det Bondevik II-regjeringens var. Her er etterslepet størst og ambisjonene store. Her må vi sette inn trykket om vi skal komme inn på stasjonen i rute.

Vi skal prioritere miljøet. Vi skal starte en satsing på en utvikling av CO₂-håndtering som gjør at vi raskest mulig kan få til gasskraftverk som ikke slipper ut CO₂. Dette var en av de store ambisjonene som Venstre og Kristelig Folkeparti hadde i den forrige regjeringen, og en av de store sakene som aldri ble gjennomført, slik at vi nå kunne vært i rute. Det er vi ikke, men vi gjør det vi kan for å ta igjen det tapte og komme på plass.

Vi starter en omlegging av skattesystemet i en mer rettferdig retning, der de som har aller lavest arbeidsinntekt, altså alle som tjener under 180 000 kr, får økt minstefradrag – det til Venstres Lars Sponheim. De får altså en større skattelette, og de med de største aksjeutbytterne må bidra mer til fellesskapet. Fjerning av skatten på aksjeutbytte var den største enkeltstående årsaken til at forskjellene økte i løpet av 1990-tallet, og vi er dundrende glade for å få være medlem av den regjeringen som nå innfører dette, og innfører det med en skjerpet profil i forhold til det Bondevik-regjeringen la opp til.

Vi har også latt være å gjennomføre én av de tingene som var en premiss for den forrige regjeringen med hensyn til skattereformen, nemlig å fjerne formuesskatten. Med vårt opplegg blir det neste år færre pensjonister som kommer til å betale formuesskatt, enn det høyresiden la opp til i sitt budsjettforslag.

Jeg sa at vår styringsregel var mer fellesskap og mer rettferdig fordeling, og da er skatt, som jeg har snakket om, ett av de viktigste redskapene for å omfordele. Men i tillegg skal vi bygge ut velferden, og da skal vi sørge for mest velferd til dem som har lite fra før. Vi skal altså ha billigere barnehager, og vi skal gjennomføre det fra 1. januar, i motsetning til hva resten av Stortinget ønsker å være med på. Vi står ved det barnehageløftet vi gav. Vi skal også bedre barnevernet og sørge for at det statlige barnevernet får de pengene de har bruk for til å kunne gjø-

re en god jobb for de ungene som har behov for det. Vi skal sørge for at sykehusene kan drive videre på det aktivitetsnivået de har hatt i år. Det er behov for en halv milliard kroner ekstra for å få til det, og den halve milliard stiller vi opp med. Vi vil bruke mer penger på arbeidsmarkedstiltak, for i motsetning til hva Jan Tore Sanner mener, mener vi at det at vi har hatt en offensiv bruk av arbeidsmarkedstiltak, har vært helt avgjørende for å kunne ha en lav arbeidsløshet. Det å sørge for tiltak som gir folk muligheten til å omskolere seg og komme ut igjen på arbeidsmarkedet, er noe av det som har vært helt fundamentalt, og som gjør at Norge er ett av de landene i verden som har hatt lavest arbeidsløshet over tid. I dag er arbeidsløsheten for høy, og det er vi nødt til å gjøre noe med.

Og så er det vi som skal løfte de fattigste aller mest. Vi skal sørge for å løfte dem på en måte som kjennes. Vi skal sørge for å satse på bolig og på bostøtte. Vi skal gjøre noe mer for dem som i dag har rusmiddelproblemer. Der kjører vi i gang med et løft som jeg tror vil bety mye på sikt for at vi skal kunne klare å nå vår målsetting om å avskaffe fattigdommen.

Og så starter vi den opptrappingen av kommuneøkonomien som vi har lovet alle sammen. Under den forrige regjeringen ble det konsekvent bevilget mindre penger enn det som var nødvendig for å møte de utfordringene som ligger i det at vi blir flere mennesker her i landet, og at flere av oss blir eldre. Da var høyresidens svar: Kutt i lærerne til ungene våre, kutt i eldreomsorgen til foreldrene og besteforeldrene våre og en storstilt ideologisk konkurranseutsetting og privatisering, som har vært mislykket i mange kommuner. Vårt svar er å velge en annen vei, å velge en bedre økonomi for fellesskapet framfor en skjevfordelt rikdom som øker forskjellene blant folk.

Dette kommer til å bety mye rundt i kommunene. Da jeg drog til bystyret i Oslo og møtte ordføreren og byrådslederen, må jeg innrømme at det var kjekt å kunne få en slik tilbakemelding fra Oslo kommune, som altså ikke hadde en eneste negativ tilbakemelding på det budsjettet som vi la fram overfor dem. Det samme tror jeg at mange representanter har erfart når de har reist hjem til sine kommunestyre, til sine fylkesting og fortalt om hvordan det blir med politikken til den nye regjeringen. Og jeg har ikke akkurat hørt noe ramaskrik fra Høyre-ordførere, fra ordførere fra Fremskrittspartiet, eller for den saks skyld fra ordførere fra Kristelig Folkeparti og Venstre, om at det er en forferdelig dreining av politikken.

Vi har altså gjennomført det største løftet på barnehagefronten som har vært gjort. Det har aldri vært en så stor satsing på barnehager som det som gjøres over dette budsjettet. Vi får gjennomført det som har vært den ene forutsetningen i barnehageforliket, nemlig at prisene skal ned, for det er kun gjennom å sørge for å få satt ned prisene at vi kan se hvor mange mennesker det er som faktisk ønsker en barnehageplass. Dette burde alle som har et lite snev av markedsøkonomisk innsikt, forstå. Derfor er det å sette ned prisen viktig.

Dette budsjettet er preget av satsing på fellesskap, rettferdighet, kamp mot fattigdom og miljø. Det er første skritt i retning av et samfunn med mer solidaritet og tanke

for framtidige generasjoner. Dette er første skritt, men det kommer flere.

L o d v e S o l h o l m hadde her teke over presidentplassen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Gjermund Hagesæter (FrP) [11:28:25]: Representanten Holmås har rett i éin ting, at budsjettet frå den nye regjeringa har ei anna og annleis innretting i pengebruken sin. Det demonstrerte og forklarte han jo godt, at det vil seie meir pengar til offentleg sektor, og at det skal finansierast med høgre skattar og avgifter. Men det betyr også at vi ikkje får til den prisreduksjonen som skatte- og avgiftslette ville gitt. Eg kan jo også nemne at i svaret frå Finansdepartementet seier dei at ein auke i matmomsen, frå 11 til 13 pst., vil gi ei prisstiging som er 0,2 pst. høgre enn dersom dei ikkje hadde foreteke denne skjerpinga.

Då er mitt spørsmål til representanten Holmås: Har SV rekna ut kor mykje den endra innrettinga vil ha å seie for prisstiginga? Og korleis vil dette slå ut i forhold til rentenivået?

Heikki Holmås (SV) [11:29:41]: Jeg sitter heldigvis ikke på rommet og regner for meg selv, selv om det av og til kan se ut som om Fremskrittspartiet gjør det. Vi har et helt finansdepartement til å regne på dette nå, og Finansdepartementets utregninger finnes jo i tilleggsproposisjonen. De er klinkende klare. De sier at med den utviklingen vi kommer til å få, vil vi ha om lag den samme utviklingen som vi har hatt. Vi vil ha en økning i prisstigningen som vil være på samme nivå som den lå på med den forrige regjeringen. Vi vil få flere folk i arbeid, og vi vil få en høyere vekst. Så med denne regjeringen vil vi få en videre stabil utvikling – en utvikling som kommer til å føre til mer rettferdighet i samfunnet. Og det er jeg faktisk stolt av!

Svein Flåtten (H) [11:30:41]: Jeg forstår at representanten Holmås er «dundrende glad» for at han kan være med på å gi store skattelettelse til folk med høye lønnsinntekter. Når skattereformen nå innføres, får personer med høy lønnsinntekt og – jeg presiserer – med stor formue som ikke er i aksjer, betydelige skattelettelse.

Nå har vi sett hittil i denne sesjonen at SVs gruppe av og til kan ha litt andre oppfatninger enn det Regjeringen har. Jeg vil da gjerne spørre representanten Holmås om følgende: Er det slik at SVs finansfraksjon – kanskje til og med hele stortingsgruppen – kommer til å fortsette å stå fast ved å ville et slikt resultat av skattesystemet over tid? Er de tilfreds med de store lettelsene i beskatningen på høye lønnsinntekter?

Heikki Holmås (SV) [11:31:54]: Nei, vi er ikke tilfreds med det. Men det vi er tilfreds med, er at vi har klart å gjennomføre en omlegging av skattesystemet. De som har de høyeste inntektene på aksjer, og de som har de høyeste inntektene på formue, er de som bidrar mest. Det er sånn at et menneske med 600 000 kr i lønn, ville fått dob-

belt så stor skattelette med det opplegget som den Høyre-dominerte regjeringen la fram. Derfor er vi fornøyd med at vi har klart å gi større skatteskjerpelse til dem som virkelig tjener mye penger, og som har de største formuene, og vi er fornøyd med at vi har klart å gi større skattelette enn det den forrige regjeringen fremmet forslag om, til de menneskene som tjener under 180 000 kr – folk som har lave inntekter. Dette er et første skritt.

Vi vil bruke resten av tiden vår på å fortsette å skape et mer rettferdig skattesystem, men dette var det første skrittet på veien.

Laila Dávøy (KrF) [11:33:06]: SVs kanskje viktigste næringspolitiske grep i valgkampen var avskrivningssatsene på maskiner. Hvordan kan da SV i regjering gå med på å reversere Bondevik II-regjeringens forslag om å øke avskrivningssatsene på maskiner til 25 pst.?

Når det gjelder skattereformen, vil jeg vise til SVs tidligere, svært offensive, uttalelser både før valgkampen og i valgkampen. Hvilken endring har skjedd i SVs syn på skattereformen etter at partiet kom i regjering – og som bl.a. medfører at den nye regjeringen reduserer bunnfradraget i forhold til Bondevik II-regjeringens forslag?

Heikki Holmås (SV) [11:33:58]: Her var det mye å gripe fatt i, og la meg begynne med det første: avskrivningssatsen.

Vi synes det er et godt forslag å øke avskrivningssatsen, men det er ikke noe av det vi prioriterte i årets budsjett. En av grunnene til at vi ikke prioriterte det, er at norsk økonomi går veldig bra nå. Det går i riktig retning, og vi tror at norsk økonomi kommer til å fortsette å gå bra, spesielt nå når vi har fått vår nye regjering. Og da synes ikke vi at det er et riktig tiltak å prioritere.

Så vil jeg ta en av de store misforståelsene rundt dette med skattereformen. En av de store forutsetningene for høyresiden var avskaffelse av formuesskatten. Det ville virkelig være en skattelette for dem som har mest penger fra før, som har de største formuene. Det har vi sagt nei til. Vi har sagt et dundrende nei til en skattelettelse til dem som har de største formuene, og vi har skjerpet skatten for dem som har mest, og som får størst aksjeutbytte.

Odd Einar Dørum (V) [11:35:14]: Politikk handler om å levere, og jeg unner representanten Holmås den glede å kunne kjøre med fem minutters trikkeruter i Oslo – resultatet av leveranser fra Venstre i samarbeid, både i regjering og i Bystyret i Oslo. Så gledene kan vi vel ta med oss på mange punkter.

Mitt spørsmål til representanten Holmås er: Han representerer en regjering og et parti som har ment at selve forskningen er avgjørende for hvordan vi bygger landet, hvordan vi bygger samfunnet, og hvordan vi skaper nye næringer, skaper ufødte arbeidsplasser. Noe av det første som skjer på indre bane etter at Bondevik II-regjeringen har lagt opp til et forskningsfond på 75 milliarder kr, en sikkerhet for forskere kommende år – jeg vil ikke kommentere det, for jeg har sittet i regjering – er at man fjerner

25 milliarder kr av det fondet. Det man gjør, er å fjerne langsiktigheten for norske forskere.

Mener representanten Holmås at han er i pakt med SVs linje hvor man foreslo 70 milliarder til forskningsfond neste år, når Regjeringen kutter 25 milliarder kr i fondet og reduserer langsiktigheten for forskere? Er dette et håndslag til de ufødte arbeidsplasser og de kommende generasjoner?

Heikki Holmås (SV) [11:36:25]: Vi står fast på den linjen som foreligger, og som ble vedtatt av Stortinget, om opptrapping av både forskningsfond og forskning. Vi øker forskningsfondet med 14 milliarder kr, og vi har sagt klart fra at vi skal fortsette å satse på forskning i årene som kommer, i tråd med det som står i Soria Moria-erklæringen.

Det er veldig mye som skaper verdier her i landet. Det er sånn at vi satser mye på grunnskoleutdanningen ved å øke bevilgningene til kommunene. Vi ser utdanningen i et helhetlig utdanningsløp og mener at det kan være viktig. Det er viktig! I tillegg satser vi på å legge til rette for næringslivet, bl.a. gjennom en utvidelse av nettolønnsordningen.

Dette er flere forskjellige ting som vi mener kan være viktige for å styrke næringslivet i årene som kommer. Og så står vi fast på den opptrappingen av forskningsplanen som vi har lagt opp til, og som regjeringspartiene er enige om.

Jørund Rytman (FrP) [11:37:41]: Partiene Sosialistisk Venstreparti, Arbeiderpartiet og Senterpartiet pratet i valgkampen mye om å redde arbeidsplasser og å ta i bruk verktøy for å redde bedrifter i Norge. Etter at den nye regjeringen nå har lagt fram statsbudsjettet, ser det etter min mening ut som om verktøyene disse partiene har dratt fram, vil skru næringslivet fra hverandre.

Det ble i erklæringsdebatten fortalt meg at i denne budsjettinnstillingen ville man vise hva man ville gjøre for å bidra til flere arbeidsplasser. Det kan jeg vanskelig se at man gjør. 99 pst. av norske bedrifter er små og mellomstore, og størstedelen av verdiskapningen skjer i disse bedriftene. Økningen på mer enn 4 milliarder kr i næringsbeskatningen, som Regjeringen nå vil innføre, er det i hovedsak små og mellomstore bedrifter som må bære. Regjeringen har dratt fram verktøy som f.eks. utbytteskatt, formuesskatt, arveavgift, reduksjon i bevilgninger til næringsrettet forskning, og den vil ikke gjøre noe med avskrivingsattsene på maskiner.

Mener representanten Holmås at dette er verktøy som bidrar til verdiskapning?

Heikki Holmås (SV) [11:38:55]: Når det gjelder verdiskapningsdebatten, er det altså slik at med vårt opplegg vil vi få flere arbeidsplasser og en høyere vekst i Norge neste år enn det vi hadde fått med den tidligere regjeringen. Det burde på en måte i seg selv være et godt nok bevis for at vår linje fører til en bedre utvikling av næringslivet.

Så til én ting jeg bare må få sagt, noe som er blitt gjen tatt så mange ganger, men som altså ikke fører til at det blir riktigere av den grunn, og det gjelder spørsmålet om utbytteskatt. Det at vi nå innfører utbytteskatt, er altså ikke en beskatning av næringslivet. Det er en beskatning av penger som tas ut på eiers hånd, i det øyeblikket pengene tas ut. Det fører altså ikke til mindre investeringer. Det fører til at investeringer som foretas, som blir igjen til nyinvesteringer, ikke blir beskattet før den dagen de tas ut og går til forbruk, det være seg til dyre cabincruisere eller til designerklær. Det er altså en ting som jeg synes det er viktig å få understreket, men som Fremskrittspartiet tydeligvis ennå ikke har forstått.

Presidenten: Dermed er replikkordskiftet over.

Hans Olav Syversen (KrF) [11:40:18]: «Det går likar no», heter det i et kjent sangrefreng, og nå bekreftet jo også representanten Holmås det for et øyeblikk siden. Vi er i en situasjon, økonomisk, der de piler som bør gå opp, gjør det, og der de piler som bør gå ned, gjør nettopp det. Stadig flere er i arbeid, arbeidsledigheten går ned, norske bedrifter går godt, renten er lav, og vi kåres jevnlig som verdens beste land å bo i. Ja, fremtidsutsiktene for norsk økonomi er lyse. Men en slik situasjon kan også bli krevende, krevende fordi det nettopp nå kan være lett å falle for fristelsen til å skulle forsøke å tilfredsstille alt og alle.

Bondevik-regjeringen måtte i sine første år sette tæring etter næring – det var selvsagt ikke like populært i alle kretser. Særlig var det nødvendig å sørge for at landet fortsatt skulle ha et næringsliv som tålte konkurransen utenfra – ikke minst måtte man sørge for at norske arbeidsplasser ikke ble skattet ut av landet. Arbeidet gav resultater: Rentene gikk ned, presset mot den norske krona ble dempet, og lønns- og prisveksten beveget seg ned mot nivået til våre handelspartnere. Det er også derfor den nye regjeringen ved framleggelsen av sitt tillegg til budsjettet kunne konstatere følgende:

«Norsk økonomi er solid. Vi forventer solid økonomisk vekst neste år, god vekst i sysselsettingen og nedgang i arbeidsløsheten.»

Ja, den nye regjeringen har fått et solid utgangspunkt. Det er på mange måter et dekket bord man har inntatt, selv om vi fra vår side selvsagt skulle ønske at vertskapet ikke hadde blitt skiftet ut ved siste valg.

Jeg tror at så vel finansministeren som flertallet i denne sal er enige om at det økonomiske grunnlaget dermed er godt for fortsatt velstand – særlig når vi nå har lagt valgkampen bak oss. For vi kommer ikke fra at retorikken før valget fra Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet var en helt annen enn det som nå er den aktuelle melodi fra de samme partier. «Vi skal bort fra en politikk som gir skattelette til de som har mest fra før» var en sikker slager på ethvert debattmøte i valgkampen. I dag har skattereformen vunnet i hvert fall fått én ny tilhenger i finansministeren. Ja, jeg vil si at hun, ikke minst i denne sal, har argumentert godt – ja, faktisk overbevisende godt – for nødvendigheten av en reform som bidrar til at lønns- og kapitalinntekter skattlegges mer rettferdig. Så får det heller være at SV-leder

Halvorsen i andre sammenhenger synes utslagene av skatte-reformen er noe «herk». Det kan kanskje avskrives på kontoen for nødvendig indremedisin i eget parti.

Særlig i valgkampen ble det mye fokus på skattesatse- ne. For Kristelig Folkeparti er det vel så viktig å se på hva vi faktisk får av skatteinnngang enn på ofte ganske teore- tiske diskusjoner om hvem som betaler hva på papiret. Og Bondevik-regjeringens økonomiske politikk har ført til at skatteinntektene øker som følge av at flere er i arbeid enn noen gang tidligere. På lang sikt er det jo nettopp det som bidrar til å sikre velferden i dette landet, det gjelder for landet som helhet, og det gjelder ikke minst for alle lan- dets kommuner.

Bondevik-regjeringen har i sitt budsjett prioritert en styrket kommuneøkonomi, oppfølging av Kunnskapsløf- tet i skolen, en sterk satsing på forskning og innovasjon, en moderne familiepolitikk med utvidet pappapermisjon og kontantstøtte og barnehageplass til dem som ønsker det. Det er økt satsing på bistand til verdens fattige, en styrket satsing mot fattigdom her hjemme og en oppføl- ging av psykiatriplanen – med andre ord en satsing på å bygge ut velferden og legge til rette for at velferden også sikres for nye generasjoner. Det er etter Kristelig Folke- partis syn god forvaltning.

Stoltenberg-regjeringen gikk til et dekket bord, men menyen er dessverre forandret på viktige punkter, ikke minst gjelder det for barnemenyen: Regjeringen kutter kontantstøtten og bryter løftet fra Soria Moria om at den skulle videreføres inntil full barnehagedekning er opp- nådd. Forutsigbarheten for småbarnsfamiliens økonomi blir borte, familieøkonomien rammes for mange, og ord- ningen blir omgitt av en usikkerhet som vil føre til at flere ser seg nødt til å melde seg på i barnehagekøen. Regjerin- gen oppnår dermed to ting: for det første å svekke en etab- lert velferdsordning, og for det andre å sørge for at målet om full barnehagedekning blir stadig fjernere. Det er i sannhet en familiepolitikk i revers som er presentert av Stoltenberg-regjeringen! Og da har jeg også unnlatt å ta opp debatten om foreldrenes betydning for barna, som kunnskapsministeren jo har initiert.

I Kristelig Folkeparti har vi også merket oss at Stolten- berg-regjeringen foreslår en rekke kutt på utdanningsin- stitusjoner som bl.a. skal sørge for flere ansatte i våre bar- nehager, flere ansatte i våre sykehus og flere ansatte i våre skoler. Det er jo merkelig når man samtidig sier at man satser på de samme grupper. Vi har merket oss kuttene i friskoler, kirke og menighetsliv og viktige frivillige orga- nisasjoner. Dessverre – og det er kanskje mitt største an- kepunkt, fordi det går ikke så mye på kroner og ører, men mer på ideologi – synes det som om regjeringen Stolten- berg gjennomgående signaliserer en dreining bort fra et samarbeid med det sivile samfunn gjennom sine nedprie- riteringer. Jeg kan bare håpe at noe av dette kan rettes opp i fagkomiteene, og med den invitasjonen som finanskomite- ens leder gav Kristelig Folkeparti før i dag, regner jeg med at vi ser resultater når innstillingene skal behandles i denne salen.

Vi trenger å investere i framtiden! Men forskning og innovasjon er nok ikke «dagens rett» for Stoltenberg-

regjeringen. Det er overraskende – ikke minst i en situa- sjon der Regjeringen har flere penger til rådighet enn noen gang. Næringsministeren har konstatert at Stolten- berg-regjeringen har fjernet viktige verktøy fra verktøy- kassen, selv om han trøster folket med at noe av forsknings- satsingen fra Bondevik-regjeringen tross alt står ved lag.

Også mange pensjonister vil få seg en ubehagelig over- raskelse som følge av regjeringsskiftet. Gjennom en kom- binasjon av skjerpet formuesskatt og økning av lignings- verdien på boliger med hele 25 pst. vil mange pensjonister som endelig har nedbetalt gjelden på egen bolig, oppleve en betydelig skatteskjerpning i forhold til Bondevik-regje- ringens forslag.

Dersom vi legger Stoltenberg-regjeringens forslag til budsjett ved siden av Bondevik-regjeringens forslag, kan forskjellene synes relativt små. Vi er glade for at skatte- reformen, tross enkelte justeringer, står ved lag. Vi er også glade for at bruken av oljepenger holder seg innenfor et forsvarlig nivå. Vi kan imidlertid ane at bruken av de of- fentlige kroner kan bidra til et økt press i norsk økonomi, med de følger det vil få. Men her tror jeg vel at styrkeprø- ven for Regjeringen først og fremst kommer neste år i for- bindelse med det statsbudsjettet som da skal legges fram. Vi ser dessverre en dreining i familiepolitikken, og forhold- ene for frivilligheten og det sivile samfunn svekkes. Her blinker det varsellamper gjennom de prioriteringer Arbei- derpartiet, SV og Senterpartiet nå foretar. Det står også i kontrast til den samarbeidsinvtten Regjeringen la vekt på i sin erklæring. Budsjettet gir derfor ikke grunnlag for å si at de gode ord i erklæringsdebatten er fulgt opp av hand- ling. Så får framtiden vise om det også er status ved neste korsvei, sett fra vår side.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Reidar Sandal (A) [11:49:30]: Partileiaren i Kristeleg Folkeparti har tenkt høgt om kva som kan vere årsakene til at partiet hans opplevde sterk tilbakegang ved valet i haust. Både han og mange andre i Kristeleg Folkeparti har peikt på at misnøye i kommunane kan vere mykje av for- klaringa. Det har vore løyvt altfor lite midlar til velferds- oppgåver, til eldre og til barn og unge. Tradisjonelt har dette vore ei viktig sak for Kristeleg Folkeparti. Eg hugsar godt både synspunkt og sterke krav frå Kristeleg Folke- parti-representantar her i huset på 1990-talet, både frå tid- legare opphald i finanskomiteen og frå tida i regjerings- kvartalet.

Spørsmålet mitt til representanten Syversen må derfor bli: Kan vi rekne med at Kristeleg Folkeparti i åra fram- over vil vise større interesse for å løyve pengar nok til dei sentrale velferdsoppgåvene, meir midlar enn Kristeleg Folkeparti har vore med på i den tida Erna Solberg har styrt Kommunaldepartementet?

Hans Olav Syversen (KrF) [11:50:58]: Ja, det er jo helt riktig som representanten Sandal beskriver, at Kriste- lig Folkeparti i denne sal mange ganger har sørget for at arbeiderpartiregjeringer bevilget mer til kommunene enn det de opprinnelig hadde foreslått, så her gir jeg Sandal

helt rett. Kristelig Folkeparti har stått på for at kommunene skal få midler, slik at de kan utføre de viktige oppgaver som også representanten Sandal var inne på.

Når det så gjelder videre satsing på kommunene, viser jeg til at i den perioden som har gått, har kommunenes inntekter faktisk økt med over 15 milliarder kr. Det viser også at den regjeringen som gikk av for vel en måned siden, har satsset på kommunene. Men vi ønsker å gjøre mer; det viser også hvordan vi bruker de 1,2 milliardene vi har fått i merinntekter siden Bondevik-regjeringen måtte gå av. Vi satses på kommunene, og det skal vi fortsatt gjøre.

Jørund Rytman (FrP) [11:52:27]: Som kjent har Kristelig Folkeparti og Fremskrittspartiet mange saker man er enige om, bl.a. når det gjelder familiepolitikken. Kristelig Folkeparti vil gjerne framstå som småbarnsfamiliens parti, spesielt når det gjelder valgfrihet.

Kan representanten svare på hvorfor Kristelig Folkeparti vil straffe de småbarnsfamilier som trenger bil, hvorfor Kristelig Folkeparti vil at Norge skal ha en av verdens høyeste bilavgifter, hvorfor Kristelig Folkeparti ikke vil støtte Fremskrittspartiet og redusere årsavgiften og engangsavgiften? Det samme gjelder avgiften på bensin og bompenger – for det er da utvilsomt noe som spesielt går ut over barnefamilier som trenger bil i hverdagen. Det samme gjelder Fremskrittspartiets forslag om ytterligere rentekompensasjon for bygging og vedlikehold av skoler og kirker.

Nå som Kristelig Folkeparti ikke har noen regjeringspartier å ta hensyn til, vil representanten vurdere å støtte Fremskrittspartiets forslag om dette ved neste korsvei?

Hans Olav Syversen (KrF) [11:53:42]: Det er jo nesten litt vittig at vi er i en by hvor Fremskrittspartiet sitter med samferdselsbyråden og vi vitterlig har en bompengeordning. Så jeg er ikke helt sikker på om den bekymringen for bilavgifter er like tilstedeværende i alle deler av Fremskrittspartiet.

Det Fremskrittspartiet skal være forvisset om, er at vi i våre alternative budsjetter framover skal sørge for at barnefamiliene skal få en solid økonomi, slik at vi bygger opp under den betydningen familien har i det norske samfunnet.

Magnar Lund Bergo (SV) [11:54:31]: «Jeg kunne aldri underskrevet et budsjett med den skatteprofilen», uttaler Kristelig Folkepartis leder, Dagfinn Høybråten, i Aftenposten 14. november. Regjeringen som Kristelig Folkeparti var en del av, la som kjent fram et budsjett med en vesentlig dårligere fordelingsprofil, f.eks. ville personer med en inntekt på over 1 mill. kr i snitt fått en skatlette på 25 000 kr mer med det budsjettet som også bar Kristelig Folkepartis signatur.

Hvilket av budsjettalternativene foretrekker representanten Syversen ut fra fordelingsprofil?

Hans Olav Syversen (KrF) [11:55:27]: Ja, i den grad representanten Lund Bergo skulle være i tvil om hvilket budsjettalternativ denne representanten foretrekker – så

kan jeg godt si det. Det er altså Bondevik II-regjeringens forslag til budsjett jeg foretrekker. Det går på både den profilen man har for å sikre norske arbeidsplasser, en skattereform som skal fungere, og så er det også andre elementer i hele det systemet vi presenterer, som har en sterk sosial profil. Det gjelder overfor barnefamilier, hvor SV dessverre har satt seg i førersetet for å kutte en velferdsordning. Og det gjelder ikke minst mange pensjonister som SV nå bidrar til får en betydelig skatteskjerpelse – selv om deres inntekter er relativt lave – med den kraftige økningen SV nå foreskriver for dem som har egen bolig.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [11:56:27]: Representanten Syversen sier at forskjellene synes relativt små mellom det nå framlagte budsjett og det forrige budsjett. I min hjemkommune gir det 10 mill. kr ekstra. I Hedmark fylkeskommune gir det 28 mill. kr ekstra. Det vil i praksis si at vi får penger til spesialundervisning, vi får penger til flere lærere i skolen, og vi får mer penger til eldreomsorg.

Mine tidligere, gode kollegaer i Kristelig Folkeparti hjemme – vi diskuterte dette i fylkespolitikken – er svært lettet over at de får mulighet til å gi mer penger til spesialundervisning. De er fornøyd med vridningen fra skatlette og over til lokal velferd. Deler Syversen dette synet?

Hans Olav Syversen (KrF) [11:57:22]: Jeg skulle like å se det kommunestyremedlem som ikke er glad for å få kroner inn. Samtidig er det en balanse i økonomien som heller ikke kommunestyrerepresentanter verken kan eller vil – tror jeg – overse. For eksempel er det slik at for hver rentenedsettelse vi har hatt på 1 pst., vil kommunene over tid spare over 800 mill. kr pr. prosentenhet. Det betyr også mye for kommuneøkonomien. Vi er avhengige av en balanse i økonomien, både når det gjelder kommuner og landet samlet sett, som sørger for at også kommunene på lang sikt har en solid økonomi å kunne forvalte.

Men vi er glad for enhver krone som kommer til kommunene, forutsatt at den ikke ødelegger for landets samlede økonomi.

Lise Christoffersen (A) [11:58:29]: Jeg registrerer av finanskomiteens innstilling at det tidligere samarbeidet mellom Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre fortsatt gjelder. Det er vel naturlig, som representanten Hans Olav Syversen selv sier, å vise lojalitet til budsjettopplegget for Bondevik II. Jeg ante jo likevel et snev av tristhet i hovedinnlegget til Hans Olav Syversen over at Kristelig Folkeparti ikke er med på det nye laget som skal gjøre verdens beste land til et enda bedre land å bo i, men foreløpig er han altså ikke helt fornøyd med innholdet i samarbeidsinvitten fra Stoltenberg II.

Jeg har to spørsmål likevel: Ville det ikke strengt tatt vært OK for Kristelig Folkeparti å kunne være med på det solide løftet for kommuneøkonomien som Stoltenberg II legger opp til? Og med referanse til merknadene Kristelig Folkeparti er med på på rammeområdet Arbeid og sosial, ville det ikke også vært bra for Kristelig Folkeparti å kunne være med på en ytterligere opptrapping til de fattige på nesten en halv milliard kroner utover Bondevik II?

Hans Olav Syversen (KrF) [11:59:51]: Det må være en tristhet som jeg ikke helt klarte å gi uttrykk for på korrekt måte. Tristheten gikk nok på at Bondevik II-regjeringen faktisk måtte gå fra borde, så det er mulig tristheten ble forskjøvet på et visst tidspunkt i mitt innlegg.

Når det så gjelder kommuneøkonomi og hva vi burde være med på og ikke være med på, er poenget at vi ikke kan se isolert på kommuneøkonomien. Når Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet kutter f.eks. en viktig velferdsordning for barnefamiliene, må Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet også svare for det overfor de samme barnefamiliene. Det er altså en bakside av den medaljen som de tre partier har vist fram i innstillingen, som dessverre kanskje ikke har kommet godt nok fram for det brede lag av befolkningen.

Når det gjelder tiltak overfor fattige, vil jeg altså vise til hvordan vi bruker de 1,2 milliarder kronene mer. Der vil representanten Christoffersen se at vi også satser på den gruppen. Vi øker bl.a. antall tiltaksplasser for yrkeshemmede, som betyr mye også for den gruppen.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [12:01:22]: Det norske storting har handlefrihet. Vi behandler i dag et statsbudsjett som skiller seg vesentlig fra det den forrige regjeringen la fram. Det rød-grønne alternativet har fått folkets tillit og har lagt fram et budsjett som er starten på en politisk kursendring. Dette er et politisk prosjekt som skal måles på følgende kriterier:

- en mer rettferdig fordeling nasjonalt og internasjonalt
- økt optimisme og vekstkraft i hele landet
- en bedre velferd og et mer moderne Norge, særlig innenfor samferdsel og kommunikasjon

Vi er i en heldig stilling i motsetning til andre europeiske land. Gjennom våre enorme naturrikdommer, høgt kunnskapsnivå, et framtidsrettet lovverk og et aktivt, åpent og folkelig forankret politisk ordskifte har det å slå ring om fellesskapsverdiene og bygging av landet stått sentralt.

Senterpartiet har en framtidvisjon: annerledeslandet som ikke er seg selv nok. Dette er et samfunn kjennetegnet av sterk internasjonal solidaritet, hvor målsettingen om at 1 pst. av bruttonasjonalproduktet skal gå til bistand, er et godt varemerke. Det er også kjennetegnet av et aktivt folkestyre, bygd på folkelig deltakelse, hvor Stortinget foretar prioriteringene ut fra omsynet til norske forhold.

Vår rikdom skal brukes til noe mer enn å øke det private forbruket. Det blir for smått! Viktige arenaer å sikre, er hensynet til ren jord, ren luft og rent vann, fellesskap og trygghet for dem som trenger samfunnets bevissthet.

Trygghet for inntekt er det viktigste. Den rød-grønne alliansen vil opprettholde den viktige tradisjonen som har preget etterkrigstidens Norge, om at enhver skal kunne leve av sin arbeidsinnsats. En skal ikke i Norge ha behov for å jobbe dobbelt for å få endene til å møtes. Lønns- og arbeidsvilkår skal være slik at en har en trygg inntekt sett i forhold til norsk kostnadsnivå, og det skal gjelde alle yrker.

Vårt skattesystem skal bygge på skatt etter evne. Skattesystemet skal i tillegg til å skaffe staten inntekter til finansiering av fellesskapet, bidra til rettferdighet og dyrke fram et framtidsrettet næringsliv. Dette fordrer et progressivt skattesystem for personlige skatteyttere og videreføring av en bedriftsbeskatning som tar hensyn til bransjenes faktiske økonomiske og konkurransemessige situasjon. Videre skal det føres en økonomisk politikk som stimulerer den private eiendomsretten og forvalteransvaret. Eiendomsrett skal være et gode for de mange, ikke en eksklusiv rett for de få.

Senterpartiet er opptatt av fagarbeideren på Sokna-bruket som tjener 250 000 kr i året, læreren på Numedal videregående skole og «mangesyleren» som henter sin inntekt fra jord, entreprenørvirksomhet og skolebuskjøring. For Senterpartiet står disse med vanlig skattbar inntekt i fokus. Dette er det vanlige i Hverdags-Norge. Mange av disse har store forventninger til et mer rettferdig skattesystem, altså et skattesystem som hele tiden fokuserer på den enkeltes inntekt som kan brukes til privat forbruk og investering. Her må vi hele tiden ha en aktiv debatt. Det er en viktig tradisjon.

Alt som lever, er i forandring. Det skjer store endringer i det norske samfunnet. Det er viktig og riktig, men tempoet og hva det er viktigst å gjøre noe med, må vi ha økt oppmerksomhet på. Hovedutfordringen framover for å gi trygghet for arbeidsplasser, er lønnsomheten i de vareproduserende bransjer og i de bransjene som er satt under press av underbetalt arbeidskraft fra østeuropeiske selskaper. Lønnsomheten i langsiktige investeringer i vareproduserende bransjer med komparative fortrinn i Norge, f.eks. fisk og treforedling, må styrkes kraftig. Videre må vi framover holde en høy profil på sikring av norske lønns- og arbeidsvilkår for alt arbeid som utføres i Norge.

Dette har en klar parallell i det vi ser internasjonalt når det gjelder importvernet, eksempelvis på jordbruksprodukter. I denne sammenheng har arbeidsfolk, matprodusenter og næringsmiddelindustri felles interesser, og den rød-grønne alliansen har offensive posisjoner overfor begge deler. Dette er å videreutvikle det beste i vår «by og land, hand i hand»-tradisjon.

Som land har vi altså stor handlefrihet til å prioritere for framtiden. Regjeringen har store ambisjoner. Vi har lagt grunnlaget for en annen kurs. Den sterke vektleggingen av å øke privatforbruket, som den forrige regjeringen arbeidet etter, er forlatt. Vår handlefrihet må nå brukes til å styrke de sterke tradisjonene i det norske samfunnet, nemlig jambyrdige forhold blant folk, samt å dempe sentraliseringskreftene og skape ny vekst og optimisme også utenfor byene. Vi har gode muligheter, men det skal god rygg til å bære gode dager.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [12:06:40]: Angivelig som et ledd i Regjeringens bebudede kamp mot fattigdom foreslås det en økning i momsen på matvarer fra 11 til 13 pst. Strategien bak forslaget har sannsynligvis vært at folk med høy inntekt og stor bankkonto spiser mer

(Tybring-Gjedde)

enn andre og dermed vil rammes hardest av Regjeringens forslag. Fattigfolk, på den annen side, har sannsynligvis likevel ikke råd til mat, og vil således ikke merke momsøkningen.

Kan Lundteigen bekrefte at det er ovennevnte logikk som ligger til grunn for forslaget om økt matmoms, eller om det tvert imot er ambisjonen om å kjøpe ytterligere aksjer og obligasjoner gjennom Petroleumsfondet som er årsak til momsøkningen?

Per Olaf Lundteigen (Sp) [12:07:34]: I ethvert budsjett er det viktig å ta det viktigste først.

Det er ingen tvil om Senterpartiets prioritering av en lav matmoms. Vi var så heldige å få til en differensiering av momssystemet som det nå etter hvert er blitt bred politisk oppslutning om. Senterpartiet er svært glad for at Fremskrittspartiet nå er en støttespiller for å ha lav moms på mat. Senterpartiet ønsket å videreføre en lav moms på mat. Men i den prioriteringen vi stod overfor, hvor det var spørsmål om å få nødvendige midler for å sikre kommuneøkonomien og de velferdsoppgaver som lå der, valgte vi å prioritere den, og dermed måtte matmomsen i denne omgang stå slik den forrige regjeringen foreslo.

Petter Løvik (H) [12:08:40]: Det skal god rygg til å bere gode dager – slik avslutta representanten Lundteigen innlegget sitt. Og litt av den rygggrada vi treng, er at vi ikke berre tenkjer på dagen i dag, men også på framtida. Dess større er skuffelsen over det som no skjer, når vi ser det raud-grøne regjeringens forslaget, der det blir lagt svært lite vekt på det som skal skape framtidig vekst i norsk næringsliv og dermed sikre økonomi både for familiar, bedrifter og kommunar.

Vi ser ei skatteskjerpning overfor næringslivet som vil skape problem. Vi ser kutt i fleire milliardar kroner-klassa, bl.a. på avskrivningssatsane, som er heilt avgjerande, og vi ser store kutt i verktøykassa elles, det som via forskning og utvikling og framtidretta produkt- og marknadsutvikling skal sikre dei framtidige inntektene.

Er representanten Lundteigen komfortabel med dei store kutt i det framtidig skapande?

Per Olaf Lundteigen (Sp) [12:09:56]: Det er nok et godt kulturelt samsvar mellom deler av Vestlands-Høyre og Senterpartiet når det gjelder å tenke framover og tenke langsiktig, og jeg er glad for representantens spørsmål.

Som jeg sa i min forrige replikk, valgte Regjeringen å prioritere det viktigste først. Det som var det fremste kravet fra det norske folk, var å forbedre våre velferdstjenester, som er helt fundamentale for at næringslivet og arbeidslivet skal fungere godt.

Representanten har et poeng i at det ikke ble gjort noe med avskrivningssatsene i denne omgang. Det er noe jeg regner med at Regjeringen kommer tilbake til og sikrer at vi får avskrivningssatser hvor det er større samsvar mellom slitasje og elde, altså driftsmessige avskrivninger, og det som er skattemessige avskrivninger. Her er det en jobb å gjøre.

Til slutt vil jeg si: Verktøykassa kommer nok til å bli fullere med denne regjeringen enn med den forrige. Det har vi en klar politikk på.

Line Henriette Holten Hjemdal (KrF) [12:11:11]:

Stoltenberg-regjeringen har foretatt en skatteskjerpelse for skog- og landbruksnæringen med innstramming i formuesskatt, lønnsfradrag og skjermingsrenten.

Skatt etter evne, framtidrettet skattesystem for næringslivet, sa representanten Lundteigen. Landbruket får en skattesmell på mellom 50 mill. og 100 mill. kr neste år ifølge Norges Bondelags egne utredninger. Dette må være en ny politikk fra Senterpartiet, for i debatten om skattereformen uttalte daværende finanspolitiske talsmann i Senterpartiet, Morten Lund, bl.a. at Senterpartiet ønsker å fjerne formuesskatten på næringskapital fordi næringslivet ber om det. Dette rimer dårlig med årets skatteskjerpelse. Det er i tillegg noe underlig at en slik innstramming skjer i en tid da framtiden til landbruket er usikker. Utfallet av WTO-forhandlingene vil etter all sannsynlighet bli krevende for det norske landbruket. Selv med en (presidenten klubber) landbruksminister fra Senterpartiet har det ikke vært noe taktskifte i arbeidet med å forsvare det norske landbruket. (Presidenten klubber.)

Mener representanten Lundteigen at en innstramming i skatten på skog og landbruksnæringen er et godt signal?

Presidenten: Eg må be om at taletida blir respektert.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [12:12:33]: Det er et viktig poeng som replikanten tar opp.

Det som særpreger norsk jordbruk, er at det er lave inntekter. Når en har lave inntekter, kan en ha liten gjeld, og dermed har de aller fleste en viss formue. Det er derfor viktig for Senterpartiet at vi fikk økt de generelle minstefradragene på formuesskatten. Men når det gjelder formuesskatt generelt, må vi være klar over at den forrige regjeringen la opp til at all formuesskatt over tid skulle fjernes helt. Det den tidligere regjeringen unnlot å snakke om, var at som erstatning for formuesskatt ville det over tid komme et alternativ, nemlig eiendomsskatt. Og eiendomsskatt i forhold til næringsvirksomhet i landbruket er en mye mer usosial skatteordning enn en formuesskatt, hvor en tross alt får fradrag for gjeldsrenter. Så den prioriteringen som er gjort her, er et bedre alternativ enn det den forrige regjeringens politikk ville medført over tid.

Lars Sponheim (V) [12:13:47]: Jeg registrerer at representanten Lundteigen har spådommer om hva den forrige regjeringen ville gjort framover, som han ikke har grunnlag for. Han varsler også at verktøykassa skal bli fullere, og han starter med å tømme verktøykassa, slik hans egen næringsminister har bekreftet på TV.

Vi har hørt om Lundteigens samfunnsvisjoner, og vi kommer nok mange ganger tilbake til dem. Vi vil nok også ha veldig mange dager hvor skrittene går vekk fra hans samfunnsvisjoner. Men en av dem, skatt etter evne, vil jeg ta opp i denne replikken, og først skatt på arbeid.

Der er det altså slik at i det skatteopplegget som hans regjering legger fram, har helt alminnelige gjennomsnittsinntekter på knapt 400 000 kr – det står på side 54 i tilleggsproposisjonen – fått en skatteskjerpelse, mens den blårossen som har kjempehøy lønnsinntekt og kjempehøy gjeld, og dermed ikke formuesskatt, får en formidabel letelse. Er det skatt etter evne? Det andre er kombinasjonen av skatt på utbytte og formuesskatt. Er formuesskatten skatt etter evne, f.eks. i landbruket?

Per Olaf Lundteigen (Sp) [12:15:04]: Senterpartiet har sine visjoner i denne regjeringen. Vi gir uttrykk for dem. Vi håper også snart å få høre hva som er Venstres visjoner, slik at vi kan drøfte alternativene mot hverandre.

Skatt etter evne står fast. Den inntektsbeskatning som representanten Sponheim her refererte til, hvor høye lønnsinntekter som ikke har formue, får stor skattelette og alminnelige lønnsinntekter får mindre skattelette, er en svakhet ved dette opplegget. Det er Senterpartiet den første til å innrømme. Men det som er et faktum, er at denne regjeringens forslag til inntektsbeskatning er mer skatt etter evne enn det representanten fra Venstre gikk inn for med sin regjerings opplegg.

Så til formuesskatten. Formuesskatten har sin forankring i skatteloven av 1884 eller den nåværende av 1911, og er en ekstraskatt på en arbeidsfri inntekt over en viss størrelse. Det er et prinsipp som Senterpartiet ønsker stå videre på.

Ulf Leirstein (FrP) [12:16:26]: Det er helt tydelig at Senterpartiet i forbindelse med dette budsjettet har slukt noen kameler. Jeg vet ikke om det er noe Senterpartiet ser for seg skal bli ny vekstnæring når landbruksministeren fra samme parti har ført WTO-forhandlingene i havn.

I fjor var det nemlig slik at da argumenterte daværende finanspolitisk talsmann fra Senterpartiet for noe økt bruk av inntektene fra petroleumsvirksomheten. Nå slutter Senterpartiet seg i budsjettinnstillingen til formuleringer om at man legger til grunn handlingsregelen for budsjettpolitikken.

Mitt spørsmål til representanten Lundteigen blir derfor: Hva har forandret seg fra i fjor til i år i forhold til Senterpartiets syn på denne handlingsregelen og hva som er en forsvarlig økonomisk politikk, når man i denne sal i fjor mente at en forsvarlig økonomisk politikk var å bruke litt mer enn det handlingsregelen skulle tilsi, utover det regjeringen la opp til?

Per Olaf Lundteigen (Sp) [12:17:33]: Jeg tror Senterpartiet og representanten Leirstein er enig om én ting, nemlig at handlingsregelen og diskusjonene om den ikke er noen eksakt vitenskap. Det er til enhver tid et skjønsspørsmål hva som er klokt i forhold til norsk økonomi og den totaliteten vi står oppi.

I forbindelse med Soria Moria-erklæringen la den nåværende regjering til grunn at den skulle følge det økonomiske opplegget på dette punkt som den tidligere regjering la opp til. Det var en utfordring for den rød-grønne regjeringen. Den utfordringen har vi tatt. Vi har foretatt

prioriteringene. Hva som kommer framover, er en løpende diskusjon. Det er en løpende diskusjon ikke minst i hvilken grad en skal ta oljeinntekter inn og investere i det norske samfunnet. Det er en viktig diskusjon framover som jeg håper at opposisjons- og posisjonspartier kan medvirke til å få en gunstig utvikling på.

Presidenten: Replikskordskiftet er over.

Lars Sponheim (V) [12:18:57]: De budsjetttramme-ene som blir vedtatt i kveld, er i all hovedsak en videreføring av Samarbeidsregjeringens forslag til statsbudsjett for 2006. Regjeringen vil skryte av omfattende endringer, en ny kurs osv., men i realiteten er ikke endringene større enn de ville ha vært i et litt omfattende budsjettforlik mellom den avgåtte regjering og et av de tidligere opposisjonspartiene.

Det er imidlertid grunn til å stille seg spørsmålet om SV ville ha akseptert et tilbud fra den avgåtte regjering som innebar nøyaktig de samme endringer som de den sittende regjering har gjort. Svaret på det spørsmålet er etter alle solemerker nei. Det er så store forskjeller på hva SV mente om f.eks. skattepolitikken for bare to–tre måneder siden, og det de øyensynlig mener i dag, at det må være en av tidenes mest bemerkelsesverdige snuoperasjoner i norsk politikk. SV har tidligere raljert over skattereformen, «den høyredominerte skattepolitikken», som i all hovedsak har vist seg å være Venstres skattepolitikk: arbeid og kapital likt behandlet. Nå forsvarer SVs leder og finansminister Kristin Halvorsen skattereformen på en heroisk måte. Den satsingen på skole og utdanning, den kursendringen i miljøpolitikken og i utenrikspolitikken som SV varslet, er sporløst borte.

Det er ingen tvil om at regjeringsdeltakelsen har vært et stort voksenopplæringsprosjekt for SV og kanskje ikke minst for finansminister Kristin Halvorsen. Ja, det er i grunnen rart at Regjeringen tør kutte i tilskudd til studieforbund og voksenopplæring, så bratt som lærekurven nå er.

Det er også grunn til å spørre seg: Hva har SV egentlig fått gjennomslag for i det budsjettet som etter alle solemerker blir vedtatt her i dag? Det mest nærliggende er å peke på redusert maksimalpris i barnehagene. Her finner vi solidariteten i praktisk politikk: Gi til dem som allerede har, mens de som ikke har, skal få mindre gjennom kutt i kontantstøtte og generelle skatteskjerpelser – med mindre man eventuelt er medlem av LO og får fradrag – og andre målrettede endringer som gjør at studentbarnehager blir dyrere, og differensiert oppholdsbetaling i barnehager for foreldre med lav betalingsevne mange steder faller bort.

Her er det grunn til å sitere Jens Stoltenberg fra før regjeringsskiftet: «Regjeringens politikk er ikke bare urettferdig, den er dobbelt urettferdig.»

Det er særlig skatteopplegget til Regjeringen som har vært grunnlag for debatt etter at budsjettforslaget ble lagt fram 10. november. Ikke minst har debatten rast internt i regjeringspartiene, og det har kommet en skarp merknad fra «Mor LO» på Youngstorget. Det er ikke rart. Det Regjeringen legger opp til, er for det første en politikk som

er svært dårlig for selvstendig næringsdrivende, småbedrifter og norsk næringsliv generelt. Det var vel å vente – det gikk man i og for seg til valg på. Selv om det er påtakelig at Bondelaget, som jo er en varm forsvarer av denne regjering, i brev til finanskomiteen ber om at så godt som alle skatteskjerpelsene Regjeringen foreslår, reverseres.

Det som verre er, er skattepolitikken overfor vanlige lønsmottakere. Der hvor Samarbeidsregjeringen foreslo betydelige skattelettelse for vanlige lønnsinntekter, reduserer Regjeringen lettelsene i minste fradraget – det fradraget som virkelig virker sosialt utjevne i skattessystemet, kuttes med 1,25 milliarder kr. Det er feil det som i dag er sagt av representantene Schjøtt-Pedersen og Holmås, at det ikke er skatteskjerpelse for helt vanlige inntekter. Det er å finne i Finansdepartementets egen tabell på side 54 i tilleggsproposisjonen. Gjennomsnittsinntekter på knapt 400 000 kr får skatteskjerpelse i forhold til dagens skattenivå, viser Regjeringen selv. Derfor er ikke skatteprofilen for folk med vanlige lønnsinntekter mer sosial, slik Regjeringen hevder.

Både i valgkampen og i tiden etter Regjeringens tiltredelse har vi mange ganger fått høre hvor fortreffelig det vil bli med en flertallsregjering, men samtidig at Regjeringen skal være ydmyk og lyttende til Stortinget – både egne stortingsrepresentanter og opposisjonen. Denne budsjettprosessen har i klartekst vist at det i beste fall er sannheter med visse modifikasjoner. Den største opposisjonen til hovedtrekkene i det framlagte budsjettforslaget har jo kommet fra regjeringspartienes egne stortingsrepresentanter, og de eneste Regjeringen har vært lyttende til i prosessen, er LO, hvor det har endt i et ullent kompromiss om at regjeringspartiene ber sin egen regjering om å vurdere forslagene om å fjerne fritaket på fri kost for arbeidstakere på sokkelen og hyretillegg for sjøfolk i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett. Hadde det vært noen vilje til å prioritere kost- og hyretillegg, så hadde Regjeringen og regjeringspartiene prioritert dette i stedet for f.eks. å bruke 115 mill. kr i skattelette til LOs medlemmer og andre fagorganiserte, og ikke skyldt på den avgåtte regjering, slik statssekretær Geir Akselsen gjorde på TV 2-nyhetene den 11. november.

Venstre er enig i Arbeiderpartiets gamle leveregel om at vi må skape for å kunne dele. Det er imidlertid tydelig at Arbeiderpartiet har glemt det selv. Regjeringens budsjettpropp er skreddersydd for å dele uten å skape. Nå skal det sies at aldri har vel en nytnevnt regjering fått overta et statsbudsjett med en økonomi som går så godt og har så mange muligheter, i alle fall på kort sikt, som nettopp i år. Men det er nettopp når økonomien går godt, det må tas langsiktige grep og gjøres langsiktige investeringer. Dette er dessverre totalt fraværende i det opplegget som blir vedtatt. Jeg tror det er farlig, det er kortsiktig, og jeg håper Regjeringen bidrar til å rette det opp ved senere anledninger. Svakheten ved dette budsjettframlegget er at det ikke svarer på noen veldig viktige spørsmål: Hvordan skal vi øke landets inntektsside, og hvordan skal vi fornye inntektssiden ved å lage inntekter på nye og andre måter?

Den nye næringsministeren har fått gleden av å starte en regjeringsperiode med 50 000 flere bedrifter å være

næringsminister for enn det var for fire år siden. Hyggelig for ham, men også utfordrende, for det er viktig at når næringsministeren leverer fra seg stafettpinnen til en ny regjering om fire år, må ytterligere minst 50 000 bedrifter ha sett dagens lys, skal det være mulig å opprettholde dagens velferdsnivå.

Tegner dette budsjettet en politikk for at næringsministeren skal lykkes med det? Jeg har ikke klart å se det så langt. En årsak til det er de mange målrettede kuttene mot små og mellomstore bedrifter Regjeringen legger opp til. Det åpenbare spørsmålet er hvordan vi skal sørge for å ha mange nok mennesker i dette landet som har penger, og som tør og vil lage nye arbeidsplasser med grader av risiko. Dette budsjettet er definitivt ikke et klapp på skulderen til de menneskene som skal plassere pengene sine i nye arbeidsplasser og bedrifter. Det er det motsatte. Dette er en trist dag for de mange som skal skape verdier. Det er f.eks. helt uforståelig for meg hvorfor Regjeringen fjerner tilskuddet til ulønnet forskningsinnsats i SkatteFUNN-ordningen. Dette er jo nettopp et tilskudd målrettet til nystartede bedrifter hvor aktive eiere jobber gratis for å utvikle sitt eget produkt, eller til selvstendig næringsdrivende som driver forskningsinnsats til glede for nye og eksisterende bedrifter. Spesielt merkelig blir dette med tanke på at det bare er et halvt år siden Stortinget bestemte at regelverket i SkatteFUNN-ordningen måtte rettes opp, slik at det ikke ble forskjellsbehandling etter selskapsform.

Mange sentrale virkemidler som har skapt den positive økonomiske utviklingen vi er inne i, blir i dag fjernet. Målrettede skatte- og avgiftslettelse er blitt skatteskjerpelse. En offensiv satsing på forskning, utvikling og innovasjon er blitt til kutt på de samme områdene. En politikk for et fleksibelt arbeidsmarked reverseres, og den gamle forskjellsbehandlingen mellom ansatte i offentlig og i privat virksomhet videreføres. Det som skulle være en aktiv næringspolitikk, er en politikk for å kvitte seg med virkemidler.

Representanter for regjeringspartiene har tidligere kritisert den avgåtte regjering for ikke å ha tilstrekkelig med verktøy i den næringspolitiske verktøykassen. Med dette budsjettforslaget har det vært en skikkelig storrengjøring i verktøykassen. Er det noe verktøy igjen i det hele tatt, er det i beste fall gammeldags.

Det er vel kanskje ikke så rart at næringsminister Odd Eriksen etter spørsmål fra TV 2 om ikke Regjeringen fjerner verktøyet fra verktøykassen, svarer: «Ja, på mange måter kan du si det. Men samtidig har vi beholdt noe av den økning forrige regjering foreslo.»

Det er ingen tvil om at Samarbeidsregjeringens budsjettpropp var langt bedre tilpasset utfordringene i norsk økonomi både på kort og lang sikt enn det budsjettpropp som får flertall i dag. Regjeringen bruker f.eks. hele det økte handlingsrommet, som nye anslag knyttet til folketrygden på 1,2 milliarder kr, på økte offentlige utgifter i stedet for en tilnærming til handlingsregelen gjennom mindre bruk av oljepenger, slik Samarbeidsregjeringen gjorde i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett i 2005, og slik Venstre, Høyre og Kristelig Folkeparti nå gjør

gjennom å bruke 250 mill. kr mindre av dette økte handlingsrommet.

I dagens behandling av statsbudsjettet står Venstre, Høyre og Kristelig Folkeparti samlet bak det forslaget til statsbudsjett som ble fremmet av Samarbeidsregjeringen. I tillegg fremmer disse partiene felles forslag til hvordan det økte handlingsrommet som følge av anslagsendringer i budsjettforslaget fra regjeringen Stoltenberg II, skal brukes. Vi bruker dette handlingsrommet til å styrke profilen på flere sentrale områder: utdanning, forskning, kommuneøkonomi, frivillighet og miljø. Våre forslag innebærer både lavere utgiftspress og redusert bruk av oljepenger sammenliknet med forslaget fra Regjeringen.

I det hele tatt er det påfallende at Venstre, Høyre og Kristelig Folkeparti samarbeider bedre om budsjettet i opposisjon enn det Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet klarer å gjøre i posisjon.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Dag Terje Andersen (A) [12:29:13]: Det var interessant å høre representanten Sponheims kommentarer til den sittende regjeringens statsbudsjett, men jeg hadde nok også forventet å høre noe om Venstres politikk, som det alternativet de skal presentere.

Venstre er jo et tradisjonelt parti med en rik og stolt historie som på mange måter har skilt seg fra Høyre ved at de bl.a. har vært opptatt av fellesløsninger. For eksempel kjenner vi Venstre som et skoleparti, mange ganger omtalt som *skuleparti*, og som et omsorgsparti som tar hensyn til alle og ikke bare de rikeste i samfunnet. Det krever kommunal velferdsproduksjon å nå slike mål. Samtidig har Venstre mange ganger markert seg som et parti som er forkjemper for lokaldemokrati og lokalt selvstyre. I den sammenheng må jeg få spørre om representanten Sponheim kan forklare meg (presidenten klubber) hvorfor det kommuneopplegget han stemmer for, er bedre (presidenten klubber) i tråd med Venstres tradisjoner enn det regjeringen Stoltenberg har lagt fram.

Presidenten: Presidenten vil be om at ein respekterer taletida.

Lars Sponheim (V) [12:30:38]: Jeg deler representanten Andersens syn på Venstres lange og stolte historie. Framtiden kommer også til å bli lang og stolt, det kan jeg love. Det kommer til å være et langsiktig perspektiv på politikken, der det å skape verdier og det å dele verdier – for øvrig et godt slagord, som etter hvert synes å bli fortid for Arbeiderpartiet – kommer til å ligge fast for Venstre. For det som er helt avgjørende for oss, er at det vi styrker velferdssamfunnet, og dermed kommunene med, må være bærekraftig. Det betyr at hele politikken rundt må bidra til å styrke bedriftene som skal bære kommunene. Det er ikke bra for en Hedmark-kommune eller en Buskerud-kommune å få mer penger hvis det har som konsekvens at familiebedriftene, de bærende bedriftene rundt omkring i kommunene ikke overlever denne politikken. Da blir det en meget kortsiktig politikk for velferden, og det er det

dette handler om for Venstre – satsing på verdiskaping med privat, langsiktig eierkapital og på det grunnlaget styrke kommuneøkonomien gjennom beskatning.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [12:31:45]: I regjeringen Bondevik IIs forslag til statsbudsjett heter det bl.a. «at rammefinansiering skal være hovedmodellen for finansiering av kommunesektoren».

Prinsippet om lokalt selvstyre og ansvar blir imidlertid avveket på en rekke sentrale områder. Dette gjelder bl.a. finansiering av Kunnskapsløftet, tilskudd til barnehager og Opptappingsplan for psykisk helse, der øremerking av midlene er normen. Dette viser at den regjeringen Venstre var en del av, forstod betydningen av øremerkede midler til formål den selv mente var spesielt viktige. Dette er positivt. Det er bred politisk enighet om at eldreomsorgen trenger et særlig løft i de kommende årene. Det velger imidlertid både den avgåtte og den nye regjeringen å forsøke å løse ved overføring av frie inntekter til kommunene.

Hva er bakgrunnen for at regjeringen Bondevik II mente at utfordringene innenfor skole, barnehage og psykisk helse best lar seg løse ved bruk av øremerking, mens utfordringene innenfor eldreomsorgen best lar seg løse ved hjelp av frie inntekter? Vil Venstre revurdere sitt syn med hensyn til øremerking av midler til eldreomsorgen dersom utfordringen innenfor denne sektoren ikke blir løst ved hjelp av den varslede økningen i kommunenes frie inntekter?

Lars Sponheim (V) [12:32:59]: På dette området er det også en betydelig forskjell mellom Venstre og Framskrittspartiet. Forskjellen er følgende: Venstre har tillit til folk flest. Vi har tillit til at folk flest er i stand til å velge seg sine lokale politikere som vet hvor skoen trykker, og som gjør prioriteringer. Vi tror ikke at det er en liten politisk elite her i huset, i regjeringskontorene og i regjeringsapparatet som må sitte og styre hva som skal skje rundt omkring i lokalsamfunnene. Derfor tør vi satse på lokaldemokratiet. Derfor har vi tillit til at frie inntekter setter folk lokalt i stand til å sette pengene inn der de trengs mest. Så må vi av og til bruke litt øremerking, slik som det ble pekt på. Ikke minst når man setter i gang nye prosjekter, er det viktig å gi et lite push. Jeg vil minne om at Bondevik II-regjeringen faktisk for et par år siden kom til Stortinget med et omfattende program for å avvikle øremerkingsordningen, nettopp i tillit til lokaldemokratiet.

Et godt råd til Framskrittspartiet – hvis det tillates: Hvis man vil bygge vennskap med andre på ikke-sosialistisk side, bør man nok revurdere sitt syn på lokaldemokratiet.

Hallgeir H. Langeland (SV) [12:34:16]: SV hadde ei relativt konstruktiv haldning til Bondevik II-regjeringa. Me bidrog til fleirtal i fleire viktige miljøsaker, spesielt i starten på perioden, då Venstre tydelegvis hadde innverknad i Bondevik II-regjeringa. På slutten av perioden var det veldig lite igjen av miljøprofilen til Bondevik II-regjeringa, nettopp på grunn av at ein bl.a. samarbeidde mest med Framstegspartiet.

Det er litt rart, synest eg, at representanten frå Venstre skjeller ut SV for ein elendig miljøprofil på dette budsjettet, når ein faktisk forbetrar Bondevik II-budsjettet i forhold til miljøprofilen, ikkje berre på område der Venstre hadde statsråden, som jernbanesatsing, men òg på satsing på forureiningsfrie gasskraftverk. Eg hadde forventa at Venstre hadde hatt ei meir konstruktiv haldning enn dette, men eg forstår at det at SV får til nokre realitetar, ikkje betyr noko.

Lars Sponheim (V) [12:35:41]: Jeg kan starte med å forsikre representanten Langeland om at ethvert godt miljøskritt som Regjeringen måtte ta, vil få støtte fra Venstre i denne sal. Jeg tror også at han vil oppleve at han har fått en miljøopposisjon som vil prøve å strekke seg lenger, kanskje til det som er SVs egentlige genuine standpunkt i mange miljø saker. Slik kan man kanskje si at rollene vil være byttet fra forrige periode til nå. Det gir nok under tegnede og representanten Langeland mange muligheter til å møtes.

Jeg har likevel lyst til å trekke fram ett viktig forhold, og det er det formidable løftet for kollektivtrafikk som ble tatt i forrige periode, på netto 2 milliarder kr. Vi har aldri hatt noen periode hvor så er blitt gjort. Det å skape et inntrykk av at det ikke er gjort, er tross alt ikke å snakke sant.

Så kommer nok SV til å slite i en ny regjering. Vi ser at vi har fått en konkurranseminister som er imot konkurranse, en kunnskapsminister som er imot kunnskap, og en miljøvernminister som nå leser grunnkurs i miljøvern. Vi kan komme til å få mye festlig med SV i regjering!

Lars Peder Brekk (Sp) [12:37:07]: Det er ganske forunderlig at Venstres representant Sponheim i sitt innlegg stiller spørsmål ved det forslaget som stortingsflertallet har gått inn for, om å justere kursen med hensyn til skatt på hyretillegg for sjøfolk og riggarbeidere, et forslag som er fornuftig på grunn av at det er en svært urimelig ekstraskatt på mat. Og mat må også sjøfolk og riggarbeidere ha der de jobber – om bord i båtene eller på riggene.

Sponheim var medlem av en regjering som foreslo å fjerne denne skattefordelen, og jeg er da litt usikker på hva Sponheim egentlig mener. Er han enig eller er han uenig i at hyretillegget for sjøfolk og riggarbeidere skal skattlegges?

Lars Sponheim (V) [12:38:15]: Nei, Venstre står fast ved det budsjettframlegget vi la fram. Men jeg pekte på i forhold til den sittende regjering at den eneste antydning vi så til at Stortinget hadde en påvirkning på denne budsjettbehandlingen, det var vel noen heftige timer hvor finanskomiteens møte ikke ble satt, hvor noen tydeligvis hadde kremtet så mye på Youngstorget at det måtte inn en merknad. Det ble ikke gjort noen endringer, men en merknad, en bestilling til revidert nasjonalbudsjett om å gjøre som LO sier. Og mitt poeng var ganske enkelt at det kunne en jo ha prioritert med penger fra Regjeringens side, hvis det var en politikk en ønsket. Jeg er av den oppfatning at faktiske fordeler en har, skal beskattes uansett hvor en måtte oppnå det, og uansett om en får det som naturalier.

Ellers vil jeg gjerne gi uttrykk for at jeg setter veldig pris på representanten Lars Peder Brekk. Jeg tror han er den representanten i hele dagens flertallsgruppering i Stortinget som står Venstre nærmest på mange områder, ikke minst når det gjelder familieeide bedrifter. Og jeg likte at han torde kritisere sin egen regjering for beskatning av familieeide bedrifter i avisene, slik vi så.

Signe Øye (A) [12:39:32]: Venstre hevder at de er opptatt av lokaldemokratiet og av kommunene, men representanten Sponheim nevnte knapt kommunene i sitt innlegg. Med den nye regjeringen vil kommunene få et stort løft – nesten 4 milliarder kr mer enn det Venstre og Sponheim vil stemme for i dag. Det er ikke små endringer, og det er ny kurs. Gladmeldingene kommer fra hele landet, fra alle partier. Endelig er det moro å være kommune politiker igjen etter flere år med kutt og nedskjæringer. Det betyr at lokaldemokratiet får en oppblomstring, og det er bra. Det må også representanten Sponheim være enig i.

Så vil jeg følge opp det representanten Andersen spurte om, og som han egentlig ikke fikk et skikkelig svar på. Hvorfor mener representanten Sponheim at kommunene er tjent med å få nesten 4 milliarder kr mindre til neste år?

Lars Sponheim (V) [12:40:53]: For det første vil jeg si at for Venstre dreier lokaldemokrati seg selvsagt om å fordele penger, men det er også veldig mye mer enn penger. Det er selve tilliten til at folk kan styre lokalt, styre over sine egne liv, at beslutningene tas nær der folk er, og at alle har mulighet til å delta i å styre sitt lokale samfunn. Og det er vesentlig mer enn bare penger. Så er penger viktig, og det er mye morsommere å være lokalpolitiker med penger. Jeg har selv vært ordfører i en kraftkommune med mye penger, og det er veldig kjekt. Men det kan til tider også være litt farlig. Mitt poeng er at Venstre er for mer penger til kommunene når det er basert på en bærekraftig samlet økonomi som også styrker næringslivet i kommunene. Men bare å flytte folk ut av småbedriftene, ut av familiebedriftene og inn i kommunehuset, eller i verste fall økte lønninger til de kommuneansatte og økt rente, det er ingen god løsning for norske lokalsamfunn.

Presidenten: Replikkordskiftet er slutt.

Statsråd Kristin Halvorsen [12:42:14]: Jeg klør jo i fingrene etter å svare Sponheim litt, men jeg tror jeg skal komme tilbake til det.

Lars Sponheim (V) (fra salen): Bare prøv!

Statsråd Kristin Halvorsen [12:42:22]: Et mer inntest forsvar for at kommunene ikke skal få bedre råd, enn det Lars Sponheim leverte her nå på 1 minutt, det har jeg til gode å se. Jeg tror det stemmer veldig dårlig overens med hvordan Venstres folk rundt omkring i Kommune-Norge oppfatter virkeligheten.

Flertallsregjeringens forslag til budsjett for 2006 er blitt mottatt med alt fra begeistring til lettelse, stor ro og forundring – og med litt sinne hos noen. Men i veldig liten

grad med likegyldighet. Og det er ikke så rart. For de endringene som flertallsregjeringen la fram i forhold til Regjeringen Bondeviks budsjett, gav en klar retning om en ny politisk kurs.

Vi har prioritert fellesskapet høyt når vi trekker tilbake den forrige regjeringens skattelettelser og satser 3,8 milliarder kr mer på kommunene enn den forrige regjeringen la opp til. Vi har prioritert å ta siste etappe i barnehagereformen i denne stortingsperioden når vi skal satse 1,3 milliarder kr ekstra på barnehager på veien mot målet om at en barnehageplass skal bli et selvfølgelig tilbud til alle de småbarnsforeldre som ønsker det.

Vi har lagt om arbeidsmarkedspolitikken både gjennom budsjettet og gjennom endringer i arbeidsmiljøloven. Å skape et mer menneskelig arbeidsliv som gjør at de fleste arbeidstakere kan være yrkesaktive til de når pensjonsalderen, er det viktigste vi kan gjøre for verdiskaping, velferd og framtidens finansiering av velferdsstaten. Vi har innført en langt mer rettferdig fordelingspolitikk både gjennom aktiv satsing mot fattigdom og ved å gjennomføre en skattereform som er langt mer rettferdig enn det den forrige regjeringen la opp til.

Det er noen i denne salen i dag også som har sagt at denne regjeringen kom til dekket bord. Det er ingen grunn til å svartmale situasjonen i norsk økonomi. Men hvis det er ett område der man ikke kom til dekket bord, dreier det seg om kommuneøkonomien. Og det er jo der lettelsen og begeistringene først og fremst har kommet, blant alle dem som er opptatt av fellesskapet, og som vet at den viktigste velferdsjobben og den viktigste skolejobben gjøres i kommunene. 40 pst. av kommunenes utgifter går til helse, omsorg og sosiale formål, 30 pst. går til barnehager, skoler og utdanning. Når kommunene får bedre økonomi, er det de områdene som prioriteres.

Noen steder utløser kommuneopplegget ren begeistring. Det er i kommuner som ser at det nå er rom for ny satsing, som ser at det nå er mulig å snu dagsordenen fra endeløse nedskjæringer til å diskutere nye oppgaver som skal løses.

Men det er ikke alltid sånn i kommunene at det er nye satsinger det er rom for. Etter mange år med Høyre-dominert politikk er kommuneøkonomien nedkjørt mange steder. Og det var jo en villet politikk fra den forrige regjeringen, som ønsket at det private forbruket til dem som hadde mye fra før, skulle øke mer enn det offentlige forbruket. Der er det en forsiktig lettelse som nå råder. Mange kommuner ser at de slipper å gjennomføre nye og store kutt på skole og omsorg som de ellers måtte ha gjort, og det blir man selvfølgelig lettet over. Men selvsagt ser de også at det er en ny kurs i dette budsjettet, det er en satsing på fellesskap som ikke er en engangsforeteelse. Dette er en rød tråd i alt vi skal foreta oss gjennom fire år.

Lettelsen over at kommunene får mer støtte til å gjøre skole- og velferdsjobben, er rimelig likt fordelt mellom partiene. Det er ikke én representant fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti eller Venstre fra Kommune-Norge som har ringt til Finansdepartementet og sagt: Nei takk, behold de pengene, gi dem til skattelette isteden.

Tvert imot er lettelsen like stor blant Kristelig Folkeparti-folk og Venstre-folk som den er blant Regjeringens egne.

Det er denne regjeringens klare mål å komme i havn med en reform som vi har slåss for i 30 år, og det er full barnehagedekning. Det er at det ikke lenger skal være slik at champagnekorkene sprettes i småbarnsfamiliene når man endelig får en barnehageplass. Vi ønsker at alle skal ha en garanti innen vi er ferdige med denne stortingsperioden, om at barnehageplassen er der når den lille poden har behov for det. Og da må jo også mange velgere fra Kristelig Folkeparti, Venstre, Høyre og Fremskrittspartiet merke seg den satsingen som vi har på barnehager, og som betyr at mange småbarnsforeldre med ett barn får 6 000 kr mindre i utgifter neste år – og har du flere, så blir det mer. De pengene ville de jo aldri fått hvis regjeringen Bondevik hadde fortsatt.

Den rød-grønne regjeringen er blitt møtt med stor ro blant finansanalytikere og i markedet. Den første dagen prøvde enkelte i opposisjonen å snakke renten opp og påstå at dette budsjettet i seg selv ville føre til økt rente og problemer for enkeltpersoner og næringsliv. Det er det ikke grunnlag for å si. Dette budsjettet følger regjeringen Bondeviks bruk av oljepenger for 2006. Det strukturelle underskuddet utgjør 65,9 milliarder kr, og budsjettet virker omtrent nøytralt på økonomien. Samtidig sier vi at vi skal følge handlingsregelen for hvor mye oljepenger vi skal bruke i norsk økonomi framover.

Dette budsjettet satser aktivt på kampen mot arbeidsløsheten. I seg selv skaper de endringene vi foreslår i budsjettet, fra skattelettelser og til fellesskap, ca. 4 000 nye arbeidsplasser. Det, sammen med en offentlig satsing på arbeidsmarkedstiltak, nettolønnsordning, forbedring av permitteringsreglene og forbedring av dagpengeordningene, gir en klar, ny kurs for en offensiv arbeidsmarkedspolitik. Samtidig er det sånn at vi ikke glemmer dem som er utenfor arbeidsmarkedet. Vi foreslår en satsing mot fattigdom på en halv milliard kroner, vi beholder den som lå der fra Bondevik-regjeringen på 263 mill.kr. Det betyr at mange av dem som har minst, får en betydelig økning i sin kjøpekraft.

Budsjettet har skapt sinne i enkelte grupper som hadde forventninger. Sintest har vel oljearbeidere og sjøfolk vært. De hadde klare forventninger om et annet skatteopplegg for seg. Det har Stortinget nå sagt skal vurderes til våren. Men de reaksjonene og de diskusjonene rundt skatt som kanskje har skapt størst forundring, er hvordan det er mulig for denne regjeringen å skjerpe skatten med nesten 3 milliarder kr i forhold til 2005 samtidig som høytlønte får skattelettelser og vi driver en mer rettferdig fordelingspolitikk enn både inneværende års fordeling og det som Bondevik hadde lovt for 2006. Regjeringen Bondevik hadde lagt fram et forslag til skatteopplegg for 2006 der de som har mest i Norge, skulle få i pose og i sekk. De skulle få i pose fordi skatt på lønn skulle ned som en del av skattereformen, og de skulle få i sekk fordi formuesskatten skulle reduseres betydelig. Det vi nå har gjort, er å ta igjen halve posen og hele sekken og vel så det. Derfor er vårt skatteopplegg både mer rettferdig enn

dagens system og langt mer rettferdig enn det den forrige regjeringen foreslo for neste år.

Den største urettferdigheten avskaffes gjennom skattereformen, fordi den sjongleringen som folk med høye inntekter og frie yrker kunne bedrive gjennom selv å bestemme hvor mye av inntekten som skulle være lønnsinntekt, og hvor mye som skulle være kapitalinntekt, ikke lenger er mulig. Grunnen til å velge det siste var jo at skatten på kapitalinntekter var bare 28 pst., mens den på lønnsinntekt kunne være opptil 60 pst. Den endringen har betydd at mange som tidligere slapp unna med å betale mindre enn dem som betalte vanlig skatt på lønn, nå ikke kan sjonglere videre. Det betyr at en med inntekt på 2,4 millioner kr som tidligere kunne tilpasse seg, vil få 700 000 kr i skatteskjerpelse og en med inntekt på 600 000 kr ca. 80 000 kr i skatteskjerpelse. Jeg tror at den forskjellen er noe av det som mest har provosert vanlige lønnstakere som ikke har noen mulighet til å sjonglere, fordi de har sett at folk som har gode inntekter, har sluppet unna med mye mindre i skatt.

Det viktigste denne regjeringen gjør i forhold til fordeling, er at vi ikke reduserer formuesskatten, og at vi øker skatten på aksjeutbytte. De 100 rikeste her i landet har 2 pst. av sin inntekt fra lønn. De ville fått en gedigen gavepakke fra den forrige regjeringen på 800 000 kr i skattelette. Med oss får de isteden 1 mill. kr i skjerpelse. Samtidig gjør vi formuesskatten mer rettferdig ved å øke bunnfradraget, slik at det f.eks. blir færre pensjonister som betaler formuesskatt neste år, enn i år. Det har vært påstått andre ting i denne debatten, og jeg vil gjerne berolige alle pensjonister umiddelbart med at slik er det ikke. Det blir færre pensjonister som skal betale formuesskatt neste år, enn i år.

Av enkelte i denne debatten, som ville gi dem som har mye i Norge, i både pose og sekk, er det brukt så store ord at det er som om hele Glasmagasinet skulle ha falt ned i hodet på dem. (Presidenten klubber.) Heldigvis har vi laget en ny kurs for fordeling i Norge. (Presidenten klubber.) Den skal vi forbedre i årene framover (presidenten klubber), for det fins det muligheter for.

Presidenten: Presidenten vil be også statsråden om å respektere taletida her i huset.

Det blir replikkordskifte.

Ulf Leirstein (FrP) [12:52:52]: Finansministeren sa at en del finansanalytikere tok dette framlegget til Regjeringen «med stor ro». Det kan sikkert være mange grunner til det. En grunn kan kanskje være at en del av disse analytikerne faktisk har relativt høye lønnsinntekter og så at man fikk en relativt stor skattereduksjon.

Men det jeg hadde lyst til å spørre finansministeren om, gjelder kommunene, som statsråden snakket energisk om. Jeg har registrert at man sier fra Regjeringen at dette er et ledd i en opptrappingsplan. Kommunene må altså drive med langtidsbudsjettering i disse dager, mens denne sal og Stortinget slipper det. Da blir spørsmålet: Hvilke forventninger skal kommunesektoren, når man driver med sin langtidsbudsjettering, ha til den nye regjering i de kommende år, og hva ser man for seg er et fornuftig nivå

i denne opptrappingsplanen som den nye regjeringen har sagt vil komme?

Statsråd Kristin Halvorsen [12:54:04]: Ja, det er riktig som representanten Ulf Leirstein antyder, at vi har selvfølgelig, og jeg har selvfølgelig, begynt å tenke på budsjettet for 2007, for 2008 og for 2009 og hvilke planer vi har, og hva vi skal gjennomføre. Men jeg tror ikke jeg skal starte høyttenkningen her. Jeg tror at Regjeringen skal få komme tilbake med hvilke prioriteringer som gjøres for 2007. Men jeg har lyst til å gi Fremskrittspartiet en liten innvitt med hensyn til det, fordi Kommune-Norge er veldig forskjellig. Det som passer på indre Oslo øst, og det som passer på Snåsa eller i andre mindre kommuner, krever at det drives en skreddersøm lokalt. Derfor er det viktig at de frie inntektene øker, og det er den muligheten til tilpasning som Fremskrittspartiets måte å tenke rundt kommunene på, ikke gir rom for.

Hvis det skulle være noen høytlønte som bare har inntekter av lønn, og derfor ikke rammes av formuesskatten eller skatt på aksjer, vil jeg si at det verste alternativet de har, er dessverre denne regjeringen, for de ville fått langt større skattelette med den forrige regjeringen og med Fremskrittspartiets opplegg – dessverre.

Jan Tore Sanner (H) [12:55:23]: Kristin Halvorsen har aldri vært redd for å bruke store ord, og jeg tror nok det er mange som hører at det singler i glass etter hennes tale og etter det budsjettet som er blitt lagt frem. Særlig er finansministeren kjent for å bruke begrepene «sosialt», «rettferdig» og «velferd». Hva er det som er sosialt ved at en butikkmedarbeider skal få 200 kr i skattelette, en konsulent skatteskjerpelse, mens finansministeren får 15 000 kr i skattelettelse? Høyre er opptatt av at alle skal få lavere skatt, også de med lav og vanlig inntekt. Hva er det som er rettferdig med å sende hele skatteregningen til selvstendig næringsdrivende og familieeide bedrifter? Statsministeren har tidligere snakket om å skape for å dele. Jeg har inntrykk av at finansministeren bare er opptatt av å dele, for hun fjerner jo nå effektivt alle virkemidler som skulle være med på å skape den fremtidige veksten og velferden i samfunnet vårt.

Statsråd Kristin Halvorsen [12:56:39]: Det er dessverre, eller la oss si heldigvis, slik at Høyre ikke har noe å lære SV eller andre partier i denne regjeringen om fordelingspolitikk. For hvis Høyre påstår at de kan lære oss noe som ville gitt dobbelt så mye til høyinntektsgruppene i skattelette, pluss å redusere formuesskatten og gi lavere skatt på aksjeutbytte gjennom en annen skjermingsregel, ja, da er summen av det at Høyres forslag i forhold til dem som virkelig har mye i Norge, ville gitt dem trippelt, mens vi har laget en annen kurs for rettferdig fordeling. Det er først og fremst fordi, noe som SV bestandig har vært opptatt av å få fram når det gjelder fordelingspolitikk, man ikke kan se på lønn alene, man må se hvor skjevt fordelt formue er. Det er slik at de 10 pst. rikeste i Norge har nesten all formue, og det er slik at de 10 pst. rikeste i Norge, de som tjener mest, har 1/3 av sin inntekt fra lønn, mens 2/3

er fra kapitalinntekter. Det er derfor Høyre driver en så elendig fordelingspolitikk, mens summen av vår er god.

Hans Olav Syversen (KrF) [12:58:02]: Først vil jeg si at jeg er ganske imponert over finansministerens kjennskap til følelseslivet til Kristelig Folkepartis kommunestyrerepresentanter rundt omkring i det ganske land. Det er åpenbart stor arbeidskapasitet på finansministerens kontor.

Så over til forholdet til noen hun sa var sinte på budsjettet, og da inkluderer hun kanskje Landsorganisasjonen i det. I sin forrige opptreden her i huset brukte hun ordet «forundret» over Landsorganisasjonens reaksjon. Skal jeg tro Heikki Holmås fra SV, har ikke SV hørt et ord fra LO om budsjettet, og fra LO sies det at man nå har snakket med «sine» representanter i Arbeiderpartiets sentralstyre. Så vidt jeg skjønner, går man heller ikke i SV på tur sammen med LOs leder. Mitt spørsmål er: Ser finansministeren disse båndene mellom Arbeiderpartiet og LO som et problem i utøvelsen av denne regjeringens politikk?

Statsråd Kristin Halvorsen [12:59:27]: Først vil jeg gjerne gi en unnskyldning til de av Kristelig Folkepartis lokalpolitikere som ikke følte en lettelse ved dette kommunebudsjettet, og vil gjerne invitere dem til å ringe meg i morgen den dag og si fra hvis det var slik at de ikke var lettet, men tvert imot det motsatte. Jeg kan selvfølgelig ikke gjøre meg til ekspert på Kristelig Folkepartis følelsesliv, verken sentralt eller lokalt.

Når det gjelder LO og LOs innflytelse på budsjettet, er min oppfatning at LO har hatt en betydelig innflytelse på dette budsjettet. Men det er ikke min oppgave å trappe opp noe konfliktnivå i forhold til noen organisasjoner. Tvert imot, jeg vil gjerne invitere både dem og de tre arbeidstakerorganisasjonene som har skjont og forstått og støttet det vi har gjort på skatt, til et tettere samarbeid, for jeg tror det er veldig viktig framover at man har mer dialog og diskusjon, og at det skal være mulig for alle arbeidstakerorganisasjonene å komme med forslag og synspunkter i forkant av at vi legger dem fram for Stortinget.

Lars Sponheim (V) [13:00:43]: Det mest åpenbare resultatet av SVs inntreden i regjeringskontorene er redusert maksimalpris i barnehagene – som lovt. De som er så heldige å ha barnehageplass, skal få billigere plasser, mens de som ikke har, får ta til takke med kutt i kontantstøtten, skatteskjerpelser og en generell mistro gjennom kunnskapsministerens syn på barnehagenes fortreffelighet. I tillegg kutter Regjeringen i støtte til studentbarnehagene og fører en politikk som gjør at differensiert oppholdsbetaling i barnehagene for foreldre med lav betalingsevne mange steder faller bort. Mens Venstre prioriterer plass til alle, prioriterer Regjeringen dem som allerede har plass.

Så er det også dette med konsekvenser av egen politikk. Dette bekreftes langt på vei i svar på spørsmål fra Venstre om hvilke konsekvenser redusert maksimalpris får for økt etterspørsel. Svaret er at det vet ikke Regjeringen, og både finansministeren og statsministeren, har vi

sett, fosser nå bort fra løftene om barnehageplass til alle innen 2007. Spørsmålet mitt er enkelt: Vil finansministeren bekrefte det hun på direkten på TV 2 i valgkampen lovt, nemlig å gå av i løpet av 2007 hvis ikke løftet om barnehageplass til alle blir innfridd?

Statsråd Kristin Halvorsen [13:02:03]: Det siste har jeg heldigvis ikke sagt. Jeg har sagt at i 2009, når vi har sittet i regjering i tre år og jeg skal se meg tilbake, og vi ennå ikke har klart å få til full dekning, får jeg finne på noe annet å gjøre, for da har vi ikke gjort jobben vår. Det mener jeg fremdeles. Jeg har intenst slåss for full barnehagedekning i Norge siden jeg var en liten 15-åring på Tveten ungdomsskole og tok til orde for at det var et tilbud som alle barn skulle ha – ikke fordi ikke foreldre skal ha noe med barna å gjøre, tvert imot, men fordi jeg selv, etter hvert som jeg vokste til og fikk egne barn, opplevde barnehagen som den beste støtte for foreldre, for det fantes nemlig noen andre voksne der som også kjente mine unger, og som kunne være med og gi noen tips om hvordan de skulle oppdras og tas vare på.

Vi har som ambisjon at vi skal få til full barnehagedekning i Norge. Det er på tide. Mange andre land har klart det, og de har ikke hatt det handlingsrommet som vi har i norsk økonomi. Det er spørsmål om politisk vilje. Men det er selvsagt en krevende oppgave. Det skal bygges mange barnehager før vi får det til, og derfor må vi legge oss i selen og jobbe med det hver eneste dag.

Gjermund Hagesæter (FrP) [13:03:23]: Sjølv om finansministeren prøver å argumentere imot, er dette eit usosialt budsjett for mange grupper. Det kjem bl.a. av at matmomsen og transportmomsen har auka, og det er altså slik at låginntektsfamiliar bruker ein forholdsmessig langt større del av lønna si til mat og transport enn det høginntektsfamiliar gjer. Derfor er dette usosialt.

I tillegg er det ein del uforståelege skatteskjerpingar for nordsjøarbeidarar og sjøfolk. No blir det også sagt av finansministeren at det er lagt føringar frå regjeringspartia, frå Regjeringa og finansministeren, om at dette skal vurderast på nytt. Det som eg ønskjer svar på, er: Kan finansministeren no garantere sjøfolk og nordsjøarbeidarar at denne urimelege skatteskjerpinga blir fjerna?

Statsråd Kristin Halvorsen [13:04:36]: Det er rart å høre Fremskrittspartiet snakke om hva som er sosialt og usosialt. Når man ser på Fremskrittspartiets forslag til budsjett, er det ikke det at det er mangel på vilje til å bruke penger, men det er utrolig hvordan utslagene blir når man f.eks. fjerner hele formuesskatten. De som virkelig har de store inntektene, de hundre rikeste i Norge, vil få 5 mill. kr i gave hvert år av Fremskrittspartiet på bakgrunn av dette.

De forslagene som går på økning av matmomsen, og som vi arvet fra den forrige regjeringen, Bondevik II, og som det ville koste 1 milliard kr å nulle ut, vil ha en bitte liten betydning, kanskje, på pris. Men vi tror ikke det er avgjørende. Vi tror det viktigste for dem som har lave inntekter, er at vi klarer å få til en skikkelig velferdsoppustning i kommunene, for det er der det viktigste tilbudet er.

Når det så gjelder sjøfolk og beskatning av nordsjøarbeidere, viser jeg bare til den merknaden fra flertallet som står i innstillingen, og det er at det skal vurderes.

Presidenten: Replikkordskiftet er dermed slutt.

Hill-Marta Solberg (A) [13:06:05]: Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet gikk til valg på budskapet om å styrke fellesskap og velferd framfor nye skattelettelser. Det budsjettet vi behandler i dag, tar de første viktige stegene nettopp for å innfri dette. Regjeringspartiene vil forandre Norge i retning av mer fellesskap der vi bruker de store pengene på å løse de viktigste oppgavene, som å sikre at folk har en jobb å gå til, skape en god skole for alle og en verdig og god eldreomsorg. Den jobben er regjeringen Stoltenberg godt i gang med.

Regjeringen hadde tre uker på seg til å endre budsjettet som Bondevik-regjeringen la fram. De ukene er brukt til å ta de første og viktige grepene for å nå målene i Soria Moria-erklæringen. Noen hadde ventet mer. Ja, noen synes å tro at alt i Regjeringens politiske plattform skulle innfris disse ukene, og har sett bort fra at Soria Moria-erklæringen gjelder for fire år, ikke fire uker.

De endringene Regjeringen har gjort på statsbudsjettet, vil være viktige for mange. Aller størst betydning har det kraftige inntektsløftet som kommunene nå gis. Kommunene får økt handlefrihet til nettopp å løse viktige oppgaver innenfor eldreomsorgen og utfordringer innenfor skolen på en bedre måte. Regjeringens budsjettforslag innebærer en reell vekst i kommunesektorens inntekter i 2006 på anslagsvis 7,5 milliarder kr, og sammenlignet med Bondevik II-regjeringens forslag økes de frie inntektene med 3,8 milliarder kr. Selv ordførere i Høyre-styrte kommuner erkjenner at dette kommer godt med. Det vil føre til bedre tjenester for befolkningen. Det vil føre til en bedre eldreomsorg og til en bedre skole.

Satsingen på barnehager vil også merkes for svært mange småbarnsforeldre. Maksimalprisen for en heltids barnehageplass reduseres til 2 250 kr pr. måned fra 1. januar. Videre legger Regjeringen til rette for vel 11 000 flere heltidsplasser i 2006. Dette er et betydelig skritt for å nå Regjeringens mål om full barnehagedekning, med høy kvalitet og til lav foreldrebetaling.

Regjeringen fører en politikk både for å skape og for å dele. Regjeringen vil styrke de nærings- og distriktspolitiske virkemidlene. En samlet økning på 120 mill. kr fordeles på ulike tiltak, herunder kommunale næringsfond. Refusjonsordningen for sjøfolk videreføres, og fra 1. juli foreslår Regjeringen å utvide ordningen. Dette vil sikre mange arbeidsplasser langs kysten.

Regjeringen styrker kampen mot arbeidsledighet og intensiverer innsatsen for inkludering i arbeidslivet. Det vil bli ført en aktiv arbeidsmarkedspolitikk, og derfor foreslås også 217 mill. kr mer enn regjeringen Bondevik foreslo til arbeidsmarkedstiltak – tiltak som er en viktig bro for arbeidsledige over fra ledighet og til arbeid igjen.

Regjeringen vil bedre de økonomiske ytelsene for arbeidsledige ved å reversere flere av de innsparingstiltakene som er gjennomført under Bondevik II-regjeringen.

Ferietillegget for dagpengemottakere foreslås gjeninnført med virkning for opptjening fra 1. juli 2006. En grov urimelighet som Bondevik-regjeringen stod for, ved å ta ferietillegget fra de arbeidsledige, rettes med dette opp.

Regjeringen foreslår også nye tiltak for å styrke innsatsen mot fattigdom i Norge. Disse tiltakene omfatter flere områder og utgjør samlet om lag 500 mill. kr. Alt dette er viktige steg i riktig retning.

Det er forutsigbart når opposisjonen kritiserer Regjeringens politikk. Det er dens rolle. Men så er det også bare når det gjelder kritikk av Regjeringen, at opposisjonen er enig. I finansinnstillingen får vi til fulle demonstrert hvordan det spriker på borgerlig side. Det største opposisjonspartiet, Fremskrittspartiet, står for en økonomisk politikk som alle bør være glade for ikke skal vedtas, en politikk med en pengebruk som ville satt svært mange arbeidsplasser i fare. For dem som er arbeidsledige, for dem som pendler med tog, for dem som liker kultur, for dem som lever av jordbruk, for dem som er opptatt av likestilling, og ikke minst for de fattige i u-land er Fremskrittspartiets budsjett til å gråte over. Fremskrittspartiets parlamentariske leder har sett seg selv i rollen som brobygger på borgerlig side. I den finansinnstillingen som legges fram i dag, er det ikke mulig å se at en eneste pilar i det byggverket så langt er satt ned.

S o l v e i g H o r n e hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Siv Jensen (FrP) [13:11:28]: I den nye regjeringens budsjettopplegg kan man lese følgende:

«Handlingsregelen gir rom for noe fleksibilitet. I dårlige tider kan det være velbegrunnet å bruke mer enn 4 pst. (...). Tilsvarende vil det være fornuftig å bruke mindre i tider med høy kapasitetsutnyttelse og presstendenser i økonomien.»

Jeg vil gjerne be representanten Hill-Marta Solberg som parlamentarisk leder for Arbeiderpartiet tolke dette. Når vil det i så fall, sett med Arbeiderpartiets øyne, være riktig og fornuftig i norsk økonomi å bruke mindre oljepenger enn det handlingsregelen skulle tilsi? For så langt, siden handlingsregelen ble innført av den forrige Stoltenberg-regjeringen, har jo samtlige regjeringer brukt mer. Det er selvfølgelig Fremskrittspartiet helt enig i, men denne regjeringen varsler altså muligheten for å bruke mindre, og det vil jeg gjerne høre en tolkning på.

Så har jeg lyst til å spørre Hill-Marta Solberg om én ting til. Etter budsjettforliket i fjor uttalte Hill-Marta Solberg at det måtte være pinlig for Fremskrittspartiet å måtte godta en momsøkning. Da blir mitt spørsmål: Hvordan føles det da for Hill-Marta Solberg å godta en momsøkning i år?

Hill-Marta Solberg (A) [13:12:53]: For å ta det siste spørsmålet først, så har jeg lagt merke til at det i denne debatten er mange representanter fra Fremskrittspartiet som har bekymret seg dypt over at det kommer en økning på

matmomsen på 1 pst. Det som har undret meg ved den bekymringen, er jo at Fremskrittspartiet for inneværende år faktisk selv bidrog til at den alminnelige momssatsen ble økt med 1 pst. Og det må ikke forundre noen at det bidrar til en spesiell undring når Fremskrittspartiet, som i alle år har hamret ikke minst på Arbeiderpartiet for å være et skatte- og avgiftsparti, i Stortinget selv kan være med på å stemme for en momsøkning, slik som det skjedde i fjor. Det var vel ikke noen som hadde trodd at Fremskrittspartiet skulle bruke makten sin til å øke avgiften når de hadde innflytelse over budsjettet, ikke minst, og først og fremst, på bakgrunn av deres egen tidligere retorikk.

Det er også bakgrunnen for at jeg undrer meg på hvordan Fremskrittspartiet hadde det i fjor på det tidspunktet.

Trond Helleland (H) [13:14:17]: Arbeiderpartiets valgkamp inneholdt to hovedelement: 1) forslag fra en rekke arbeiderpartirepresentanter om å øke de offentlige utgiftene på en lang rekke områder, 2) benektelse og avkreftelse fra Hill-Marta Solberg av enhver påstand om at Arbeiderpartiet ville øke skatten utover 2004-nivå.

I Aftenposten 23. august bidrog representanten til det sistnevnte gjennom kategorisk å avvise at Arbeiderpartiet ville gjeninnføre boligskatt. Ja, hun garanterte at så ikke skulle skje.

I det foreliggende budsjett fra Stoltenberg-regjeringen økes ligningsverdien for boliger med rekordhøye 25 pst. Dette rammer vanlige folk med vanlige boliger. Dette er en snikinnføring av boligskatt. Vil Arbeiderpartiet fortsette denne opptrappingen av skatt på bolig, slik de har hatt for vane når de har sittet i regjering? Når Hill-Marta Solberg garanterte at det ikke skulle bli noen ny boligskatt, er ikke da dette forslaget om en kraftig økning av ligningsverdien et brudd på denne garantien? For det er vel ikke bare de hundre rikeste her i landet som har bolig?

Hill-Marta Solberg (A) [13:15:36]: Det er interessant at Høyres representanter følger nøye med på hva som blir sagt fra Arbeiderpartiet. Det er bare hyggelig, det, og vi skal mer enn gjerne svare for oss. Men jeg synes de antydningene fra Høyre som er kommet fram nå to ganger i debatten i dag, om at den nye regjeringen, der også Arbeiderpartiet er med, gjør noe annet enn det Arbeiderpartiet lofte før valget, på boligskatt, ikke holder. Representanten Sanner har tidligere i dag antydnet det som halvsannheter slik budsjettet framstår i dag.

Det Arbeiderpartiet har garantert, ved undertegnede, er at vi ikke hadde til hensikt å foreslå gjeninnført den boligskatten som var avvirket. Det står vi ved. Det samsvarer også helt og fullt med det budsjettet som er lagt fram.

Ingebrigt S. Sørfonn (KrF) [13:16:39]: Kristelig Folkeparti har alltid løfta fram det faktumet at frivillige lag og organisasjonar utfører ein uvurderleg stor og uerstatteleg samfunnsinnsats. I vår regjeringstid har me difor vore med på å innføra det såkalla gåvefrådraget. I vårt budsjettforslag er grensa for gåvefrådraget foreslått til 15 000 kr pr. år. Gåvefrådraget har utvikla seg til å verta ei av dei aller viktigaste finansieringskjeldene for frivillige

organisasjonar, og alle signal i retning av å svekkja gåvefrådraget si stilling utløyser difor betydeleg uro.

I Soria Moria-erklæringa er det sagt ein god del om ny frivilligheitspolitikk. Tidlegare har Arbeidarpartiet uttala seg helst negativt om gåvefrådraget. I Regjeringa sitt budsjettforslag vert påplussinga som Samarbeidsregjeringa foreslo, droppa. Spørsmålet mitt er då: Er det Arbeidarpartiet sitt mål å fjerna gåvefrådragsordninga?

Hill-Marta Solberg (A) [13:17:55]: Da representanten Sørfonn i sin replikk kom inn på gavefradraget, så jeg fram til at det skulle bli en hyggelig replikk der Kristelig Folkeparti skulle være veldig fornøyd med at den nye regjeringen faktisk viderefører systemet med dette fradraget.

Tidligere i dagens ordsifte har jeg registrert at representanter fra Kristelig Folkeparti oppfatter det framlagte budsjettet som skal vedtas i dag, som angrep på viktige saker for Kristelig Folkeparti. I spørsmålet om fradragsrett for gaver har vi i så fall strukket ut en hånd, for her har en sak som er viktig for Kristelig Folkeparti, blitt tatt vare på. Det framgår av Soria Moria-erklæringen at ordningen skal videreføres, og det er også det som inngår i statsbudsjettet for 2006.

Trine Skei Grande (V) [13:19:12]: Hill-Marta Solberg begynte innlegget sitt med å si at hun ønsket å styrke fellesskap og velferd, og dette var første skrittet. Venstre derimot gikk til valg på mer til dem som trenger det mest.

Arbeiderpartiet har en lang tradisjon med stort sett å prioritere dem som er innenfor de prioriterte fellesskap de er for. Barnehagepolitikken er ganske lik: Barnehage er et gode, og Arbeiderpartiet ønsker å prioritere dem som er innenfor.

Oslo har en inntektsdifferensiert betaling. Det betyr, med deres reform her nå, at en småbarnsfamilie med 150 000 kr i inntekt får doblet barnehageutgiftene sine, mens familier med 655 000 kr i inntekt får 30 000 kr i lettelse.

Det er greit at man ønsker å prioritere de rike. Men hvorfor prioriterer man ikke det å få flere innenfor dette systemet ved å bygge flere plasser, framfor å prioritere denne rikmannsreformen så fort?

Hill-Marta Solberg (A) [13:20:26]: Jeg vil starte med å si at jeg befinner meg i en fase av livet der jeg kjenner veldig godt mange småbarnsfamilier. Jeg tror de ville ha følt seg litt ille ved å høre representanten fra Venstre kalle reduksjonen i foreldrebetalingen til barnehage for en «rikmannsreform». Det synes jeg er et drøyt stykke, og hvis det er betegnende for hvordan partiet Venstre forholder seg til foreldrebetaling i barnehagen, er det veldig nedslående å konstatere.

Jeg må også få lov å påpeke at Venstre åpenbart ikke har satt seg grundig nok inn i det tillegget til statsbudsjett som er lagt fram, for her prioriteres både redusert foreldrebetaling og økt utbygging av plasser. Det går an å gjøre begge disse ting samtidig, og det er nettopp det som den nye regjeringen går inn for.

Siv Jensen (FrP) [13:21:45]: Jeg stilte Arbeiderpartiets parlamentariske leder to spørsmål i min forrige replikk, og hun besvarte ingen av dem. Derfor vil jeg gjenta begge spørsmålene nå: Er det slik at Arbeiderpartiet nå varslar en omlegging av oljepengebruken mot en enda mindre bruk av oljepenger, slik man kan lese både av budsjettet og av budsjettinnstillingen? Og spørsmål to: Hvordan kan Hill-Marta Solberg i år mene at det er helt greit at man øker momsen på både mat og transport, når det var karakterisert som pinlig da dette skjedde i fjor?

Det var de to spørsmålene jeg stilte, og da er jeg interessert i å høre hva Arbeiderpartiet mener om dette, ikke få en lang lekse om hva Hill-Marta Solberg tror at Fremskrittspartiet mener om de samme spørsmålene.

Hill-Marta Solberg (A) [13:22:53]: Når det gjelder spørsmålet om moms, mener jeg det ble besvart i sted. Jeg kan bare tilføye at jeg har merket meg at mens Fremskrittspartiet i fjor ikke fant plass for å redusere økningen på den alminnelige momsen med 1 pst., har de i år funnet plass for å redusere den på matmoms. Det kan jeg konstatere.

Så vil jeg si at det er spesielt når Fremskrittspartiets parlamentariske leder ber om fortolkninger av handlingsregelen. Fremskrittspartiet er det partiet her på Stortinget som nærmest har karakterisert denne regelen som tull og tøys, som aldri har forholdt seg til den, og som mener at den ikke fungerer i det hele tatt.

Jeg vil vise til at den måten handlingsregelen er praktisert på siden den ble innført, har fungert. Det har fungert på den måten at vi har hatt en jevn utvikling i norsk økonomi. Vi har ikke opplevd dramatiske svingninger, som ville vært tilfellet hvis man ikke hadde hatt en styringsregel for hvordan oljeinntektene skal fases inn i norsk økonomi. At denne regelen, slik den er utformet, også inneholder nødvendig fleksibilitet for å tilpasses konjunkturløpene, er en stor fordel.

Presidenten: Replikkordskiftet er over.

Gjermund Hagesæter (FrP) [13:24:28]: Framstegspartiet ønsker eit lågare, enklare og meir føreseieleg skattesystem enn det vi har i dag. Det er det vi har tatt utgangspunkt i når vi har utarbeidd vårt alternative budsjett. For oss er ikkje lågare skattar og avgifter eit mål i seg sjølv, men det er eit viktig verkemiddel for å få til auka verdiskaping og også for å få til auka velferd.

I vårt alternative budsjett har vi ein total skatte- og avgiftslette på ca 29 milliardar kr. Vi har også redusert utbyttet med ca. 0,5 milliardar kr. Dette har vi finansiert ved at nettoutgiftene i statsbudsjettet er 12 milliardar kr lågare, og vi har eit redusert overskott på statsbudsjettet på 17,5 milliardar kr. Vi har altså litt større såkalla oljepengebruk enn resten av Stortinget. Det meiner vi er både forsvarleg og fornuftig. Vi har ei anna innretning av vår pengebruk enn resten av Stortinget. Når ein bruker pengar på skatte- og avgiftsletter, vil det gi ein heilt annan verknad på økonomien, ein heilt annan verknad på prisstiginga, enn viss ein bruker dei same pengane og sprøytar dei inn

i offentleg sektor. Vi har også ein del investeringar. Til saman vil dette stimulere til auka verdiskaping, og det er veldig viktig for oss.

Vi har både bedriftsskattelite, som vil gjere det meir attraktivt å starte nye verksemdar og utvide verksemdene i Noreg, og personskattelite, som vil gjere det meir lønnsamt å jobbe, og som dermed vil medverke til at fleire ønskjer å jobbe meir. Vi har også satsingar på infrastruktur som gjer at ein kan få bort ein del av flaskehalsane i økonomien. Til saman vil dette medverke til auka verdiskaping.

Vi er lite fornøgde med Regjeringa sin skatteprofil. Vi meiner han er usosial. Ein har gitt skattelite til ein del med høge lønsinntekter, men ein har skatteskjerpingar for dei store gruppene. Både dei som skapar verdiane i landet, og vanlege folk har fått betydelege skatteskjerpingar. Dei toppskatteliteane som Bondevik II-regjeringa har foreslått, sluttar vi oss til, men vi er ikkje fornøgde med dei skatteliteane som er gitt i botnen, korkje frå den regjeringa som har gått av, eller frå den nye. Derfor foreslår Framstegspartiet at personfrådraget blir auka frå 34 200 kr til 38 000 kr i klasse I og frå 68 400 kr til 76 000 kr i klasse II. Framstegspartiet foreslår også at maks minstefrådrag blir auka til 68 000 kr. Dette vil gi ein skattelite på over 2 000 kr i botnen, og det vil sjølvsgt merkast best av dei med dei lågaste inntektene. I tillegg aukar vi frikortgrensa til 40 000 kr. Det gir ein spesiell skattelite til dei med veldig låge inntekter, bl.a. studentar. Dermed har vi sikra skattelite til dei som treng det mest.

Dei avgiftsaukingane på naudsynlege gode som ligg i budsjettet, er vi sjølvsgt imot. Dette vil slå veldig usosialt ut. For eksempel vil auke i matmomsen og transportmomsen ramme dei med lågast inntekt hardast. Reduksjon av bensinavgifter har vi inne. Vi meiner at både bensinavgifta og dieselavgifta er altfor høg i Noreg, som er eit oljeeksporterande land. Vi ønskjer ein bensinpumpepris på 8 kr, for diesel noko lågare. Dette er sjølvsgt ein avgiftslette som ikkje betyr så veldig mykje for Trygve Hegnar eller Kjell Inge Røkke, men for heilt vanlege barnefamiljar og for pensjonistar vil dette sjølvsgt ha ei stor betydning.

Vi reduserer elavgifta, noko som også kjem dei med låge inntekter mest til gode. Vi har også reversering av ein del uforståelege skatte- og avgiftsaukar. Avgiftsauke på varebilar går vi imot. Skjerpinga i hjemme-PC-ordninga, der ein har sett eit tak på 10 000 kr, er vi også imot. Vi vil le vurdert eit tak på 30 000 kr. Vi synest at forslaget om eit tak på 10 000 kr er veldig urimeleg. Vi går inn for at skattefritaket for frikost for sokkelarbeidarar og hyretillegg for sjøfolk skal bestå. Og vi meiner at viss regjeringpartia verkeleg ønskjer at dette skal reverserast i revidert, bør dei støtte Framstegspartiets forslag om at dette ikkje blir innført i det heile frå 1. januar. Då vil ein fjerne den usikkerheita som vil herske fram til revidert, og ein vil få vekk denne urimelege skatteskjerpinga.

Vi ønskjer heller ikkje å stramme inn når det gjeld arbeidsgjevarar dekning av arbeidstøy og skatt på arbeidsgjevarar dekning av behandlingforsikringar og sjukdomsutgifter. Det er ei ordning som har fungert bra, og vi kan

ikkje skjøne at ei ordning som har fungert bra, og som òg har medverka til at arbeidstakarar har kome seg raskare tilbake i jobb, skal fjernast.

Skatteskjerpinga på Svalbard er vi òg imot. Den er uforståeleg og heilt i strid med det vi har arbeidd for, at vi skal ha aktivitet på Svalbard.

Vi har òg betydelege avgiftskutt når det gjeld grensehandelsutsette varer, spesielt alkoholhaldige drikker. Grensehandel er eit stort problem i dag og utgjer 10 milliardar kr i handelslekkasje kvart år. Det har veldig mykje å seie for norske arbeidsplassar.

Når det gjeld bilrelaterte avgifter, i tillegg til bensin og diesel, har vi òg gjort ein del kutt. Årsavgifta er redusert med 300 kr, eingongsavgifta er redusert med 10 pst., og vi foreslår òg å auke vrakpanten til 6 000 kr. Det vil føre med seg at miljøverstingane i trafikken og dei mest trafikkfarlege bilane blir fjerna.

Vi ønskjer å utvide BSU til 20 000 kr pr. år og ber finansministeren om også å vurdere å heve taket til 150 000 kr.

Når det gjeld dokumentavgifta, den såkalla flytteskatten, er det noko mange har vore opptekne av, men som få gjer noko med. Vi foreslår å redusere ho med 10 pst.

Særfrådrag for store sjukdomsutgifter blei innskjerpa førre år. Det medførte at sjablongregelen blei fjerna. Det har skapt problem bl.a. for diabetikarane, som vanskeleg kan dokumentere utgiftene sine. Vi foreslår derfor at sjablongregelen blir gjeninnført.

Vi foreslår òg at maks grensene for gaver til frivillige organisasjonar blir auka frå 12 000 kr til 18 000 kr.

Når det gjeld utbytteskatten, meiner vi framleis det same som vi meinte då skattemeldinga blei behandla. Skjermingsreglane er for dårlege, og vår frykt for at utbytteskatten kan bli innført utan at formuesskatten blir fjerna, viser seg å vere velgrunna. Vi aksepterer utbytteskatten med ein del forbetringar i vårt alternative budsjett, men vi foreslår å fjerne heile formuesskatten frå 1. januar 2006.

Når det gjeld arveavgifta, støttar vi dei forbetringane som Bondevik II foreslo.

I samband med revidert nasjonalbudsjett la Stortinget ein del føringar for overgangsreglane for riggreiarlaga. Det kan vi ikkje sjå er følgt opp, og vi meiner det må gjerast ytterlegare forbetringar før vi kan gå inn på dei overgangsordningane. Det er viktig med internasjonalt konkurransedyktige rammevilkår dersom vi skal ha arbeidsplassar òg innanfor denne sektoren i framtida.

Når det gjeld avskrivingsattsar for maskiner, støttar vi ein auke frå 20 til 25 pst. Det trur vi er viktig. Vi ønskjer vidare å behalde lønsfrådraget for enkeltpersonføretak på 20 pst. Det er viktig for at det skal bli skapt nye arbeidsplassar i Noreg.

Restaurantmomsen ønskjer vi å ta tak i. Vi ønskjer ikkje lenger å ha skiljet mellom ta-med-mat og det ein et på staden. Vi vil altså ha ein 11 pst.-sats uavhengig av om ein et hamburgaren inne på McDonald's, eller går ut og et. Det er positivt for turismen, og det vil bidra til at ein slepp så mykje kontroll som vi har med dette i dag.

Særfrådraget for alder og uførleik aukar vi med 1 000 kr til. Vi synest det er riktig å gi den letten til pensjonistane.

Vel, det var nokre av dei forbetringane som Framstegspartiet har foreslått i sitt alternative budsjett. Dette viser at vårt alternative budsjett har ein langt meir sosial skatteprofil enn Regjeringas forslag.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Reidar Sandal (A) [13:34:49]: Framstegspartiet hevdar med stor tyngd at dei har lagt fram eit budsjettforslag for folk flest. I vanleg språkbruk vil det seie at forslaget har ein god sosial profil. Men slik er det definitivt ikkje. Eg viser til kva Framstegspartiet gjer i skattepolitikken. Faktum er at Framstegspartiet vil gi kvar av dei hundre rikaste personane her i landet ein skattelette på ca. 5 mill. kr i gjennomsnitt. Det er altså dei aller rikaste som er dei store vinnarane i Framstegspartiet sitt opplegg. Er representanten Hagesæter tilfreds med at Framstegspartiet seier noko og gjer noko anna? Partiet snakkar om folk flest, men fyller opp kontoane til dei aller rikaste i dette landet.

Gjermund Hagesæter (FrP) [13:36:06]: Framstegspartiet har ein sosial profil i budsjettet. Vi har den mest sosiale profilen. Det er ikkje slik som representanten Sandal framstiller det, at det er dei rikaste som får desse skattelettane. Ein kan jo stille spørsmålet: Kor mykje skatt betaler Noregs rikaste mann til den norske statskassen? Han betaler altså ingenting, fordi han ikkje er busett i Noreg. Kapitalen flyt over grensene, og om ein ikkje gir internasjonalt konkurransedyktige rammevilkår til dei som skapar verdiane i dette landet, vil det medføre at det blir mindre verdiskaping i Noreg, og at arbeidsplassar blir flytta ut av landet. Det er Framstegspartiet bekymra for, og derfor legg vi fram eit budsjett som tek sikte på å få til auka verdiskaping og fleire arbeidsplassar i Noreg.

Peter Skovholt Gitmark (H) [13:37:23]: Ingen fra Fremskrittspartiet har så langt snakket om presset på renten. Ingen fra Fremskrittspartiet har så langt nevnt handlingsregelen, annet enn noe som bør bort, og noe som man ser på med skepsis. Det hadde vært stor forståelse for at den skepsisen hadde vært til stede, dersom man hadde brukt anslagsvis 1–2 milliarder kr ekstra. Men når presset på renten er stort i dag, hva vil da presset på renten være med Fremskrittspartiets politikk, med både et utenlandsbudsjett og ytterligere pengebruk, noe som gir godt over 20 milliarder kr i ekstra statlige utgifter?

Fremskrittspartiet ønsker på den ene siden en bensinpris flatt på 8 kr, for diesel noe lavere, slik vi hører representanten Hagesæter. Mitt spørsmål er: Hva ønsker da representanten Hagesæter at renten skal være? Har man da et like bombastisk syn på den? Hvorfor ønsker ikke Fremskrittspartiet gjennom sitt alternative statsbudsjett å legge til rette for at den norske renten skal være lavest mulig?

Gjermund Hagesæter (FrP) [13:38:43]: Eg kan roe representanten Gitmark med at Framstegspartiet ønskjer å halde ei låg rente. Det vil også bli resultatet av vårt alternative statsbudsjett.

Vi har ein open økonomi. Vi har også ei anna innretning på pengebruken enn det dei andre partia i Stortinget har. Når ein altså bruker 1 milliard kr til skatte- og avgiftsletter, gir det ein heilt annan verknad på økonomien, også i forhold til prisstigning, enn dersom ein bruker dei i offentleg sektor. Derfor har vi også kutt i offentleg sektor.

Eg må også seie at no har vi i fleire år hatt ein veldig høg låneetterspørsel – 12–13 pst. – og det har altså medført at norske hushaldningar har auka gjelda si med over 100 milliardar kr i året. Det har altså ikkje skapt noko press. Det er på grunn av at vi har ein open økonomi. Det vil ikkje skape noko press i norsk økonomi. Derfor er vi trygge på at det vil heller ikkje vårt budsjett gjere.

Åsa Elvik (SV) [13:40:03]: Eg har lagt merke til at det er nokre setningar og frasar som går igjen når Framstegspartiet har ordet her i dag. Det er bl.a. frasen: Vi har råd til å unne oss. Det kjem ofte i samanhenger der det går tydeleg fram at Framstegspartiet ikkje evnar å prioritere kva dei synest er viktigast.

Ein annan frase kjem i samanhengar der ein prøver å framstille sitt eige alternative budsjett som eit budsjett med klar sosial profil – og klart den beste sosiale profilen. Det er altså ein del av denne såkalla sosiale profilen at ein foreslår å kutte i internasjonal bistand med 9 milliardar kr. I innstillinga seier medlemmer fra Framstegspartiet

«at ordningen med tvungne bidrag til statlig u-hjelp gjennom beskatningen bidrar til å svekke den enkeltes personlege ansvarsfølelse og givarglede».

Då lurar eg på: Meiner representanten Hagesæter at det beløpet som blei samla inn f.eks. etter tsunamikatastrofen, eller dei beløpa som blir samla inn ved kvar årlege TV-aksjon, er eit teikn på at nordmenn har låg givarglede, fordi den norske staten faktisk bidreg til utvikling andre plassar i verda?

Gjermund Hagesæter (FrP) [13:41:22]: Framstegspartiet har sjølvsagt ikkje noko imot at folk gir av si eiga lommebok til dei tiltaka – katastrofe eller kva det er – i utlandet som dei finn føremålstenleg. Vi har heller ikkje noko imot å bidra til katastrofehjelp. Men når det gjeld den tvungne u-hjelpa, meiner vi at hjelpa ikkje kjem dei til gode som treng ho. Vi ønskjer heller å leggje til rette for betre handlemoglegheiter for desse landa. Vi meiner at det vil vere den beste måten å gjere det på for at dei skal komme ovanpå, og at dei også skal kunne utvikle si velferd i desse landa. Vi synest at vi har sett altfor mange eksempel på at den tvungne u-hjelpa har gått til korrupte statsleiarar, og den har gått til folk som ikkje i det heile har behov for denne hjelpa.

Presidenten: Replikkordskiftet er over.

Svein Flåtten (H) [13:42:49]: Finansministeren sa ved fremleggelsen av budsjettet at norsk økonomi er solid. Det forventes solid økonomisk vekst, vekst i sysselsettingen og nedgang i arbeidsløsheten.

Det var en god beskrivelse av resultatene av den forrige regjeringens politikk. Det som da er forunderlig, er at man

ikke vil bli i en slik god situasjon ved å bruke de virkemidlene som brakte oss dit, nemlig det å fortsette en politikk som stimulerer til økt verdiskaping. I stedet skriver man ut resepter på ukjent medisin og mot sykdommer nasjonen ikke lider av. Man øker skattene der hvor skattereduksjoner har vist at de virker. Man reduserer veksten, selv om økt vekst er en av grunnpilarene i fremgangen. Man øker bruken av penger over offentlige budsjetter i stedet for å øke og stimulere den private, verdiskapende sektoren. Man reduserer innsatsen i forskning, nyskaping og innovasjon – et avgjørende verktøy for alle våre ufødte bedrifter.

Gode virkemidler brukes ikke, de erstattes med nye – ja, de er ikke nye, de er de omvendte av dem som har virket. Det er vanskelig å forestille seg hvordan økt skatt på norsk eierskap i stedet for lettelse i eierbeskatningen skal fremme verdiskaping. Det er vanskelig å forstå hvorfor stopp i all modernisering og endring i offentlig virksomhet er et godt redskap for en forbedret effektivitet i offentlig sektor.

Når vi hører finansministeren tale i dag, i ti minutter, uten å nevne verdiskaping, og uten å nevne norsk næringsliv, kan man snakke om at verktøykassen virkelig er tom. Det er mulig at det skrangler svakt i lokket. Det var nå vi hadde muligheten til å starte på det gode utgangspunktet vi hadde. Det blir ikke benyttet.

Høstens skattedebatt har vært meget avslørende for regjeringspartiene. Etter at de rød-grønne i skattereformen slo fast at det ikke var ønskelig med reduksjoner i toppskattesatsene, og etter å ha brukt dette demagogisk i en lang valgkamp, sier statsministeren for en ukes tid siden at han hele tiden har ment det motsatte. Han har altså hele tiden ment at toppskatten på høye lønnsinntekter måtte reduseres. Han har bare ikke fortalt det til noen, ikke til sin finansfraksjon, glemte å si det til LO – og heller ikke til velgerne. Men nå er valget over, det er tid for å forholde seg til virkeligheten. Det betyr at den rød-grønne regjeringen nå innfører, med SV i spissen, skattereformen på dette området og gir betydelige skattelettelse til de høye lønnsinntektene som ikke har aksjeskatt. Dette er en beundringsverdig snuoperasjon fra tidligere meninger og tidligere retorikk. Spørsmålet man kan stille seg, er hvor lenge dette vil vare. Både representanten Holmås og representanten Lundteigen har i dag svart at kanskje ikke så lenge. Representanten Holmås sier at vi må øke rettferdigheten, altså at vi må ha mer skatter. Representanten Lundteigen sier at det er svakheter ved opplegget.

Det som er aller mest alvorlig, er at man ikke gjennomfører skattereformen ved å gi lettelse i formuesskatten, men heller går den andre veien. Man tror at man tar innersvingen på de rike ved å øke formuesskatten. Men det man tar innersvingen på, er landets småbedrifter, gründere, igangsettere, de som står for det private eierskapet i dette landet. Og når man skal stå frem som de fremste eksponenter for å ønske å fordele stadig mer, slik vi har hørt mange av posisjonens talere si i dag, så er det et paradoks at man ikke er mer opptatt av å legge forholdene mer til rette for dem som skal skape verdiene, og som finansministeren ikke nevner i det hele tatt. Men dette er venstre-

sidens evige dilemma – uviljen på den ene siden mot at noe av den arbeidende kapital til slutt kan ende hos dem som har risikert sine sparepenger, sine hus, hjem og mesteparten av sine arbeidsressurser for å få til en lønnsom virksomhet, og på den andre siden den underliggende vissheten man også på venstresiden alltid har, om at virkeligheten er slik at vi mer enn noen gang trenger et privat næringsliv som kan skape de verdiene som man i dag har lovprist fordelingen av, selv om man ikke vil snakke om det.

Litt virkelighet kan ha seget inn allerede. Debatten om toppskatten og de endringene man har gjort der, viser det. Men det er grunn til å tvile på om virkeligheten kommer til å si inn raskt nok til at vi kan opprettholde den verdiskapningen som er nødvendig for den mer enn usedvanlig ekspansive fordelings- og løftepolitikken som flertallspartiene bedrev på Soria Moria, og som nå skal settes ut i praksis fra regjeringskontorene.

Siv Jensen (FrP) [13:48:00]: Dette er egentlig en ganske kjedelig finansdebatt, og det er jo selvsagt fordi avstanden mellom Bondevik-regjeringens og Stoltenberg-regjeringens budsjett egentlig er veldig liten. Mesteparten av det vi ender opp med å vedta her i kveld, er jo faktisk Bondevik-regjeringens budsjett. Derfor blir også Høyres konstante og totale svartmaling stående i et veldig underlig lys. Men det har pågått en stund. Høyres slakt av den nye regjeringen begynte faktisk før den nye regjeringen kom ut på Slottsplassen.

Jeg, og Fremskrittspartiet, har hele tiden ment at det er greit med en viss raushet ved et regjeringsskifte. Det er mange forventninger, det har vært gitt mange løfter, og det er tiden som vil vise om denne regjeringen får det til. Det har vært litt snublinger i startfasen, vel å merke, men sånn er det kanskje for alle nye regjeringer.

At lederen av finanskomiteen, Karl Eirik Schjøtt-Pedersen, hadde kraftfulle angrep på Fremskrittspartiet, var forventet. Vi representerer tross alt det eneste tydelige alternativet til Regjeringen. Det er ingen hemmelighet at Fremskrittspartiet i sitt alternative statsbudsjett følger opp sitt partiprogram. Vi har gått til valg på det. I hele valgkampen, i valgtale etter valgtale snakket Fremskrittspartiet om nødvendigheten av å bruke noe mer oljepenger. Vi snakket om velferd, vi snakket om skattelettelser, vi snakket om kutt i offentlige utgifter, vi snakket om valgfrihet og vi snakket om konkurranse, og det er det vi foreslår i vårt alternative budsjett. Å holde løfter er muligens ukjent for Arbeiderpartiet. Men Fremskrittspartiet holder det vi lover. Vi sier det samme etter valget som vi sa før valget.

Mer overraskende og skuffende er det at også Høyre bruker denne finansdebatten til å angripe Fremskrittspartiet. Jan Tore Sanner sa at han var skuffet over at Fremskrittspartiet hadde valgt en populistisk linje og ikke nærmet seg de borgerlige partiene. I hele forrige periode, i hele valgkampen og i hele tiden etter valget har Høyre holdt fast ved sitt absolutte kjennemerke, nemlig den totale arroganse, Høyre-alene-vite-holdningen, og mange av dem ser ut til også for så vidt å ha blitt renteeksperter i løpet av denne debatten.

Jeg er opptatt av å bygge et grunnlag for et ikke-sosialistisk samarbeid som kan bety et grunnlag for en ny regjering i 2009. Men det bygges på gjensidig respekt mellom de partier som skal inngå i en slik allianse. Et slikt samarbeid finner ikke sted, kommer ikke til, ved at Fremskrittspartiets program skal avlyses eller kastes i søppelkassa for å tekkes Høyre. Vi har respekt for velgerne, og 22 pst. av dem valgte Fremskrittspartiet. De valgte Fremskrittspartiet, ikke fordi de ikke vet bedre, som man kan få inntrykk av når man hører på en del av talerne i denne debatten, men fordi de var enige med oss, fordi de visste hva vi gikk til valg på, fordi de visste at vi ønsket å bruke mer oljepenger, fordi de visste at vi ville holde det vi lovet.

Et samarbeid blir ikke til ved at alle partier på ikke-sosialistisk side ender opp som Høyre-folk. Et samarbeid blir til ved at man har gjensidig respekt for hverandre, gjensidig respekt for at det er ulike syn, ulike partiprogrammer, ulike velgere. Det blir til basert på valgresultatet, for vi lever i et demokrati. Det blir til basert på forhandlinger som skjer mellom partier som skal forsøke å samarbeide, og ikke minst blir det til basert på mellommenneskelige relasjoner. Det er dimensjoner som så langt har vært helt fraværende i Høyre-retorikken når de har snakket om et mulig samarbeid på ikke-sosialistisk side, og det er synd. Jeg har sett meg umåtelig lei på den arrogansen som Høyre nå utøver. Det er synd fordi det er nødvendig å ta dette generaloppgjøret fra denne talerstolen for at man altså skal kunne få et samarbeid på ikke-sosialistisk side i 2009, men da må det være basert på gjensidig respekt, og ikke på en avlysning av det største opposisjonspartiets partiprogram.

Arbeiderpartiets forsøk på å karakterisere Fremskrittspartiets alternative budsjett med ord som kaos, renteøkning, press på krona – det ene etter det andre – er svartmaling. Det er akkurat det samme som Arbeiderpartiet og de andre regjeringspartiene har kritisert Høyre for å gjøre mot dem selv, nemlig svartmale et budsjett som Regjeringen står bak.

Det er ikke slik at 22 pst. av velgerne i dette landet er dumme. Det er ikke slik at de har stemt på Fremskrittspartiet fordi de ikke vet bedre. De har stemt på Fremskrittspartiet fordi de vil at vi skal presse på for å få størst mulig grad av gjennomslag for vår politikk. Jeg kan garantere at det kommer Fremskrittspartiet til å gjøre – enten Høyre liker det eller ikke, enten Arbeiderpartiet liker det eller ikke. Slik er det.

Presidenten: Presidenten ber representantene holde seg til taletiden.

Det blir replikkordskifte.

Hill-Marta Solberg (A) [13:53:32]: Jeg skal starte med å gi ros til representanten Siv Jensen, parlamentarisk leder for det største opposisjonspartiet, for den raushet som hun har vist den nye regjeringen. Det synes jeg det er på sin plass å gi uttrykk for.

Ellers må jeg jo si at innlegget fra representanten Siv Jensen nesten var i ferd med å gjøre min replikk overflødig, men jeg velger likevel å ta den.

Representanten Siv Jensen har i mange sammenhenger pekt på seg selv som en mulig brobygger på borgerlig side. Nå skal ikke jeg gi uttrykk for at jeg har sett alle typer brobyggere, men det innlegget vi nettopp hørte, var ikke spesielt preget av brobygging. Og mitt spørsmål er da: Er representanten Siv Jensen enig i at opposisjonen i dag framstår som fullstendig splittet?

Siv Jensen (FrP) [13:54:45]: Opposisjonen i Stortinget består av fire partier – ikke av ett parti – i opposisjon til den sittende trepartiregjering.

Slik var det også i hele forrige stortingsperiode. Det var først helt på slutten av forrige stortingsperiode at Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet søkte sammen, begynte å vise evne til å samarbeide og forene politikkområder som de tidligere i stortingsperioden stod langt fra hverandre på. Det er ikke vanskelig å finne mange eksempler på det: i utenrikspolitikken, i sikkerhetspolitikken, i forsvarspolitikken, i barnehagepolitikken, i pengepolitikken – listen er lang, den. Jeg synes ikke det er nødvendig at den parlamentariske leder i Arbeiderpartiet forsøker å bortforklare det – det samarbeidet utviklet seg over tid.

Det er selvsagt slik det er nødt til å bli også for andre alternativer som eventuelt skal vokse frem. Men det betyr ikke at noen av partiene som inngår i samarbeidskonstellasjoner, avlyser sine partiprogrammer av den grunn.

Torbjørn Hansen (H) [13:56:02]: Det virker nesten som om representanten Siv Jensen har fått for lite oppmerksomhet den siste tiden, når hun velger å bruke innlegget sitt til å angripe Høyre på denne måten.

Vi merker oss at hun mener at vi svartmaler regjeringen Stoltenbergs opplegg for norsk økonomi i forhold til næringslivets rammevilkår og kronkurs og rentenivå. Det forstår jeg, for Fremskrittspartiets eget opplegg vil jo ha betydelig mer ekspansiv virkning for norsk økonomi enn det som Stoltenberg-regjeringens forslag betyr.

Men poenget her er at Høyre ikke er alene om denne bekymringen. Dette er en bekymring som næringslivet krystallklart uttrykker i sine kommentarer til Stoltenberg II-regjeringens opplegg. Og her er poenget at populisme og overbudspolitikk får store konsekvenser for konkurranseutsatt næringsliv. Jeg forstår at Fremskrittspartiet ikke ønsker at renten skal opp, og at de har sine egne alternative økonomiske teorier. Men mitt spørsmål til Fremskrittspartiet er om de overhodet ikke er interessert i de signaler som næringslivet gir til den type overbudspolitikk.

Siv Jensen (FrP) [13:57:22]: Det jeg gjorde, var å svare på Høyres angrep. Når man roper i skogen, pleier man å få svar – og det fikk Høyre.

Jeg har lyst til å minne om at når man karakteriserer Fremskrittspartiets politikk som overbudspolitikk, så later samtlige partier i denne salen som om de forholder seg til handlingsregelen. De har altså brutt den hvert eneste år siden den ble innført. Den forrige regjeringen brøt handlingsregelen med 100 milliarder kr på fire år. Det var helt ansvarlig, fordi det var en Høyre-regjering som foreslo

det. Da var det helt greit, ingen reaksjoner, ingen renteøkning, ingen problemer – helt ansvarlig. Hvor ligger forskjellen på 100 milliarder kr og 120 milliarder kr? Er det forskjellen på om vi kommer til å nå nirvana, eller ragnarok?

Jeg klarer ikke å forstå det, særlig ikke i en tid hvor både næringslivet og folk flest etterlyser en noe mer fornuftig bruk av vår felles rikdom, som for øyeblikket er investert i utenlandske bedrifter.

Inge Ryan (SV) [13:58:46]: Jeg hører at den parlamentariske leder i Fremskrittspartiet snakker om raushet, og det setter vi i SV stor pris på. Vi skal også prøve å være rause mot Fremskrittspartiet og andre partier her i salen, det kan jeg love.

Men så til min replikk. Vi vet at i valgkampen var Fremskrittspartiet veldig markert i forhold til bl.a. å ha aksjoner rundt bomstasjonene, der man bl.a. betalte bompengene – eller deler av bompengene – for bilistene. Og det gjorde at man fikk betydelig oppmerksomhet.

I budsjettinnstillinga står det at Fremskrittspartiet mener at det at man fjerner bomstasjonene og innkrevningen, ikke vil ha noen betydning for norsk økonomi. Vi vet at det er 13 milliarder kr som det på en måte vil gi i mer kjøpekraft for norske bilister. Dersom ikke det vil ha noen betydning for norsk økonomi, overrasker det SV. Hvor blir det av pengene?

Mitt spørsmål til Siv Jensen: Mener hun virkelig at 13 milliarder kr i skattelette til bilistene ikke betyr noe for norsk økonomi?

Siv Jensen (FrP) [14:00:07]: Jeg tror jeg skal besvare det spørsmålet ved et spørsmål til representanten Ryan.

For noen år siden vedtok flertallet i denne sal å slette gjelden til Gardermobanen. Det gjorde man fordi man ikke ville at billettprisene på Gardermobanen skulle gå opp. Da brukte man omtrent det tilsvarende antall milliarder kroner, og det gav ingen pressvirkning på økonomien. Det gjorde det selvfølgelig ikke, for den daværende regjering mente at det var veldig ansvarlig og veldig fornuftig å bruke tilsvarende antall oljemilliarder på å slette den gjelden.

Når vi nå forsøker å gjøre det samme med oppkonstruerte bomstasjoner, som har kommet på toppen av allerede betydelige bilavgifter som det norske folk betaler hvert eneste år – som i tillegg må betale ytterligere avgifter for å finansiere veibyggingen i landet – da er det plutselig alvorlig. Det henger ikke på greip, og det tror jeg også representanten Ryan skjønner.

Gunvald Ludvigsen (V) [14:01:20]: Som ny stortingsrepresentant har det vore veldig spennende og artig å følge med på Framstegspartiet si utvikling etter at partiet har fått ny parlamentarisk leiar. Spørsmåla eg har stilt meg, er: Vil eit skifte leie til politisk nyorientering? Vil det leie til auka samarbeid på borgarleg side, slik det kom signal om før valet?

Som representanten Bjørg Tørresdal peikte på tidlegare i debatten i dag, var det mange som håpte på ei nyori-

entering, f.eks. i bistandspolitikken, etter at vi såg eit oppslag i VG tidlegare i år – ein gripande reportasje om Siv Jensen sitt besøk i Uganda, der ho varsla ei omlegging av bistanden. Slik kunne vi ha teke med område som kollektivtransport, landbruk, kultur, miljø osv. Vi kunne også ha vore innom øymerking, kommunane osv.

Mitt spørsmål til Siv Jensen er følgjande: Kva er det i Framstegspartiet sitt alternative budsjett som signaliserer ein endra kurs, og som er ein invitasjon til Venstre om auka samarbeid i tida som kjem?

Carl I. Hagen hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Siv Jensen (FrP) [14:02:43]: Svaret på det er ingen ting. Det er ingen ting i Fremskrittspartiets alternative budsjett som representerer en ny kurs – rett og slett fordi Fremskrittspartiets stortingsgruppe er valgt inn på Fremskrittspartiets program, og vi holder det vi lover. Det er ikke slik i Fremskrittspartiet at den til enhver tid sittende leder endrer partiprogrammet ettersom det måtte passe seg. Programmet vårt gjelder, og det er det vi har blitt landets nest største parti på. Det er selvsagt også derfor vi har til hensikt å gjennomføre det, synliggjøre det, i vårt alternative statsbudsjett.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [14:03:33]: Fremskrittspartiets parlamentariske leder legger størst vekt på Fremskrittspartiets gode sosiale ansikt. Fremskrittspartiet er partiet for folk flest, som det heter. For svært mange av oss er folks inntektsutvikling viktigst for å se i hvilken grad en prioriterer sosiale forhold. Det er to setninger i innstillingen som jeg har lyst til å ta fram i den sammenhengen. På side 22 står det:

«Fremskrittspartiets langsiktige mål er et skattesystem med langt lavere, flatere og likere beskatning av arbeids- og kapitalinntekt.»

På side 35 står det:

«(...) lover som regulerer arbeidsmarkedet endres, slik at lønninger i større grad blir bestemt individuelt eller på den enkelte arbeidsplass.»

Internasjonale og historiske erfaringer tilsier at dette gir større forskjeller i disponibel inntekt mellom folk som har full dags arbeid. Hvorfor er det viktig for Fremskrittspartiet å legge til rette for en inntektsutvikling som fører til større inntektsforskjeller blant folk flest, jf. de to sitatene?

Siv Jensen (FrP) [14:04:54]: Jeg tror faktisk ikke jeg forstod spørsmålet. Det kommer vel an på hvilke øyne man leser Fremskrittspartiets merknader med. Når vi går inn for en lavere og flatere beskatning, er det selvsagt fordi det både dreier seg om å la folk få beholde mest mulig av den inntekten de selv tjener, og fordi vi som politikere har et ansvar for hvordan vi forvalter folks skattepenger. Vårt kompliserte system innebærer en så tidkrevende og arbeidskrevende skatteinnkreving at det på veien fra folks lommebok og inn i statskassen forsvinner betydelige beløp, som ved et flatere skattesystem kunne blitt frigjort til

å bedre velferden, til å øke minstepensjonen, til å styrke grunnbeløpet for alle landets pensjonister, til å nedbetale sykehusgjeld – for å nevne noen av de andre forslagene som står i Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett.

Presidenten: Replikordskiftet er over.

Reidar Sandal (A) [14:06:16]: Veljarane gav ei klår melding 12. september: Det skal stakast ut ein ny politisk kurs her i landet. Fellesskapet skal styrkjast. Midlar skal først og fremst brukast på dei største oppgåvene. Det skal vere ei verdig omsorg for dei som treng det. Barn skal få utvikle seg, anten dei er i barnehagen eller på skulen.

Under regjeringa Bondevik II gjekk utviklinga på fleire område i feil retning. Forskjellane i samfunnet blei større. Velferdstilbod blei bygde ned eller fjerna i mange kommunar. Det ramma særleg dei eldre og barn under opplæring.

Ordførarar ropte varsku, men kommunalminister Solberg svarte med meir nedbygging, konkurranseutsetjing og privatisering. Medisinen som blei utskreven av regjeringa Bondevik, ville fleirtalet av veljarane ikkje bruke. I valkampen appellerte somme til lommeboka til folk, andre appellerte til hjartet. Fleirtalet i folket ønskte meir og betre velferd, ikkje meir skattelette.

Folket ville ha ein ny politisk kurs. Det får vi no. Regjeringa har vist mot og handlekraft. På kort tid har ein evna å snu mange steinar. Fellesskapet blir styrkt, slik vi lova i valkampen. Kommunane får svært mykje meir pengar enn Bondevik-regjeringa foreslo. Dei frie midlane blir auka med 5,7 milliardar kr. Eldreomsorga blir betre. Tilbodet blir utvida og kvalitativt betre i dei fleste kommunane. Elevane i grunnskulen skal få betre opplæring. Det blir meir ressursar å gi opplæring for. Det kjem særleg dei til nytte som slit tyngst på skulen.

Regjeringa har invitert alle kommunane i landet til fest, ikkje med fri bar, men med frie inntekter, til saman vel 3,9 milliardar kr meir enn Bondevik-regjeringa ville gi. «Det er slikt som bidrar til sinnets munterhet blant ellers ofte tungstemte lokalpolitikere», heitte det på kommentarplass i Dagens Næringsliv for to dagar sidan.

Skattesystemet som vi no har, må forberast. Vi må få til ei meir rettferdig fordeling. Personar som har høge kapitalinntekter og høge formuar, bør bidra meir til fellesskapet. Derfor fremmar Regjeringa forslag om ein ny skatteprofil.

Det er eit faktum at det finst ein nær samanheng mellom størrelsen på skattepliktig formue og inntekta til ein person. Samanhengen blir nok endå tydelegare dersom vi ser på reell formue og inntekt. Det er nemleg slik at dei som har høge formuar, har sterke grunnar til å plassere formue i objekt som blir lågt verdsette. Skatt på formue er derfor eit veileigna verkemiddel i fordelingspolitikken.

Regjeringa Bondevik foreslo å redusere formuesskatten. Vi går imot dette. Denne skatten skal aukast for grupper som har store formuar, men som betaler relativt lite formuesskatt. Profilen blir betre ved at botnfrådraga blir auka utover forslaget frå regjeringa Bondevik. Det kjem dei til gode som har låge formuar.

(Sandal)

Skatten på utbytte frå aksjar etc. blir høgare. Det er urimeleg at somme skal kunne tilpasse seg og betale berre 28 pst. skatt av utbytte frå eige firma. Andre, derimot, må betale inntil 61,5 pst. skatt av vanleg løn. Dei rikaste personane her i landet har størstedelen av inntekta si frå utbytte og ikkje frå løn. Ein auke i utbytteskatten frå 28 til 48 pst. vil derfor føre til vesentleg skatteauke nettopp for dei rikaste i samfunnet.

Å redusere maksimalskatten på lønsinntekt er nødvendig for at det skal bli likare skatt for dei som har inntekt frå utbytte, og dei som har inntekt frå løn.

Å heve skatten på utbytte til den noverande maksimalskatten på løn, nemleg 61,5 pst., ville vere risikabelt. Det er stor fare for at det kunne føre til utflytting av bedrifter og kapital. Norske arbeidsplassar kunne derfor komme i fare.

Regjeringa foreslår ein ny skatteprofil. Vi får ei innstramming i toppskatten og minstefrådraget i forhold til regjeringa Bondevik. Dessutan blir letten i skatt på formue og arv reversert. Totalt utgjer dette ei endring på 6,4 milliardar kr i forhold til Bondevik-regjeringa sitt opplegg.

Sonja Irene Sjøli (H) [14:11:40]: I dag har det vært veldig mye prat om skatt. Jeg har lyst til å snakke litt om pleie- og omsorgstjenester.

Høyres mål når det gjelder pleie- og omsorgstjenestene, er først og fremst å skape trygghet for den enkelte og sikre et tilbud av høy kvalitet som ivaretar deres verdighet, og som sikrer livskvalitet og selvstendighet i alderdommen. Det handler om å ta den enkelte eldre på alvor og møte dem med den respekt de fortjener.

Vi vil legge til rette for et mangfold av tilbud og sikre at brukerne får innflytelse og valgfrihet, for det er et paradoks at vi har valgfrihet på områder som kanskje ikke er så viktige for oss; vi kan velge bank, og vi kan velge teleoperatør og strømleverandør, men vi skal altså ikke ha mulighet til å velge på de områdene som griper inn i vår innerste og mest private og sårbare sfære.

For hvilken rett har vi til å frata eldre og pleietrengende mennesker kontrollen over egen livssituasjon og styringen av eget hjem?

Altfor mange eldre og pleietrengende mennesker må forholde seg til titalls forskjellige hjelpere. Det oppleves både utrygt og uverdig.

Trygghet handler bl.a. om at vi selv har myndighet til å avgjøre hvem som skal slippe inn i vårt eget hjem, inn i vår private sfære. Det burde vært selvsagt. Jeg vil be alle her i salen tenke gjennom hvordan det ville oppleves hvis de i en periode ble hjelpetrengende, at opptil 15 forskjellige personer kommer hjem til dem for å foreta intimvask, og at de var fratatt muligheten til å bestemme hvem som skulle gjøre det. Jeg tror det ville knyte seg inne i de fleste, og de ville stritte imot.

Eldre og pleietrengende er ikke annerledes enn oss, og de har krav på å bli møtt med respekt.

Nylig ble det offentliggjort en undersøkelse blant brukere av hjemmehjelpstjenester på oppdrag fra det danske sunnheitsministeriet. Om lag 38 000 eldre i Danmark får

levert tjenester fra private, og undersøkelsen viser at de er svært fornøyde. Erfaringer fra Danmark viser at kvaliteten på hjelpetilbudet blir bedre hvis flere kommuner åpner for fritt valg av hvem som skal levere hjemmetjenestene. I Danmark ble det fra 1. januar 2003 innført en lov om fritt valg av leverandører av personlig og praktisk hjelp i hjemmetjenestene ved offentlig finansiering. I dag kan 79 pst. av landets kommuner tilby valg mellom to eller flere innenfor personlig pleie, praktisk hjelp og matservice. 90 pst. av landets brukere av hjemmetjenestene har en valgmulighet, og brukernes holdninger og opplevelser er svært positive. Denne undersøkelsen bekrefter det Høyre har sagt lenge: Muligheten til å få innflytelse over egen situasjon og den hjelpen en mottar, gir økt tilfredshet og økt trygghet, og den sikrer høy kvalitet på tjenestene. Lignende erfaringer har vi også fra et par kommuner i Norge.

På bakgrunn av disse erfaringene er det underlig, ja uforståelig, at den nye regjeringen har en så negativ holdning til å gi oss valgfrihet mellom ulike offentlige og private tilbud.

For Høyre har poenget med brukervalg aldri vært at det offentlige skal spare penger. Vi ønsker brukervalg fordi det har en verdi i seg selv at eldre får tilbake kontrollen og råderetten over sin egen livssituasjon, og fordi vi er overbevist om at kvaliteten på tilbudet blir bedre hvis flere kommuner gir eldre og pleietrengende økt valgfrihet. Hvis det er flere som kan levere tjenestene, vil de måtte konkurrere på kvalitet og mangfold for å tiltrekke seg flest mulige brukere. Vi velger den tannlegen og frisøren som vi opplever gir oss den beste behandling og omtanke. Det vil Høyre at alle som har behov for pleie- og omsorgstjenester, også skal ha mulighet til.

Regjeringen har som mål å øke antall ansatte i eldreomsorgen med 10 000 de neste fire årene, og mener tydeligvis at det vil løse de utfordringene vi i dag har i eldreomsorgen. Men det hjelper ikke med flere varme hender hvis hendene ikke er kompetente. Ensidig fokus på kvantitet framfor kvalitet løser ikke utfordringene i pleie- og omsorgssektoren. Nå må regjeringen lytte til fagfolk. Forskningsleder Arild Bjørndal ved Nasjonalt kunnskaps-senter for helsetjenesten advarer regjeringen i et intervju i Mandag Morgen 21. november 2005 mot å satse feil i eldreomsorgen. Han mener hovedproblemet ikke er manglende bemanning, men at det må satses på kvalitet og kompetanse. Mye kunne gjøres hvis sykehjemmene fikk bedre behandlingskompetanse innen medisin, pleie og fysioterapi, og hvis sykehus og sykehjem kunne samarbeide bedre.

Dette håper jeg Regjeringen tar innover seg. Kvalitet og innhold i pleie- og omsorgstjenestene er det som nå må få den høyeste prioritet. Herved går utfordringen til helse- og omsorgsministeren.

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp) [14:17:02]: Det må vera lov å vera blid i dag!

5,7 milliardar kr meir til kommunane neste år. Det er tilfellet, det blir slik! Med den kunnskapen om Kommune-Noreg som tilflyt ein medlem av kommunalkomiteen i løpet av fire år: Det er så viktig! Det er så bra!

Det er ikkje slik at alle utfordringar er løyste over natta. Vi hindrar likevel for det fyrste nye usosiale kutt. Det blir dessutan rom for nokre fleire nattevakter og lærarar. Det blir færre tomme symjebasseng. Folk merkar endring frå 1. januar 2006.

Det er mange uløyste oppgåver i samfunnet vårt. Senterpartiet gjekk til val på ei ny regjering fordi vi meinte dei ressursane og moglegheitene dette landet har, skal forvaltast på ein meir klok og framtidsretta måte. Regjeringa har lagt grunnlag for ei ny retning for den økonomiske politikken. Ei betre fordeling mellom grupper og distrikt, ein ny og betre politikk for næringsutvikling, auka satsing på samferdsel og styrkt lokal velferd er viktige pilarar.

Vi har store ambisjonar. Det vil krevja hardt arbeid. Det vil også krevja ytterlegare omfordeling. Det vil krevja langsiktig tenking og vilje til å investera i framtida. Regjeringserklæringa inneheld mange viktige og gode saker som Arbeidarpartiet, SV og Senterpartiet skal arbeida med dei neste fire åra, både i regjering og storting og ute i landet.

Lat meg ta fram to punkt: Regjeringa varslar at rapporten frå Statsbudsjettutvalet om auka langsiktigheit i statleg budsjettering skal bli lagd til grunn for ein gjennomgang av eit mogleg skilje mellom drift og langsiktige investeringar i budsjettpolitikken. Regjeringa vil arbeida for å utvikla nye styringsreiskap og modellar i den økonomiske politikken nasjonalt og globalt. Det er ei viktig oppgåve å sikra at statleg budsjettering og økonomistyring sørger for at viktige samfunnsoppgåver faktisk blir løyste.

Det er nødvendig å lyfta blikket og styrkja engasjementet for reiskapar og modellar som ser utover det om budsjettet verkar nøytralt på etterspurnaden, og som sikrar betre resultat, sett over tid.

Lat meg ta tre døme: Senterpartiet ynskjer auka fokus på førebygging og utvikling framfor reparasjon. Ein stor del av staten sine utgifter både over statlege og kommunale budsjett går i dag til reparasjon. Trenden har vore at utgiftene til sjukehusdrift, sjukepengar, uførepensjonering, dagpengar, arbeidsmarknadstiltak og attføring tek ein stadig større del av utgiftsveksten. Den førre regjeringa oppførte seg som reine bokhaldarar. Å halda ein gitt budsjettbalanse til kvar tid var overordna å gjennomføra ei ynskt og naudsynt satsing for å vri offentlege utgifter frå midlar til reparasjon over til investeringar i førebygging og utvikling.

Det er eit stort behov for investeringar i samferdselssektoren. Det er nødvendig med meir langsiktig tenking også på dette området. På gitte tidspunkt har det vore ledig kapasitet i anleggssektoren som ikkje har blitt utnytta. Moderniseringa av kommunikasjonane vil redusera avstandskostnader og betra rammevilkåra for konkurranseutsett næringsliv. Sentraliseringa har sin pris. Ein aktiv politikk for å vareta og etablera nye arbeidsplassar i område med ledig kapasitet når det gjeld arbeidskraft, bustader, skule- og barnehageplassar, vil skapa mindre press i byar og bynære område. Dette vil igjen medføra lågare kostnader for private, for næringslivet og for samfunnet, enn om sentraliseringa held fram som no.

Det finst i dag truleg fleire hundre tusen årsverk som ikkje deltek i arbeidslivet. Nokre er ufriviljug ledige. Andre er ufriviljug utstøytte. Mange er yrkeshemma. Mange er eldre som ynskjer nedtrapping framfor pensjonering. Mange er pensjonerte som ynskjer å arbeida noko. Auka løyvingar til kvalifiseringstiltak og tiltak for å stimulera arbeidsgjevarar til å nytta seg av «reservestyrkane» vil redusera presset på arbeidsmarknaden og bidra til lågare lønsvekst.

Auka langsiktigheit og nye modellar og verkemiddel i den økonomiske politikken må brukast slik at prioriterte tiltak i sum bidreg til å redusera presset i økonomien ved reduserte kostnader i næringslivet, auka lønsemnd eller, på noko sikt på nokre område, reduserte offentlege utgifter. Ein slik praksis av statleg økonomistyring vil ikkje føra til auka privat forbruk, men derimot til at norsk økonomi blir berekraftig på lang sikt, og dessutan til at fleire i dette landet vil få ein endå betre kvardag.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Ulf Leirstein (FrP) [14:22:28]: Parlamentarisk leder i Senterpartiet var opptatt av alt det man kunne glede seg over i dette budsjettet. Det er vel noen punkter som man kanskje ikke gleder seg like mye over i det budsjettet som man kommer til å vedta her i dag.

For Fremskrittspartiet har det vært viktig å beholde kontantstøtten for at barnefamilieene skal ha muligheten til å ha valgfrihet. I dette budsjettet, som Regjeringen kommer til å få vedtatt senere i dag, vil man altså kutte stønadperioden for kontantstøtte med én måned og redusere kontantstøttesatsene. Totalt betyr det at man kutter til barnefamilieene med ca. 360 mill. kr. Mitt spørsmål til Senterpartiet, som i valgkampen lovet å verne om kontantstøtten, er: Er dette noe å glede seg over?

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp) [14:23:35]: Med det skiljet som har gått gjennom denne salen når det gjeld syntet på kontantstøtte, er Senterpartiet veldig glad for at Regjeringa går inn for å vidareføra ordninga med kontantstøtte etter same modell som i dag. Det betyr altså at det er dei same familieane som skal ha høve til å nytta seg av kontantstøtte. Det skal setjast i verk ei omlegging når vi har oppnådd full barnehagedekning. I tillegg gler Senterpartiet seg over at mange foreldre allereie i 2006 kjem til å få auka valfridom. I motsetning til Framstegspartiet er det slik for Senterpartiet at det er ein føresetnad å sikra at foreldra har eit reelt val mellom barnehageplass og kontantstøtte. Slik er det ikkje i dag. Eg har sjølv møtt mange unge familiar som er veldig overraska fordi dei ser at dei ikkje har noko val, for det er ikkje barnehageplass.

Kari Lise Holmberg (H) [14:24:54]: Som sosialminister la Magnhild Meltveit Kleppa fram utjamningsmeldingen. I fire år har hun gjentatte ganger kritisert Bondevik II-regjeringen for at vi satte i gang målrettede tiltak mot fattigdom istedenfor generelle ordninger for å skape likhet og utjamning mellom gruppene. Favorittuttrykket var: Mer til de rikeste. Jeg vil sitere fra representantens

kritikk under behandlingen av Bondevik II-regjeringens stortingsmelding om bekjempelse av fattigdom:

«Regjeringa sine tal viser at for 2003 fekk dei av oss som tener 350 000 kr, 6 000 kr eller meir i skattelette. Samtidig fekk grupper som verkeleg trong å styrkja eigen økonomi, innstramming. Regjeringa hadde altså meir pengar – ho valde å gi dei til dei rikaste.»

I Stoltenberg-regjeringens budsjett får riktignok de som tjener 350 000 kr, bare noen hundrelapper i skattelette, mens de som tjener over 800 000 kr, får 15 000 kr i skattelette. For å si det med Meltveit Kleppas egne ord:

«Regjeringa hadde altså meir pengar – ho valde å gi dei til dei rikaste.»

Var det i denne retningen Senterpartiet mente utjamingen skulle gå?

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp) [14:26:17]: Det er med den største glede eg skal klåra opp noko som for Høgre må vera ei openberr misforståing. Det er faktisk slik at den omfordelinga som Regjeringa har føretatt i dette budsjettet, er å trekkja inn 3 milliardar kr der dei som har mest, bidreg mest. Så er det ytterlegare omfordelingar, men i sum medfører det 5,7 milliardar kr meir til kommunane. Ingen er vel i tvil om at det kjem pleie- og omsorgstrengande til gode, og at elevar som har behov for ekstra oppfølging i skulen, får det med ei slik omfordeling. I tillegg er det ei satsing på å få fleire i arbeid, det er varsla ein betre bustadpolitikk, eit betre tryggleiksnett, og, for å få dette til, eit endå meir rettferdig skattesystem. Det er faktisk ei vidareføring av utjammingsmeldinga og ikkje ein brems, slik regjeringa Bondevik II stod for.

Björg Tørresdal (KrF) [14:27:36]: Kristelig Folkeparti og Senterpartiet har mye felles. Vi er enige i mange og viktige saker. En av dem er kontantstøtten, som gir foreldrene valgfrihet og mulighet til mer tid sammen med ungene sine. I valgkampen sa Magnhild Meltveit Kleppa til Stavanger Aftenblad:

«Er det noen som tror at den nye regjering er så enfoldig at den vil prioritere å fjerne en allerede innført velferdsordning som kontantstøtten? Sp er for å beholde denne, og Ap har fredet den til 2008. Så den tvilen KrF sår om dette, kan dere avvise.»

Nå har den nye Regjeringen kuttet i kontantstøtten. Det er gitt signaler om at en kan se fortsatte kutt. Er det ikke da grunn til bekymring for ordningen? Kan Meltveit Kleppa nå garantere at en ny kurs ikke betyr flere kutt i ordningen og for småbarnsfamiliene?

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp) [14:28:49]: Det er riktig som representanten Tørresdal her understrekar, at Kristeleg Folkeparti og Senterpartiet har hatt og har felles synspunkt i mange spørsmål. Eit av dei spørsmåla der det faktisk er ein nyanse, gjeld kontantstøtta. For Senterpartiet var poenget å medverka til å gi kontantstøtte til dei foreldra som ville bruka meir tid saman med ungene sine, og for å bidra til valfridom. Kontantstøtta i dag går ikkje berre til dei foreldra som vel å bruka meir tid saman med ungene sine. Kontantstøtta i dag går faktisk til foreldre

som vel vekk å bruka meir tid saman med ungene sine. Det er ikkje min jobb å forskottera budsjettet for 2007, men lat meg seia at det er ikkje ei prioritert sak for Senterpartiet å redusera satsane ytterlegare.

Anne Margrethe Larsen (V) [14:30:11]: Som landbruksminister var Lars Sponheim opptatt av å skape rom for bønder som ville satse på tradisjonelt landbruk, en nisje-produksjon eller alternative næringsveier med utgangspunkt i eget gårdsbruk. Jeg opplevde at denne politikken, Landbruk Pluss, fikk god støtte også hos Senterpartiet.

En av de alternative næringsveiene for mange bønder er satsing på bygging av mikro- og minikraftverk. Dette var noe den avgåtte regjering oppmuntret til, og den la bl.a. opp til at alle slike småkraftverk med en elproduksjon på opptil 10 MW skulle få grønne sertifikater. Dette vil Regjeringen nå endre og slår i Soria Moria-erklæringen fast at det bare er mikrokraftverk med en produksjon på opptil 1 MW som skal få grønne sertifikater.

Senterpartiets Magnhild Meltveit Kleppa mener imidlertid at Soria Moria-erklæringen er selvmotsigende på dette punkt og skaper dermed uklarhet om hva Regjeringen egentlig mener.

Mitt spørsmål til Senterpartiets parlamentariske leder er følgende: Er det Soria Moria-erklæringen som er dekkende for Regjeringens politikk på de ulike områdene? Eller er det Senterpartiets gjentatte avstandtagen fra egen regjering som gjelder?

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp) [14:31:43]: Det er overraskende å høyra frå Venstre at Lars Sponheim var ein statsråd som hadde som mål å skapa ro for bøndene. Det var vel samanhengjande uro han skapte i fire år, og det toppa seg med det lunkne engasjementet som den førre regjeringa viste i forhold til ein god WTO-avtale.

Så til spørsmålet om mini- og mikrokraftverk: Bondevik II laga jo ikkje ei føreseieleg ordning. Dei snakka stadig om det, men dei kom aldri i mål. I Soria Moria-erklæringa seier ein at ein skal satsa meir på fornybar energi, og nemner opp både mini- og mikro- og småkraftverk, og så er det mini- og mikrokraftverka som skal koma inn under den grønne sertifikatordninga. Der kan det liggja ei sjølv-motseiing, og det er noko som Regjeringa no arbeider med for å avklåra.

Ulf Erik Knudsen (FrP) [14:33:14]: Jeg reagerer på at representanten Meltveit Kleppa ikke besvarer det spørsmålet som representanten Leirstein stiller. Hun hevder riktignok at man viderefører kontantstøtten, sett fra Regjeringens og Senterpartiets side, hvilket er en faktisk feil. Det ligger en faktisk reduksjon inne, og det er altså snakk om et relativt grovt løftebrudd. Og så bruker hun resten av replikkvekslingen med Leirstein til å snakke om et reelt valg mellom barnehager og kontantstøtte. Dette reelle valget er under press når Regjeringen skjærer ned.

Fra Fremskrittspartiets side står vi fast på å følge opp det vi tidligere har lovet om makspris og barnehageutbygging. Men jeg synes vi nå bør få en avklaring fra Senterpartiet, hvor man er tydelig på at man overfor velgerne be-

klager det løftebruddet man har gjort seg skyldig i, og også at man understreker hva man har planer om i fremtiden. Det er slik at de løftene som ble gitt i august, allerede er gått ut på dato, åpenbart.

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp) [14:34:37]: Det er mitt bestemte inntrykk at svært mange foreldre er takknemlige overfor Senterpartiet fordi vi har sikra ei videreføring av kontantstøtta.

I Soria Moria-erklæringa er det ikkje sagt noko om nivået. Men det er altså sagt at vi skal behalda dagens kontantstøtteordning. Det gjer Regjeringa. Så er det sagt: «Når full barnehagedekning er oppnådd, og tidligst 2008», skal det vera ei avgrensa kontantstøtteordning for eitt- og toåringar. Det står ved lag. Når det gjeld nivået, ligg ein altså 200 kr under det som var nivået sommaren 2003. Eg synest fastisk ikkje dette er eit lovnadsbrot. Men eg forstår at det er foreldre som har rekna med desse inntektene, og som er litt oppgitte. Men så trur eg dei vil bli veldig glade for mange gode ordningar i kommunane som følgje av betre kommuneøkonomi og ikkje minst barnehagesatsinga.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [14:36:09]: Veksten i offentlig forbruk øker, og skatter og avgifter går opp, skrøt finansministeren i Stortinget da hun la fram Regjeringens tilleggsproposisjon den 10. november. Statsråden bekreftet dermed Norges posisjon som annerledeslandet, for i hvilket annet land i verden kunne et slikt budskap bli presentert som noe positivt?

Fremskrittspartiet har som overordnet målsetting et samfunn med lavere skatter og avgifter og færre offentlige inngrep. Vi tror ikke at vi i denne sal er bedre skikket til å forvalte innbyggernes penger enn hva innbyggerne selv er i stand til. Vi ønsker ikke at alle skal tvinges over i identiske, offentlige løsninger. Vi tror tvert imot på mangfoldet, på valgfriheten, på markedet og har ikke, i motsetning til regjeringspartiene, gitt opp ambisjonene om at stadig færre skal ha offentlige overføringer som hovedinntekt.

Fremskrittspartiet ønsker et samfunn hvor stadig flere er i stand til å klare seg på sin egen inntekt, og hvor de som faller utenfor, møter et raust, varmt og inkluderende velferdssamfunn, med evne til og ønske om å hjelpe. Dette blir ikke mulig dersom stadig flere offentlige velferdsordninger skal omfatte stadig flere mennesker, og hvor samtidig incentiver til egeninnsats fjernes i form av økte skatter og avgifter. Det er ikke slik at økte skatter fører til økt velferd, slik Regjeringens representanter forsøker å framstille det – tvert imot. Lavere skatter fører til økt verdiskaping og derigjennom økt velferd. Dersom det forholder seg slik Regjeringen forsøker å innbille det norske folk, vil jo velferden øke i takt med skattenivået, og teoretisk sett ville 100 pst. skatt gi den aller beste velferden.

I Regjeringens budsjettforslag forstås verdiskaping som noe som nærmest kommer av seg selv, som om økonomisk vekst er like selvfølgelig som soloppgangen. Men slik er det altså ikke.

Det er eksempelvis kun i Soria Morias eventyrverden at det er mulig å pålegge bedrifter særnorske miljøkrav, for så i samme åndedrag å hevde at slike krav skaper nye arbeidsplasser innenfor avansert teknologi. Slike utsagn gjør seg godt i slagordkonkurranser, men blir teoretiske og meningsløse for dem som opplever at fortjenestemarginene skvises, og at arbeidsplassene tvinges ut av landet. Hva er forresten den globale miljøgevinsten ved at en bedrift legges ned i Norge, grunnet våre miljøkrav, dersom den samme bedriften starter opp identisk produksjon i et av våre naboland? Muligens skårer vi noe høyere på en av FN's miljørankinglistene, men prisen vi betaler, er flere arbeidsløse og flere førtidspensjonister. Den prisen er ikke Fremskrittspartiet villig til å legge på de gjenværende bedriftene og det norske folk.

På samme måte kan vi gå gjennom statsbudsjettet punkt for punkt. Hvorfor skal norske bedrifter ha en dårligere avskrivningssats på sine maskiner og sitt utstyr enn det våre konkurrentland har? Tror virkelig statsminister Stoltenberg og finansminister Halvorsen at de angivelig økte offentlige inntektene dette skaper, vil bli bedre forvalt som frie inntekter ute i våre kommuner? Sannheten er nok heller at de påregnede inntektene med årene blir mindre, fordi verdiskapingen som en konsekvens reduseres. Men slike regnestykker presenteres jo ikke i de årlige statsbudsjettene, men de kommer garantert fram når de mange bedriftsstyrene skal vurdere hvorvidt nye investeringer skal foretas i Norge eller i utlandet.

Og så til formuesskatten – en skatt som langt på vei alle våre konkurrentland har fjernet eller planlegger å fjerne: «Formue er skjævt fordelt i befolkningen», uttalte finansministeren i denne sal for to uker siden. Ja, selvfølgelig er den det. Slik må det nødvendigvis være. Formuer er finansielle verdier og realkapital forvaltet og spart i privat regi. Formuer er ikke noe man fordeler. Formuer er beskattede midler som enkeltpersoner har valgt å ikke forbruke. Formuer er selve grunnlaget for videre næringsutvikling, for innovasjon og for risikokapital, det er ikke noe politikerne skal fordele, fordi noen har og andre ikke har. At enkeltpersoner har formue, og at noen har større formue enn andre, er et sunt tegn for økonomien. Det viser at det er mulig å lykkes. Det viser at det er mulig å følge en idé eller en investeringsstrategi, skape verdier, utvikle teknologi, skape arbeidsplasser og betale skatter og avgifter, og fremdeles sitte igjen med en finansiell gevinst. Utfordringen er selvfølgelig ikke at enkelte er blitt rike, men hvordan vi som politikere kan legge til rette for at enda flere får anledning til å skape sin egen rikdom. Ideen om at man skaper mer velferd og rettferdighet ved å konfiskere deler av allerede skattlagt kapital, finner sikkert gehør i kollokviegruppene på Blindern, men er lite egnet som styringsverktøy for nasjonaløkonomien.

I stedet for å finne kreative måter å fordele formuen til Stein Erik Hagen, Trygve Hegnar og Kjell Inge Røkke på bør fokuset være på hvordan vi kan skape incentiver for at disse, og mange med dem, kan skape nye verdier og arbeidsplasser, og således sikre den langsiktige velferden i Norge. Men når rettferdighet forveksles med likhet, forvitrer kreativiteten. Ideelt sett burde det være slik at folks

vilje til å investere egne penger, var avhengig av velferdstilbudene i offentlig sektor. I en ideell verden burde investor være fornøyd med en avkastning på kapitalen som inkluderte oppvarmet vann i den lokale svømmehallen eller et flunkende nytt rådhus. Men slik er det altså ikke! Man kan like det eller ikke, men en investor satser først og fremst kapital i egen vinnings hensikt og ikke for å finansiere politikernes mange valglofter.

Vår oppgave som politikere er derfor ikke å flå de rike, men å lage kjøreregler som maksimerer enkeltmenneskets vilje til å ta risiko, noe som i konsekvens skaper økonomisk vekst og økte inntekter til staten, og derigjennom bedre offentlig velferd.

Statsråd Karita Bekkemellem [14:41:21]: Innsatsen for barn og unge er noe av det viktigste arbeidet denne regjeringen gjør. Derfor er innsatsen knyttet til å bekjempe fattigdom blant barn og unge viktig. Barnevernet skal gi familier og barn i krise hjelp, og ansvaret for barnevernet ble overført til staten fra 1. januar 2004.

Barnevernet opplever i dag en sterk økning i antall brukere av sine tjenester, og som Stortinget kjenner til, har Regjeringen bevilget 150 mill. kr ekstra til barnevernet på årets budsjett. Dette mener Regjeringen er en helt nødvendig styrking. utfordringene for barnevernet vil også være svært store i tiden som kommer.

Likestilling handler om å omfordele makt og omsorg i samfunnet. For at vi skal kunne klare dette, er det viktig at vi har med det i alt vi gjør, også i budsjettarbeidet.

Regjeringen vil øke takten i barnehageutbyggingen. Barnehageplasser er bra for barn, men også et av de viktigste likestillingspolitiske virkemidlene vi har når det gjelder å bedre begge kjønns muligheter til yrkesdeltakelse. I Handlingsplanen for likestilling i barnehagen legger vi inn en økning på 3 mill. kr. Denne planen har to hovedmål: Det skal være 20 pst. menn i barnehagene innen utgangen av 2007, og likestilling og likeverd skal ligge til grunn for all virksomhet og pedagogikk i barnehagen. Som en del av satsingen på barnehagens kvalitet er det i budsjettet lagt inn en økning på 50 mill. kr til en kompetanseplan. Denne vil også omfatte likestillingsarbeid blant de ansatte.

I statsbudsjettet for 2006 ble det lagt ved en rapport: «Fordelingen av økonomiske ressurser mellom kvinner og menn. Inntekt, sysselsetting og tidsbruk.» Rapporten viser at det fortsatt er uakseptable inntektsgap mellom kvinner og menn. Regjeringen tar disse funnene med seg i en bred tilnærming til likestilling på arbeidsmarkedet og i familien.

Fortsatt er det slik at kvinner tjener betydelig mindre enn menn, og det er ingen tegn til bedring. I vår politiske plattform legger Regjeringen til grunn at vi skal føre en arbeidslivspolitikkk hvor likestilling og likelønn er sentrale elementer. Som ett av en rekke tiltak for å sikre arbeidstakerrettigheter vil Regjeringen opprette en likelønnskomisjon.

En viktig årsak til de systematiske forskjellene mellom kvinners og menns arbeidstid, posisjoner og lønn som vi finner i arbeidslivet, er nettopp kjønnsforskjeller i valg av

utdanning og yrke. Vi har bruk for begge kjønns kompetanse og kapasitet på tvers av fagområder. Yrkes- og studieveiledning er et av satsingsområdene innenfor Kunnskapsløftet, og en strategiplan for bedre kjønnsbalanse i utdanningen er nå under utvikling.

Fedres omsorgsdeltakelse i barnets første leveår er viktig for tidlig å kunne etablere god kontakt mellom far og barn og for foreldrenes fordeling av omsorgsansvaret. Erfaringene viser at øremerkede kvoter til far er det mest effektive virkemiddel for å øke fedres samvær med sine små barn. Derfor har jeg lyst til å gi ros til Bondevik-regjeringen for det forslaget som omsider kom når det gjelder å øke fedrekvoten med én uke. Det var kjærkomment og nødvendig, og det ønsker denne regjeringen å følge opp.

Regjeringen mener at det er en menneskerett å kunne velge hvem en vil gifte seg med. Slik det er i dag, er det dessverre ikke slik at alle har denne valgmuligheten. Som det går fram av Soria Moria-erklæringen, vil dette arbeidet stå høyt på Regjeringens dagsorden. For å kunne utforme en god og forebyggende politikk på dette området mener vi at det er viktig å kartlegge omfanget av tvangs-ekteskap i Norge. Jeg er derfor glad for at vi i budsjettet har foreslått å sette av midler til et kartleggingsarbeid som vil kunne gi oss muligheten til å komme med gode, målrettede tiltak i framtiden.

Kjønnslemlestelse er et av de mest graverende overgrep mot unge jenter i dag. For å kunne dokumentere effekten av det arbeidet som hittil er gjort for å forhindre kjønnslemlestelse, har Regjeringen lagt inn 500 000 kr til et prosjekt under Primærmedisinsk Verksted. Prosjektet vil gi oss informasjon om hvordan de gjennomførte tiltakene har virket, og vil kunne danne grunnlag for å føre dette viktige arbeidet videre.

Likestilling mellom menn og kvinner vil være en av velferdsstatens hjørnesteiner i årene som kommer. Vi må lykkes i å fordele både makt og deltakelse på en slik måte at vi tar hele befolkningens kompetanse i bruk.

For denne regjeringen er likestilling særdeles viktig, og vi har startet arbeidet for et likestilt samfunn bl.a. gjennom dette budsjettet.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Ulf Erik Knudsen (FrP) [14:46:51]: Statsråden har vært svært engasjert i å få kjønnsbalanse i bedriftsstyrer, og har sagt klart at bedrifter som ikke følger opp, bør tvangsavvikles. I pressen har vi lest rapporter om at det i statsrådens eget departement er svært liten kjønnsbalanse. Der er det 10–30 pst. menn, avhengig av avdeling. Det er kvinner i betydelig flertall også i de viktige saksbehandlingsstillingene og i lederposisjoner. Det er grunn til å tro at dette har påvirkning på saksbehandlingen, både når det gjelder bidragssaker, barnefordelingssaker og kanskje også i saken om bedriftsstyrene. Noen vil anse dette som et demokratisk problem, og mitt spørsmål til statsråden er: Vil statsråden rydde i egen leir før hun fortsetter å plage bedriftene med urealistiske, unødvendige og ufornuftige lover?

Statsråd Karita Bekkemellem [14:47:56]: Først har jeg lyst til å si til representanten at det er ingen tvil om at balansen i mitt departement selvfølgelig kunne ha vært bedre når man ser på den totale fordelingen. Men så har jeg også lyst til å si at det er viktig at det vi gjør på det politiske området, er fundert ut fra politiske beslutninger og det som ligger nedfelt i en politisk kurs. Jeg kan love representanten at denne statsråden vil ha en hard politisk hånd over det arbeidet som skal skje, både når det gjelder evaluering av bidragsreglene og andre ting.

Når det gjelder dette siste som omhandler kvotering i styrerommene, må vi nok bare erkjenne at her er vi uenige. Men jeg er helt trygg på og tror også at Fremskrittspartiet kommer til å komme sakte, men sikkert etter på dette viktige punktet. Det tar bare litt lenger tid.

Olemic Thommessen (H) [14:49:05]: Statsråden var opptatt av barns trygghet og barns sikre rammer. Det bringer meg over til foreldrenes økonomi og kontantstøtte-spørsmålet. Vi har nå hørt i tidligere replikkvekslingsrunder fra representanten Meltveit Kleppa at Senterpartiet oppfatter seg å være garantisten for kontantstøtten. Av det kan vi vel da lese at Arbeiderpartiet og SV i så fall er den aggressive part for å bite mer av den. Ut fra Senterpartiets holdning er det også slik at kontantstøtte ikke skal tilfalle hvem det skal være, bare dem som eksplisitt ikke benytter seg av barnehage tilbudet.

Mitt spørsmål er: Vil man ytterligere rømme fra de lovnadene man kom med i valgkampen? Kan foreldrene føle seg trygge på at det ikke gjøres ytterligere kutt, eller ligger det an til ytterligere kutt, og er det i så fall Senterpartiets innstramminger som da er neste runde?

Statsråd Karita Bekkemellem [14:50:19]: Jeg må nok innrømme at jeg aldri hadde trodd at jeg kom til å stå på denne talerstolen og forsvare kontantstøtteordningen, men det vil jeg gjøre i dag. Denne regjeringen har meget stor respekt for det syn Senterpartiet har i denne saken. Den som leser vår erklæring, vil se at her har vi kommet fram til enighet i forhold til innretningen på ordningen. Men det er helt riktig, som representanten Meltveit Kleppa sa før i dag, at det ikke er sagt noen ting om nivået. Det må vi komme tilbake til. Men jeg har lyst til å si at småbarnsforeldrene kan være trygge på at denne ordningen ikke vil bli fjernet i neste statsbudsjett. Det er slik, som Meltveit Kleppa sa tidligere i dag, at ordningen står ved lag. Så får vi ta alt opp til ny vurdering den dagen barnehagesektoren er fullt utbygd. Men det er jo tankevekkende at det som var intensjonen med kontantstøtteordningen, ikke har vist seg å stå ved lag. Denne ordningen, som innebærer mange milliarder kr til småbarnsfamiliene, fører ikke til at foreldre og barn får mer tid sammen. Og det bør være en tankevekker også for dem som innførte denne ordningen.

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [14:51:44]: Det er ikkje riktig, som statsråd Karita Bekkemellem seier, at kontantstøtta ikkje har gitt meir tid til småbarnsforeldra. Det er nesten 80 000 som nyttar ordninga, og dei fleste av

dei brukar ho til å ta seg av barna sjølve. Og kva hjelper det med eit prinsipp om kontantstøtte når den nye regjeringa sår tvil om beløpet? Statsråd Karita Bekkemellem snakkar om innsatsen for barn og unge, og ho har tidlegare uttala at kontantstøtta er for lita til å gi reell valfridom, anten vere heime eller utarbeidande. Men det den nye regjeringa gjer, er at ho svekkjer valfridomen ved å redusere beløpet og skape stor usikkerheit om kva som kjem som kontantstøtte året etter, for det er det ingen som veit. Det signalet den nye regjeringa har kome med, er ei innsnevring av familiepolitikken. Der vi har lagt til rette for eit mangfald, der foreldra sjølve kan avgjere kva dei ønskjer for sine barn, sender den nye regjeringa stadig ut nye signal om at det beste nok er å velje det som Arbeidarpartiet synest er riktig, og det ser ut til å vere at alle skal i barnehage, for tidlegare er det sagt at det er farleg for barn å vere heime hos foreldra, i går at det var farleg for brutto nasjonalproduktet. Kva som kjem neste veke, veit vi ikkje, men det kjem tydelege signal. Vi vil ha mangfald, vi vil ha full barnehagedekning, og vi vil ha ei god kontantstøtte, slik at foreldra sjølve kan avgjere dette, og ikkje at det er Arbeidarpartiet eller den nye regjeringa som skal styre foreldra sine val.

Statsråd Karita Bekkemellem [14:53:21]: Det er ingen tvil om at Arbeiderpartiet i sin utforming av familiepolitikken de siste 15 årene har tatt utgangspunkt i foreldrenes ønsker, og det har vært å kombinere yrkesdeltakelse for kvinner med å kunne ta omsorg for barn og kunne føde barn. Det er jo derfor vi har fått permisjonsordninger. Det er Arbeiderpartiet som har stått i spissen for den type ordninger. I tillegg ser vi gjennom undersøkelser at det foreldrene ønsker, er trygge og billige barnehageplasser til sine barn.

Og så har jeg lyst til å si: I den grad vi skal ta kritikk, skal vi i hvert fall ikke gjøre det på dette punktet der vi har kuttet noen småbeløp på kontantstøttesatsen, for Kristelig Folkeparti i regjering kuttet småbarnstillegget med 680 kr for å gi det i en økning til de få foreldrene som benyttet seg av kontantstøtte. Kristelig Folkeparti har sittet med styringen i familiepolitikken lengst av samtlige partier de siste ti årene, og vi vet resultatene. Jeg forventer av Kristelig Folkeparti her at en kan gå inn i en dialog om hvordan vi kan få til framtidige reformer overfor småbarnsfamiliene som faktisk er etterspurt og etterlengtet.

Presidenten: Replikkordskiftet er over.

Peter Skovholt Gitmark (H) [14:54:54]: Finansminister Kristin Halvorsen sa under framleggelsen av tilleggsproposisjonen:

«Norsk økonomi er solid. Vi forventer solid økonomisk vekst neste år, god vekst i sysselsettingen og nedgang i arbeidsløsheten.»

Trolig aldri i norsk historie har noen regjering overtatt med bedre økonomiske utsikter. Det er også gledelig at Regjeringen erkjenner dette. Problemet ligger i Regjeringens manglende forståelse av hva som har skapt de posi-

tive utsiktene for norsk økonomi og den vesentlige forbedringen som lå i perioden 2001 til 2005.

Selv finansministeren i dag forsøker å avskrive at innordningen i budsjettet har en effekt. Ikke bare hvor mye som brukes, har en effekt på renten, men også hva det brukes til, har en effekt. Statsrådets eget departement bekrefter i brev overfor finanskomiteen at å øke statens utgifter finansiert av skatteskjerpelser virker ekspansivt i økonomien, og vil således være både inflasjonsdrivende og øke presset på renten. Det samme slår også sentralbanksjefen fast under siste bombepunkt i sin pressemelding etter siste renteøkning.

Når både Finansdepartementet og Norges Bank slår fast at Stoltenberg II-regjeringens første budsjett er mer ekspansivt enn Samarbeidsregjeringens siste, bør finansministeren lytte. Renteøkninger vil alltid gå hardest ut over barnefamilier, unge i etableringsfasen og bedrifter og arbeidsplasser. Når bedriftene i tillegg møtes med økte skatter og dårligere avskrivningsregler, vil det gå ut over arbeidsplasser. Jeg er forundret over at Regjeringen er positiv til at norsk økonomi gikk fra pessimisme til optimisme i løpet av de fire siste årene, samtidig som samme regjering fjerner de virkemidler som gjorde det mulig. Det setter jo statsråd Odd Eriksens uttalelser rett etter at tilleggsproposisjonen ble lagt fram, i et litt underlig lys, i hvert fall sett i forhold til finansministerens, når statsråden sier at han i det minste er glad for at noen av virkemidlene som virket så godt for Samarbeidsregjeringen, får lov til å bli stående urørt. En kan spørre om det er Tyskland, Frankrike eller Sverige man skuler til når man legger fram sin tilleggsproposisjon med virkemiddelbruk.

Ingen er spesielt vellykkede. Man kommer i dag til Norge for å se på vellykket næringspolitikk, man drar ikke lenge til Sverige. Derfor bør også nåværende regjering lære av det som skjedde i forrige periode.

Hva er det i dette budsjettet som skal gjøre at også 2006 og 2007 blir rekordår for gründeretableringer? Når 50 000 nye bedrifter kom til i forrige stortingsperiode, er det ikke tilfeldig. Det er ingen tiltak i dette budsjettet som bedrer rammevilkårene verken for gründere eller for nyetablerte selskaper. Dessverre er det slik at en som investerer 1 million kr og er i øverste formuesskattgrense og får 5 pst. avkastning, får økt sin skatt med om lag 10 prosentpoeng i forhold til Bondevik II-regjeringens siste framlegg. Og legger en til grunn Bondevik II-regjeringens ønske om å fjerne formuesskatten, er forskjellen ca. 20 prosentpoeng.

Skal noe skapes, må det satses. Derfor er det svært beklagelig at investeringer og skapervilje nå skattes enda hardere. Det lover dårlig for både framtidig verdiskapning og ikke minst for vår framtidige velferd. Når Regjeringen videre kutter stygt i næringsrettet forskning og har en kunnskapsminister som nedprioriterer kunnskap, har jeg forståelse for at spørsmålet om hva de vil med framtiden, blir stående ubesvart.

Presidenten: Tiden for formiddagens møte er snart over. Presidenten foreslår at møtet heves, og at det settes kveldsmøte kl. 18. – Det anses vedtatt.

Statsminister Jens Stoltenberg vil være første taler i kveldsmøtet.

Møtet hevet kl. 15.

Møte torsdag den 24. november kl. 18

President: L o d v e S o l h o l m

D a g s o r d e n :

Sakene på dagens kart (nr. 15)

Ein heldt fram med handsaminga av

s a k n r . 1

Finansministerens redegjørelse om stats- og nasjonalbudsjettet for 2006 i Stortingets møte 14. oktober 2005, og finansministerens redegjørelse om endringer av St.prp. nr. 1 (2005-2006) om statsbudsjettet i Stortingets møte 10. november 2005

s a k n r . 2

Innstilling fra finanskomiteen om Nasjonalbudsjettet for 2006 og forslaget til statsbudsjett for 2006 (Budsjett-innst. S. I (2005-2006), jf. St.meld. nr. 1 (2005-2006), St.prp. nr. 1 (2005-2006) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1 (2005-2006))

s a k n r . 3

Innstilling fra finanskomiteen om skatte-, avgifts- og tollvedtak (Budsjett-innst. S. nr. 1 (2005-2006), jf. St.meld. nr. 1 (2005-2006), St.prp. nr. 1 (2005-2006) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1 (2005-2006))

s a k n r . 4

Innstilling fra finanskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Ulf Leirstein og Gjermund Hagesæter om heving av beløpsgrensen for tollfri import (Innst. S. nr. 22 (2005-2006), jf. Dokument nr. 8:1 (2005-2006))

Statsminister Jens Stoltenberg [18:02:30]: Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet gikk til valg på å gi landet en flertallsregjering og en ny politisk kurs for Norge, en politikk for mer fellesskap og mer rettferdighet, en politikk for å skape og dele. Velgerne gav oss mandat til å gjennomføre vår politikk og endre kursen for samfunnsutviklingen. Forhandlingene mellom de tre partiene på Soria Moria la grunnlaget for Regjeringens arbeid.

Forslaget til statsbudsjett viser at vi er i gang med å gjennomføre det vi gikk til valg på. Statsbudsjettet har tre hovedkjenne tegn:

- Vi velger fellesskap framfor skattelette.
- Vi omfordeler fra dem som har mye til dem som har lite.
- Vi fører en ansvarlig økonomisk politikk for arbeid og verdiskaping.

Kommunene får et historisk løft. Veksten i de frie inntektene blir på hele 5,7 milliarder kr. Disse pengene vil bli brukt til å finansiere og ruste opp vår felles velferd. I noen kommuner vil pengene bli brukt til eldreomsorg, i andre

kommuner vil pengene brukes til skole, og i en del kommuner vil de nye pengene helt sikkert også bli brukt til å nedbetale gjeld og dermed styrke kommunenes evne til å finansiere velferd i framtiden. Uansett vil de økte bevilgningene styrke vår felles velferd, den velferden vi alle trenger før eller siden i livet.

La meg bruke Oslo som eksempel. Her i byen hadde Høyre og Fremskrittspartiet lagt opp til omfattende kutt i viktige velferdsordninger for byens befolkning. De la opp til å redusere bevilgningene til eldreomsorg og skole og barnehager med 350 mill. kr. Mindre hjemmehjelp, nedlagte eldrecentre, færre lærere og dårligere undervisning ville blitt resultatet. Med de nye pengene som bevilges i kveld fra flertallet i Stortinget, kan dette gjøres om, slik at Oslo kommune kan satse på nettopp skole og eldreomsorg.

Det er ikke bare i Oslo at pengene kommer godt med. Over hele landet hører vi om kommuner som enten kan reversere planlagte kutt eller i beste fall satse på nye områder innenfor skole, velferd og andre viktige områder for kommunene. I Bærum f.eks. skal de ekstra pengene brukes på skole. Ordføreren i Bærum er tydelig glad for de pengene som skal komme. Han uttalte til Asker og Bærum Budstikke: «Penger lukter ikke. De tar vi med glede imot».

Gjennom budsjettet følger vi opp Soria Moria-erklæringen på mange viktige områder. Barnehageutbyggingen øker, og prisene settes ned. Sykehusene styrkes, og det legges opp til å behandle 20 000 flere pasienter enn med Bondevik-regjeringens forslag til statsbudsjett. Kampen mot kriminalitet trappes opp. Arbeidet med å bygge gasskraftverk med deponering av klimagassen CO₂ settes i gang. Kulturløftet følges opp, slik vi lovet før valget. Og vi trapper opp arbeidet med å vaksinere verdens barn. Alt dette og mye mer får vi til fordi vi velger fellesskap framfor skattelette.

Det andre hovedkjenne tegnet ved dette budsjettforslaget er at det har en svært god sosial profil. De som har mye, bidrar mer. De som har lite, får mer. Slik vi varslet i Soria Moria-erklæringen gjennomfører vi skattereformen. Det betyr at skatten på alle lønnsinntekter reduseres, også for dem som har høye lønnsinntekter. Til gjengjeld økes skatten på aksjeinntekter, høye næringsinntekter og på store formuer. Det betyr i sum at de rikeste bidrar mer, fordi de i langt større grad har inntekt fra aksjer og fra formue. For eksempel vil de 100 med høyest inntekt få 30 000 kr i redusert skatt på lønn. Til gjengjeld vil de betale 1,1 mill. kr mer i økt formuesskatt. I tillegg kommer den nye skatten på aksjeutbytte. Samlet sett vil de som har mest, betale mer. For eksempel vil de 10 pst. rikeste betale mer skatt. De som tjener over 1 mill. kr, vil i gjennomsnitt betale 43 000 kr i økt skatt. Vi gjør det vi sa før valget: De som har mye, bidrar mer. De som har lite, får mer.

En virkelig sosial politikk er preget av omfordeling, men også av kampen mot fattigdom og styrking av velferden. Regjeringen øker satsingen overfor arbeidsløse og fattige kraftig. Dagpengene til de arbeidsledige økes. Vi øker barnetilleggene til uføre mennesker på attføring og rehabilitering. Økt integreringstilskudd, tiltak for rusmis-

brukere, bedre bostøtteordning og styrking av barnevernet er andre eksempler på at kampen mot sosial urett trappes opp. Budsjettet styrker kampen mot fattigdom med nesten 500 mill. kr.

Det tredje viktige kjennetegnet ved budsjettet er en ansvarlig økonomisk politikk. Flertallsregjeringen øker ikke pengebruken og øker ikke presset mot renten. Regjeringen øker derimot innsatsen for verdiskaping og arbeid til alle gjennom en aktiv næringspolitikk. Regjeringen setter også i verk flere arbeidsmarkedstiltak, bedrer permitteringsreglene og øker investeringene i veg og jernbane med nær en halv milliard kroner i forhold til Bondevik II-regjeringens forslag. Alt dette bidrar til å presse arbeidsløsheten ned.

I sin store tale til Stortinget i 1946 om den økonomiske politikken, sa daværende finansminister Erik Brofoss:

«Vi må fri oss fra innbilningen om pengene som grunnlag for levestandard og velstand. (...) La oss alltid ha for øye at vi lever av hverandres arbeid. Og jeg understreker hverandres, ikke andres.»

Brofoss' erkjennelse av arbeidet som grunnlaget for velferden stod helt sentralt i gjenreisningen etter krigen. Sammenhengen mellom samfunnets evne til å skape og å dele er like viktig i dag. Det utgjør kjernen i flertallsregjeringens arbeid med å videreutvikle det norske velferds-samfunnet.

Sentrum–venstre i norsk politikk har samlet seg. Sammen vant vi valget, og vi forhandlet fram en felles plattform. Vi har dannet en flertallsregjering. Vi sa da vi tiltrådte, at vi skulle endre politikken innhold og politikken form. Budsjettet Stortinget behandler i dag, bidrar til begge deler. Flertallsstyret gjør at budsjettet vedtas uten spill, uten usikkerhet. Denne formen gir klare ansvarsforhold og bedre forutsigbarhet.

Budsjettets innhold er en politikk for fellesskap og verdiskaping, en politikk for mer rettferdighet. Det er et godt budsjett.

Presidenten: Det vert replikkordskifte.

Siv Jensen (FrP) [18:09:58]: Ut fra det innlegget statsministeren nettopp holdt, kunne man få inntrykk av at det er gjort dramatiske endringer med denne regjeringens budsjett i forhold til Bondevik II-regjeringens budsjett. Det er faktisk ikke tilfellet. Det er relativt små endringer som er gjort. Jeg lurer på om statsministeren har tatt seg bryet med å sjekke hvor store deler av Bondevik II-regjeringens budsjett vi ender opp med å få flertall for i denne salen i dag.

Så har jeg et annet spørsmål til statsministeren. I dag har utenriksminister Jonas Gahr Støre gitt uttrykk for at Norge skal slutte seg til å innføre en ekstraavgift på flybilletter for å finansiere ytterligere bistand til fattige land. Det utspillet kommer samme dag som Stortinget skal vedta skatter og avgifter for 2006. Det kan ikke tolkes som noe annet enn en snikinnføring av en helt ny avgift.

Mitt spørsmål blir: Hvorfor mener Regjeringen at det akkurat er flypassasjerene som skal finansiere Regjeringens dårlige samvittighet overfor de fattige landene i verden?

Statsminister Jens Stoltenberg [18:11:16]: Først til spørsmålet om det er store eller små endringer. Alle vet at veldig mye på statsbudsjettet går til å finansiere ting som er lovfestet, regelbundet, og som uansett ligger der. Men det er faktisk, etter mine beste vurderinger, store endringer vi gjør.

Det er f.eks. helt åpenbart at for de arbeidsledige, som nå får 20 000 kr mer i dagpenger, er det en stor endring. Vi retter opp en alvorlig feil Fremskrittspartiet gjorde overfor de arbeidsledige da de kuttet ledighetstrygden sammen med regjeringspartiene i forrige periode. Når barnehagene blir opp mot 6 000 kr billigere i året, er det en viktig og stor endring. Når de som er på attføring, uføretstrygd og rehabilitering får økt barnetillegg, er det en stor endring. Og for de eldre her i byen som nå opplever at man kan styrke eldreomsorgen i stedet for å kutte i eldreomsorgen, er det en stor endring. Det er altså betydningsfulle endringer vi gjør for veldig mange enkeltmennesker, og vi er stolte av de endringene.

Når det gjelder finansieringen av FN, står det i Soria Moria-erklæringen at vi ønsker å styrke FN. Jeg synes det er et uttrykk for en nærsynthet og en manglende evne til å se langsiktig at Fremskrittspartiet er mot å fellesfinansiere FN, bl.a. gjennom skatt på flybilletter.

Erna Solberg (H) [18:12:37]: Bare for å bekrefte at Høyre er et parti som regner. Jeg tror vi er enige om 98,4 pst. av budsjettet. Det er omtrent den lille biten som er igjen, som er forskjellen.

Jeg har lyst til å gratulere statsministeren med et vel gjennomført valgkampopplegg i løpet av hele det siste året. Budsjettet er jeg enig i følger opp den retningen som han signaliserte i store linjer. Men jeg har lyst til å stille spørsmålet om statsministeren føler at hele valgkampen, sett i lys av budsjettet, var redelig overfor velgerne.

Det er tre områder hvor jeg tror mange velgere ble forbauset over det som kom i budsjettet. Når det gjelder kontantstøtten, var utgangspunktet at man fredet og la vekk alle endringer i kontantstøtten. Ingen trodde noe skulle skje før 2008, og det var grunnlaget for manges valg. Når det gjelder boligskatten, ble statsministeren irritert når vi påpekte at det kunne bli økt boligskatt. Og når det gjelder skatteprofilen, er det mange som opplever å ha fått noe annet enn ventet.

Synes statsministeren at det man har gjort på disse tre områdene, stemmer med det man sa i valgkampen?

Statsminister Jens Stoltenberg [18:14:01]: Representanten Solberg spør om vi førte en redelig valgkamp. Det gjorde vi, og vi følger opp det vi sa i valgkampen, nå i budsjettet. Vi lovet f.eks. å øke skattene, og det gjør vi. Vi lovet å føre en mer sosial politikk, og det gjør vi.

Når det gjelder skatteprofilen, er det altså slik som jeg prøvde å dokumentere i innlegget mitt, at de som har mest fra før, skal betale mer skatt. Det regjeringen Bondevik la opp til, var at de som hadde mest fra før, skulle betale mindre skatt. Riktignok innførte man 3,5 milliarder kr i aksjeskatt, men man skulle gi de samme menneskene 8 milliarder kr i redusert formuesskatt, og 8 minus 3,5 blir

et stort pluss tall som disse menneskene skulle få i skattelettelse.

Vi har en sosial skatteprofil, det hadde ikke Bondevik II-regjeringen. Vi har ikke gjeninnført noen boligsatt, vi har økt formuesskatten. Selv Høyre har et opplegg i sin skattepolitikk der det er formuesskatt på bolig. Kontantstøtten blir videreført. Vi reduserer satsene, men det er en videreføring av kontantstøtten.

Så: Vi førte en god valgkamp! (Munterhet i salen)

Dagfinn Høybråten (KrF) [18:15:16]: Selvskryt skal man lytte til, det kommer fra hjertet!

Ved Regjeringens tiltredelse uttalte statsministeren at han ville arbeide for et godt forhold til opposisjonspartiene og lytte til deres råd. I dag skryter han av å ha fått en forutsigbar budsjettprosess, ja den har vært så forutsigbar at Regjeringen her i kveld får vedtatt hver tøddel i sitt forslag.

Vi i Kristelig Folkeparti merket oss Stoltenbergs ord med interesse og positiv forventning, og vi har også merket oss en invitt fra finanskomiteens leder her i dag, men vi er skuffet over hvordan ordene er blitt fulgt opp i praktisk handling. Stoltenberg-regjeringen har gjort en rekke provoserende kutt overfor den lokale kirke, overfor frivillige organisasjoner, overfor friskoler og høyskoler, overfor rådgivningstjenesten for gravide og toppen av det hele er kuttet i kontantstøtten. Det man har rukket å gjøre på disse tre ukene man har hatt til rådighet i forbindelse med budsjettet, er å provosere Kristelig Folkeparti på veldig mange områder, og spørsmålet er: Kan statsministeren forklare hvordan de nevnte budsjettkuttene harmonerer med ambisjonen om å bygge bro til opposisjonen?

Statsminister Jens Stoltenberg [18:16:35]: I Regjeringen har vi anstrengt oss til det ytterste for å bygge bro til Kristelig Folkeparti og for å komme med forslag som Kristelig Folkeparti tradisjonelt er tilhenger av. For eksempel øker vi overføringene til kommunene med 5,7 milliarder kr. Det er noe Kristelig Folkeparti pleier å være for, selv om de er imot det akkurat i år. Vi øker bevilgningene til fattigdom med 500 mill. kr ved en lang rekke tiltak som Kristelig Folkeparti pleier å være for, selv om de er imot dem i år fordi de skal finansiere skattelettelsene til Høyre. Vi øker bevilgningene til sykehus, og vi øker bevilgningene til barnevern. Dette er mange eksempler på ting Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og SV vanligvis står sammen om.

Når det gjelder en del av de kuttene som det reageres på i Kristelig Folkeparti, er ikke det kutt, men at vi lar være å gjennomføre økninger som lå inne i budsjettet fra Bondevik. Vi viderefører f.eks. ordningen med skattefradrag for gaver til frivillige organisasjoner, men vi legger ikke på den økningen som Bondevik-regjeringen la opp til. Det kaller jeg ikke kutt. Det kaller jeg å ta vare på en viktig ordning for Kristelig Folkeparti.

Lars Sponheim (V) [18:17:51]: Statsministeren er i hvert fall blitt god på sitt mantra om fellesskap og ikke skattelette. Jeg synes det var bra at han i dag tok tilbake

noen av sine gamle mantra om å skape for å dele – via Brofoss – men min oppfatning er at Regjeringens budsjettopplegg er skreddersydd for å dele uten å skape.

I løpet av Samarbeidsregjeringens levetid ble det altså gjennomført en rekke målrettede skattelettelser mot småbedrifter og gründere, og det har gitt resultater: 50 000 netto flere bedrifter nå enn da Stoltenberg forlot kontoret forrige gang. Nå synes det som målsettingen er å få færre bedrifter gjennom målrettede skatteskjerpelser, og det er nye bedrifter som er å leve av hverandres arbeid. Det er tydelig at også noen innenfor regjeringsapparatet ser det. Senterpartiets Lars Peder Brekk innrømmet i Dagens Næringsliv 16. november at skattepolitikken overfor familieide bedrifter «er særdeles ubehagelig, for å si det rett ut», og næringsministeren sier at han ikke har verktøy. Hvilke nye næringspolitiske verktøy er det statsministeren har som ikke næringsministeren har oppdaget? Og er han enig i Lars Peder Brekks oppfatning av at Regjeringens politikk er særdeles ubehagelig?

Statsminister Jens Stoltenberg [18:18:59]: Regjeringen har en politikk for å skape. Det er også slik at budsjettet inneholder flere konkrete tiltak for å styrke verdiskapingen i Norge. For eksempel er vi opptatt av noe industrien har vært opptatt av lenge, nemlig å bedre permitteringsreglene, og vi bruker en god del penger på det. Så styrker vi arbeidsmarkedsvirkemidlene, fordi arbeidsmarkedstiltak er viktig for å skaffe fram kvalifisert arbeidskraft til norske bedrifter. Så bruker vi 0,5 milliarder kr mer til investeringer i samferdsel, veier og jernbane. Er det noe norske bedrifter er opptatt av, så er det det. Så vi styrker på mange områder innsatsen for verdiskaping, bl.a. altså med nesten 0,5 milliarder kr på samferdselssektoren.

Det er altså ikke riktig at dette er et budsjett for å svekke verdiskapingen. Det er et budsjett for å styrke verdiskapingen, og derfor viser også anslagene i budsjettet økt økonomisk vekst med den nye regjeringen og redusert ledighet. Det tyder på at det er en budsjettpolitikk for verdiskaping, ikke det motsatte.

Per Sandberg (FrP) [18:20:23]: De rød-grønne drev en god valgkamp, men fortsatt ikke en så god valgkamp at de fikk et reelt flertall i folket. Det synes jeg krever litt ydmykhet.

Statsministeren tilkjennegav at han har snakket med noen ordførere som var veldig glade for at de hadde fått midler: Penger lukter ikke, så vi tar imot dem med glede! Jeg skulle gjerne utfordret statsministeren på hvorvidt han finner en ordfører som hadde sagt nei takk og blitt litt grinet fordi han fikk litt mer midler.

Jeg har også registrert at Arbeiderpartiet og de rød-grønne nå svarer med 5,7 milliarder kr til kommunene som en løsning på alt: eldreomsorg, skole, bredbånd, psykiatri, fylle svømmebasseng, samferdsel og akkumulerte underskudd. Da rekker ikke disse midlene langt.

Men mitt spørsmål til statsministeren går på noe som man glemmer i valgkampen og lovnader. I Nasjonal transportplan stod Arbeiderpartiet og de rød-grønne sammen

med Fremskrittspartiet om 2 milliarder kr mer til samferdsel i 2006. Denne lovnaden har denne regjeringen forlatt ganske enkelt, selv om han sier at det er på plass 500 mill. kr nå. (Presidenten klubber.) Mitt spørsmål er: Kommer disse manglende 1,6 milliarder kr i budsjettet for 2007?

Presidenten: Presidenten må be om at ein respekterer taletida.

Statsminister Jens Stoltenberg [18:21:53]: For det første er jeg helt enig i at jeg ikke har truffet noen kommunepolitikere som sier nei takk til økte overføringer. Det er nettopp derfor vi mente det var viktigere å bruke penger på skole og eldreomsorg i kommunene enn å bruke mange nye milliarder kroner på lavere skatt. Forskjellen er altså omtrent 9 milliarder kr i det som kalles påløpte skatteinntekter for 2006, og det er ganske mye mer penger til fellesskap framfor til skattelette. Det vedstår vi oss, og det er også mange fra Fremskrittspartiet rundt omkring i kommunene som er glade for at det nå blir mer penger til kommunene.

Vi har altså fått 0,5 milliarder kr mer til samferdsel enn Bondevik-regjeringen hadde. Vi har aldri lovet å gjennomføre hele Soria Moria-erklæringen på ett år, men vi kommer til å anstrenge oss alt vi kan også i kommende års budsjetter for å styrke fellesskapet, herunder satsingen på samferdsel.

Presidenten: Dermed er replikkordskiftet omme.

Jørund Rytman (FrP) [18:23:01]: I forbindelse med arbeidet i finanskomiteen om statsbudsjettet, har jeg bl.a. som saksordfører for kapitlet om sjokolade- og sukervareavgift fått stor kjennskap til en av mange urettferdige avgifter.

Temaet er ikke bare dagsaktuelt når vi nå nærmer oss jul. Det er også dagsaktuelt fordi vi har norske sjokoladefabrikker som sliter på grunn av denne avgiften. Det var eksempelvis senest i dag et stort oppslag i Aftenposten der man viser de utfordringer Nidar sjokoladefabrikk i Trondheim har, som årlig må ut med 215 mill. kr ekstra på grunn av denne avgiften, og som kjemper for å overleve i kampen mot utenlandske konkurrenter.

Sjokolade har de fleste et eller annet forhold til. Norge har også tradisjonsrike sjokoladefabrikker, som er opptil 100 år gamle, og som representerer en viktig del av vår kultur- og industrihistorie.

Dessverre og merkelig nok har denne avgiften knyttet til sjokolade en lang historie, til tross for at bakgrunnen for at den ble innført, er gått ut på dato. Sjokoladeavgiften som ble innført i 1922, ble innført for å få ned sjokoladeforbruket på grunn av mangel på kakaobønner. Det var i en tid da det også var avgift på sjampo fordi det var regnet som en luksusvare.

Det blir ikke mindre tragikomisk når man ser på de faktiske konsekvensene av avgiften og hvor ulogisk dette er:

Vi har den norske stoltheten Kvikk Lunsj, som de fleste kjenner til, som har en historie helt fra 1930-tallet. Den

får sjokoladeavgift. Men en Cartoonies kjeks får det ikke fordi den inneholder 49 pst. sjokolade. Hadde sjokoladeinnholdet vært mer enn 50 pst., eller sjokoladen hadde vært utenpå kjeksen i stedet for inni, ville produktet fått avgift.

Wasa Choko Wiking med 59 pst. sjokolade får *ikke* avgift fordi den ses på som et knekkebrød. Men Max bar inneholder 48 pst. sjokolade, og den ilegges avgift fordi sjokoladen er utenpå kjeksen.

Så har vi husholdningsprodukter som er fritatt for sukkeravgift. Det får merkelige følger, spesielt nå som vi nærmer oss juletiden: 500 g med marsipan er fritatt for avgift. Men julemarsipanris eller marsipanpølser er avgiftspliktige fordi de har en fast form og kan spises som godteri. Det samme gjelder kokesjokolade. Den skal avgiftsbelegges fordi den kan spises som godteri.

Mer komisk blir det. Vi kjenner sikkert alle til halstabledtene Vekk i morgen – veldig nyttig hvis man har vondt i halsen. De er til og med sukkerfrie, men de avgiftsbelegges fordi de regnes som godteri! Det samme gjelder for det som trolig kan ses på som det mest populære i politiske kretser, Dent, som også er sukkerfri, men regnes som godteri, og dermed må vi ha avgift på det også.

Etter utallige påpekinger fra Fremskrittspartiet i flere år tok den avgitte regjering til fornuft og foreslo å avvikle denne avgiften for sjokolade og sukervarer for neste år. Det vil den nye regjeringen dessverre ikke.

At disse særavgiftene fordyrer varene med ca. 15–20 pst. i utsalgspris, får faktisk store konsekvenser. Det er ikke bare synd for dem som liker sjokolade, men det er kjempetrist fordi det skapes ulike konkurransevilkår i forhold til utenlandske konkurrenter. Vi snakker her om en avgift som fører til økt grensehandel, og da snakker vi om flere tusen arbeidsplasser. Vi snakker om framtiden til ca. 2 000 arbeidsplasser i norsk sjokoladeindustri. Tar vi med ringvirkningene av dette, om norsk sjokoladeindustri blir borte, går dette selvfølgelig ut over underleverandørene. Da får vi plutselig en dobling av antall arbeidsplasser som kan bli borte, deriblant 600–700 norske melkebønder. Derfor er det et tankekors at Senterpartiet kan være med på noe slikt.

Det må også være et tankekors for alle disse tre regjeringspartiene, som under valgkampen var så mye på banen med at de skulle redde norsk industri og norske arbeidsplasser. Nå kommer handlingen. De gjør det vanskeligere for industrien.

Man bør også ha i bakhodet at verdiskapingen fra den eksisterende industri og tilhørende virksomhet er på til sammen 1,5 milliarder kr, en sum som om få år kan bli borte hvis Regjeringen ikke revurderer sitt syn.

Det blir nok ikke noen god jul med billigere julegodt neste år heller, verken for dem som liker julegodt og sjokolade eller for de tusen arbeidstakere i sjokoladeindustrien og deres underleverandører, som nå går en usikker tid i møte.

Tore Hagebakken (A) [18:28:20]: At budsjettprosesser i mange kommuner starter med dystre tall og ender med vonde kutt, har blitt nokså vanlig de siste årene. Men

denne gangen var kuttforslagene enda mer dramatiske enn noen gang mange steder. Jeg kjenner i hvert fall ingen som hadde forventninger om at Bondevik-regjeringens statsbudsjett skulle representere noen direkte opptur.

Mange øynet håp om en ny nasjonal politikk, og bidrog nettopp til det. Skiftet kom, og med skiftet kom også penger, som lovet, for 2006. På mange måter har dette blitt høsten da kommunesektoren fikk en ny vår!

Første leveranse viser med all tydelighet at vi mener alvor når vi sier at kommunenes frie inntekter skal styrkes betydelig i løpet av stortingsperioden. Vi skal også bruke tiden framover til å se på hvordan vi kan forbedre ulike ordninger som er spesielt viktige for mange kommuner, bl.a. finansieringsordninger knyttet til funksjonshemmede som trenger særlig ressurskrevende tilbud. Vi skal også se på innretningen på vertskommunetilskuddet og de konsekvenser de senere års endringer i dette har hatt.

La meg komme med tre hverdagsseksempler på hva vår kommunepåplussing betyr: I Skedsmo vil sykehjemsplasser som i dag står tomme på grunn av dårlig økonomi, kunne tas i bruk. I Vestre Toten var det et kuttebehov på 10 mill. kr. Nå unngår en kutt, og en kan drifte nye omsorgsboliger. Dyrøy kommune med sine 1 300 innbyggere har fått ca. 2,8 mill. kr mer å rutte med, og det er mye penger på de kanter.

5,7 milliarder kr er mye penger. Ja, selv på mine hjemtrakter, til og med der hvor boniteten er på sitt aller beste, blir det betraktet som relativt mye penger. I tillegg kommer betydelige øremerkede midler. Hver krone trengs. Hver krone gir ikke ny aktivitet, men berger viktige velferdstilbud – eller gir kommunene et bedre fundament for velferdstilbudet de skal gi i fremtiden.

I den nye vår ser vi det spirer. Vi ser en ny politisk kurs, der sentrale og lokale politikere i større grad spiller på lag. Vi ser endog at vi sprer litt glede, ja, enkelte steder er det rett og slett tilløp til begeistring. Jeg har heller ikke registrert noe opprør fra de tidligere regjeringspartienes ordførere mot de rød-grønne påplussingene. Det har heller ikke vært noe folkekrav om å få byttet inn velferdsforbedringene i skattelette. Også Fremskrittspartiets lokale lederskikkelser tar gladelig imot mer penger, uansett om de, og da tenker jeg på pengene, er aldri så frie. Men kanskje gjør de seg noen refleksjoner omkring sin egen stortingsgruppes totale mangel på tillit til hvordan man lokalt bruker slike beløp til beste for innbyggerne.

Vår kommunesatsing handler om trygghet og like muligheter for alle, om kvalitet i skolen og hjelpen vi er i stand til å gi de pleietrengende – og mye mer. Det handler om god distriktspolitikk og om å gi våre bysamfunn bedre drahjelp til å løse sine spesielle utfordringer.

Kommuneløftet er også viktig for lokaldemokratiet. Å inneha vandrepokalen knyttet til kretsmesterskapet i velferdskutt virker verken motiverende på dem som allerede sysler med den slags, eller særlig rekrutteringsfremmende på andre som kunne tenke seg å slå et slag for lokalsamfunnet sitt gjennom politisk virke.

Jeg synes det også hører med å nevne betydningen som bedret kommuneøkonomi har for hverdagen til de tusener av ansatte som daglig leverer i velferdstilbudet vårt.

Kommune-Norge driver et kontinuerlig arbeid for å få mer ut av ressursene og sikre et best mulig tilbud. Med påplussingene som nå skjer, vil kommunene bli bedre i stand til å frigjøre ressurser til viktig utviklingsarbeid i nært samarbeid med sine ansatte.

Arbeiderpartiet og den rød-grønne alliansen vil ha et ryddig og – jeg tillater meg å legge til – redelig forhold til kommunene, og bidra til mest mulig samsvar mellom oppgaver og økonomi. Løftet som nå skjer, er høyst påkrevd, men det trengtes vilje til å prioritere slik. Den viljen har vi. Derfor er kommunene – dvs. barna, de pleietrengende og mange andre som er opptatt av det kommunale tjenestetilbudet – avhengige av tilbudet som gis våre høyst velfortjente budsjettvinnere. Og dette er bare begynelsen!

Dagfinn Høybråten (KrF) [18:33:18]: Forslaget til statsbudsjett viser at det er stort sprik mellom de nye regjeringspartienes praktiske politikk og det statsministeren kjekt karakteriserte som en meget god valgkamp. Det spriket er i hvert fall åpenbart for oss som representerte de politiske partiene i valgkampen, men de siste tiders debatt viser jo at spriket sannelig er åpenbart for ledelsen på Youngstorget, i LO.

Vi snakker ikke om perifere politiske temaer, men vi snakker om kjernetemaer i valgkampen, som skattepolitikken. Fram til valget drev dagens regjeringspartier en intens svartmaling av den forrige regjeringens skatteprofil. Det ble snakket i store overskrifter om usosiale skattelettelser til dem som har mest fra før. Jeg sjekket på Internett og fant 422 000 treff på kombinasjonen «Jens Stoltenberg» og «de som har mest fra før». Det betyr at dette var ikke bare et mantra, det var stort sett hele melodien. I forslaget til statsbudsjett går Regjeringen inn for solide skattelettelser til dem med høye inntekter. Det mest oppsiktsvekkende er likevel at den nye regjeringen kutter i Bondevik-regjeringens forslag til økt minstefradrag. På denne måten svekker Regjeringen den sosiale profilen, og når man ser på forholdet mellom lettelse i toppskatten og lettelse i bunnfradraget, har Stoltenberg-regjeringen en klart dårligere profil en Bondevik-regjeringens opplegg.

Man trenger ikke være leder eller medlem i LO for å bli provosert av dette krumspringet. Også på andre områder ser vi at forskjellen er stor mellom det regjeringspartiene sa før valget, og det de gjør etter valget.

Avskrivningssatsene for maskiner er et slående eksempel. I valgkampen reiste SV land og strand rundt og talte varmt om behovet for økte avskrivningssatser for maskiner i industrien. Fire dager før valget sa nestleder Djupe dal i SV at næringslivet etterspør bedre avskrivningsregler og en stat som bryr seg. I sitt alternative statsbudsjett for 2005 gikk finansministerens parti inn for det samme. I budsjettforslaget for 2006 innfridde Bondevik-regjeringen SVs krav om å øke avskrivningssatsene fra 20 pst. til 25 pst., men i Stoltenberg-regjeringens budsjettforslag er dette reversert. Det blir ingen økte avskrivningssatser med den nye regjeringen likevel. Tiltaket som finansministerens parti la så stor vekt på før valget, ble altså droppet umiddelbart etter valget.

Det samme skiftet er vi vitne til når det gjelder barnehagene. Bondevik-regjeringen hadde fullt fokus på å bygge ut barnehageplasser til alle som ønsker det. I valgkampen ble vi beskyldt, særlig av SV, for å drive en halvhjertet og passiv politikk for utbygging av barnehageplasser. Budskapet fra den daværende opposisjonen var at her måtte det et regjeringsskifte til for å få sving på sakene. SVs leder gikk så langt som å sette stillingen sin inn på full barnehageutbygging innen to år. Hva skjer så etter valget? Jo, statsministeren sier i klartekst at det ikke er mulig å angi når man vil oppnå full barnehagedekning, simpelthen fordi etterspørselen etter barnehageplasser går litt opp og ned. Det er til forveksling likt det vi hevdet hele veien. Vi satser på full utbygging, men kan ikke på forhånd si med 100 pst. sikkerhet når full dekning kan oppnås. Riktignok holder finansministeren fast ved sin garanti om full barnehagedekning innen utgangen av 2007, men forskjellen mellom hennes og statsministerens utsagn er vel mest egnet til å skape usikkerhet for barnefamiliene.

Det er ikke mulig å unngå å påpeke at jobben med å fjerne barnehagekøene nok blir enda mer krevende som følge av et annet løftebrudd fra Regjeringen: nedbyggingen av kontantstøtten. Fra nyttår skjærer Regjeringen ned på det månedlige beløpet til barnefamiliene. Man bygger ned en velferdsordning, og det er ikke akkurat noen hyggelig julehilsen fra den nye regjeringen til de 80 000 barna og deres familier som mottar kontantstøtte.

Videre har Regjeringen i et skriftlig svar til finanskomiteen åpnet for å vurdere nye kutt i kontantstøtten fra år til år, noe Senterpartiets parlamentariske leder tidligere i debatten måtte medgi. Det betyr bare én ting: Barnefamiliene får dårligere muligheter til å planlegge fremtiden, og det er all grunn til å tro at mange heller vil stille seg i barnehagekø enn å satse på en kontantstøtte som de ikke vet om de vil kunne få. Hvordan Regjeringen har tenkt å framskaffe barnehageplasser til en ukjent andel av disse 80 000 barna har vi hørt svært lite om.

Både i familiepolitikken og i den økonomiske politikken er forskjellen fra før til etter valget slående både i politikk og i retorikk. Det overrasker Kristelig Folkeparti. Vi hadde ventet en mer konsistent linje fra den nye regjeringens side. Vi hadde også ventet en noe mer ydmyk holdning overfor Stortinget i forhold til de signaler statsministeren gav i trontaledebatten, om en åpen dialog. Det hørte vi lite til i dagens innlegg.

Det overrasker nok også de lavtlønte både i og utenfor LO som opplever at Regjeringen ikke tar seg råd til å opprettholde Bondevik-regjeringens forslag om økt minstefradrag, men sørger for at de med de høyeste inntektene får solide skattelettelser. For å si det med en uttalelse som vi parlamentariske ledere fikk oversendt fra LO den 15. november i år: «Hvem kunne ane dette grepet etter å ha fulgt valgkampen?»

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A) [18:38:37]: Ja, Bondevik-regjeringen gjennomførte usosiale skattelettel-

ser for 2005. Da ble det ingen økning i formuesskatten, det ble ikke innført utbytteskatt, og en med 2 mill. kr i inntekt fikk en skattelette på 5 000–10 000 kr. I budsjettet for 2006 sørger Stoltenberg-regjeringen for at det blir økt formuesskatt, det blir utbytteskatt, og en med 2 mill. kr i inntekt får en skatteskjerpelse på 35 000 kr.

Jeg er glad for at Kristelig Folkepartis leder har gjort det klart at Kristelig Folkeparti nå ikke vil prioritere skattelette framover. Det er i tråd med det Regjeringen har lagt opp til for neste år. Det har gitt rom for en økt styrking av kommuneøkonomien. Det har gitt rom for en langt sterkere satsing på å redusere utfordringene og lette hverdagen for dem som er fattige. Mener Høybråten at det var galt å kutte skatteletten og heller bevilge mer til kommunene og mer til de fattige?

Dagfinn Høybråten (KrF) [18:39:54]: Jeg har skjont på representanten Schjøtt-Pedersens innlegg i salen tidligere i dag at han er blitt en ivrig leser av mine taler. Det er jo hyggelig. Men jeg må dessverre si at han ikke leser dem nøye nok, for det han nå gav til beste, er faktisk feil. Jeg har ikke sagt at Kristelig Folkeparti ikke prioriterer skattelettelser. Vi prioriterer de skattelettelser som er nødvendige for å gjennomføre skattereformen på en god måte, og med en sosial profil. Det var grunnen til at Bondevik-regjeringen la så stor vekt på å gi lettelser i bunnfradraget i det skatteopplegget vi la fram for 2006. Jeg skjønner at Schjøtt-Pedersen heller vil diskutere skatteopplegget for i fjor, men det er jo 2006-budsjettet vi nå diskuterer.

Den linjen vi fulgte gjennom hele den forrige perioden, var at det skulle være et rimelig forhold mellom skattelettelser som gis i bunnen, og skattelettelser som gis på toppen. Det dårligste budsjettopplegget i så måte er det forslaget som nå blir vedtatt her i dag.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [18:41:15]: Jeg skal ikke delta i denne kranglingen om skatt. Ved pengemangel forstår jeg at det kan bli en diskusjon, men den skal ikke jeg være med på.

I Bondevik II-regjeringens forslag til statsbudsjett for 2006 foreslås det at den maksimale beløpsgrensen for fradrag til frivillige organisasjoner økes fra 12 000 kr til 15 000 kr. Dette er et godt forslag, men langt fra tilstrekkelig for å tilfredsstille de frivillige organisasjoners behov for penger til samfunnsnyttige formål. Fremskrittspartiet foreslår derfor i sitt alternative budsjett å øke denne beløpsgrensen til 18 000 kr, og ønsker med dette å komme de frivillige organisasjoner mer i møte. På denne bakgrunn er mitt spørsmål til representanten Høybråten følgende: Vil Kristelig Folkeparti støtte Fremskrittspartiet i vårt krafttak for de frivillige organisasjonene og stemme sammen med oss for å heve beløpsgrensen til 18 000 kr?

Dagfinn Høybråten (KrF) [18:42:21]: Skattefradraget når det gjelder frivillige organisasjoner er en av de aller viktigste skatteendringene som ble kjempet gjennom i den forrige stortingsperioden. Jeg vil i og for seg gi honnør til regjeringen Stoltenberg som viderefører den ord-

ningen, til tross for at i hvert fall enkelte av regjeringspartiene i valgkampen sa det motsatte. Det som imidlertid er beklagelig, er at man ikke er med på den opptrappingen av skattefradraget som både Kristelig Folkeparti, Fremskrittspartiet og de tidligere regjeringspartiene ellers har gått inn for. Vi har i vårt program gått inn for 18 000 kr i fradrag i løpet av denne perioden, og vi vil arbeide for det gjennom perioden. Men vi kan ikke være med på en helhetlig politikk à la det Fremskrittspartiet har lagt opp til. Fremskrittspartiet finansierer jo en del av sine skattelettelser ved å kutte dramatisk i u-hjelpen, og det er vi ikke med på.

Inge Ryan (SV) [18:43:36]: Kristelig Folkepartis parlamentariske leder var lite innom kommuneøkonomi i sitt innlegg, til tross for at er det en sak som engasjerer rundt omkring i det ganske land, så er det kommuneøkonomi. Nettopp her er det mesteparten av velferden i Norge skapes – både skoler, barnehager, eldreomsorg og en rekke andre tjenester, som alle innbyggerne i Norge er avhengige av, før eller senere.

Mitt første spørsmål til representanten Høybråten blir følgende: Syns representanten at det var tilstrekkelig med midler til kommunene i det forslaget som Bondevik II-regjeringa la fram for Stortinget tidligere i høst? Og mitt spørsmål nr. 2: Er representanten Høybråten mer fornøyd med kommuneøkonomien i det forslaget som regjeringa Stoltenberg la fram?

Dagfinn Høybråten (KrF) [18:44:39]: Som mangeårig lokalpolitiker, rådmann og direktør i Kommunenes Sentralforbund har jeg brukt veldig mange år av mitt liv til å slåss for bedre økonomi for kommunene. Den stortingsperioden vi har bak oss, har gitt bedre økonomi for kommunene. Det har innebåret en økning på 15 milliarder kr, målt i faste priser, og det er en fortsatt opptrapping i regjeringen Bondeviks forslag.

Vi har i den innstilling vi er med på i finanskomiteen, brukt det økte handlingsrommet som ligger i Stoltenberg-regjeringens forslag, til å styrke kommuneøkonomien, og det er et uttrykk for at vi prioriterer en fortsatt opptrapping overfor kommunene, men vi gjør det innenfor et helhetlig opplegg hvor vi kan stå for både medaljens framside: styrking av kommunene, og medaljens bakside: hvordan det finansieres. Vi kan ikke være med og finansiere styrking av kommunene gjennom kutt i kontantstøtte og kutt i støtte til frivillige organisasjoner, kirker og friskoler.

Erling Sande (Sp) [18:45:58]: Representanten Høybråten er oppteken av verdiar, og for mange ungdomar er det ein stor verdi å kunne ha ein plass å vere i fritida. Dette er ein verdi som Kristeleg Folkeparti har nedprioritert dei fire siste åra.

Gjennom eit jerngrep på kommuneøkonomien har den forrige regjeringa ikkje berre svekt tilbodet innanfor eldreomsorg og skule. Ifølgje Landsforbundet Mot Stoffmisbruk er 50 fritidsklubbar lagde ned berre det siste året. Og det må vere ein tankekross for Kristeleg Folkeparti-leiaren at alkoholbruken blant ungdom har bite seg fast på

eit høgt nivå samtidig som dei rusfrie møteplassane har blitt færre. Den nye regjeringa prioriterer kommuneøkonomien, og det betyr at ein kan opne ungdomsklubbar i staden for å leggje dei ned.

Spørsmålet mitt til representanten Høybråten er: Vil Kristeleg Folkeparti støtte Senterpartiet og dei andre regjeringspartia i det løftet vi nå gjennomfører for kommuneøkonomien og dermed for ungdomstilbodet i kommunane?

Dagfinn Høybråten (KrF) [18:47:10]: Jeg kan forsikre representanten Sande om at her står en mann som tror på forebygging, som vet at forebygging nytter, og som vil støtte gode forslag fra den nye regjeringen i forhold til å forebygge rusmiddelmissbruk, som jeg skjønner at representanten Sande er spesielt opptatt av. Jeg imøteser forslag fra helse- og omsorgsministeren, som nå har ansvaret for ruspolitikken her i landet, når det gjelder å få bukt med det økte rusmiddelforbruket i landet generelt og blant ungdom spesielt. Og det skal Kristelig Folkeparti være de fremste til å støtte med stor glede.

Gunn Karin Gjul (A) [18:48:03]: Representanten Høybråten var i innlegget sitt opptatt av skatt og at skattelette er viktig for verdiskapningen. Men det han ikke nevnte, er at det å ha folk i arbeid, det å ha full sysselsetting, er vel så viktig for verdiskapningen. Statistisk sentralbyrå har foretatt en undersøkelse som viser at dersom yrkesdeltakelsen blant kvinner hadde vært like lav her som den er i Tyskland, ville verdiskapningen i Norge vært mange milliarder kroner lavere. Det ville ha bidratt til lavere skatteinngang og mindre velferd i Norge. Det at 80 pst. av småbarnsmødrene er yrkesaktive, er helt åpenbart viktig for verdiskapningen.

Men når næringsminister Odd Eriksen nettopp påpeker dette i Dagbladet, så stritter Kristelig Folkeparti imot. Er det egentlig sånn at Kristelig Folkeparti ikke ønsker at småbarnsmødre skal være yrkesaktive? Og er det egentlig sånn at Kristelig Folkeparti nå motstridende innser at når barnehagene blir billigere og flere, er det mange kvinner som heller velger det enn å være hjemme?

Dagfinn Høybråten (KrF) [18:49:16]: Kristelig Folkeparti er opptatt av både skattelette og verdiskapning, ja, vi er opptatt av skattelette for verdiskapningens skyld. Derfor er det med glede vi kan konstatere at etter flere år med skattelette til bedriftene og lettelser i skatt på arbeid, så øker skatteinntektene. Politikken har virket.

Så må jeg nok si at jeg er litt overrasket over representanten Gjuls iherdige forsvar av næringsministerens noe famøse uttalelse om at det skulle være noe vi ikke har råd til i Norge, det at en av foreldrene er hjemme mens barnet er under to år. Kristelig Folkeparti står for en annen politikk på dette området. Vi står for valgfrihet, ikke tvang. Vi er stolte av høy yrkesaktivitet i Norge generelt og blant kvinner spesielt. Men vi er enda mer stolte av at vi har ordninger som gjør det mulig å velge – og de ordningene vil vi slåss for i årene som kommer.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Eirin Kristin Sund (A) [18:50:40]: Nå har en altså på 24 dager klart å legge fram et budsjett som vil gi mer fellesskap og mer rettferdig fordeling, og det er jammen ikke verst. Det er et budsjett som tydelig slår ring om fellesskapsordningene våre. Det legger opp til at det ikke er folks lommebok som skal avgjøre om en skal ha en trygg og god hverdag. Det gir et tydelig signal om at fellesskapet ikke skal konkurransesettes og privatiseres, men ivaretas og styrkes. Vi vil ikke klare å gjøre alt nå, eller rettere sagt: å tette alle hull som må tettes. Men vi er nå i gang og på rett vei til å endre kurs og retning mot en bedre hverdag for folk flest. Vi er nå på vei mot et samfunn der en ikke skal måtte være sin egen lykkes smed. Og det er spesielt gledelig at en i dag vil få et flertall for å styrke og komme med nye tiltak på ulike områder for å bekjempe fattigdom. Det er et skritt i rett retning mot at det ikke skal være fattigdom i et av verdens rikeste land.

Når kommunene nå skal få 5,7 milliarder kr i frie inntekter, blir det applaudert ute og utover det ganske land – også av Fremskrittspartiets og Høyres ordførere ute i landet. Da blir det litt rart når representanten Sanner fra Høyre nærmest bagatelliserer satsingen på kommuneøkonomi i sitt tidligere innlegg her i dag. For mitt fylke, Rogaland, betyr det altså 252 nye millioner kroner som skal strøs utover kommuner og fylker. For Sandnes, som drives av Høyre og Fremskrittspartiet, betyr det 35 mill. kr ekstra, og jeg vet at samtlige i den bystyresalen gleder seg stort over de pengene. Stavanger kommune med Høyre-ordføreren i spissen skal få 67 nye mill. kr. Og det er ikke lommerusk eller en bagatell i en kommuneverden der en alltid har snudd på hver eneste krone.

I disse byene sier sentrale både Høyre- og Fremskrittsparti-folk at det vil bli mer velferd og fellesskap som følge av denne regjeringens satsing. For det er ute i kommunene de produserer folks hverdag. Regjeringen og stortingsflertallet mener faktisk, i motsetning til Fremskrittspartiet, at lokaldemokratiet er viktig, og at det er fullt ut i stand til å håndtere og prioritere denne viktige produksjonen.

Nå sier flere ordførere, uavhengig av parti, at de vil øke tjenesteproduksjonen på ulike områder. Flere sier nå at det ikke blir kutt i barnevern og sosial omsorg, flere sier nå at det ikke blir kutt i skole og spesialundervisning, de sier at de ikke skal legge ned dagtilbudene for eldre, de sier at de slipper å øke foreldrebetalingen i SFO og i kulturskolen, og flere sier til og med at de vil bruke en del av disse pengene til å øke bevilgningene til lag og foreninger innen f. eks. idrett og speiderbevegelsen. Det er gode eksempler på å gi folk mer fellesskap og trygghet og gi folk bedre liv. Det er også med og bekjemper fattigdom.

Det at denne regjeringen nå foreslår å gi den største bevilgningsøkningen noensinne til satsing på barnehager, er også gledelig. Det blir merkelig når representanten Skei Grande tidligere her i dag sa at de mener at det å gi makspris i barnehage nesten er å gi et eller annet til lønnsadelen. Det er det slett ikke. Det er en klar melding til foreldrene at når en skal ut i jobb igjen, så skal det på sikt være en plass for alle av god kvalitet, det skal være trygt, og det

skal være billig. Vi er veldig mange som vet mye om hvordan det er når en ikke får en barnehageplass. Og når vi fikk en barnehageplass, så kostet den så mye at det var ikke mye igjen i lønningsposen etterpå.

Så er det en «flott blomst» som dette stortingsflertallet skal vedta i kveld, og det er at denne regjeringen skal satse på kultur og frivillighet. En sier at kultur og frivillighet er viktig. Som tidligere kommunepolitiker i 16 år og med godt kjennskap til en kommunepolitikers følelser angående kommuneøkonomi og velferdsproduksjon gleder det meg stort å vite med sikkerhet at hjemme i min kommune kan de ta julemiddagen på bedehuset – for der er det billigst å ha den – etter å ha hatt kommunestyrets budsjettbehandling. Da vil samtlige representanter fra alle partier sitte der med litt mer senkede skuldre, litt mer lettelse i blikket og større smil om munnen. Dette er bare begynnelsen på Soria Moria, og jeg kan love at fortsettelsen vil følge.

Erna Solberg (H) [18:55:56]: Etter å ha hørt siste taler skulle man vel kanskje si at «etterpå levde de lykkelig alle sine dager».

Jeg synes faktisk det er på sin plass å gi Regjeringen litt ros, jeg, for det budsjettet som er lagt frem. Mesteparten er bra – det meste i budsjettet er bra. Det kjenner jeg relativt mye til, siden 98,4 pst. av dette er fremlagt av den forrige regjeringen. Og det skal ikke overdrives, det som er det negative. Jeg er fornøyd med at Regjeringen ikke har funnet grunn til å flytte på mer enn 8 milliarder kr. Det tar vi som har jobbet med budsjettet, i utgangspunktet som en kompliment.

Til gjengjeld er vi ikke fornøyd med hvordan Regjeringen har valgt å omfordele de 8 milliarder kronene som de har flyttet på. For det er noen fellestrekk ved det – det er mer penger til subsidier og mindre til fremtidsrettet næringspolitikk. Det er en innretning av velferdstilbudene som gir mer til dem som har fra før, på bekostning av dem som ikke har et tilbud. Det er etter min mening en merkelig skatteprofil – de gir altså mer skattelettelser til de rike og mindre skattelettelser, innskjerping, i forhold til den forrige regjeringen for de lavere inntektene. Det er et stort politisk etterslep til senere budsjetter, med mange forventninger som er skapt, men som man ikke innfrir nå, og som legger et press på hvordan budsjettene kommer til å se ut fremover. Og det er en innretning i budsjettet som gir mer press på renten og på kronekursen som vil ha konsekvenser for verdiskaping i Norge og etter hvert også konsekvenser for velferden fremover.

Det jeg synes er påfallende, er at på mange områder er det dårlig samsvar mellom retorikken før valget og politikken etter valget. Jeg synes at noen burde tenkt seg mer om i forhold til hva man sa i valgkampen, hvis man visste at man ikke skulle gjennomføre det. Det gjelder kontantstøtten, det gjelder beskatningen av bolig, det gjelder også skatteprofilen, f.eks., eller satsingen på forskning. Hvis man visste man ikke ville få det til, så burde man kanskje ha dempet ned det man sa i valgkampen.

Å velge en ny kurs betyr å velge bort noe annet, og det er altså ikke bare spørsmål om å velge vekk skattelettel-

ser, som er et tema i dette, man velger vekk de tingene som forbereder dette landet bedre på fremtiden. Mye av det er det blitt mindre av med det budsjettet som er lagt frem. Jeg er enig både med Brofoss og Stoltenberg i at vi lever mest av hverandres arbeid i dette samfunnet. Men vi må også sørge for å tenke igjennom at når velferden bygges og skapes av mennesker, så må mennesker få muligheter gjennom forskning og innovasjon, gjennom kunnskap og utdanning, gjennom lav rente og stabil kronekurs, tryggheten til å kunne satse, til å ha tro. Og vi må ha tro på og tillit til menneskene når det skal satses. Da er ikke reversering av forskning, innovasjon og nyskapende satsing fremtidsrettet, da er ikke det å bruke penger på nærings subsidier i stedet det som bygger fremtiden.

En av de tingene som mest av alt forbauser meg, er mangelen på diskusjon om hva det er som bidrar til at folk faller utenfor i vårt samfunn. Det er mange i denne debatten som har snakket om den nordiske velferdsmodellen. Jeg synes vi har grunn til å skryte av den nordiske velferdsmodellen. Men husk at det er én ting som ligger ved siden av den nordiske velferdsmodellen: Det er et høyt kostnadsnivå, og det er relativt få arbeidsplasser for ufaglærte. Det møter vi som utfordringer i integreringspolitikken, vi møter det som utfordringer når det blir en stor omstillingstakt. Da er det sånn at høyere kapitalbeskatning bidrar til at bedriftene kommer til å kreve høyere avkastning på investeringene sine, det kommer til å bidra til å øke omstillingstakten. Det betyr at innretningen vil sende flere inn i raskere omstilling.

Vi har et mål om at flest mulig skal ha sjansen til å skape velferd for seg og sin familie. Det gjør kompetanse viktig, og det gjør mangel på kompetanse alvorlig. Derfor er vi opptatt av at hvis en av kildene til ikke å kunne møte omstillingene i vårt samfunn er at man har dårlig opplæringsbakgrunn, at man ikke mestrer de grunnleggende ferdighetene som gjør at man klarer omstilling, må man satse på det. Det er altså nesten 400 000 mennesker som er i risikogruppen for å falle helt utenfor arbeidsmarkedet fordi de ikke kan lese og skrive eller mangler grunnleggende ferdigheter på en måte som gjør at de ikke klarer å delta i fremtidens arbeidsmarked. Det er ingen skam å ha den typen problemer – vi må fjerne skammen fra det. Og vi må sørge for også å satse fremover på å få flere av disse til å klare omstillingene. Velferd handler jo ikke først og fremst om penger og trygd, men om hjelp og muligheter for de fleste i vårt samfunn, og også om at vi sørger for at det ikke blir for raske omstillinger. Dette er et budsjett for raske omstillinger, og jeg synes det er rart at venstresiden er så stolt av det.

Carl I. Hagen hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Hill-Marta Solberg (A) [19:01:14]: Jeg registrerte med glede at representanten Erna Solberg modererte litt av den kraftige kritikken mot regjeringen Stoltenbergs budsjett som har kommet fra andre Høyre-representanter

i denne debatten. Høyre sliter, men må bestemme seg: Er det ubetydelige endringer som er gjort på statsbudsjettet, eller er det slik at det som Stoltenberg-regjeringen har lagt fram, representerer en ødeleggende politikk for verdiskapingen her i landet?

Men det kanskje mest oppsiktsvekkende som har funnet sted i dagens debatt, er det generaloppgjør som fant sted på formiddagens møte mellom partiene på høyresiden, mellom Fremskrittspartiet og Høyre. Mange i Høyre har ved ulike anledninger bedt om et nærmere samarbeid med Fremskrittspartiet. Etter dagens debatt må man kunne konstatere at det er uendelig mye lenger til samling på borgerlig side enn det var til Soria Moria. Er representanten Erna Solberg enig i det?

Erna Solberg (H) [19:02:47]: Hvis man tenker på at man bare har flyttet 8 milliarder kr, er det klart at det er en liten flytting, til tross for at vi hører en statsminister og andre talere her som forteller om det store eventyret de 8 milliardene betyr.

Det Høyre har gjort, er å peke på tre ting som er problemet med det som skjer. Det ene er at det skaper mindre grunnlag for fremtidig velferd, fordi man kutter på de tingene som skal til, og man forplikter seg ikke for fremtiden. Det andre vi har påpekt, er at det kan bidra til, som jeg har sagt, en betydelig høyere omstillingstakt, fordi det blir mindre lønnsomt for nordmenn å investere i norske bedrifter, kapitalkravene kommer til å bli høyere. Og det tredje vi har sagt, er at det er liten sammenheng mellom det man sa i valgkampen, og de områdene man kutter på. Det er vår kritikk. Det er nå engang sånn i politikken at det er forskjellene den politiske debatten dreier seg om. Og så er det sånn at de 98,4 pst. som vi la frem, er vi fornøyd med.

Når det gjelder forholdet til Fremskrittspartiet, må jeg bare si at det jeg opplevde før i dag, var med sterk forbauselse. Det skal jeg tenke over, og så skal jeg lytte til hva Siv Jensen har å si. Men det må være lov til å drive politisk saksdebatt i dette landet, og det mener jeg at alle innleggene fra Høyres side overfor Fremskrittspartiet i dag har båret preg av.

Jørund Rytman (FrP) [19:04:15]: Det sies at mange Høyre-folk liker å hygge seg med rødvin eller øl. Det tror jeg også folk flest gjør, og fattigfolk. Spørsmålet mitt er ikke om representanten også liker det eller ikke liker det. Men jeg lurer på hvorfor Høyre ikke ønsker å støtte Fremskrittspartiet i å senke den høye alkoholavgiften vi har i Norge, en avgift som ikke bare truer bryggerinæringen i Norge, men som også medfører høy produksjon og høyt konsum av hjemmebrent, medfører smugling og organisert kriminalitet og at grenshandelen forblir høy, en avgift som gjør at de fattige faktisk ikke har råd til å nyte alkoholholdig drikke.

Jeg antar at representanten vil svare med at nei, nå har man vært i regjering med Kristelig Folkeparti, og at man bruker det som unnskyldning. Så da får jeg ta et oppfølgings spørsmål: Vil representanten få med Høyre på å støtte Fremskrittspartiet ved neste korsvei og foreslå et kraftig kutt i alkoholavgiftene?

Erna Solberg (H) [19:05:28]: Vi har lagt opp til relativt store skattelettelser i det budsjettet som Bondevik-regjeringen la frem, knyttet til å skape et sunnere skattesystem for norsk økonomi for å sikre velferd, for å sikre jobber, for å sørge for å legge grunnlaget for fremtiden. Så er det sånn at vi ikke har hatt plass til alle de skatte- og avgiftslettelsene som Høyre måtte ønske. Høyres program er klart: Vi ønsker en senking av alkoholavgiftene. Om vi ønsker å gå like raskt og like langt som Fremskrittspartiet, får vi se i forbindelse med hvert enkelt budsjett.

Jeg forbeholder meg å ta de viktigste tingene først, og det viktige for meg er å sørge for at vi bl.a. får et sunnere norsk næringsliv, som innebærer at vi vrir f.eks. ned formuesskatten, som vil sørge for at det blir interessant å investere i norsk næringsliv, og at vi sørger for å bygge fremtiden i årene som kommer. Og så vil vi også justere ned alkoholavgiftene, mest etter hvor stor grensehandelen og presset kommer til å være.

Åsa Elvik (SV) [19:06:51]: Representanten Erna Solberg var ei av dei som eg ofte tenkte på i valkampen. Då eg reiste rundt i kommunane i Nordland og hadde samtalar med ordførarar og anna godtfolk, må eg innrømme at då tenkte eg ofte at her skulle jammen kommunalminister Erna Solberg ha vore. Når eg treffe ordførarar som har skore ned til beinet, og som berre har lovpålagde oppgåver igjen å skjere i, tenkte eg at her skulle jammen kommunalministeren ha vore.

Bondevik II-regjeringa sitt forslag til budsjett var ei au-king i dei såkalla frie inntektene på 1,9 milliardar kr. Dei er brukte iallfall to gonger, og det går tydeleg fram av merknadene i finansinnstillinga frå medlemmene i finansfraksjonen også. Så prøver ein altså å bagatellisere den aukinga som Stoltenberg-regjeringa legg inn. Ja, aldri har vel nokon blitt så glad for bagatellar. Eg lurar litt på kva slags beskjed representanten Erna Solberg har tenkt å gi framover. Har ho tenkt å seie at omsynet til veksten når det gjeld privat forbruk, skal vere større, og så har vi ikkje tenkt å gjenopprette den økonomiske balansen i kommunesektoren, så har vi ikkje tenkt å dekkje aukinga i demografiske kostnader, så har vi ikkje tenkt å rette opp etter-slepet i vedlikehald i kommunane?

Erna Solberg (H) [19:08:22]: Jeg kan garantere Åsa Elvik at jeg var i mange norske kommuner da jeg var kommunalminister. Jeg tror faktisk at min reisevirksomhet som kommunalminister var større enn reisevirksomheten til de fleste andre kommunalministre tidligere, og jeg vet utmerket godt hvordan situasjonen i norske kommuner er. Jeg har besøkt mange forskjellige typer kommuner. Jeg har f.eks. besøkt kommuner hvor kronekursen og rentenivået i 2002 tok grunnlaget vekk fra næringsbedriftene langs Finnmarksysten. Hva resulterte det i? Det var faktisk ikke kommuneøkonomien som var det første kommunene stilte spørsmål ved, men mulighetene for å etablere arbeidsplasser og sørge for at folk ikke flyttet derfra. Det var viktigere, for det hadde også sammenheng med kommuneøkonomien i de kommunene. Derfor er det så viktig at måten vi doserer økt offentlig forbruk på, hen-

ger sammen med hva vi har, altså hvordan det norske næringslivet har det, og hvordan vi klarer å opprettholde det. Hvis ikke kommer vi i utakt, og da blir det mindre penger til kommunene, mindre til velferd, og betydelig større grad av sentralisering i dette landet.

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp) [19:09:45]: Det er interessant at Erna Solberg etter fire år i regjering varsler forslag for å vareta folk med lesevanskar. Det er eit prisverdig forslag, men det må òg bety at Erna Solberg erkjenner at ting tek tid. Samtidig er det oppsiktsvekkjande at ho i dag forlanger av den nye regjeringa at ho skal gjennomføra på fire veker alle tiltak varsla i valkampen. Her er noko som ikkje stemmer.

Ho stiller eit prisverdig spørsmål: Kva er det som gjer at folk fell utafor? Det ligg altså føre tiltak for fleire i arbeid, det er varsling om ein meir sosial bustadpolitikk, eit meir finmaska tryggingnett og ikkje minst betre offentlege tenester. I Senterpartiet er vi strålende fornøgde med at kommunane no får moglegheit til betre førebygging, til betre å følgje opp sine mest vanskelegstilte. Kristeleg Folkeparti har teke eit oppgjør med si fortid på dette området. Vil ei slik erkjenning koma i Høyre?

Erna Solberg (H) [19:11:09]: Jeg synes det er greit at vi forholder oss til hva folk sier i debatten, og jeg har ikke kritisert Regjeringen for at den ikke har gjennomført alle tingene på fire uker. Jeg har tvert imot sagt det motsatte. Det var det jeg sa i innlegget mitt, og jeg synes det er ryddig at man forholder seg til det, og ikke til det man har tenkt man skal si på forhånd.

Det er tre områder, som jeg påpekte også i min replikk til statsministeren, der jeg synes ingen velgere, i forhold til retorikken, kunne forvente at de skulle gjøre det de gjorde. Det er forbausende bl.a. fordi det gjaldt områder der statsministeren i valgkampen brukte tid på å si at vi svartmalte, da vi sa at de kom til å gjøre noe med kontantstøtten, da vi sa at de kom til å øke boligbeskatningen. Nå har de altså gjort det, og det går inn i en boks som inneholder hva jeg tror bidrar til at tilliten til politikere blir mindre.

Jeg er kjempestolt av to ting som vi har gjort i regjering. Det ene er det vi har gjort innenfor skolen i forhold til lese- og skrivevansker, der er det gjort mye, og jeg er kjempestolt av det vi har gjort innenfor boligpolitikk i forhold til bostedløse, og den kraftige satsingen på å gjøre noe på de områdene som faktisk kom under forrige regjering.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A) [19:12:31]: Høyre ser spøkelser som andre ikke ser. Ingen andre mener budsjettet vil gi økt rente. Høyre snakker om kutt der andre ser økning. Regjeringen øker bevilgningene til forskning med 1,3 milliarder kr neste år. Høyre kaller det et kutt. Høyre ser rettferdighet der andre ser økte forskjeller. Ja, det er riktig at en med 150 000 kr i inntekt ville fått 1 kr mer i skattelette pr. dag med Bondevik-regjeringens opplegg, mens en med 5 mill. kr i inntekt ville fått 72 000 kr mer i skattelette neste år enn det vedkommende får nå. Er

det det Høyre og Kristelig Folkeparti kaller for et mer sosialt opplegg? Eller kalles det for avlat?

Erna Solberg (H) [19:13:35]: Jeg skjønner egentlig at skatteprofilen plager regjeringspartiene, nettopp fordi det er så stor mismatch mellom hva de sa i valgkampen, og hva de faktisk gjør. Jeg har selv vært i debatter hvor jeg har spurt: Skal dere gjennomføre skattereformen, eller skal dere ikke gjennomføre skattereformen? Skal dere gjøre det uten å senke marginalskattene? Og Arbeiderpartiets representanter har altså snakket det vekk. Det er historien, og derfor er det så forbausende. Nei, vi er jo for den profilen som ligger også i Regjeringens forslag. Vi synes at det er viktig å senke marginalskattene, og når det dreier seg om spørsmålet om renten, har jo også Finansdepartementet svart at å øke offentlige utgifter presser mer enn å gi skattelettelse. Det er ikke slik at vi er de eneste. Blant annet har seniorøkonomen i Nordea Market gått ut og sagt at det er selvfølgelig slik at når man har den innretningen man har på budsjettet, vil presset på renten øke raskere enn det ellers ville ha gjort.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A) (fra salen): President! En åpenbar misforståelse!

Presidenten: Presidenten tillater seg å påpeke at representanten Schjøtt-Pedersen kan oppklare den åpenbare misforståelsen senere gjennom et innlegg, og representanten har også muligheten til en kort merknad i ettertid.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A) (fra salen): Jeg skal være kort.

Presidenten: Presidenten fastholder at han kan ta det i en replikk senere.

Marianne Aasen Agdestein (A) [19:15:19]: Budsjettet som i dag vil bli vedtatt, har fått en behandling i Stortinget som er et statsbudsjett verdig. Inntrykket de fleste har sittet igjen med etter tidligere behandlinger, er at norsk politikk preges av kaos, krise, uro og kranglete politikere. Det har svekket politikken anseelse generelt og gjort det vanskelig for den enkelte velger å sette seg inn i og vurdere de ulike partienes politikk.

I dag vil vi få vedtatt et budsjett hvor tre partier som utgjør et flertall, står sammen bak Regjeringens forslag. Alle tar ansvar for helheten, og alle tar ansvar for budsjettets enkeltelementer. Det er oversiktlig og gjør det mulig for vanlige velgere å ta stilling til den politikken Regjeringen fører.

Stoltenberg-regjeringens budsjett har en annen profil enn det budsjettet Bondevik-regjeringen la fram. På viktige punkter er det klare endringer fra det opprinnelige budsjettet til den forrige regjeringen. Denne endringen kan man lese om i lokalaviser landet rundt. Kommunene har fått mer penger, de slipper å kutte. Dette er en klar satsing for å bøte på den offentlige fattigdommen som er blitt større år for år. Kommunene gjøres nå i stand til å gjen-

nomføre de oppgavene de er satt til, nemlig å gi de eldre nødvendig omsorg, bygge og drifte barnehager for alle og gjøre skolen bedre, bl.a.

I min hjemkommune, Asker, har mange en meget god privatøkonomi. Likevel har også mange vært frustrerte over kutt i velferdstjenestene som stadig kommer, og mer var i vente. Frivillighetssentralen skulle legges ned. Eldresenteret skulle legges ned. Dagtilbud til psykisk syke skulle legges ned. Det skulle kuttes i skolen, eldreomsorg, idrett og frivillige organisasjoner – inntil budsjettet som i dag skal vedtas, ble lagt på bordet. Alt dette reverseres nå. I tillegg skal det satses på skolen. Dermed slipper kanskje ungene på Billingstad skole å oppleve å dele én lærer med opp til 38 andre elever. Dermed blir begrepet «tilpasset opplæring» noe mer enn bare tomme ord, det blir noe den enkelte elev opplever som reelt.

I tillegg til økt satsing på kommunene gir dette budsjettet billigere barnehager, tredobling av tiltakene mot fattigdom og økt innsats mot arbeidsledigheten. Alt dette får vi til fordi vi omfordeler. De rikeste må betale mer skatt enn under borgerlig styre. Men vi får det også til fordi vi lever i et eventyrlig rikt land. Særlig olje- og gassinntektene er store. Hver tolvte krone i dette budsjettet stammer fra aktiviteter i Nordsjøen. Men også resten av næringslivet i Norge går godt og sikrer inntekter til landet. Uten et velfungerende næringsliv som skaper verdier, har vi ikke noe å fordele. Men uten en god fordelingspolitikk og en sterk offentlig sektor klarer vi ikke å sikre tilgang på den viktigste ressursen næringslivet har, nemlig kompetente, velfungerende og produktive mennesker.

Flertallet i Stortinget har en politikk som innebærer en kombinasjon av bedre fordeling og fortsatt gode rammevilkår for verdiskaping.

Vi er verdens suverent rikeste land i forhold til bruttonasjonalprodukt. Tidsskriftet *The Economist* forventer ca. 480 000 kr i nasjonalinntekt pr. innbygger neste år i Norge. Samme tall for Sveits er «bare» 360 000 norske kroner. Resten av verdens land ligger etter Sveits på listen. En slik rikdom forplikter.

Derfor er jeg spesielt glad for at vi øker bevilgningene til internasjonal bistand med 1,9 milliarder kr, og at vi med dette bruker 0,96 pst. av vårt store nasjonalprodukt til å hjelpe verdens fattige. Med så store summer i bistand er det særdeles viktig med konkrete resultater. Derfor er det gledelig at helse og utdanning prioriteres. Ytterligere 200 mill. kr til vaksiner av verdens barn er ett eksempel på en slik riktig satsing. Vaksinen virker. Hjelpen når fram, og det redder liv. I tillegg fører det beviselig til bedre helse i befolkningen, som igjen er med på å sikre økonomisk vekst i framtiden.

Eneste skår i gleden er at et så stort parti som Fremskrittspartiet, som attpåtil tar lett på det å føre en ansvarlig økonomisk politikk, vil kutte bistand med 9,2 milliarder kr. Resten av Stortinget står sammen i kampen mot fattigdom i verden. Det er en styrke for norsk politikk at enigheten på dette området er så bred. Bare så synd at landets nest største parti ikke ser den moralske forpliktelsen som ligger i det å være verdens rikeste land.

Per Sandberg (FrP) [19:20:04]: Jeg har lyttet med interesse til debatten i dag, og jeg må få lov til å gi litt ros til de rød-grønne partiene, eller sosialistene. For maken til sammensveising av tre parti har ikke jeg registrert på lang tid. De har til og med gått til finansdebatten med samme manus, og det vitner jo om at det har vært en god del sammensveising på kammerset. Det skal bli interessant å se om de går til senere debatter med likelydende manus.

Overskriften på dette manuset har vært: 5,7 milliarder kr til kommunene skal løse alt, og 5,7 milliarder kr til kommunene er definitivt en helt ny politisk kurs. Da er det interessant å registrere at i 2004 fikk kommunene et løft på mellom 4 og 5 milliarder kr. Da var det ingen ny kurs. Da var det en videreføring av kursen fra 2003, 2002 og 2001, for da fikk også kommunene meget store løft. Det er ikke noe nytt. Det er ikke noen ny kurs når kommunene nå får et løft på 5,7 milliarder kr. Det er en videreføring av hele forrige periodes politikk når det gjelder overføringer til kommunene. Det skiller bare noen få hundre millioner kroner på det løftet som kommer for 2006 i forhold til 2004 og 2005. Det kan ikke kalles noen ny kurs.

Men jeg registrerer med interesse, og dette skal jeg følge med argusøyne, at disse 5,7 milliarder kr skal fjerne det akkumulerte underskuddet i kommunene. De skal rette opp mangler i eldreomsorgen. De skal rette opp alle manglene i skolen. Det skal bli en større satsing på barnehager, en bedre integrering av alle flyktningene i kommunene etter fem år. De skal fylle alle landets svømmebasseng. Det skal bli bredbåndssatsing i alle disse 433 kommunene. Ja, til og med psykiatrien skal få et løft ved disse 5,7 milliarder kr. Og det som ingen av de rød-grønne, eller sosialistene, har nevnt, som faktisk er det største løftebruddet deres, er: Innenfor disse 5,7 milliardene forstår jeg nå at også satsningen på samferdsel kommer. Disse 5,7 milliardene rekker ikke langt hvis det er det som skal være den nye kursen.

Det fører meg videre til det som er – og som jeg registrerer at statsministeren og alle andre ikke nevner med et ord – det største løftebruddet overfor sine egne velgere som sosialistene har foretatt, gjennom å bryte avtalen med sine velgere gjennom hele valgkampen, og det gjelder Nasjonal transportplan. Her kommer den nye kursen. For i Nasjonal transportplan stod sosialistene sammen med Fremskrittspartiet om at det nå skulle bli et løft på samferdsel på 22 milliarder kr – 2,1 milliarder kr hvert eneste år i ti år. Og hva er det da disse sosialistene får til i 2006? 500 mill. kr. Det er et løftebrudd på 1,6 milliarder kr. Ingen skal få meg til å tro, selv om Soria Moria-erklæringen sier det, at dette skal man greie i løpet av fire år. Jeg vil derfor stille et spørsmål til transport- og kommunikasjonsstatsråden, hvis jeg får lov til å si det slik: Er det slik å forstå at dette løftebruddet på 1,6 milliarder kr på samferdsel vil komme som en påplussing i 2007, eller vil vi dra med oss disse 1,6 milliardene i etterslep i 2007, i 2008 og i 2009?

Jeg er redd for at vi også i 2007 vil få et felles manus fra sosialistene som sier at innenfor rammen fant vi heller ikke denne gangen å kunne plusse på disse 1,6 milliardene, som vi har lovet velgerne våre, og vi finner heller ikke å

kunne følge opp løftet i NTP i forhold til 2007. Da øker etterslepet med enda 1,5 milliarder kr.

Det er den nye kursen til denne regjeringen: en rekke løftebrudd som de dekker seg bak ved å gi 5,7 milliarder kr til 433 kommuner – som for øvrig er å gi mer til de rike. For alle kommunene får et løft. Alle disse 300 kommunene som går med overskudd og har milliarder på bok, får nå økte overføringer. Det blir altså mer til de rike kommunene.

Magnar Lund Bergo (SV) [19:25:27]: Det kjennes fint å stå her og få være med på å legge fram og senere i kveld vedta flertallsregjeringens budsjett. På tross av kort tid og stramme rammer og med utgangspunkt i et budsjett som den høyredominerte regjeringen la fram, har resultatet blitt bra: mer penger til fellesskapet, mer penger til bekjempelse av fattigdom, økt velferdsproduksjon i kommunene og billigere og flere barnehager, for å nevne noe. Prisen for dette er mindre skattelette, hovedsakelig til dem som minst trenger akkurat det. Den prisen betaler vi gjerne.

Jeg ønsker å ta utgangspunkt i kulturpolitikken for å vise forskjellen i prioriteringer og ambisjoner mellom Bondevik II og den rød-grønne regjeringen.

For ca. halvannet år siden, i forbindelse med behandlingen av kulturmeldingen, hadde jeg gleden av å være med på å legge fram det såkalte Kulturløftet, en i motsetning til selve meldingen forpliktende plan for opptrapping og satsing på kulturfeltet for de neste ti år – en forpliktende plan som har som konkret mål at 1 pst. av statsbudsjettet skal gå til kulturførmål innen 2014. For oss som jobbet fram Kulturløftet, er det i ettertid ekstra tilfredsstillende å se at det var vi som la malen for det videre arbeidet mellom de tre partiene. Det var vi som slik sett, på vårt fagfelt, utarbeidet det første utkast til regjeringserklæring for de rød-grønne partiene.

I Bondevik-regjeringens melding ble det også fremmet ønsker om satsing på kultur, men det er to utsagn som, i hvert fall i mitt hode, sitter igjen. Det ene er ambisjonene om «monaleg auke» på de fleste feltene, og det andre er Valgerd Svarstad Haugland, som med påholden penn fra Per-Kristian Foss «tok atterhald om den økonomiske stoda». I dag har vi gjentatte ganger hørt fra representantene for Bondevik II-regjeringen at økonomien går så det susser. Jeg er ikke uenig i at det går bra, men hvorfor er det da nødvendig «å ta atterhald om den økonomiske stoda»? Hvorfor er det da ikke mulig å gi «monaleg auke» på kulturfeltet? For det er det ikke. De har ikke engang klart å ta pris- og lønnsvekst med på årets kulturbudsjett.

Siden vi la fram Kulturløftet, har Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre aldri klart å bestemme seg om det vi la inn i Kulturløftet, var å slå inn åpne dører, eller om det var populistisk overbudspolitik. Valgerd Svarstad Haugland konkluderte i våres. Hun sa klart fra: Dette får de aldri til.

Budsjettet som er lagt fram, viser at de rød-grønne partiene mente det de sa. I dag blir det vedtatt et budsjett som viser forskjellen mellom regjeringalternativene. I underkant av 170 mill. kr i statsbudsjettssammenheng – hva er

nå det? I kultursammenheng er dette så mye penger at jeg kunne brukt hele min tilmålte taletid til å ramse opp gode tiltak vi kunne få for disse pengene. Det er mange gode enkelttiltak, men jeg vil framheve det kulturpolitiske ansvaret som er tatt ved å bevilge mer både til Kulturfondet og til Fond for lyd og bilde og ikke minst ved å gi økt prestestøtte.

«Kultur-Norge jubler», stod det i avisene etter at budsjettet ble lagt fram. Ja, man jublet ikke bare for kulturbudsjettet, men kanskje like mye for det store løftet til kommunene. Det er jo i den enkelte kommune mye av norsk kultur utvikles og utøves. Situasjonen i kommune etter kommune de siste årene har vært nedskjæringer i bevilgninger til frivillighet, idrett og kultur. I kommune etter kommune ser vi at de sliter med å klare de lovpålagte oppgavene, og da vet vi hvordan det går med alle andre gode tiltak. Med de ekstra milliardene som nå går til kommunene, betyr det at mange flere kommuner nå har budsjetter som muliggjør satsing nettopp på kultur, idrett og frivillighet.

Kultur er et viktig element i samfunnsbyggingen. Satsing på kultur betyr flere arbeidsplasser, bedre integrering, fattigdomsbekjempelse, bedre helse, bedre livskvalitet, læring og næringsutvikling. I denne sammenheng er det heller ikke urimelig å ta et blikk tilbake og trekke linjene fra forrige stortingsperiode, der de rød-grønne partiene, sammen med Fremskrittspartiet, sloss fram det eneste store tiltaket, nemlig Den kulturelle skolesekken. Dette er kanskje det tiltaket som den tidligere kulturministeren mest framhevet og var stolt av i forrige periode – et tiltak som hun selv stemte imot å innføre.

Dette får de aldri til, sa Svarstad Haugland. Jo da, dette får vi til. Første skritt vedtas i dag. Ruta videre er klar: 1 pst. av statsbudsjettet til kultur innen 2014. De rød-grønne partiene har både vilje og evne til å fullføre Kulturløftet, til glede både for oss og for et samlet norsk kulturliv.

Torgeir Micaelsen (A) [19:30:38]: Det har vært spennende å være en del av et politisk skifte. Gjennom en lang valgkamp fikk velgerne presentert et klart flertallsalternativ til den forrige Høyre-dominerte – med vekt på dominerte – regjeringen, som stort sett støttet seg på Fremskrittspartiet. Resultatet av det kjenner vi jo: De rød-grønne partiene vant flertall i folket og regjeringmakten.

Rapportene fra mange steder nå sier at flertallsregjeringen allerede er godt i gang med et politisk linjeskifte. På knappe tre uker har vi presentert et skatteopplegg som gir en klart bedre fordelingsprofil enn dagens opplegg. Sammenlikner vi oss med den avgåtte regjeringens skatteopplegg for neste år – eller med Fremskrittspartiets opplegg for den saks skyld – er vår fordelingsprofil også klart bedre.

La meg bare ta et kort eksempel. Fremskrittspartiet hevder i dagens debatt at deres skattelettelse har en bedre sosial profil enn Regjeringens. Men samtidig foreslår de å fjerne hele formuesbeskatningen. Dette vil alene innebære en gjennomsnittlig skattelettelse for de hundre rikeste i Norge på om lag 5 mill. kr. Til forskjell vil Regjeringen gi disse en skatteskjerpelse på 1,1 mill. kr. Dette viser med

all tydelighet at man må ta for seg hele skatteopplegget når man skal vurdere hva som er rettferdig eller ikke.

Så er det slik – det er mulig vi har likt manus, men jeg synes representanten Hagebakken sa det veldig godt i stad – at det nå er tilløp til jubel i mange kommuner. For eksempel vil Drammen kommune neste år få nærmere 30 mill. kr til å bruke på våre eldste, på de unge og på kulturen, for den saks skyld. Eller en kommune som Nedre Eiker i Buskerud, som ellers ville måtte skjære drastisk ned, slipper nå litt billigere unna med vårt opplegg. I tillegg til disse satsingene har vi på kort tid klart å få til et løft for kulturen, for barnehagene, ja mange andre små og store endringer.

Vi er på ingen måte i mål, for det budsjettet vi i dag debatterer, er første steg i en ny retning mot en ny kurs og bort fra privatisering og andre tiltak, som ligger veldig langt unna oss som har hjerter som banker for gode fellesskapsløsninger.

Det er en styrke for demokratiet at vi nå har plassert ansvaret for politikken i en regjering med flertall her i Stortinget. Men jeg synes også det er en styrke at vi har en opposisjon som vil noe annet med Norge og med verden.

Tidligere i dag har vi hørt flere påpeke turen til parlamentarisk leder i Fremskrittspartiet Siv Jensen til et krigsherjet og fattig Uganda. På reisen møtte representanten Jensen bl.a. den 14 år gamle gutten Okene Keneth, som ble tvunget til å bortføre og drepe som barnesoldat allerede som 11-åring. Det ble etter det jeg forstår, et sterkt og gripende tårevått øyeblikk på St. Mary's Hospital i Gulu, Uganda. Ja, Jensen selv beskriver ifølge VG møtet med den skuddskadde gutten slik:

«Det var et gripende øyeblikk. Han var et levende bevis på hvor grusom en menneskeskjebne kan være, og hvor lite verdt et barns liv er i denne konflikten».

Dette må jeg si var usedvanlig godt sagt. Og det finnes millioner av barn som har det like ille i verden i dag. Men da må det også være grunn til å spørre om det er mange tårene representanten Jensen og de andre i Fremskrittspartiet i dag feller rundt omkring på kontorene i stortingsbygningen, etter å ha sett Fremskrittspartiets alternative budsjettforslag på disse områdene. Vi har hørt det før, men det kan sies mange ganger, for det er ikke bra nok, spør du meg: De kutter altså 9,2 milliarder kr i bistandsbudsjettet og bruker pengene til å finansiere mer eller mindre fornuftige formål i Norge.

Tidligere i dag forsvarte finanspolitisk talsmann i Fremskrittspartiet Ulf Leirstein i debatten bistandskuttene med at handel var den eneste saliggjørende løsningen for verdens fattige. Med all respekt: Arbeiderpartiet og de andre rød-grønne partiene mener at dette ikke er godt nok. Når man kan ta seg slike friheter med budsjettkniven, er det ikke vanskelig å lage statsbudsjett i Norge. Fra Arbeiderpartiets side skal vi mer enn gjerne være med på å diskutere en mer rettferdig verdensorden for handel, men vårt utgangspunkt er at dette i seg selv ikke er nok til å løfte fattige mennesker ut av elendigheten. Derfor inneholder regjeringens budsjett en økning i bistanden til verdens fattige, i motsetning til Fremskrittspartiets, som kutter med over 9 000 mill. kr.

Budsjettdebatten og mine eksempler tror jeg varsler en spennende politisk framtid i dette landet – en politisk situasjon, hvor vi har en flertallsregjering som vil satse på fellesskap i Norge og i verden, mot et fremskrittsparti som tydeligvis ikke skyr noen midler for å finansiere sine skatte- og avgiftslettelse, spesielt til folk med store formuer.

Harald T. Nesvik (FrP) [19:35:49]: Det begynner nå å bli en stund siden valget var over og det rød-grønne alternativet kunne starte utmeislingen av sin nye kurs for det norske samfunnet, gjennom sene forhandlinger på Soria Moria. Forventningene om hva som skulle komme, var skyhøye, all den tid det norske folk hadde hørt på eventyrfortellingene om hva som skulle skje bare en fikk på plass en flertallsregjering bestående av de rød-grønne partiene, Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet. Ja, det skulle bli nye sykehus flere steder i landet. Egenandeler i helsevesenet skulle reduseres, ja, en kunne nesten få inntrykk av at de skulle fjernes helt. Riksfergene skulle bli gratis, sykehus skulle styrkes betydelig, det skulle bygges flere nye fengsler, og det skulle nærmest drysse veimilliarder over hele landet. Men det som var helt klart, var at det skulle komme 10 000 nye årsverk innen pleie og omsorg, og det skulle ikke komme en eneste krone i skattelette før det skinte av eldreomsorgen.

Så kom det etterlengtede statsbudsjettet. Det første man så gjør, er å tilbakebetale LO for innsatsen de gjorde under valget, ved å gi nettopp skattelette til disse medlemmene gjennom en mangedobling av fradraget for fagforeningskontingent, uten at man er sikker på at eldreomsorgen blir tilført så mye som et eneste nytt årsverk. Det er selvfølgelig fordi man ikke har øremerket noen av midlene som skulle tilfalle kommunene til eldreomsorgen.

Hva så med de andre løftene? I Soria Moria-erklæringen under kapitlet Helsetjenester er det listet opp en rekke kulepunkter. Det siste av disse punktene lyder som følger – for å være helt sikker tok jeg meg med Soria Moria-erklæringen, så jeg skal lese punktet:

«(...) redusere egenandeler på helsetjenester og holde dem på et lavt nivå.»

Soria Moria-erklæringen rakk knapt nok å bli kald før man torpederte sin egen regjeringens erklæring gjennom å påføre syke mennesker som har behov for fysioterapitjenester, en helt ny egenandel. Regjeringen sørget for at de pasientene som står på den såkalte diagnoselista, nå må betale en egenandel på 50 kr som de tidligere ikke måtte betale. I tillegg økes egenandelene knyttet til dem som ønsker å benytte seg av ordningen med fritt sykehusvalg.

Det er helt åpenbart at de lovnader som er gitt til det norske folk gjennom en lang valgkamp, ikke på noen måte blir fulgt opp slik som en kunne forutsette.

Hvem var det som skulle tro at nettopp denne regjeringen, som har vært så høyt på banen når det gjelder fattigdomsbekjempelse, legger opp til en politikk som gjennom dette budsjettet nettopp vanskeliggjør situasjonen for den gruppen mennesker.

Det er ikke de rike som rammes av at matmomsen økes fra 11 pst til 13 pst. Og det er heller ikke de hundre rikeste i dette landet – som har blitt det nye slagordet for finans-

ministeren – som rammes av en ny egenandel for dem som virkelig trenger fysioterapibehandling. Og det er heller ikke de hundre rikeste i dette landet som ikke kan benytte seg av muligheten for fritt sykehusvalg, fordi de ikke har råd til å betale den formidable økningen i egenbetalingen som Regjeringen nå gjennomfører.

En skulle nesten kunne forvente at denne typen løftebrudd ikke hadde blitt gjennomført så kort tid etter at regjeringserklæringen kom. Man skulle også kunne forvente, når det er nettopp hjertesakene – som alle hevder dette har vært – som nå ikke gjennomføres, at det hadde medført at alle i stortingsgruppa til Sosialistisk Venstreparti hadde stått med plakater nede på plenen foran Stortinget i dag. Men den protesten har stilnet. Man har akseptert det som kommer, og i dag er det spørsmålet om hvordan de hundre rikeste skal kunne tas, som gjelder. Og da virker det faktisk som det ikke er noe problem for disse regjeringspartiene å ofre nettopp de personene som har minst fra før. For det er det som er tilfellet med det budsjettet som i dag blir vedtatt.

Kari Henriksen (A) [19:41:17]: I høst gav velgerne klar beskjed: Vi vil at andre verdier skal styre norsk politikk. Velgerne ønsket stabilitet og forutsigbarhet og valgte en flertallsregjering. Regjeringen slår fast at politikken skal bygge på frihet, rettferdighet og fellesskap. Målene er klare: arbeid til alle, en bærekraftig utvikling, en mer rettferdig fordeling og styrking av velferdsstaten.

Frihet, rettferdighet og fellesskap er viktige verdier i vår politikk. Verdiforankringen betyr et viktig retningsskifte i den økonomiske politikken: Den omfordeler 8,1 milliarder kr i forhold til regjeringen Bondeviks budsjettforslag, uten å endre rammen – flere får mer. Fellesskapet og grunnleggende velferdsordninger prioriteres til fordel for økte skatteletter til noen av de rikeste i Norge. Budsjettet viser at Regjeringen har gjort verdier om til handling.

Store deler av verdens kvinner, menn og barn lever under forhold vi ikke kan sette oss inn i. Ekstrem fattigdom, krig, sult, sykdom og daglig utrygghet preger deres hverdag og barnas oppvekst. Epidemier, skader og ulykker som ingen lenger dør av i Norge, tar tusenvis av barns liv hver dag. Mangel på medisiner, livreddende helsetjenester, vaksiner, skolegang og bolig preger mange menneskers dagligliv – hele livet.

Norges utenrikspolitikk er preget av at vi ikke må være oss selv nok. Vi har et ansvar for å bidra til å dele vår velstand med andre enn oss selv og ta vare på verdens samlede ressurser på en god måte for kommende generasjoner, innenfor og utenfor egne grenser. De føringer som ligger i utenriks- og miljøpolitikken, tar et slikt ansvar.

De fleste har det godt i Norge, men velferden er ikke rettferdig fordelt. Noen grupper og enkeltpersoner kommer skjevt ut, *velldig* skjevt ut. Vi har alle hørt om kommuner som må kutte i tiltak til eldre, barn og unge, hjemløse og kronisk syke. 5,7 milliarder kr til kommunene er et viktig bidrag for å snu utviklingen.

Representanten Flåtten fra Høyre sa tidligere i dag at Regjeringen har skrevet ut en resept på sykdom som ikke finnes. Mon det.

Noen tendenser er sykdomsskapende. Lang utdanning og god økonomi forsterker sunnhet og lang levealder. Lite utdanning og arbeidsledighet forsterker fattigdom, høy sykkelighet og kortere levealder. Fattigdommen varer lenger. Undersøkelser viser at ulikhet i helse også i Norge henger sammen med sosial status. Ulikhetene har vært stabile over år og ser ut til å øke.

En nylig publisert undersøkelse i Kristiansand anslår at det der er mellom 200 og 400 barn som lever i fattigdom. Det verste med å være fattig, fortalte barna, var ikke mangelen på materielle ting. Det verste var opplevelsen av ikke å kunne delta i fellesskap med andre, enten det var innen idrett eller kultur, eller ikke å kunne gå i bursdager fordi de ikke hadde råd til gave. Å holdes utenfor fellesskapet var det vondeste for disse barna. Jeg tror ikke det er en erfaring som bare gjelder fattige barn.

Å skape sammenheng i og utvide tiltakene for personer i legemiddelasistert rehabilitering er veldig bra. Det er også Regjeringens satsing på forebygging og behandling av kvinner og barn som er utsatt for vold. Disse tiltakene bidrar til å bryte negative spiraler og skaper mer helhet i tiltak for marginale grupper.

Tiltakene inkluderer mennesker. De ønskes velkommen inn fordi personene er verdifulle i seg selv, og fordi de er verdifulle for fellesskapet. Total økning i tiltak mot fattigdom beløper seg til 263 mill. kr mer enn det Bondevik-regjeringen fant penger til. Dette, sammen med forskjellige arbeidsmarkedstiltak, er målrettet, solidarisk velferdspolitikken nasjonalt og internasjonalt.

Regjeringen Stoltenbergs kursskifte var nødvendig og viktig. Det er faktisk rett medisin til rett tid. Spredning av uheldige sykdomstegn skal stoppes.

Anne Grete Preus synger: «Ekte saker vokser når de deles med fler.» Denne regjeringen vil fortsette å dele de ekte sakene. Jeg gleder meg til neste års budsjett, og det tror jeg faktisk mange med meg gjør.

Torbjørn Hansen (H) [19:46:24]: Mange i næringslivet var skuffet over Regjeringen Stoltenbergs forslag til endringer i statsbudsjettet. Næringslivet er inne i en høykonjunktur. Man har økonomisk bæreevne til å tåle et skudd for baugen eller to. Problemet er at det er i de gode tider man skaper grunnlaget også for de dårlige tider. Forslag om milliarder i økte skatter, milliarder i økte offentlige utgifter og kutt på områder som sikrer den langsiktige vekstevnen i økonomien, er å sage av den gyldne grenen vi sitter på i Norge akkurat nå. Det gir en kortsiktig glede, men det resulterer i større problemer på lengre sikt.

I Høyre er vi litt undrende til den meget offensive retorikken som vi opplevde fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet på næringsområdet i forrige periode og i valgkampen. Da ble Samarbeidsregjeringen anklaget for å legge for lite vekt på tradisjonelle virkemidler og for stor vekt på generelle rammevilkår i næringspolitikken.

Ingenting er viktigere for næringslivet enn gode generelle rammevilkår. Tilgang på arbeidskraft til konkurransedyktig kostnad, tilgang på kapital til konkurransedyktige vilkår, skatte- og avgifts nivå som ikke slår beina vekk

under bedriftene, og tilstrekkelig satsing på forskning og kunnskap er sentrale forutsetninger for å sikre arbeidsplasser og velferd i landet.

Samarbeidsregjeringen har ryddet pent opp i problemene som kom i kjølvannet av Stoltenberg I-regjeringen. Tilstanden i økonomien og næringslivet i dag er helt upåklagelig, men dessverre er altså Stoltenberg II-regjeringen kommet i en prosess hvor de er i ferd med å bringe landet tilbake til situasjonen vi husker fra 2001, med høyere rentenivå, økte lønnskostnader og høyere skatter. Og det gjør de til tross for at de kommer til duk og dekket bord i norsk økonomi.

Samarbeidsregjeringens forslag til budsjett medførte en underliggende vekst i statsbudsjettets utgifter på 0,75 pst. Denne veksten blir altså fordoblet av Stoltenberg II-regjeringen. Dette vil, som mange eksperter har spådd, påvirke presset i norsk økonomi. Det fører igjen til høyere rente for bedriftene og for folk flest, høyere kronekurs og større utfordringer for bedriftene som lever av å eksportere, og dem har vi ganske mange av, f.eks. ute i distriktene og oppover langs kysten av Norge.

Ikke nok med at de generelle rammevilkårene blir dårligere, men Regjeringen Stoltenberg kutter også i de tradisjonelle virkemidlene, den såkalte verktøykassen i næringspolitikken. Man kutter i tilskuddene til Norges forskningsråd, til romforskning, til forsknings- og utviklingsprosjekter for næringslivet og i tiltak under Innovasjon Norge.

Dette er etter min mening et næringspolitisk mageplask, et løftebrudd i forhold til det som ble sagt i valgkampen og i flere av formuleringene i Soria Moria-erklæringen. Næringspolitisk er Stoltenberg II-regjeringens forslag etter min mening en ganske underlig affære og et klart steg i feil retning.

Den nye regjeringen gir altså bedriftene en trippel-smell med sitt budsjettforslag: skattene økes, presset i økonomien økes og de tradisjonelle virkemidlene kuttes. Så registrerer jeg med interesse at representanten Lundteigen tidligere i dag regnet med at Regjeringen vil komme tilbake til spørsmålet om avskrivningssatser for maskiner. Det ville være gledelig, men jeg har veldig liten tro på at det faktisk kommer til å skje.

Derimot er jeg meget stolt over profilen til det justerte opplegget fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre. Her er det ytterligere satsing på innovasjon, forskning og utdanning. Samarbeidsregjeringen foreslo å øke budsjettet for forskning og innovasjon i 2006 med 1,4 milliarder kr. Økt handlingsrom i tilleggsproposisjonen blir fra vår side brukt til å styrke satsingen på forskning, Innovasjon Norge og reiseliv ytterligere. Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre legger opp til mindre bruk av oljepenger enn Regjeringen, og i tillegg vil de pengene vi bruker, gi mindre press enn det Regjeringen legger opp til.

Dette viser at vi, i motsetning til Stoltenberg II-regjeringen, har en reell vilje til å satse på et framtidrettet næringsliv i Norge, som kan sikre velferden i landet også etter at oljeinntektene begynner å falle.

Det er skremmende å konstatere at Regjeringen på bare tre uker har brukt opp det meste av handlingsrommet som

ligger i å øke skattene tilbake til 2004-nivå. Det er nå igjen under 2 milliarder kr tilbake til 2004-nivå på skatt. Likevel gjenstår det milliarder i regjeringserklæringen. Det betyr at det ligger en svær, ubetalt regning i form av løfter som ikke har inndekning, dersom man skal ta formuleringen i erklæringen om ikke å øke skattene utover 2004-nivå, eller bruke mer oljepenger, på alvor.

Vi står overfor en løftepolitikk fra den nye regjeringen som kan innebære skatteskjerpelser langt utover det som er lovet i forhold til 2004-nivå, eller økt bruk av oljepenger. Vi har altså bare sett konturene av det som blir næringslivets rammevilkår i denne stortingsperioden.

Jeg mener at de gode resultatene som Samarbeidsregjeringen oppnådde på næringsområdet, taler et tydelig språk. Veksten er i dag tre ganger høyere enn i euro-området. Det er skapt 55 000 nye bedrifter på fire år. Sysselsettingen går opp og ledigheten går ned.

Skal vi oppnå en god velferdsutvikling i Norge med trygge arbeidsplasser og et godt offentlig velferdstilbud, må det være langsiktighet over den økonomiske politikken og vilkårene for bedriftene. Vi må skape, ikke bare fordele. Det er dessverre på dette punkt at kursendringen er mest tydelig – og den går i feil retning.

Statsråd Trond Giske [19:51:45]: I valgkampen lovte de tre rød-grønne partiene et kursskifte. Det løftet har vi holdt. Vi har styrket innsatsen mot arbeidsløshet. Vi har sørget for en mer rettferdig fordeling. Og vi har en kraftig styrking av velferd og fellesskap. På område etter område er vi i ferd med å gjennomføre løftene fra valgkampen, fra Soria Moria-erklæringen og fra regjeringserklæringen.

Et av de områdene hvor vi kanskje gikk høyest på banen og hadde de mest konkrete løftene, var innenfor kulturområdet. For første gang løftet store viktige partier i Norge kultur inn i en valgkamp og sa at de ønsket en offensiv satsing. Bakgrunnen var debatten om kulturmeldingen, hvor de tre rød-grønne partiene forpliktet seg til å trappe opp innsatsen til 1 pst. av statsbudsjettet – et mål SV har hatt i mange år, som Senterpartiet har sluttet seg til, som Arbeiderpartiet også gikk med på, og som vi gikk til velgerne med. Det ble sagt den gangen, fra daværende kulturminister Valgerd Svarstad Haugland, at dette var å slå inn åpne dører, det lå også i regjeringens planer. Fra Venstre fikk vi i valgkampen høre at 2014 var altfor lenge til, det burde skje innen 2009. Så det var ikke uten forventning vi så fram til budsjettet fra regjeringen Bondevik da det ble lagt fram i oktober. Men det viste seg at de innslåtte dørene så visst var på plass. Statsbudsjettet til Bondevik-regjeringen innebar ingen opptrapping mot 1 pst. Tvert imot, det innebar en nedgang i kulturbudsjettets andel av statsbudsjettet. Så istedenfor en opptrapping mot 1 pst. innen 2014, bar det mot en halvering innen 2025. Det er sagt mange ganger her i dag at vi kom til dekket bord. Det gjaldt så visst ikke på kulturområdet.

Vi hadde 24 dager på å utforme vårt alternativ. Vi skulle følge opp løftet om å trappe opp kulturbevilgningen – 1,3 milliarder kr på ni år. Vi fikk plass til 166 mill. kr det første året, 149 mill. kr til rene kulturformål. Vi er i rute. Regjeringen gjennomfører løftene.

Bare for å sette det i perspektiv: Dette kulturløftet på ett år tilsvarer, hvis vi sammenligner med den skatteletten de forrige regjeringspartiene og Fremskrittspartiet gav i forrige periode, en og en halv dags skattelette. Så hadde vi hatt det samme skattenivået som vi hadde i 2001 i en og en halv dag, hadde vi hatt råd til å doble det kulturløftet i 2006. Men de andre partiene hadde altså andre prioriteringer. Her får vi plass til 15 mill. kr til Frifond, ti nye frivillighetssentraler, 14 mill. kr mer til film, 22 mill. kr mer til musikk, til festivaler, til musikkverksted, 5 mill. kr til fri scenekunst og dans – og mange, mange flere tiltak. Per Sandberg sa her at vi er en sammensveiset gjeng. Ja, vi er en entusiastisk, sammensveiset gjeng på dette området.

Men det dreier seg ikke bare om kultur. Det dreier seg om gode oppvekstvilkår, det dreier seg om livskvalitet og helse, det dreier seg om integrering, det handler om kreativitet og næringsutvikling, og det handler ikke minst om bekjempelse av fattigdom.

I Dagbladet for noen uker siden kunne man lese om ei som var fattig, og som beskrev sin situasjon. Hun sier:

«Man blir jo utestengt fra sosiale aktiviteter. Alt koster. Det koster å dra på Tøyenbadet, det koster å gå på kino. Jeg har ikke mulighet til å gjøre det andre gjør.»

Kanskje er dette den viktigste dimensjonen ved kultursatsingen, at alle inkluderes i de aktivitetene og tiltakene som betyr så mye for livskvaliteten. Kanskje er det aller viktigste kulturløftet vi gjør, ikke statsbudsjettsbevilgningene, men de 5,8 milliarder kr på kommuneøkonomien. Det er det som gir tusenlappene til skolekorpset, som gir teaterlaget litt mer å drive for, som gjør at vanlige unger har råd til å gå på kulturskolen, til å være med i speideren, som gjør at kommunen kan låne ut rimelige lokaler til frivillige lag og organisasjoner, eller berge en bibliotekfilial truet av nedleggelse. Det må jo være til gremmelse for enkelte av de gamle regjeringspartiene ikke å kunne stemme for de tiltakene som vi nå gjennomfører. For det må jo være midt i blinken for representanter som Ola T. Lånke, Trine Skei Grande eller andre som ofte snakker om kultur, å være med på en slik satsing. Det er synd at man ikke bruker den anledningen.

For oss er Kulturløftet ikke bare penger, det er også å løfte kultur. Finansministeren har sagt det slik: Kultur er investering i demokrati, nytenkning og alt som gjør livet verdt å leve – og god næringspolitikk. Statsministeren sier: Kultur handler om de grunnleggende tingene i vårt samfunn, om identitet, tilhørighet, engasjement, om glede og underholdning, og om å gi mening med tilværelsen. Enhver kulturminister er opptatt av kultur. Jeg er stolt av å tilhøre en regjering hvor finansministeren, statsministeren, kommunalministeren og hele regjeringen er opptatt av å gi kulturen et løft.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Jon Jæger Gåsvatn (FrP) [19:57:12]: I forbindelse med budsjettbehandlingen for 2005 uttalte Arbeiderpar-

tiet og Senterpartiet at det var en prekær situasjon i kommunene, hvor de kirkelige fellestrådene måtte redusere kraftig på helt sentrale områder innen menighetsarbeid og kirkelige handlinger. I forhold til fellestrådene arbeidsgiververvirkosmhet ble det også uttrykt at statstilskuddet måtte reflektere fellestrådene utgiftsforpliktelser. Regjeringen har nå foreslått en reduksjon på tilskuddet på nær 18 pst.

Mitt spørsmål til kirkeministeren er: Hvorfor er ikke situasjonen lenger prekær? Hvordan skal fellestrådene nå ivareta sin arbeidsgiverfunksjon? Eller var det kanskje dette som var årsaken til at han ikke nevnte Kirken med ett ord i sitt innlegg?

Statsråd Trond Giske [19:58:01]: Grunnen til at jeg ikke nevnte det med ett ord, var at jeg var helt sikker på å få akkurat det spørsmålet, og jeg gledet meg til å ha svaret i bakhånd.

Jeg har sett i avisene at en del fra opposisjonen er bekymret for et kutt på 10 mill. kr til de kirkelige fellestrådene i kommunene. Vel, kommunene får 5 800 mill. kr mer i sine rammeoverføringer. Så hvis man tar de 5 800 mill. kr og trekker fra 10 mill. kr, blir det 5 790 mill. kr i pluss. Og man kan jo spørre de kirkelige fellestrådene, de som skal pusse opp kirkene rundt omkring i Norge, de som skal holde varme i kirkene gjennom vinteren, de som skal holde ved like kirkegårder, de som skal ansette noen diakoner, de som skal sørge for vikarordninger til prestene, de som skal sørge for at konfirmasjonsundervisningen har nok penger, eller alle de andre tiltakene som kommunene er med på å bidra til i Kirken, synes det er bedre å få pluss 5 790 mill. kr på statsbudsjettet til kommunene, eller om de synes det er bedre å få 5 800 mill. kr mindre i overføringer, men få 10 mill. kr i øremerking til kirkelige fellestråd. Jeg tror svaret er ganske klart.

Olemic Thommessen (H) [19:59:24]: Det er en glede å se en entusiastisk kulturminister. Jeg ser formelig hvordan han må ha delt ut penger med begge hendene, der han har sittet og spredt sine 170 mill. kr. Nå skal jeg allikevel ikke gå så mye inn på det, men bare komme inn på kulturministerens tale på Norsk kulturråds årskonferanse forleden dag. Da var nemlig kulturministeren inne på at det var kanskje ikke helt uproblematisk å ha en ensidig statlig finansiering. Kulturministeren var inne på at vi hadde små miljøer, og han nevnte eksplisitt at man også i kulturrådssammenheng ønsket seg private midler.

Jeg regner jo med at Kulturløftet skal fortsette, og at det fortsatt blir rikelig med midler. Mine spørsmål er: Vil kulturministeren gå inn på prosjekter der private og offentlige midler matches? Hvordan tenker kulturministeren seg at også flere private penger skal komme inn i denne sammenhengen? Og kan han også tenke seg å gå inn på ordninger der vi får flere besluttede organer enn bare Norsk kulturråd?

Statsråd Trond Giske [20:00:42]: Svaret er ja. Jeg ønsker å få mest mulig penger til kultur, også private penger. Det er en viss sunn skepsis til sponning av kultur eller private donasjoner, fordi man er redd for at pengene skal

binde opp kunstnerne frihet og integritet. Men jeg tror det er fullt mulig å utvikle også i Norge en mesenkultur eller en donasjonskultur, hvor rike mennesker ser en forpliktelse til å yte tilbake til fellesskapet, slik som enkelte er veldig, veldig flinke til, men som mange kunne vært enda flinkere til. Det kan godt hende at noe av det også kan gjøres i kombinasjon med offentlige midler, men vi må sørge for å ha en solid og god offentlig finansiering i bunnen.

Jeg er derimot mer skeptisk til å skulle opprette stadig flere nye organer til å fordele pengene. For jeg tror en utfordring er å redusere byråkratiet, redusere administrasjonen, redusere skjemaveldet, og få mer av pengene ut til kultur. Men det gleder meg at representanten Olemic Thommessen sier at han regner for sikkert at Kulturløftet vil fortsette. En slik tillit til Regjeringen er god å ha fra opposisjonen.

Ola T. Lånke (KrF) [20:01:55]: Jeg vil gratulere statsråd Giske med et flott kulturbudsjett, men jeg vil minne om at han også er kirkeminister, og det hørte vi ikke så mye om. Men jeg går ut fra at kirkeminister Giske er enig med meg i at tros- og religionsfrihet er en viktig menneskerett. I Soria Moria-erklæringen er dette veldig sterkt understreket, og også at en vil bidra økonomisk, slik at det blir et mangfold av religionsutøvelse i Norge. De sier også at dette er en berikelse for samfunnet. Da er det desto mer ubegripelig at det første Regjeringen tyr til, er å fjerne tilskuddet til private kirkebygg, hvor formålet er å støtte oppføring av bygg i regi av trossamfunn utenfor Den norske kirke. På Tautra, inne i Trondheimsfjorden, har noen katolske nonner etablert et nonnekloster, til stor berikelse for lokalsamfunnet og for regionen. De har byggeplaner, og venter på å få støtte fra det offentlige til dette. Nå mister de denne støtten på grunn av at den blir fjernet. Jeg håper at statsråden kan bekrefte at han vil se på om det er mulig å finne en ordning slik at slike bygg kan oppnå støtte også i framtiden.

Statsråd Trond Giske [20:03:19]: Det er også nødvendig for vår regjering å gjøre noen kutt, for vi skal holde en ansvarlig linje og handlingsregel og budsjettbalanse og alle disse tingene som finansministeren snakker seg god og varm om, og som hele Regjeringen står bak.

Når det gjelder kuttet til de private kirkebyggene, kan ikke det komme som en overraskelse for noen, for det foreslo også regjeringen Stoltenberg i sitt budsjett høsten 2001. Så vi har i hvert fall sagt ganske klart fra tidligere hva vi mener om det. Jeg tror de pengene utgjorde en veldig liten andel av disse byggeprosjektene, og sånn sett ikke får så veldig stor konsekvens for gjennomføringen av bygging. Men jeg er hundre prosent enig i representanten Lånkes synspunkt om å ha et mangfold av religiøse bevegelser og aktiviteter i Norge, og at staten har et ansvar for å legge til rette for det. Vi har en av verdens beste finansieringsordninger, hvor de frie kirkegruppene får den samme støtten som statskirkemedlemmene får, for det går krone for krone etter samme system.

Jeg vil benytte anledningen til å si at vi får en kjempeviktig diskusjon i denne stortingsperioden om vår statskirke. Jeg gleder meg, og håper at vi her får et tett samarbeid, opposisjon og regjering, for her trenger vi bred deltakelse og brede løsninger.

Presidenten: Replikkordskiftet er over.

Kenneth Svendsen (FrP) [20:04:48]: Vi får nå foruroligende meldinger fra flere og flere kommuner om at minstepensjonistene utgjør en stadig større del av dem som trenger sosialhjelp. Mange av dem som i dag er minstepensjonister, er den generasjonen som gjennom et langt og aktivt liv har vært med på å bygge opp den velstanden vi i dag tar for gitt. Hva gjør så flertallet på Stortinget med dette, og hvordan påvirker Regjeringens budsjettforslag det?

Vi hørte i valgkampen, og spesielt fra Arbeiderpartiet, at kampen for eldre og mot fattigdom skulle være første bud.

Jeg vil starte med å si noe om hvordan økningen i formuesskatten først og fremst rammet minstepensjonistene. Mange av dem som i dag sitter med store verdier, er nettopp minstepensjonister, ikke fordi at de har bygd opp store formuer i form av aksjer eller penger i banken, men fordi verdien av huset som de bygde på 1950- og 1960-tallet har steget dramatisk. Mange bygde hus på den tiden i et område som var lite utbygd. Men i løpet av 40 år har det som var et lite tettsted, blitt et bylignende område med skyhøye priser. Det er mange eksempler på dette, hvor bykjernen har vokst dramatisk de siste 20 årene, en utvikling som var umulig å forutse for 40 år siden. Dette har selvfølgelig ført til et voldsomt press i boligmarkedet, noe som igjen har ført til at boligprisene har gått i været. Dette har ført til at helt ordinære hus har hatt en verdistigning som i dag vises i form av å være en formue. En må ta med at ingen av dem som i dag er minstepensjonister og som investerte i hus på 1950- og 1960-tallet, gjorde det for å ha et investeringsobjekt, men for å få seg et trygt hjem.

Når så den rød-grønne regjeringen øker formuesskatten ved å skrive opp verdien med 25 pst. for disse husene, er det minstepensjonistene som rammes hardest. De må ta av minstepensjonen, som i dag er ca. 110 000 kr, for å betale denne skatteøkningen. Denne skatteøkningen føyer seg inn i bløffen fra de rød-grønne om at de såkalte rike skal betale mer skatt. Fremskrittspartiet ønsker å gå motsatt vei, nemlig å fjerne denne usosiale skatten. Det kan nesten se ut som om den rød-grønne regjeringen ønsker å øke skatten for minstepensjonister, slik at de har penger til å senke skattene til sine venner i LO, og da tenker jeg på fagforeningsfradraget som økes kraftig, og det må som kjent finansieres.

Som om ikke dette er nok, øker de rød-grønne matmomsen med 2 pst. Nå er det slik at også fattige spiser, men det er bare hvis de får mat eller hvis de har penger til å kjøpe mat. Hvis Regjeringen tror at det er de såkalte rike som rammes hardest av denne avgiftsøkningen, tar de feil. Det er nettopp de som kategoriseres som fattige, og de som har minst, som rammes hardest av denne økningen.

Avgifter er den mest usosiale skatten, fordi den rammer hardest dem som har minst å betale med.

Det er etter mitt syn uverdigg at et land med den rikdommen vi har, skal behandle dem som står nederst på rangstigen, på denne måten. De skatte- og avgiftsøkningene som de rød-grønne partiene påfører minstepensjonistene og andre med dårlig råd, kommer til å føre til at flere må ta den tunge veien til det kommunale sosialkontoret.

Fremskrittspartiet mener det er uverdigg at de som deltok i oppbyggingen av dette landet etter krigen, skal behandles på en slik måte. Vi mener at det er på tide å gå motsatt vei, nemlig å la dagens pensjonister ta del i den velstandøkningen som de faktisk har vært med på å bygge opp. Det er direkte egoistisk at vi setter alle pengene inn i pensjonsfond slik at vi som har det godt i dag, også sikrer våre etterkommere – uten tanke på at dagens minstepensjonister skal kunne unne seg noen av de godene vi har. Derfor foreslår Fremskrittspartiet at minstepensjonen økes i budsjettet, med 5 000 kr pr. år. Det skal være i tillegg til de årlige trygdeoppgjørene i mai.

I tillegg foreslår Fremskrittspartiet at likestillingen mellom pensjonene som gifte og ugifte pensjonister får, fortsetter til full likestilling er oppnådd.

Under spontanspørretimen i går fikk jeg til svar fra statsråd Bjarne Håkon Hanssen på et spørsmål om gjeninnføring av gravferdsstøtte til alle at det var Fremskrittspartiet som i budsjettforliket med regjeringen Bondevik hadde avvirket ordningen. Det er rett at Fremskrittspartiet – i likhet med Arbeiderpartiet, som inngikk budsjettforlik med regjeringen Bondevik året før – måtte gi seg på områder hvor vi i utgangspunktet var uenig. Det er slik forlik fungerer. Forskjellen mellom Fremskrittspartiet og Arbeiderpartiet er at vi i Fremskrittspartiet prøver å rette opp tingene når vi kan. Derfor foreslår vi å gjeninnføre ordningen med 5 000 kr til alle, og med en behovsprøvd del på 12 000 kr, slik at man totalt kan få 17 000 kr. Men det er tydeligvis ikke så nøye for Arbeiderpartiet.

Bekjempelse av fattigdom skjer ikke ved bruk av ord, slik den rød-grønne regjeringen legger opp til, men ved handling, slik Fremskrittspartiet foreslår.

L o d v e S o l h o l m hadde her teke over presidentplassen.

Presidenten: Presidenten vil hevde at «bløffen» ikkje er eit parlamentarisk uttrykk.

Gunvor Eldegard (A) [20:09:39]: I dag skal me vedta eit budsjett for styrking av fellesskapet og av velferdssamfunnet. Det er eit budsjett for meir rettferdig fordeling. Me skal bruka dei store pengane på dei store oppgåvene. Men det er også viktig at me skapar verdier til å fordela.

For Arbeidarpartiet er «å skapa» og «å dela» to omgrep som heng nøye saman. Difor gler det meg at næringspolitikk vart eit sentralt tema under valkampen i haust. For oss i Arbeidarpartiet har ein aktiv næringspolitikk alltid vore

viktig. Veljarane valde no i haust eit nytt fleirtal og ei ny regjering, som skal fylla opp igjen verktøykassa.

Den nye regjeringa si Soria Moria-erklæring var eit farvel til næringsnøytraliteten. Arbeidarpartiet vil saman med SV og Senterpartiet føra ein offensiv næringspolitikk for å sikra verdiskaping og vidareutvikla velferdssamfunnet. Me vil etablere nye og betre verktøy for å sikra syssetjing og vekst over heile landet. Målet vårt er at Noreg skal verta ein av dei leiande, mest innovative, dynamiske og kunnskapsbaserte økonomiane i verda innan dei områda der me har føremoner. Noreg skal vera eit godt land å driva næringsverksemd i. Staten skal vera engasjert, i partnarship med næringsliv og arbeidstakarar.

Det offentlege verkemiddelapparatet må styrkjast. Statsbudsjettet som me vedtek i dag, legg eit godt grunnlag for å sikra konkurransevna for norsk industri.

I Soria Moria-erklæringa har me også fokus på gründerar. Me vil m.a. utvida ordninga med etableringsstipend i regi av Innovasjon Norge og greia ut ein gründerbank. Me ønskjer å sikra gründerar og å etablere dei gode sosiale ordningane, m.a. sjå på vilkåra for sjølvstendig næringsdrivande når det gjeld å kombinere yrkeskarriere med barneomsorg. Og me vil satsa på kvinner. Me vil oppretta finansieringsordningar som særleg stimulerer til innovasjon og entreprenørskap blant kvinner.

Norsk skipsfartsnæring har lange tradisjonar. Skipsfarten og den maritime næringa bidreg til mange og viktige kompetansearbeidsplassar langs heile kysten. Soria Moria-erklæringa er klar når det gjeld ambisjonane om at Noreg skal vera ein verdsléiande nasjon innan maritim forskning, kompetanseutvikling og nyskaping. Gjennom gode og stabile rammevilkår vil me bidra til å sikra arbeidsplassar og vekst i dei maritime næringane.

Ei utviding av refusjonsordninga for sjøfolk, slik det er foreslått i statsbudsjettet, vert eit av dei viktigaste verktøya for å få dette til. Verktøykassa er med andre ord i ferd med å verta fylt opp.

Sjøfartsnæringa og sjøfolka går tryggare tider i møte, og – kanskje det viktigaste – fleirtalsregjeringa er føreseieleg og langsiktig for næringa, noko ho treng for å investere i ny tonnasje.

Det offentlege verkemiddelapparatet, gjennom t.d. Innovasjon Norge, har vorte vesentleg svekt under Bondevik-regjeringa. Med støtte frå Framstegspartiet har budsjetta for nyskaping og innovasjon vorte kutta dramatisk i høve til budsjettet frå den førre Stoltenberg-regjeringa. No vert det teke eit krafttak for å retta det opp. I høve til budsjettet for 2005 er det ein stor auke – og nok eit verktøy som ligg klart til bruk i verktøykassa.

Av andre verktøy vil eg nemna arbeidet med ny ervervslov og ein aktiv eigarskapspolitikk.

Det nye fleirtalet på Stortinget har som mål å opprette eit levande landbruk i heile landet. Dette er eit krevjande mål, og det trengst ein målretta politikk for å få dette til. Ikkje minst er utfordringane store i høve til dei forhandlingane som er i gang i WTO. Men det er all grunn til å gi honnør til utanriksministeren og landbruksministeren for den innsatsen dei gjer i samband med desse forhandlingane.

Det er også ei glede for ein eksordfører å kunna vera med på å leggja fram eit budsjett som styrkjer kommuneøkonomien i ein slik grad. Berre for Ski kommune utgjer denne styrkinga 15,1 mill. kr. Det er kjærkomne midlar, som heilt klart vert brukte på velferd, på skule og på eldre.

Difor er det ei glede å vedta eit budsjett for arbeid, for kunnskap og for trygg alderdom.

Odd Einar Dørum (V) [20:14:35]: Der jeg vanligvis er ansatt, i Kirkens Bymisjon, kaller vi av og til noen hendelser for en styrelse. Det forrige innlegget handlet jo om forskning og innovasjon, og det er det jeg skal snakke om.

Det kan virke som om representanten som hadde ordet før meg, med glede hadde fordypet seg i Bondevik II-regjeringens budsjett: Når vi ser på det budsjettet og de signalene som kommer fra Stoltenberg II-regjeringen, ser vi at det på to viktige områder som handler om langsiktighet, om forutsigbarhet og om det å skape verdier for fremtiden og å bygge sivilisasjonen, er gjort to viktige grep.

Det ene store grepet er at man i de budsjetttrundene som foregår, har foreslått å redusere avsetningen til Fondet for forskning og nyskaping med 25 milliarder kr. Det beløpet – og avkastningen av det beløpet, ca. 900 mill. kr i 2007 – er ikke hovedtyngden av norsk forskning, men det er den kjernen som skaper langsiktighet og forutsigbarhet på et politikkområde hvor en ikke kan regne med at populistiske vinder bringer fram at noen tar bølgen for å satse på det. Er det noe område som krever langsiktighet og politisk vilje, er det viljen til å holde forskningen i fokus. Det er et område som er en test på politikeres evne til å gå forbi det kortsiktige. Akkurat på samme måten som at en i miljøpolitikken må ha et slikt perspektiv, så har forskningspolitikken det perspektivet. Her har Stoltenberg II-regjeringen valgt å gi to signaler. Det ene har jeg vært innom, det er det signalet hvor man kutter i Forskningsfondet. Det rammer ikke noe budsjett i 2006, men det rammer budsjettet i 2007. Alle vet vi hva det handler om: Det handler om sosialøkonomenes resonnement om langsiktige bindinger i budsjettet. Og på noen områder må man ha langsiktige bindinger. Det var det som skjedde da Stortinget i sin tid, under Bondevik I-regjeringen, vedtok å lage et forskningsfond: Det var nettopp for å skape en langsiktighet. Og det å ta ned dette fondet har skapt uro blant alle dem som er avhengige av å tro på at fremtiden skal være forutsigbar.

Det andre grepet er ikke like stort i verken beløp, avsetning eller når det gjelder virkningene på en budsjettamme. Det er det som er skjedd under Næringsdepartementet i kutt på Innovasjon Norge, på SIVA og ikke minst på kapittel 920, som går på oppdragsforskning, forskning som næringslivet kan styre. Og det er ganske bemerkelsesverdig, fordi den regjeringen som sitter nå, hadde en kritikk til den forrige regjeringens forskningsmelding. Den trodde ikke på den forrige regjeringens melding i troen på at norsk næringsliv kunne bidra i forskning. De var svært skeptiske til det. Og hvis en er så skeptisk som en var, hvorfor i all verden kutter man da på virkemidlene som nettopp er lagt der for å stimulere næringslivet, og til

å vokse? De av oss som kjenner en del av det næringslivet, kanskje spesielt i denne store byen, vet jo at det nå er en kraftig understrøm av folk som synes det er en stor ting å skape en jobb for seg selv og skape en jobb for andre. Og så, nettopp på det området, velger man å kutte – ikke store beløp, men det er nettopp derfor det er så ufattelig, fordi man da nettopp gir de gale signalene. Man gir signalene som går i stikk motsatt retning. Hvis man skal sette det i kontrast, må en jo gi anerkjennelse på mange måter til partiet SV, som under forskningsmeldingens behandling i forrige storting nettopp gikk inn for at fondet burde vært på 70 milliarder kr. Det første som skjer når SV kommer i regjeringsposisjon, er at fondet krymper fra 75 til 50 milliarder kr. Og på det punktet hvor man er kritisk – man tror altså ikke at næringslivet kan levere nok – foretar man et kutt.

Når jeg velger å snakke om dette emnet, er det fordi jeg har lovet meg selv at dette emnet skal jeg snakke om så mye at det til slutt blir bortimot umulig i den kampen som foregår på budsjettkonferanser, det være seg her eller der, å foreta den type grep senere. Det skal ikke være mulig i Norge å svekke det som er langsiktigheten, og som har i seg både det å være sivilisasjonsbyggende når det gjelder grunnforskningen, og det å være skapende for næringslivet når det gjelder hvordan grunnforskning og anvendt forskning kan gi arbeidsplasser. Det er jo nettopp de arbeidsplassene som ikke er født, altså de arbeidsplassene som er i ferd med å bli skapt, som skaper fremtiden. Det er nettopp dette grepet som er avgjørende for Norge for at vi skal kunne se framover i en periode hvor vi ikke har oljeinntektene. Og den regjeringen som sitter nå, og den forrige, har det til felles at den ønsker ikke å kaste oljepenger etter folk, den ønsker å opptre ansvarlig på det området. Nettopp fordi man er ansvarlig, var kuttet i Forskningsfondet overraskende – og jeg vil si skuffende – fordi det er mulig å sikre dette nettopp i en langsiktighet.

Senere i dag vil det bli votert over et forslag fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre som nettopp gir en sjans til å markere om en fortsatt skal sende forskerne der ute – og husk på at mange av forskerne, stipendiatene, er vår tids proletarer, det er mennesker som for en luselønn sliter med et samfunnshjerte bankende dypt inne i seg, og som tror på det å bygge samfunnet – et godt signal eller et dårlig signal. Det er spørsmålet. Sjansen er der!

Statsråd Åslaug Haga [20:19:47]: Også i dag skrives det et lite stykke norsk politisk historie, når Arbeiderpartiets, SVs og Senterpartiets stortingsrepresentanter vedtar rammene for neste års budsjett.

Senterpartiet er stolt av å være en del av en sentrum-venstre-regjering som har begynt på jobben med å gi landet en ny politisk kurs, hvor utjamning, fellesskap, likeverd og bærekraft er ledestjernene.

Senterpartiet gikk til valg på tre saker som vi sa til velgerne at vi skulle løfte fram i neste stortingsperiode: Vi skulle styrke lokal velferd, vi skulle ta et krafttak for kultur og frivillighet, og vi skulle få på plass en mer aktiv næringslivspolitik.

Gjennom det framlagte budsjettet viser vi at vi leverer i de sakene som vi sa i valgkampen at vi skulle løfte fram. Kommunene får en kraftig styrking: 5,7 milliarder kr mer i frie inntekter i 2006 enn i 2005 er viktig for folks hverdag. Det vil føre til at vi får flere lærere i skolen, at det blir flere hender til omsorg, at det blir mer støtte til det lokale, frivillige kulturlivet. Det gir rom for at man i kommunene kan ta fatt igjen på det viktige forebyggende arbeidet. Det er mulig å ha rom til fortsatt å satse på eldresentrene, det er mulig fortsatt å styrke innsatsen for ungdom gjennom bl.a. ungdomsklubber. Det viser at det er mulig å gå i retning av et mer forebyggende samfunn og i mindre grad et reparerende samfunn. Kommunene er avgjørende for at vi skal få til den omformingen i tenkning at vi evner å tenke forebyggende, ikke bare reparerende.

Sulteføringa av kommunene har ført til at man en god del steder rundt omkring i Kommune-Norge har fattet både ukloke og kortsiktige vedtak, ikke fordi kommunepolitikkerne ønsket det, men fordi de rett og slett ikke hadde noe valg. Vi vil gi våre lokalt folkevalgte muligheten til å opptre rasjonelt, til å gjøre det de ønsker, nemlig å utvikle lokalmiljøene sine. Og det er hyggelig å registrere den glede og lettelse som gjør seg gjeldende i Kommune-Norge, helt uavhengig av politisk tilhørighet.

Kommuneøkonomi handler også om folkestyre. Sulteføring av kommunene undergraver folkestyre og lokaldemokrati. Levende folkestyre forutsetter at en har handlingsfrihet lokalt, at en kan bruke hodet lokalt, at en kan gjøre kloke ting, at en kan være noe mer enn en utøver av statlig politikk. Gjennom styrket kommuneøkonomi legger vi øg grunnlaget for framtidig rekruttering til lokalpolitikken, og – ikke minst – til et bredt lokalpolitisk engasjement.

Mitt parti snakket mye om kultur og frivillighet i valgkampen. Nå følger vi opp kulturloftet. Vi er av dem som tror at kultur gjør oss gladere og friskere, gjør oss mer kreative, mer empatiske. Noen av oss tror faktisk at kultur er botemiddel for det meste. Det bidrar til livskvalitet, gir oss mer meningsfylte liv. Er det noe vi trenger å snakke masse om i tida framover, er det nettopp hvordan vi skal gi folk meningsfylte liv.

Senterpartiet har snakket mye om aktiv næringspolitikk og økt satsing på samferdsel. Med dette budsjettet viser vi at vi er på vei. Samferdselsbudsjettet øker med godt og vel 460 mill. kr. Det var det beste vi fikk til. Det er ingen tvil om at hvis vi skal greie å foreta det distriktpolitiske løftet som Regjeringa har ambisjoner om, må vi se disse tingene i sammenheng. Da må vi se kommuneøkonomi, næringspolitikk og nye satsinger innenfor distriktpolitikken i et helhetlig perspektiv. Vi er opptatt av at folk skal ha valgfrihet, og ikke minst skal folk ha valgfrihet i forhold til hvor de ønsker å bo.

Regjeringa er på vei. Vi tar viktige løft. Vi styrker den lokale velferden, vi tar et kulturpolitisk løft, vi tar et miljøpolitisk løft. Ja, vi er på vei til å ta det distriktpolitiske løftet som vi har ambisjoner om. Vi er ikke i mål, men vi er på vei.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Per-Willy Amundsen (FrP) [20:25:10]: Var det noe regjeringspartiene snakket om i valgkampen, var det mer penger til eldreomsorg og mer penger til skole. Da er det interessant å se hva kommunene faktisk gjør nå når Regjeringen kommer med ekstrabevilgninger i frie inntekter til kommunene. Det er nettopp det som er problemet – de frie inntektene som kommunene kan disponere og bruke som de selv vil. I Bergen skal de nedbetale gjeld. I Fredrikstad skal de redusere kommunens underskudd. I Sandnes og Larvik skal de gjøre det samme. Faktisk er det slik at rundt 60 pst. av kommunene, ifølge undersøkelser som Kommunal Rapport har gjort, sier at de ikke skal bruke mer penger på eldreomsorg og skole.

Mitt spørsmål til statsråden blir derfor: Er statsråden villig til nå å ta i bruk øremerkede midler for å sørge for at kommunene bruker pengene slik som regjeringspartiene faktisk lovte i valgkampen?

Statsråd Åslaug Haga [20:26:25]: Svaret på spørsmålet om vi ønsker å gi øremerkede midler til kommunene, er nei. Svaret på spørsmålet om vi tror at vi vil få en styrking av den lokale velferden i forhold til skole og omsorg, er ja.

Forskjellen på regjeringspartiene og Fremskrittspartiet er at vi, regjeringspartiene, har tillit til lokalpolitikkerne. Vi veit at det sitter usedvanlig mange engasjerte folk i kommunestyrene rundt omkring i Norge som har én ambisjon: Å bidra til å gi folk bedre tjenester der de bor, og legge grunnlaget for at folk kan engasjere seg lokalt. Det gir ingen mening at jeg skal sitte i sjuende etasje i en høyblokk i Oslo og definere hva som er riktig å gjøre i de ulike kommunene i Norge. Til det er Norge og norske kommuner altfor ulike.

Ja, det blir bedre velferd i norske kommuner med vårt opplegg.

Presidenten: «Eders tale skal være ja, ja, nei, nei,» står det ein eller annan plass.

Bent Høie (H) [20:27:44]: Regjeringen viser ofte til at de er stolte over den nordiske velferdsmodellen. Det er Høyre også. I Danmark mottar 38 000 eldre sin hjemmehjelp fra private, men på kommunens regning. Sosialministeriets nye undersøkelse slår fast at av dem som benytter seg av fritt brukervalg og velger private hjemmehjelpere, er 73 pst. meget fornøyd, mens blant de som får hjelp av kommunen, er 54 pst. meget fornøyd. For kommunen og for brukerne koster de to ordningene det samme.

Vil kommunalministeren bruke disse erfaringene fra den nordiske velferdsmodellen til å legge til rette for at flere eldre i Norge får oppleve å kunne velge ordninger som de blir mer fornøyd med? Eller – for å stille spørsmålet på en annen måte – kan kommunalministeren garantere at en ikke vil stikke kjepper i hjulene for at kommunene fortsatt kan legge til rette for denne type ordninger for sine innbyggere?

Statsråd Åslaug Haga [20:28:51]: Når det gjelder eldreomsorgen, tror jeg mange i denne sal er enige i ambisjonen om å bedre den. Vi har klare målsettinger om nettopp det, og vi mener at vi legger til rette for det ved den måten vi nå bidrar til å styrke kommuneøkonomien på. Det avgjørende er sjølsagt at folk får de tjenestene de har behov for. Vi er overbevist om at vi gjennom det offentlige systemet er i stand til å gi eldre i Norge et kvalitativt sett godt tilbud.

Er det noe vi skal jobbe med i tida framover, er det nettopp å styrke kvaliteten. Det er fullt mulig innenfor rammen av det offentlige systemet å bidra til at kvaliteten øker, og du kommer til å høre denne statsråd snakke usedvanlig mye om kvalitet i tida framover.

Vi er opptatt av at vi skal legge til rette for at alle skal få styrket velferd, også innenfor eldreomsorgen. (Presidenten klubber.) Et likeverdig tilbud legger vi best til rette for gjennom at det er det offentlige som har hovedansvaret.

Presidenten: Presidenten vil minne om taletida, som er 1 minutt i replikkordskiftet.

Odd Einar Dørum (V) [20:30:16]: Senterpartiet og Venstre har det til felles at vi har vært glade i hus og hjem og å skape trygghet for det. Vi som husker representanten Lundteigens innsats for å sørge for at det var trygghet for hus og hjem, stiller oss undrende til at Senterpartiet i den sittende regjeringen har vært med på å øke likningsverdien med 25 pst. Sammen med formuesskatten slår det ut slik at vi får en reell ekstrabeskatning av institusjonen hjemmet, som partiet legger stor vekt på. Dette rammer selvfølgelig folk overalt. Det rammer også dem som i vår tid tar ansvaret for å ha hjemmet som grunnlag for å drive gård og på den måten skape verdier til landet. Jeg må innrømme at det er med en viss undring jeg ser at dette skjer, fordi jeg hadde trodd at Regjeringen, som har vært åpen og ærlig om at det finnes skatteinntekter, skulle funnet det på en annen måte enn å gjøre hjemmet til et beskatningsobjekt. Jeg undrer meg på hvordan kommunalministeren, som også har tunge lederverv i Senterpartiet, kan forklare denne beskatningen av folks hus og hjem, og det det betyr for folk både i byen og på bygda.

Statsråd Åslaug Haga [20:31:34]: Representanten Dørum og jeg er fullstendig enige om hvor viktig det er å sikre trygghet for hus og hjem, som det her ble sagt. Det har vi alltid vært enige om, og det kommer vi sannsynligvis alltid til å være enige om.

Noe av det viktige vi har gjort i dette budsjettet i forhold til formuesskatten, er at vi har økt bunnfradraget. Det har vi økt utover det regjeringen Bondevik II la opp til. Vi har også videreført det som lå i budsjettet til regjeringen Bondevik II, at i en situasjon hvor det er to ektefeller, vil begge kunne ha det samme fradraget, og er man samboere, vil man kunne ha det samme. Faktum er at bunnfradraget, som er økt, vil ivareta den bekymringen som representanten Dørum her omtaler.

Det er også et faktum at med vårt opplegg vil færre pensjonister få formuesskatt enn med det opplegget som regjeringen Bondevik II la opp til.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Saera Khan (A) [20:33:01]: I Soria Moria-erklæringen viser den nye Stoltenberg-regjeringen en sterk vilje til å føre en politikk som skaper mer rettferdighet og fellesskap. Med den høyredominerte Bondevik II-regjeringen havnet Norges kommuner dessverre på sparebluss. Altfor mange er uten arbeid, og de fattige opplever en brutal og uverdig virkelighet. Vi har arvet et borgerlig budsjett som var bygget på helt andre verdier og prioriteringer enn det Arbeiderpartiet ønsker. Jeg ser med stor begeistring at flertallsregjeringen har gjort det den kan for å rette opp dette, til tross for de korte, men svært effektive 24 dagene den har hatt til disposisjon. Allerede med dette budsjettet bevises det forbedringer, og at det er mulig å levere.

Den formidable økningen til kommunene er ikke bare til jubel for landets skoler og eldrecentre. Den gir også storbyene, som i et moderne samfunn har spesielle utfordringer, som kriminalitet, integrering og fattigdom, et kraftig løft. For hovedstadens del ble forventningene overoppfylt. Bare Oslo får 364 mill. kr mer og til sammen 500 mill. kr mer enn i år. I praksis betyr det mer innsats i skolefritidsordningene, fritidsklubbene, politiet i nærmiljøene og bibliotekene, som har en uerstattelig rolle i det forebyggende arbeidet.

Groruddalen er endelig for første gang med i tittelen på en egen budsjettpost, som det tidligere glemte området fortjener. Det gir en god start på den framtidige Groruddalsplanen, som trengs for de godt over 100 000 menneskene som bor der i dag. Støtten til Oslo indre østs spennende skoler og utviklingsprosjekter økes til 40 mill. kr. Det er ikke rart at selv borgerlige ordførere og kommunepolitikere er storfornøyde.

Regjeringen har slått fast at fattigdommen skal avskaffes, et meget ambisiøst prosjekt hvor det må jobbes på flere felter. Men det vi vet, er at en forutsetning for å få til dette er at det ligger en sosial boligpolitikk til grunn. Derfor er det på sin plass at Regjeringen forbedrer bostøtten for de vanskeligstilte i store byer som Bergen, Oslo, Stavanger, Drammen og Kristiansand, hvor det har blitt altfor dyrt å bo. I Oslo, som har vært høyrestyrt i 25 av de siste 30 årene, har man ført en kynisk politikk, hvor man har markedsleie i kommunale boliger. Det har ført til at veldig mange mennesker unødvendig har blitt sosialklienter. Og nettopp fordi man har ført en så urettferdig gjengs leieordning som er inntektsgradert, lønner det seg heller ikke for mange å jobbe. Jeg merker meg, og jeg synes det er flott, at Regjeringen tar ansvar og grep for disse menneskene som har havnet i dette uføret og denne vanskelige livssituasjonen. I kampen mot bostedsløshet og fattigdom er heving av bostøtten et absolutt nødvendig bidrag.

Vi er særlig glade for den barnpolitiske fokuseringen i innsatsen mot fattigdom. Vi har lenge nok hørt triste historier om barn som gruer seg til festdager og ferier, barn som spiser suppe og grøt til middag hver kveld, og barn

som ikke har råd til å gå på legebesøk fordi mamma og pappa ikke har god nok økonomi. Derfor er det gledelig og veldig viktig at barnetillegget for mottakere av attføring og rehabiliteringspenger med foreldreansvar nå økes betraktelig, og at barnefattigdommen skal få mer oppmerksomhet gjennom barnevernet.

Jeg er svært stolt over at dette budsjettet er et klart brudd med den avgåtte Høyre-dominerte regjeringens usosiale profil. Med dette utgangspunktet er jeg veldig optimistisk, og jeg gleder meg til å se hva vi kan utrette de neste fire årene.

Presidenten: Presidenten er noko i tvil om ordet «kynisme», eller «kynisk» som ble brukt i denne sammenhengen, er eit parlamentarisk uttrykk.

Jan Arild Ellingsen (FrP) [20:37:43]: Det hadde vært fristende å starte med å følge opp forrige talers forventning til den kommende regjering og skrytet som var der. I så måte hadde det kanskje vært på sin plass å si: Er det noen som bør se fram til det, er det de som bedriver kriminalitet her i landet, for de har all verdens muligheter til å ha Herrens glade dager – hvis man kan si det slik – med den regjeringen vi nå har fått.

Det er mange av oss som har hatt store forventninger til Regjeringen, og som var rimelig spente på hva slags håndgrep de kommer til å ta. For min egen del var jeg det ikke minst i forhold til den nye justisministeren. Jeg har hatt gleden av å kjenne ham i fire år, og det er en særdeles dyktig og oppegående herremann og en god politiker, som jeg har hatt stor tro på. Da blir skuffelsen desto større når jeg får se hva han faktisk evner å levere når han først kommer til Stortinget og skal vise hva han har fått gjennomslag for i egen regjering.

Selv om man er fornøyd med ca. 87 mill. kr til politiet, er vel det egentlig minimalt sett i et større perspektiv. Jeg har jo registrert at parlamentarisk leder i Arbeiderpartiet og andre i dag kontinuerlig har sammenliknet det som Fremskrittspartiet gjør, med det man selv har gjort. Da er det fristende for oss andre og å kunne gjøre det. Når jeg hører at justisministeren sier at vi nå har fått til en styrking utover de 87 millionene til politiet, tør jeg minne forsamlingen om at for inneværende år var den samme styrkingen på 250 mill. kr – altså tre ganger så mye, og vi hadde ikke engang en flertallsregjering. Likevel evnet vi tre ganger så mye som denne regjeringen får til.

Så til en annen ting som gjelder hovedstaden vår, med de problemene man her har i forhold til kriminalitet, organisert kriminalitet og andre typer kriminalitet. For inneværende år styrket vi Oslo med i overkant av 100 mill. kr. Nå har altså Stoltenberg slått om seg med 6 mill. kr. Seks millioner er årets tall! Man skal kanskje ikke snakke om Joker Nord her, men at noen trenger hjelp, er helt klart.

Kriminalomsorgen, som har vært et mantra for den nåværende justisministeren, skal man styrke med 19 mill. kr. For inneværende år styrket vi den med 30 mill. kr sammen med Bondevik II-regjeringen. Når det gjelder bygging av nytt fengsel i Halden, har det vært et gjennomgående tema for justiskomiteen og ikke minst for den nå-

værende justisministeren at soningskøen skal ned. Justisministeren var i Halden og sa at nå skal fengslet bygges. Problemet var at han ikke hadde med seg en krone, med unntak av det som Bondevik-regjeringen faktisk har foreslått. Det er mulig at man kan høste laurbær på andres bekostning, og i så fall var det akkurat det som skjedde der.

For mitt eget fylke, og for min egen del i så måte, har det vært jobbet tverrpolitisk i justiskomiteen for bygging av et eventuelt nytt fengsel i Indre Salten. Der fjernet Bondevik-regjeringen 80 pst. av bevilgningene for neste år. Det må jo være et slag i ansiktet på dem som har stemt på Arbeiderpartiet og SV, iallfall i den regionen som jeg bor i.

Et annet område som òg bekymrer meg, gjelder offer- og pårørendeomsorg. Det er òg et tema som justiskomiteen har holdt høyt, nettopp ut fra at det er kjempeviktig. De som begår kriminalitet, gjør det gjerne ut fra at de drives av ulike krefter. Men å bli et offer skjer ofte gjennom en tilfeldighet. Vi synes det er positivt at man støtter en forening som Livet Etter Soning og Kirkens Sosialtjeneste, Barmprosjektet. Men jeg blir jo direkte lei meg når jeg ser at Regjeringen ikke har funnet rom for å støtte Stine Sofies Stiftelse, en stiftelse som har som misjon å støtte foreldre i familier hvor ett av barna er drept. Det har altså ikke denne regjeringen tatt seg råd til å støtte opp om! Det er vel ikke noen av oss som kan tenke seg en verre situasjon enn at vi skulle miste en av ungene våre. Det er jo det mest dyrebare vi har! Den jobben Stine Sofies Stiftelse gjør, er unik i Norge, etter mitt skjønn. Men på nytt viser denne regjeringen sitt sanne ansikt og gir ikke én krone i bevilgning, etter det jeg kan se.

En annen ting som har vært debattert mye i det siste, er redningstjenesten i Nord-Norge. Jeg håper at Stortinget nå kan samle seg om at man også i Nord-Norge skal få like god dekning som man har på vestlandskysten. Sola har 15 minutters reaksjonstid. Jeg vil utfordre samtlige partier til å ta et håndgrep slik at nordlendingene kan bli likeverdige når det gjelder kapasitet og tilstedeværelse for redningstjenesten.

Avslutningsvis: Det er jo slik at Politiets Fellesforbund som fagorganisasjon har nære bånd til Arbeiderpartiet. De har bedt om et investeringsbudsjett på 730 mill. kr. Det ligger ingenting inne fra regjeringspartiene. Vi utfordrer dem på nytt til å være med på å opprette et investeringsbudsjett. Hvis de skulle snu om og være med på det, vil vi ønske dem hjertelig velkommen etter.

Eva Kristin Hansen (A) [20:42:59]: Regjeringen har satt seg som mål å avskaffe fattigdommen i Norge. Det mener jeg er ambisiøst, men også helt riktig i ett av verdens rikeste land. Det er ulike oppfatninger av hva det vil si å være fattig, og på hvilket punkt man faktisk er det. Begrepene er ikke det viktige, men at man faktisk tar tak i det faktum at vi har store forskjeller i Norge, en kløft som vokste under regjeringen Bondevik, en kløft mellom den som har mest, og dem som har minst.

Å bekjempe fattigdom er ikke enkelt. Det krever atskil- lig mer enn noen poster på et statsbudsjett. Det krever en omfattende politikk. Jeg er av dem som mener at fattig-

domspakker og handlingsplaner alene aldri vil kunne løse fattigdomsproblemet. Det er det fordelingspolitikken som kan. Det hjelper ikke å lage pakker eller gi almisser til dem som har minst, samtidig som man gir enorme skattelettelser til dem som har aller mest fra før. Derfor er jeg glad for at Regjeringen tar grep og har startet opp arbeidet for å få en mer rettferdig fordeling i Norge. Skal vi få et samfunn hvor alle har muligheten til å leve et godt og verdig liv, må vi faktisk omfordele gjennom skattesystemet og ved å sikre kommunene en god økonomi, slik at de kan gi alle innbyggerne et godt tilbud og gode tjenester. Det handler om flere hender innenfor eldreomsorgen, slik at de som trenger omsorg, skal få det. Det handler om flere lærere i skolen, om bedre tilbud til ungdom og om kultur. Vi skaper mer rettferdighet ved å si nei til private lønninger hvor de som er mest ressurssterke, kommer best ut av det, ved å sørge for arbeid til alle dem som har muligheten til å stå i arbeidslivet, og ved å gjennomføre den planlagte reformen for en ny arbeids- og velferdsforvaltning, hvor det er folk og ikke systemer som står i sentrum, og hvor man skal hindre at folk kastes mellom ulike etater og stønadsordninger. Det krever en opprydding i regelverk og i de ulike ytelsene, i alt fra attføring og uføretrygd til rehabilitering, slik at folk får verdige liv og ikke ramler i de fattigdomsfellene som finnes. Det er mange som sliter med å få endene til å møtes, nettopp fordi de møter veggen i stivbente regelverk, noe som kan føre til at mange ender opp på sosialkontoret helt ufrivillig.

Å gi folk muligheten til å komme seg ut i arbeid er en av de viktigste forutsetningene for å gi trygghet. Derfor er jeg glad for at Regjeringen foreslår å øke antall tiltaksplasser og styrke Aetat, i tillegg til at det føres en offensiv næringspolitikk, og at man legger til rette for nyskaping og tar vare på eksisterende arbeidsplasser. Vi må ha et arbeidsliv som det er mulig å være i. Derfor er det helt nødvendig at regjeringen Bondeviks politikk når det gjelder arbeidsmiljøloven, ikke blir iverksatt, men i stedet reverseres. Det vil bety mye for folks hverdag i arbeidslivet.

Vi bor i et av verdens rikeste land, og da er det helt opplagt at vi bør ha en politikk som er rettferdig, som tar vare på folk, og hvor alle får de samme mulighetene. Den politikken står den nye regjeringen for.

Presidenten: Dei talarane som heretter får ordet, har ei taletid på inntil 3 minutt.

Arne Sortevik (FrP) [20:46:56]: I køen av løftebrudd fra regjeringen Stoltenberg står også løftebrudd innenfor samferdselspolitikken, og på veisektoren i særdeleshet. Den ekstra årlige milliarder som Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet la inn til veiutbygging i Nasjonal transportplan 2006–2015, er blitt til 200 mill. kr i det første året av den nye veiplanperioden. Når det gjelder veiutbygging, er det fortsatt bare Fremskrittspartiet som leverer!

Verre blir det når vi ser på totaliteten. Regjeringen – der Senterpartiet til og med har fått samferdselsministeren – gjør ingenting for å dempe prisgaloppen på bensin- og dieselpris. Det var også et hett tema i avslutningen på

valgkampen. Om jeg ikke husker helt feil, var også Senterpartiet på banen sammen med Fremskrittspartiet og mente at Norge hadde råd til ordninger som demper sterk innenlands prisøkning på drivstoff til bil, når internasjonal oljepris går opp. Senterpartiet var enig med Fremskrittspartiet i at bilen er viktig for folk flest i det daglige, ute i virkelighetens verden! Også her er det bare Fremskrittspartiet som leverer: Vi foreslår avgiftslette for bensin og diesel som sikrer pumpepris på 8 kr.

Det er også slik at veibløffen fra regjeringen Stoltenberg lar bilbrukerne betale for det som kommer av nye midler til veibygging. 200 mill. kr til veier følges av en ny regning til bilbrukerne på nesten 400 mill. kr – økt årsavgift for mopeder, traktorer og veterankjøretøy, engangsavgift på lastebiler med totalvekt mellom 3,5 og 7,5 tonn og økt årsavgift for laste- og trekkbiler med tillatt vekt under 7,5 tonn. Det er bilbrukerne – næringsliv og enkeltpersoner – som betaler den såkalte veisatsingen fra denne regjeringen.

Stoltenberg-regjeringen har også videreført mye av det som ligger i budsjettforslaget fra Bondevik-regjeringen. Innenfor samferdsel gjelder det særlig ett forhold: bompengefinansiering av statlig veiutbygging. Bompengefinansiering er et misvisende begrep, kjøreskatt er mer dekkende.

I 2003 var såkalt «annen finansiering» av stamveinett og riksveinett på ca. 2,1 milliarder kr. I budsjettforslaget for 2006 er dette blitt nesten 3,4 milliarder kr – en økning på over 1 milliard kr, nesten 60 pst. på fire år. Oljenasjonen Norge går så det griner, pengene flommer inn i statskassen. Samtidig betaler brukerne mer kjøreskatt enn noen gang, kjøreskatt for å finansiere statens veibygging. Bare Fremskrittspartiet tar tak i dette. Fremskrittspartiet foreslår at staten sletter gjelden på alle eksisterende bompengeprosjekter. Fremskrittspartiet øker satsingen på vei-vedlikehold, veiinvesteringer og rassikring slik at det virkelig monner, og slik vi lovet i Nasjonal transportplan, med hele 7,5 milliarder kr. Det er en god investering for nasjonen.

Arild Stokkan-Grande (A) [20:50:11]: Opptøyene i Frankrike har vært en vekker for hele Europa. Mange er blitt overrasket over at noe slikt kunne skje, og over omfanget. Men allerede i januar 2004 hadde FNs generalsekretær en kronikk i Aftenposten hvor han advarte mot nettopp dette. Han skriver:

«Alle som føler ansvar for Europas fremtid og menneskets verdighet, burde derfor ta et standpunkt mot tendensen til at innvandrene gjøres til syndebukker for sosiale problemer. Et overveldende flertall av innvandrene er driftige, dristige og målbevisste. De vil ikke være gratispassasjerer. (...) De ønsker ikke å leve for seg selv. De vil være en del av samfunnet.»

Den nye regjeringen vil i større grad ta signalene fra FNs høykommissær for flyktninger og etter hvert ta inn flere av dem som trenger vår beskyttelse aller mest. Samtidig vil vi allerede i dette budsjettet forsterke innsatsen for å få sendt hjem de som har fått avslag.

Det har gjennom årene blitt påstått at den norske innvandringspolitikken har vært blåøyd. Ja, det er nok blitt gjort en del feil. Vi har f.eks. ikke vært flinke nok til å si at alle trengs, til å si at alle har en verdi. Men jeg må også tillate meg å spørre: Hva er en blåøyd innvandringspolitikk? Kan det f.eks. være å etablere lukkede mottak som vil isolere alle som søker opphold, og dermed forsterke deres problemer? Eller kan det være ikke å bevilge penger til egne introduksjonsprogrammer? Hva med å ville sette nye landsmenn i bås av typen «gjerningsmannen er av utenlandsk opprinnelse»? Jeg er sikker på at dette er eksempler på en blåøyd politikk som vil trekke oss nærmere franske tilstander enn vi er i dag.

Regjeringen går i motsatt retning. Gjennom gratis kjer-netid i barnehager vil vi sørge for at barn ikke blir skoletapere, men at de lærer seg norsk før de begynner på skolen. Ved å gjeninnføre integreringstilskudd til kommunene kan vi på en bedre måte sikre at alle blir inkludert i vårt samfunn.

I går fikk stortingsrepresentantene tilsendt hver sin plakat fra Kontaktutvalget mellom innvandrere og myndighetene. Her står det:

- Punkt 1: Slipp oss til i arbeidslivet!
- Punkt 10: Politikere: Vis genuin interesse for minoriteter også når det ikke er valg!

Hører vi ekkoet fra gatene i Frankrike?

Arbeiderbevegelsens historie er et sammenhengende frihetsprosjekt. Vi glemmer aldri vår ambisjon om å løfte *alle* nordmenn til selv å bli i stand til å velge sin framtid.

Alf Ivar Samuelsen (Sp) [20:53:23]: Jeg vet at rundt om i Kommune-Norge i kveld sitter det mange og lytter til denne debatten og er spent på resultatet. Vi skal fatte et positivt vedtak for kommuneøkonomien, og vi skal vise at vi er i stand til å gå fra ord til handling. Jeg har fått mange tilbakemeldinger – i motsetning til en representant fra Fremskrittspartiet – fra ordførere i mitt distrikt i nord, som unisont gleder seg over det som skal skje i kveld. I motsetning til andre har jeg fått en klar forsikring om at den bedrede økonomien skal gå til kvalitetssikring av velferdsnivået. Og – igjen, i motsetning til andre – har Senterpartiet og Regjeringen tillit til at lokalpolitikere er i stand til å prioritere, og vi har respekt for de prioriteringene som de gjør. Det kan selvsagt vises til unntak der det er gjort uheldige vedtak, men det er unntakene.

Det som er viktigere i denne debatten, og i det som blir gjort i kveld, er at vi har forpliktet oss til en gradvis opptrapping for å bedre kommuneøkonomien også på sikt, for å få et samsvar mellom oppdrag og de økonomiske rammene. Vi erkjenner at kommunene er våre viktigste velferdsprodusenter. Og jeg tror vi må tenke utover det som har vært dagens situasjon. Vi må bevege oss over fra en konsultasjonsordning mellom kommunene og staten til en forhandlingsløsning. Vi må grunnlovsfeste lokal- og regionaldemokratiet. Vi skal ha likeverdige partnere ute i lokal-samfunnene, og vi skal unngå en situasjon med svarteperspill der svarteper er utpekt på forhånd.

I den debatten som har vært, savner jeg litt perspektiver utover detaljer i budsjettet der man har påpekt pluss og

minus. Vi har lagt fram et budsjett som indikerer, som mange fra vår side har vært inne på, en ny politikk. Vi vil gjennom styrket kommuneøkonomi – og la meg bruke tall fra vårt område: 250 mill. kr – gjøre kommuner og fylkeskommuner til utviklingspartnere. (Presidenten klubber.) Og så innrømmer vi at vi har en rekke områder igjen, som vi med godt mot skal ta fatt på.

Presidenten: Presidenten vil igjen be om at ein respekterer taletida.

May Hansen (SV) [20:57:01]: Regjeringspartiene kjempet hardt for barnehagereformen i forrige stortingsperiode. Jeg er glad for at noen av vinnerne i Regjeringas budsjett er alle barn som går i barnehage, og de som ønsker å få en barnehageplass. Det vil de nå få i takt med utbyggingen, og når målet om full barnehagedekning med høy kvalitet og makspris er gjennomført.

Maksprisen settes ned til 2 250 kr fra 1. januar. Regjeringa vil sørge for at *alle* barn som ønsker det, skal få tilbud om en plass, uavhengig av foreldrenes økonomi og bosted. Det er helt nødvendig å redusere maksprisen for å få vite om det reelle behovet for barnehageplasser i Norge. Vi vet nå at når prisen settes ned, vil flere ønske seg plass. Det er jeg kjempeglad for, for det viser jo at denne reformen er vellykket.

Regjeringa legger inn 1,3 milliarder kr mer til barnehager enn regjeringa Bondevik. Et kvalitetsmessig, godt omsorgstilbud er viktig for småbarnsforeldres mulighet til både omsorg og yrkesdeltakelse. Det gjelder for begge kjønn. Barnehagereformen er ved siden av å være et godt pedagogisk tilbud et godt likestillingstiltak.

Gjennom den fellesarenaen som barnehagen er, vil Regjeringa investere i barns framtid. Jeg vil understreke barnehagens pedagogiske betydning, og at førskolealderen er en læringsintensiv periode som danner starten på den livslange læringen. For å få til en helhetlig og sammenhengende politikk av opplæringstilbudet til barn og unge, er barnehageområdet av Regjeringa flyttet til Utdannings- og forskningsdepartementet.

Barnehager drevet etter lov om barnehage og rammeplaner er et godt sted å være, med trygge voksne som jobber etter pedagogiske prinsipper. Dette styrker barnehagen som læringsarena, en frivillig del av opplæringsløpet. Barnehagen er helt sentral i Regjeringas oppvekst- og familiepolitikk, og Regjeringa vil gjennomføre barnehagereformen med full barnehagedekning, makspris på 1 750 kr, og lovhjemlet rett til barnehageplass.

Bondevik-regjeringa avvirket et universelt velferdstilbud i 2003, småbarnstillegget. Barn med kontantstøtte fikk beholde småbarnstillegget. I årets budsjett har vi justert kontantstøtten med et kutt tilsvarende 354 kr pr. måned. Dette er ikke en urimelig harmonisering. Ny sats for kontantstøtten er fremdeles høyere enn før avvikling av småbarnstillegget.

Thomas Breen (A) [21:00:08]: Å sørge for trygghet i samfunnet er et velferdsspørsmål og en viktig offentlig oppgave. Derfor setter Regjeringa seg høye mål for fel-

lesskapet, også innenfor justisfeltet. Vi sier i Soria Moria-erklæringen at vi skal «forebygge bedre, oppklare mer, reagere raskere og rehabiliterer bedre», og for å få til det må vi ha en målrettet og balansert satsing på hele straffereettskjeden.

Når vi foreslår å øke bevilgningene til politiet med over 87 mill. kr, betyr det at politiet kan oppklare mer og reagere raskere. Hoveddelen av ekstrabevilgningen går her til å styrke politiets generelle driftsrammer, noe som er viktig med tanke på å gjennomføre politireformens fase 2. Men i tillegg vil vi også styrke Økokrim, noe som vi håper skal føre til avdekking av mer svart økonomi. Dette er et stort fellesskapsproblem fordi det unndrar penger fra felleskassen. Regjeringa styrker også Oslo-politiet, slik at det kan videreføre arbeidet med å gjøre Oslo til en tryggere by.

Når vi i vårt budsjett foreslår å styrke kriminalomsorgen med over 33 mill. kr, er det fordi vi ser viktigheten av å få ned soningskøene gjennom en kapasitetsutvidelse.

Vi styrker også innholdet i straffegjennomføringen gjennom budsjettet til Kunnskapsdepartementet, Kulturdepartementet og Helsedepartementet med til sammen 28 mill. kr. Vi må rehabiliterer bedre. Dette er viktig når vi vet at én av to kommer tilbake i fengsel i løpet av fem år etter endt soning.

Vi som skal arbeide med justispolitikk de neste årene, kan også se fram til en del spennende arbeid som allerede er i gang, eller som er varslet igangsatt. Jeg finner det naturlig å trekke fram noe av det her. Vi har satt av penger til å forberede et pilotprosjekt med ny avhørsmodell for barn som har vært utsatt for overgrep. Prosjektet er kjent under navnet Barnas Hus etter en modell fra Island. Målet for prosjektet er et mer samordnet, helhetlig tilbud for disse barna.

Vi skal også behandle St.meld. nr. 42 for 2004–2005 om politiets rolle og oppgaver. Dette blir en grundig behandling om hvordan politi- og lensmannsetaten skal møte de utfordringer som samfunnet står overfor i de neste ti årene. Dette arbeidet har ikke blitt gjort siden Politirulleutvalget la fram sitt arbeid i 1987, og politiet står i dag overfor en del nye utfordringer som ikke var så sterkt til stede da.

Vi må også i nær framtid behandle spørsmålene rundt redningshelikopter og tilstedevakt. Dette er et arbeid som stort sett lå på vent under Bondevik II-regjeringa, men som jeg vet at den nye regjeringa nå fokuserer sterkt på. Vi vil derfor be om at denne saken kommer til oss i justis-komiteen så snart som mulig i 2006.

I sum mener jeg at den nye regjeringa er godt i gang med å levere det den har lovet i Soria Moria-erklæringen, og jeg er glad for at den nye regjeringa satser mer på trygghet i samfunnet enn den forrige regjeringa gjorde.

S o l v e i g H o r n e hadde her overtatt presidentplassen.

Magnar Lund Bergo (SV) [21:03:17]: På dagens kart foreligger det også et forslag fra representantene Ulf Leirstein og Gjermund Hagesæter om heving av beløpsgrensen for tollfri import.

(Lund Bergo)

Det er slik i dag at det er lov å importere tollfritt for 200 kr, og representantene fremmer da et forslag om at denne grensen skal heves til 1 000 kr. Forslaget har ingen støtte i komiteen fra noen andre partier enn Fremskrittspartiet. Flertallet viser til at et tilsvarende forslag var til behandling i Stortinget så sent som våren 2005, og jeg må si jeg forundres noe over Fremskrittspartiets iver for dette forslaget. Gjentatte ganger i dagens debatt har Fremskrittspartiet bekymret seg for problemet med økt grensehandel, nettopp med begrunnelse i tapt salg i Norge, og derav trussel mot norske arbeidsplasser. Og det må være lov å spørre: Vil ikke en tollfri grense på 1 000 kr ha nødvendig samme effekt, med tap av norske arbeidsplasser som konsekvens?

De sier at det er urimelig at grensen på 200 kr ikke er endret på mange år. Ja, det kan høres logisk ut i første omgang, men når vi ser hva vi i dag får for 200 kr med det som nå blir importert fra Kina av tekniske duppeditter, klær, dvd-er og cd-er, ser vi at slike produkter faktisk har blitt billigere. Å heve grensen i dagens situasjon ville få katastrofale følger for norske produsenter, norske distributører og selgere av slikt utstyr. Det er drøsevis av produkter som er egnet for slik distribusjon og salg. I dag kan en for under 1 000 kr få dvd-spillere som for fem–seks år siden kostet 5 000 kr, en kan få små musikkalbum, en kan få klær, en kan få mikrofoner, musikkutstyr. I det hele tatt er det en mengde produkter som kan selges på denne måten, og ikke minst med også etablering av Internett og e-post vet vi hvor lett det er å bestille slike varer. En slik grense vil sannsynligvis bety omfattende handelslekkasje på bekostning nettopp av norske produsenter og forretninger.

Dersom det var slik at vi bare var konsumenter, er dette et godt forslag. Som samfunnsborgere må vi også ha en videre forståelse og ta ansvar for mer enn eget forbruk. Det er mulig at dette er for mye forlangt av Fremskrittspartiet, men dersom de tar den forståelsen de har vist i dag i forbindelse med bekymringen for økt grensehandel med i sine vurderinger videre, kan vi håpe at det er en stund til neste gang vi ser et liknende forslag fra Fremskrittspartiet.

Sverre Myrli (A) [21:06:15]: Flere av dagens talere har gjort et poeng ut av at de drøye 8 milliardene som endres på i forhold til Bondevik-regjeringa sitt budsjett, bare utgjør 1 eller 2 pst. av det totale budsjettet. Det sier imidlertid svært lite om sannheten. Tar jeg ikke feil, utgjør bare den delen av folketrygdas utgiftsposter som går til alderspensjon, 88 milliarder kr. Jeg har ikke registrert at så mange vil flytte penger fra den posten, heldigvis. De drøye 8 milliardene som nå endres, er viktige 8 milliarder. Det varsler nemlig starten på en ny politisk kurs.

Norge går godt, Norge går svært godt, og mange har det bra. Men la oss minne hverandre om at langt fra alle tar del i denne velstandsutviklinga. Det er noen som sitter nederst ved bordet, og det er vanskelig å være fattig i et rikt land. Derfor er det en viktig fattigdomssatsing som nå skjer. Og jeg vil legge til: Det er en annen fattigdomssatsing. De fattige skal nemlig være en del av velferdsstaten,

de skal ikke stå på utsida og måtte søke på spesielle fattigdomsordninger.

Den private kjøpekraften har økt voldsomt. Det er i og for seg bra – det er ikke noe galt i det. Men det må være grunn til å stille spørsmål ved om det er riktig at pengeboka for enkelte, spesielt for dem som har nok fra før, blir større og større samtidig som skolen og eldreomsorgen enkelte steder har blitt nedbygd. Det er uforståelig for folk at kommuner har måttet kutte i tjenestetilbudet samtidig som vi leser i avisene om rekordhøyt privat forbruk. Derfor er jeg glad for at det nå blir et kursskifte i norsk politikk, at det blir mer penger til fellesskap og velferd, og kanskje litt mindre i de tjukkeste lommebøkene.

Jeg skal komme med en innrømmelse: Jeg har mange gode venner i Kristelig Folkeparti rundt på Romerike og i Akershus. Dette er solide, jordnære, arbeidsomme folk som står langt fra Høyre og Fremskrittspartiet politisk. Jeg er derfor glad for klare signaler fra Kristelig Folkeparti etter valget – kanskje signalene ikke har vært like klare i dag – om avstandtaken til Høyres og Fremskrittspartiets politikk. Den eneste måten å holde høyresida utenfor makta på i mange land med noenlunde lik partistruktur som den vi har, har vært at sosialdemokrater og kristeligdemokrater har samarbeidet. Jeg håper derfor at Kristelig Folkeparti etter hvert skjønner sitt eget beste og sine verdiers beste ved å finne sin plass på sentrum-venstresida. Velkommen skal de være i alle fall!

Gunnar Gundersen (H) [21:09:45]: Arbeiderpartiet og de rød-grønne har i hele valgkampen hamret løs på budskapet om at mer til de rike ikke er løsningen framover. Retorikken fortsetter helt inn i dagens stortingsdebatt – en rød-grønn allianse som vil ha mer velferd framfor skattelettelser, sa Arbeiderpartiets finanspolitiske talsmann, Schjøtt-Pedersen, i sitt innlegg. Det snakkes om økt velferd framfor privatisering, framfor skattelettelser og framfor konkurranse, som om det er noen motsetning mellom dette.

Representanten Schjøtt-Pedersen og Arbeiderpartiet må vite at dette er en retorikk som er bygd på syltynt og tvilsomt grunnlag. Først den for langt, kan det komme til å skade Norges framtidige velferd. Det er faktisk en sammenheng mellom skattenivå og folks vilje til å ta risiko for å starte nye virksomheter. Dermed er det en sammenheng mellom verdiskaping, innovasjon, nyskaping, selselsetting og skatt. Det er faktisk en sammenheng mellom skattenivå og folks incentiv til å delta aktivt i arbeidsmarkedet. Dermed er det en sammenheng mellom arbeidsstyrkens størrelse og skattenivå som igjen får virkning for utviklingen av vår velferd. Det er faktisk en sammenheng mellom skattenivå og Norges evne til å tiltrekke seg innvandring og nye kreative krefter som kan bidra til å utvikle velferdssamfunnet videre.

Den kanskje alvorligste koblingen mellom velferd og skatt som Arbeiderpartiets retorikk overser, er utviklingen av det private norske eierskap og skattenivå. Norge må være internasjonalt konkurransedyktig på betingelser for eierskap, ellers taper vi i den internasjonale konkurransen.

Det vedtas nå et budsjett der formuesskatten opprettholdes, og beskatning av kapital skjerpes betydelig. På sikt svekker dette egenkapitaldannelsen i norsk næringsliv, og det svekker det private eierskap. Norge har en utfordring i at staten, om den ønsker, kan overta egenkapitalansvaret for norske virksomheter. Men staten kan ikke sørge for at spekteret og bredden i beslutningsmakt opprettholdes. Det kan bare en god balanse mellom spredt norsk privat eierskap og et statlig eierskap sørge for. I så måte er dagens regjeringens retorikk svært skadelig.

Det er en sammenheng mellom skattenivå og verdiskaping. Dagens regjering erkjenner at norsk økonomi går så det suser, men den erkjenner ikke årsakene til at utviklingen er så positiv som den er.

Ny kurs er blitt feil kurs. Det er godt at flertallet står til ansvar – og det alene.

Eli Sollied Øveraas (Sp) [21:12:38]: Ei av Senterpartiet sine hovudsaker i valkampen var opptrapping av dei lokale velferdstilboda til innbyggjarane i landet. Vi snakka varmt for fellesskapsløysingar, for ei meir verdig eldreomsorg og for ein god gratis skule. Soria Moria-erklæringa med formuleringar om at kommunane skal sikrast ressursar og handlefridom for å løyse viktige velferdsoppgåver, skapte forventningar blant landets lokalpolitikarar, like eins dei klare formuleringane om at det skal vere samsvar mellom oppgåver og finansiering av kommunesektoren, noko lokalpolitikarar har spurt etter i fleire år.

Fleirtalet – Arbeidarpartiet, SV og Senterpartiet – innfrir i dag dei lovnadene som ligg i Soria Moria-erklæringa. Og eg vil streke under at Senterpartiet er svært godt fornøgd med at det no vert løyvt 5,7 milliardar frie kroner ekstra til kommunane.

Eg vil våge den påstanden at dei aller fleste innbyggjarane i landet vil frå 2006 merke at landet har fått ei ny regjering – ei fleirtalsregjering der hovudmålet er å sikre alle gode og trygge velferdstilbod.

Mange lokalpolitikarar har i år etter år måtta kutte i tenestetilbodet til innbyggjarane. I kommune etter kommune har vi registrert kutt i timetalet i skulen, kutt i eldreomsorga og nedlegging av skular som eit resultat av Bondevik II-regjeringa sin velferdspolitik. Og eg vil hevde at det er mange veljarar som under valet sa nei takk til den mangelen på velferdspolitik som Bondevik II-regjeringa førte. Fleirtalet sa i val nei til dei store skattelettene, og dei sa ja til auka satsing på dei store fellesskapsløysingane.

Senterpartiet var også oppteken av samferdsel i valkampen. Vi har høge ambisjonar når det gjeld samferdselspolitikken generelt. Ein aktiv samferdselspolitikk vil bidra til ei positiv utvikling i heile landet. Det vil bidra til ein god næringspolitikk og ein god miljøpolitikk, og det er avgjerande når det gjeld både busetnad og trivsel. Fleirtalet vil auke samferdselsbudsjettet i tråd med Stortinget sitt vedtak i samband med NTP.

Eg må vedgå at vi ikkje er komne i mål, men at vi i kveld løyver ein halv milliard ekstra til samferdsel, viser at det er vilje. Vi er ikkje i mål, men vi skal nå målet. Auken for 2006 viser at vi er på rett veg.

Lise Christoffersen (A) [21:16:00]: Høstens valgseier og det historiske Soria Moria har bidratt til å spenne forventningens bue høyt. Stoltenberg II-regjeringen viser med all mulig tydelighet at landet har fått en regjering som akter å leve opp til de forventningene, i trygg forvisning om at flertallet i Stortinget følger opp – ja, vi tar det ansvaret.

Bondevik II-budsjettet er endret med 8,1 milliarder kr på 24 dager. Det skulle gi noe sånt som 337 mill. kr om dagen. Det er mye penger på kort tid. Vi kan neppe regne med at Regjeringen kan fortsette å flytte penger i samme tempo perioden ut. Men nesten viktigere enn beløpet så langt er tydeligheten i det politiske budskapet: Skattelettefesten for de få er over, pengene skal dit hvor de behøves mest.

Ser vi bort fra de obligatoriske øvelsene fra opposisjonen, eller «finn fem feil-leken» som det også heter, har debatten stort sett dreid seg om budsjettets vinnere.

Men det er én solid vinner til i dette budsjettet, utenom kommunene og barnehagene, som ikke så veldig mange har snakket om – merkelig nok, for det er en særdeles viktig del av den nye politiske kursen. Når kommuner og barnehager har fått sitt, går nesten hele restbeløpet på litt i overkant av 1,2 milliarder kr, til Arbeids- og sosialdepartementets budsjett. Vi finner pengene på dagpengekapitlet, under lønn ved konkurs, på barnetilleggene i yrkesrettet attføring og medisinsk rehabilitering, under ventelønn og, ikke minst, i en tydelig styrking av arbeidsmarkedstiltakene, som særlig skal komme langtidsledige, innvandre og ungdom til gode.

Regjering og storting retter opp mange usosiale kutt og høyner ambisjonsnivået mot ledighet og fattigdom gjennom en markert mer aktiv arbeidsmarkedspolitik enn Bondevik II. Det er interessant å registrere at de tidligere regjeringspartiene i finansinnstillingen delvis har valgt å henge med på ferden, mens Fremskrittspartiet, ikke uventet, ensidig fortsetter med skattelette som sitt politiske mantra, samtidig som oljepenger skal brukes i hurtigtempo. Vi får altså til fulle demonstrert, dersom noen skulle ha vært i tvil, den grunnleggende ideologiske forskjellen mellom høyre- og venstresiden. Sporene av det såkalte nye arbeiderpartiet er vanskelig å få øye på.

I det perspektivet må vi også se uttalelsen til opposisjonsleder Siv Jensen, som ikke skjønte hva Regjeringen hadde drevet med de siste ukene. Forklaringen ligger opp i dagen: Regjeringen har jobbet på andre politikkområder enn dem Fremskrittspartiet er opptatt av. Men de som er opptatt av arbeidstakerrettigheter og offensiv mot ledighet og fattigdom, kan ta det med ro. Budsjettet kommer til å bli vedtatt, med tre soleklare vinnere: kommunene, der velferden produseres, barnehagene og alle de som pr. i dag står utenfor arbeidsmarkedet og gjerne vil inn.

Vigdis Giltun (FrP) [21:19:11]: Det har vært mye snakk om barnehagedekning, men det har vært lite snakk om de små barna i denne debatten så langt.

Hvem er barnehagene til for – er det foreldrene, eller er det barna? I de aller fleste tilfellene er det foreldrene. De fleste av oss mener nok at barna har det fint og lærer

mye av å være i barnehage, men ikke alle er like sikre på at barnehage er det beste alternativet for barn under to år.

«Jeg kan ikke få skamrost barnehagene nok. (...)

Om hele familien min var hjemme på fulltid, kunne vi ikke gitt det tilbudet barnehagene gir.»

Det har kunnskapsminister Øystein Djupedal uttalt, ifølge Dagsavisen. Nei vel, men kanskje familien kunne gitt noe helt annet? Kanskje de kunne ha gitt barna mer ro og trygghet? Og kanskje de kunne få mer tid til å være sammen, være sammen når gleder og sorger dukket opp?

Videre uttalte han:

«Altså, jeg mener rett og slett at det er et forfeila syn på barneoppdragelse å tro at foreldrene er de beste til å oppdra barn.»

Med denne uttalelsen viser kunnskapsministeren at han på vegne av de små barna har konstatert hva som er best for dem, samtidig som han til de grader undervurderer foreldrenes rolle i barnas liv. Spør man små barn hva de savner, er det mer tid med foreldrene sine og ikke flere pedagoger i barnehagene.

Det er vondt for mange foreldre å levere fra seg ettåringer, som ikke kan snakke og knapt nok gå. Den kjærligheten og den oppdragelsen som barna får av sine foreldre, kan aldri erstattes av noen som er ansatt i en barnehage. Foreldre skal ikke være i tvil om hvem som er hovedpersonene i barnas liv.

Hvorfor har Regjeringen som målsetting å gjøre det vanskeligere for foreldre som av ulike årsaker ikke ønsker å benytte barnehagene de første par årene? Hvorfor undervurderes betydningen av foreldrenes rolle?

Regjeringen snakker stadig om valgfriheten og at den ikke er reell før full barnehagedekning er nådd. En reell valgfrihet får foreldrene først den dagen man likestiller foreldrenes rett til å være hjemme eller velge omsorgsperson med en barnehageplass ved å gi det samme stønadsbeløpet. Hvis Regjeringen hadde valgt å øke eller å opprettholde kontantstøtten i stedet for å redusere den, ville flere hatt muligheten til et reelt valg, og barnehagekøene ville krympet, noe som hadde gledet småbarnsforeldrene, uansett hvilken omsorgsform de måtte velge.

Inger Løite (A) [21:21:58]: Arbeid til alle og et inkluderende arbeidsliv er et av hovedmålene for Arbeiderpartiet. Mitt hjemfylke, Aust-Agder, ligger høyt på arbeidsledighetsstatistikken og har altfor mange som ufri-villig er trygdemottakere istedenfor å være i arbeid. I tillegg ligger mange av kommunene i Aust-Agder over landsgjennomsnittet når det gjelder sosialhjelpsutbetalinger. Dette er en av de største velferdspolitiske og økonomiske utfordringer vi har. Dette handler om livskvalitet og selvrespekt, samtidig som menneskene er landets viktigste ressurs i vår verdiskaping.

For å nå målet om å få flest mulig i arbeid må vi ta i bruk et bredt spekter av virkemidler og samarbeid på tvers. NAV-reformen er derfor et viktig og riktig grep i starten på dette arbeidet. Forutsetningen for at denne reformen skal lykkes, er at en har god forankring lokalt. Det er svært viktig at kommunene inkluderes fullt ut med sin kompetanse allerede i planleggings- og etableringsfasen.

Det må bli en tjeneste som folk opplever som bedre enn den som har vært, og noe av det viktigste må være å se potensialet og behovet til hvert enkelt menneske.

Men samtidig som vi skal få flere i arbeid, må vi også tilrettelegge arbeidslivet på en slik måte at det er plass til alle, også dem som av en eller annen grunn ikke kan yte 100 pst. Lover, regelverk og avtaler mellom partene i arbeidslivet har stor betydning for arbeidstakernes livsvilkår og mulighet til å arbeide.

Jeg er derfor glad for at den nye regjeringen har reversert de innskjerpingene som ble gjort i arbeidsmiljøloven, og ikke minst når det gjelder bruk av midlertidige ansettelser. Å ha fast arbeid betyr trygghet og er en forutsetning for at unge kan etablere seg. Jeg tror ikke – og jeg forstår ikke – at behovet for arbeidskraft skulle bli større dersom arbeidstakerne er lettere å bli kvitt, slik den forrige regjeringen visstnok mente.

Jeg er også glad for den nye regjeringens mer aktive næringspolitikk. Dette har allerede gitt konkrete resultater for ansatte i ferjerederiene og ved en del bryggerier, bl.a. i Arendal, der 160 bryggeriansatte ville ha mistet jobben dersom det ikke hadde blitt regjeringsskifte.

Høy sysselsetting og et sunt arbeidsliv er god velferds-politikk, både for Norge og for de menneskene som bor her. Opplevelsen av å være med på å bidra og skape er viktig for enkeltmenneskets egenverdi og selvbylde. Derfor vil arbeid til alle fortsatt være jobb nr. 1 for Arbeiderpartiet.

Steinar Gullvåg (A) [21:25:26]: Få dager etter at Soria Moria-erklæringen ble lagt fram og det ble kjent at Regjeringen ville videreføre nettolønnsordningen for sjøfolk, la rederiet Color Line fram sine framtidsplaner: Color Line blir i Norge. Rederiet investerer 7 milliarder kr i et helt nytt ferjekonsept som ventelig vil komme til å revolusjonere ferjetrafikken mellom Norge og utlandet. Jeg noterer nå også at rederiet Fjord Line har bestemt seg for å bli i Norge, som en direkte følge av vår politikk.

Dette er svar på tiltale. Nettolønnsordningen er altså en betingelse for rederienes satsing i Norge. Det dreier seg enkelt sagt om å gi en av våre mest konkurranseutsatte og utviklingsdyktige næringer like vilkår som andre land. Så å si alle ledende skipsfartsnasjoner i Vest-Europa har tilsvarende ordninger for sine sjøfolk. Uten stabile og konkurranse-dyktige rammevilkår – og her er altså nettolønnen et hovedelement – ville både Fjord Line og Color Line flagget ut, med den følge at viktige norske arbeidsplasser både på sjø og land hadde forsvunnet. 1 500 av disse arbeidsplassene befinner seg i mitt hjemfylke Vestfold.

Uten et regjeringsskifte, uten en ny retning i sjøfartspolitikken, hadde de ansatte i våre maritime næringer gått en trist jul i møte.

Litt avhengig av hvordan man regner har våre maritime næringer rundt 75 000 ansatte. Dette er leverandør-industri og tjenesteytende virksomhet med en samlet verdiskaping på 60 milliarder kr. Vår kunnskap og kompetanse på dette området er – og må fortsatt være – en av våre komparative fordeler. Og jeg har vanskelig for å forestille meg maritime næringer uten norske rederier og uten nors-

ke sjøfolk! Jeg er derfor glad for at nettolønnsordningen utvides til også å gjelde konkurranseutsatte skip i NOR-registeret fra 1. juli neste år. Jeg er også tilfreds med at finanskomiteens flertall foreløpig har ryddet av veien det som kunne ha blitt en arbeidsulykke ved denne anledningen, ved å be Regjeringen vurdere skattleggingen av hyretillegget for sjøfolk på nytt, og da i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett til våren.

I statsbudsjettet for neste år økes også bevilgningene til maritim forskning og utvikling. Det er i seg selv et uttrykk for framtidstro. Og da viser jeg nesten i en bisetning til Aftenpostens oppslag forleden, der det går fram at norske redere nå bygger skip for 75 milliarder kr, og det meste parten i Norge.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [21:28:49]: Først en kommentar til representanten Lund Bergo, som har frekkehets nådegave angående vårt Dokument nr. 8-forslag om tollgrensen på netthandel. Jeg viser til hva de rødgrønne sa før valget:

Avgiftspolitisk talsmann i Arbeiderpartiet Svein Roald Hansen sa til Dagbladet at den nåværende 200-kronersgrensen er altfor lav, og at partiet ville foreslå en økning av tollgrensen til 1 000 kr hvis de kom i posisjon.

Senterpartiets medlem i finanskomiteen, Morten Lund, sa til Dagbladet at dagens grense er meningsløs, bl.a. på grunn av det økte papirarbeidet ved en så lav grense. Han la til at han syntes at Fremskrittspartiets foreslåtte grense på 1 000 kr kunne virke rimelig.

Finanspolitisk rådgiver i SV, Bernt Sverre Mehammer, sa at de var positive til å øke beløpsgrensen, men ville ikke tallfeste hvor positive de var.

Så mye for valgløftene. Men nå er valget over, og stemmene innkassert.

Flere representanter fra regjeringspartiene har i dag fra denne talerstolen klaget over at veksten i offentlig sektor har vært lavere enn veksten i privat sektor. Konklusjonen disse da har trukket, er at nå er det det offentliges tur til å vokse, slik at man kan ta igjen det tapte. Ikke minst SVs finanspolitiske talsperson, Heikki Holmås, fokuserte på dette i sitt innlegg. Ikke vet jeg hvilke skoler som lærer sine elever slike selvmotsigende økonomiske teorier, men egnet til drøftelse rundt statsbudsjettet er de i alle fall ikke.

Hele poenget med den sterke veksten i privat sektor er at behovet for vekst i det offentlige reduseres. Jo flere mennesker som engasjeres i verdiskapende arbeid i privat sektor, desto flere mennesker vil være netto bidragsyttere til de offentlige budsjetter. Jo flere bransjer, bedrifter og enkeltmennesker som gjør seg uavhengig av offentlige støtteordninger, subsidier og overføringer, jo mer offentlig velferd blir det mulig for oss å fordele på dem som virkelig trenger det.

Med andre ord: En privat økonomi i vekst fjerner behovet for og omfanget av enkelte offentlige velferdsytelser og gjør at veksten i offentlig sektor kan reduseres. Å påstå at vekstratene i offentlig og privat sektor skal være parallelle størrelser, vitner om en total mangel på kjennskap til de makroøkonomiske sammenhenger.

Hver tolvte krone i forslaget til statsbudsjett er en oljekrone, uttalte finansministeren da hun fremla Regjeringens tilleggsproposisjon 10. november. De av oss som har noe større problemer enn finansministeren med å se forskjellen på en krone generert i petroleumssektoren og en krone generert la oss si i møbelindustrien, undrer på hvilken relevans en slik opplysning har. Ved henvendelse til Finansdepartementet får vi opplyst at det beregnes på denne måten fordi olje og gass er ikke-fornybare ressurser. Ja vel, men hva da med all næringsvirksomheten som har kommet som en konsekvens av olje- og gassforekomstene? Bør ikke også slik virksomhet inkluderes i dette regnestykket?

Når oljen og gassen er borte, forsvinner jo behovet for svært mye av leverandøriindustrien, og ikke minst behovet for relaterte tjenester innenfor bank og forsikring. Restaurantreringen vil videre få seg en nedtur, antall overnattinger på hoteller vil gå ned. Hvem skal betale regningen når Stavanger-folk skal klippe håret på hverandre? Ja, nesten enhver aktivitet vil oppleve nedgang som en konsekvens av en avsluttet petroleumsvirksomhet.

Men slike økonomiske sammenhenger appellerer åpenbart ikke til byråkratene i Finansdepartementet. Den dagen petroleumsvirksomheten tar slutt og konkurranseutsatt næringsvirksomhet har flagget ut (presidenten klubber), er det i hvert fall godt å vite at Finansdepartementet innehar en utømmelig verktøykasse for økonomiske analyser. (Presidenten klubber igjen.)

Presidenten: Presidenten vil be representantene om å holde seg til taletiden.

Signe Øye (A) [21:32:14]: Regjeringens budsjett gir en ny kurs for samfunnsutviklingen her i landet. Dette budsjettet prioriterer mer til de viktigste oppgavene: barnehage og skole, arbeid og kultur, helse og eldreomsorg. Det var det vi lovt før valget. Det er det som ligger i Soria Moria-avtalen. Vi stanser de delene av arbeidsmiljøloven som åpner for mer midlertidig ansettelse og mer overtid, og de arbeidsledige får tilbake feriepengene som Bondevik-regjeringen og Fremskrittspartiet tok fra dem.

Den største endringen på budsjettet er bevilgningen til kommunene. Nesten 4 milliarder kr mer enn Bondevik II foreslo. Det er en god start på den opptrappingen av inntektene til kommunene som er varslet. Kommunepolitikere jubler – fra alle partier. Nå kan de endelig begynne å bedre tilbudene til innbyggerne i stedet for å lete etter nye kutt. Det gir også tilfredse innbyggere, og det viser at vi leverer.

Så til Forsvaret. Regjeringen opprettholder forsvarsbudsjettet på samme nivå som Bondevik II. Det innebærer en fortsatt sterk satsing på Forsvaret. Stoltenberg II har imidlertid foretatt en markant omprioritering innenfor budsjettet for å styrke nordområdene, samt å styrke innsatsen i FN-operasjoner i Afrika og Afghanistan.

Regjeringen ser på nordområdene som Norges viktigste strategiske satsingsområde i årene som kommer. Det betyr at vi styrker Forsvarets tilstedeværelse og evne til suverenitetshevdelse i nord. Mer penger til Kystvakten og

mer penger til Orionflyene. Forsvarets tilstedeværelse i Nord-Norge skal holdes på et høyt nivå. Beredskap langs kysten skal prioriteres høyere enn i dag, og Forsvarets rolle i miljøovervåking, ressurskontroll, beredskap og maritimt redningsarbeid skal styrkes. Det har vi sett de siste ukene er høyst nødvendig – der Kystvakten har brakt inn flere skip som driver med ulovlig fangst i Svalbardsonen. Slikt må vi forhindre.

Det er også nødvendig å gjennomføre tiltak for å bedre økonomistyringen i Forsvaret. Stortingets økonomiske rammer må og skal holdes. Bruken av eksterne konsulenter må gjennomgås og holdes på et restriktivt nivå. Det er prisverdig at forsvarsministeren allerede har nedsatt en ekstern granskingskomite som skal se på konsulentbruken i Forsvaret.

Dette er en god dag for de mange, for folk flest, som vil få det bedre i 2006 etter at vi har fått en ny regjering og en ny kurs for landet.

Ingrid Heggø (A) [21:35:29]: Med fare for å bli skulda for å bruke manuset til ein av dei andre raud-grøne vil eg likevel seia at dette finansbudsjettet viser ein ny politisk kurs. Det er ein kurs med rettferd og fellesskap i fokus, og det er ein kurs der vi ser heilskapen i politikken – det at alt heng saman med alt.

Når vi satsar 5,7 milliardar kr meir på kommuneøkonomien, er dette meir pengar til både barnehage, skule og dei eldre. Som representanten Hagebakken så flott sa det i stad: Denne hausten får kommunane ein ny vår.

I heimkommunen min, Høyanger, gjorde ekstraløyvingane at vi kan opna Kyrkjebø sjukeheim med 24 nye plassar – 24 nye plassar! Då vert det så mykje lettare å få ein sjukeheimplass, det er tryggare for familien og i tillegg gir det fleire arbeidsplassar.

Ja, det handlar om tryggleik i kvardagen, at vi er trygge for at ungene våre får godt nok pass i barnehagen, at det er lærarar nok i skulen, og at ho bestemor får ein trygg og god alderdom, og at vi bur i eit trygt og godt samfunn.

Når fleirtalsregjeringa aukar løyvinga til politiet med 87 mill. kr, betyr det at vi framleis kan ha eit sterkt og nært politi i lokalsamfunna våre over heile landet. At politiet har tilstrekkelege ressursar, er også ein føresetnad for å kunna prioritera det viktige kriminalitetsførebyggjande arbeidet.

Styrking av kommuneøkonomien betyr meir pengar til førebygging, fleire lærarar i klasserommet, fleire barnehageplassar og eit fritidstilbod til alle.

Det er nettopp barnehagetilsette, lærarane og den lokale lensmannen som kjenner nærmiljøet og lokalsamfunnet best, og som tidleg kan sjå kven som kan ramla utpå, og dermed gjera noko med livssituasjonen deira.

Vi veit at å styrkja velferda og føra ein heilskapleg politikk for meir fellesskap er med på å fjerna mange startblokker for ei kriminell laupebane.

Den nye kursendinga i norsk politikk har viktige konsekvensar for lokalsamfunn over heile landet. Dette handlar om at vi satsar meir på menneska.

Ib Thomsen (FrP) [21:38:16]: Mer til kommunene. Tanken er god, og den tanken deler Fremskrittspartiet

med Regjeringen. Men det er viktig at det går til eldre og skole. Det er viktig at det går til dem som trenger det i kommunene. Regjeringen sier at 30 pst. av de frie midlene skal brukes til skole, og at 40 pst. av de frie midlene skal gå til eldreomsorg, men når vi leser avisen, ser vi at de frie midlene som Regjeringen overfører til kommunene, ikke kommer til å nå dem som skal nås – eldre og skole – og når 60 pst. av kommunene sier at de skal nedbetale gjeld, så er det noe som ikke stemmer.

De kommunene som er på Robek-listen, må etter mitt syn nå nedbetale gjeld før de kan disponere de frie inntektene fritt. Vi ser også at kommunene nå pusser støv av gamle kulturhusplaner, gamle rådhusplaner, og jeg leser at man på Kongsberg også velger å øke ordførerlønningen med 17 pst. Er det disse prioriteringene Regjeringen mener er riktige, og er det dette man ønsker at kommunene skal bruke sårt tiltrengte midler til? Kaller man det styrking av lokaldemokratiet?

Med Fremskrittspartiets budsjett kan man virkelig garantere at pengene går til eldre og skole og ikke til kulturhus, rådhus og høye godtgjøringer til ordførere, eller til å nedbetale gjeld.

5,8 milliarder kr i frie midler – hva ligger det i det? Det betyr at kommunene kan disponere midlene fritt, men nå har jeg forstått – og jeg tror at Kommune-Norge også kommer til å oppdage det – at inni disse såkalte frie midlene ligger det faktisk bindinger. Og kjenner jeg Regjeringen rett, har den vært kreativ nok til å bake inn mer i disse såkalte frie midlene. Her ligger også kirke, og her ligger overføringer til politiske partier. Hva ligger mer i disse såkalte frie midler?

Fremskrittspartiet garanterer skole og eldre med sitt budsjett.

Erling Sande (Sp) [21:40:45]: Den raud-grøne regjeringa har store ambisjonar for kulturen og for frivillig sektor. Dette blir slått fast i Soria Moria-erklæringa, og vi i Senterpartiet er særdeles fornøgd med at Regjeringa no følgjer dette opp med auka løyvingar på kulturbudsjettet. Derfor kan vi allereie neste år starte den opptrappinga av kultur- og frivilligheitspolitikken som vi lova veljarane våre i valkampen.

Gjennom frivillig arbeid blir folk aktiviserte til meningsfylt og samfunnsnyttig verksemd. Frivillige organisasjonar yter dessutan viktige økonomiske bidrag til samfunnet gjennom tenesteproduksjon og omfattande ulønna innsats.

Særleg gledeleg er det at Regjeringa satsar spesielt på å sikre barn og unge eit godt fritidstilbod. I Regjeringa sitt framlegg til endringar i statsbudsjettet har vi fått på plass auka løyvingar til aktivitetar for barn og unge gjennom Frifond-ordninga på 15 mill. kr. Den førre Regjeringa har år for år kutta desse løyvingane, og til slutt foreslo dei å fjerne løyvingane heilt frå statsbudsjettet. No er den trenden snudd.

Frifond skal ikkje i framtida utelukkande vere avhengig av speleoverskotet i Norsk Tipping, men prioriterast som ei viktig ordning for å styrkje den frivillige barne- og ungdomsaktiviteten. I tillegg ligg tilskot til innkjøp av in-

strument for korpsa og auka støtte til Ungdomens kultur-mønstring.

Senterpartiet vil at det skal spire i kultur- og organisasjonslivet over heile dette landet. Vi veit òg at når kommunane får meir pengar, blir det lettare å prioritere kultur lokalt. Med ei satsing på kultur får menneska meir å leve for, ikkje berre å leve av. Kultur og frivilligheit er fine ord, men vi skal hugse at bak desse orda ligg den opplevinga gamle Alma snart får når barnekoret oppsøker ho på gamleheimen og syng julesongar for ho. Der ligg dei opplevingane som miniputten har fyrste gong han fer over fjorden for å spele fotballkamp, og den opplevinga 15-åringane har på ungdomsklubben når dei sit og «jamm» og finn ut at dei etter kvart skal starte eit band. Kultur er ein god film, det er musikk som vi får gåsehud av, det er dramatiske teaterstykke, og det er sjølv sagt mykje, mykje meir.

I motsetnad til den avgåtte regjeringa har den nye regjeringa lova eit løft for kulturen og det frivillige arbeidet. No er vi i gang. Dette skal bli moro.

Karin Andersen (SV) [21:43:31]: Først en liten visitt til Fremskrittspartiet, som tydeligvis ikke helt kan bestemme seg for om de vil ha mer penger til kommunene eller ikke mer penger til kommunene. Det er helt ulike meldinger fra dem. Kanskje det mest oppsiktsvekkende er at de ikke forstår at økte ressurser til kommunene skulle treffe Fremskrittspartiet midt i hjertet, for jeg har oppfattet at de er opptatt av eldreomsorg. Det er jo nettopp fordi kommunene ikke har nok penger, at det nå er køer for å få hjemmehjelp, at det er kutt i hjemmehjelpstjenesten, og at det er køer for å få plass på sykehjemmet. Derfor er det meningsløst å snakke om valgfrihet for eldre før vi har fått på plass nok økonomi til at dette lar seg realisere. Dette har SV slåss for i alle år, og derfor er vi stolte og glade og lettet for at vi har fått dette på plass nå, og at vi også har sagt at vi skal trappe dette opp over flere år. Dette er et verdispørsmål. Det er et verdispørsmål om vi vil bruke pengene på disse tingene eller om man vil bruke dem til økt privat velstand for dem som har nok fra før. Og i det valget er vi rykende uenige med Fremskrittspartiet.

Kanskje er de største etiske, velferdspolitiske og økonomiske utfordringene vi har i samfunnet i dag, at noen er fattige og står utenfor arbeidslivet, og at arbeidslivet er så tøft at det er færre og færre som greier å stå til pensjonsalderen. Veldig mange av dem er kvinner, og veldig mange av dem velger å gå ned i stilling og tar det på sin egen økonomiske kappe. Dette er vi faktisk nødt til å gjøre noe med. Vi er nødt til å gjøre noe med arbeidslivet, slik at man faktisk kan stå der til pensjonsalderen og ha et arbeidsforhold som gjør det mulig. Derfor gjør vi nå disse endringene i arbeidsmiljøloven. Vi er nødt til å gå videre med det. Vi er også nødt til å se på omstilling i offentlig sektor på en slik måte at det ikke skaper unødvendig utstøting, for det har det gjort til nå. Det er vi nødt til å snu. Vi er nødt til å få en annen ideologi inn i dette. «New Public Management»-ideologien holder altså ikke hvis vi vil at folk skal stå i arbeid til pensjonsalderen.

Vi er nødt til å få på plass en mye mer aktiv politikk, slik at folk faktisk kan komme tilbake til arbeidslivet når de f.eks. har fått en funksjonshemming. Det mangler det mye på i dag, og denne regjeringen har en høy ambisjon om å få det til. Da er vi nødt til å gå gjennom hele systemet, slik at vi får på plass et virkemiddelapparat som henger sammen, fra helsevesenet til det som skal skje i Aetat, og det som skal skje i kommunesektoren.

Til slutt: Den etiske utfordringen er at det er noen som er så fattige at de ikke har hodet over vannet, og ikke greier å se lys i tunnelen. Dem er vi altså nødt til å løfte, slik at de også kan få ta del i velferden. For det er noen som aldri kommer til å kunne peke på statsbudsjettet og si: Jeg går i pluss. Da er det bare politisk etikk, moral og verdisyn som kan avgjøre om vi greier å løfte dem sammen med oss andre, når alle får det mye bedre.

Ola T. Lånke (KrF) [21:46:47]: Den forrige regjeringen hadde høye ambisjoner om økt kompetanse og verdiskaping. Viktige virkemidler for å få dette til var forbedring av kvaliteten i utdanningen i alle ledd og ikke minst å satse på forskning. Dette kjennetegner det framlagte budsjettet fra Bondevik-regjeringen. På denne bakgrunn er det grunn til å understreke hvor uheldig det er at den nye regjeringen ikke synes å ha de samme høye ambisjonene. Dette kommer til uttrykk på flere måter gjennom en dramatisk lavere avsetning til Forskningsfondet, reversering av forslaget om et obligatorisk annet fremmedspråk i ungdomsskolen og ikke minst smertelige kutt i overføringene til en rekke frittstående skoleslag.

De som kanskje vil merke dette aller mest, er de private høyskolene, der Regjeringen har foretatt vilkårlige kutt i basistilskuddet. På direkte spørsmål svarer statsråden at det ligger politiske vurderinger til grunn. Disse kuttene er også skjevt fordelt og virker tilfeldige. Mediehøgskolen Gimlekollen får størst kutt med 12 pst., Lovisenberg diakonale høgskole får 5 pst. og BI 1 pst. Noen saklig begrunnelse for at nedskjæringene i basistilskuddet har ulik størrelse, er heller ikke gitt.

Det som også er en kjensgjerning, og som understreker hvor uforståelig denne politikken er, er at de private høyskolene dekker en stor del av det nasjonale utdanningsbehovet innen vitale fagfelt som helse- og sosialfag, lærer- og førskolelærerutdanning. Et av de utdanningsområdene som i tiden som kommer, vil ha en betydelig underdekning, er førskolelærerutdanningen. Hovedårsaken til dette er at svært mange førskolelærere går over i skolen, og ikke minst den store barnehagesatsingen. Tall fra ECON Analyse viser at det i forbindelse med barnehagesatsingen trengs 3 000 flere førskolelærere, men vi savner en sammenheng mellom satsing og budsjett. På denne bakgrunn er det både ulogisk og ufattelig at en av de eldste og viktigste utdanningsinstitusjonene for førskolelærere i Norge, nemlig Dronning Mauds Minne i Trondheim, blir gjenstand for et kutt i basistilskuddet på over 1 mill. kr. Det er ikke til å legge skjul på at dette kuttet vil få store konsekvenser for det tilbudet skolen gir. Hvilket signal gir dette? Si meg: Har man virkelig ikke bruk for førskolelærere som ikke er utdannet ved en offentlig eid institusjon?

Jeg tar i rettferdighetens navn med at den nye regjeringen har foreslått å øke kapasiteten ved førskolelærerutdanningen i landet med 80 studieplasser for å bedre rekrutteringen. Men hva monner det i disse tider? Alle skoler har behov for å tenke langsiktig i sin satsing. Det gjelder også private høyskoler. Nå skapes det usikkerhet. Det er grunn til å spørre om hvilken plass de private høyskolene skal ha i Regjeringens politikk. Regner Regjeringen i det hele tatt med de private høyskolene i den totale universitets- og høyskolepolitikken? Jeg håper at Regjeringen vil ta dette på alvor og sørge for en annen tilnærming – og ha høyere ambisjoner i kommende budsjetter.

Dag Ole Teigen (A) [21:50:15]: Eg synest det er interessant å leggje merke til kor stor effekten er av å auke skattane for dei som har dei høgaste inntektene.

Den førre, Høgre-dominerte regjeringa senka skattane med mange milliardar kroner. Dei med inntekt på 1 mill. kr fekk 20 000 kr i skattelette. Likevel merka vanlege folk lite eller ingenting til desse skattelettane. Dei som berre hadde 100 000 kr i inntekt, fekk faktisk ein auke i skattane på 1 500 kr.

Fleirtalsregjeringa legg opp til eit skattesystem der dei som er lågt lønna, og dei som har gjennomsnittlege inntekter, i all hovudsak skal betale same skatt eller mindre skatt neste år i forhold til 2005.

Det er berre dei 10 pst. rikaste som får skatteauke, men likevel blir skattane kraftig auka samla sett, fordi effekten av å auke skatten for dei rikaste er så stor som han er. Sagt på ein annan måte: Den førre regjeringa senka skattane for dei rikaste og bidrog dermed til mindre rettferdig fordeling, samtidig som dei fekk mindre pengar å bruke på velferd. Fleirtalsregjeringa aukar skattane for dei 10 pst. rikaste og bidreg dermed til meir rettferdig fordeling, samtidig som vi får meir pengar til å bruke på velferd. Dermed gir ikkje budsjettframlegget berre ein gevinst i forhold til at vi får ein meir rettferdig fordelingspolitikk, budsjettframlegget gir oss ein dobbelt gevinst: Effekten av å auke skattane for den rikaste tidelen i samfunnet er så stor at vi samtidig får fleire milliardar kroner meir å bruke på velferd. Dermed kan vi auke løyvingane til kommunane med 3,8 milliardar kr i forhold til det Bondevik II-regjeringa foreslo, slik at vi legg til rette for ein betre skule og ein tryggare alderdom enn det vi elles hadde lagt til rette for.

Vi kan auke løyvingane til helseforetaka med 500 mill. kr, slik at det kjem meir pengar til pasientbehandling ved sjukehusa. Neste år kan 20 000 fleire menneske få pasientbehandling i Noreg enn det den førre regjeringa la opp til.

Vi kan leggje inn 400 mill. kr meir enn den førre regjeringa til målretta tiltak mot fattigdom. 90 av desse millionane går til å styrkje rusomsorga. Og vi kan bruke 50 mill. kr til å redusere eigenandelstak 2 med 1 000 kr for betre å kunne skjerme dei som har stort behov for helsetenester. Kursendinga er tydeleg. Ved å auke skatten på kapital samtidig som vi senkar skatten på inntekt, sørgjer vi for at skatteauken så å seie berre rammar dei høgast lønte. Samtidig aukar vi inntektssida på statsbudsjettet.

Dermed legg budsjettet grunnlag for tre ting på ein gong – nesten som eit kinderegg: meir velferd, ein meir rettferdig fordelingspolitikk og ein ny og tydeleg situasjon med klare prioriteringar i norsk politikk.

Olemic Thommessen (H) [21:53:24]: Jeg vil gjerne få lov til å knytte noen kommentarer til noen av de forslagene som Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre har på kulturområdet.

Nå er det jo slik at Regjeringen har hatt veldig mange penger å rutte med på kultur, og sånn sett skulle man kanskje ha regnet med at det skulle vært ordnet opp i det meste. Og svært mye er det kommet prisverdige og gode påplussinger på, men det er noen huller også i denne sammenheng.

For det første har vi merket oss at det området som kalles for ABM, altså arkiv, bibliotek og museum, ikke har fått særlig store påplussinger i forhold til de forventninger – og jeg vil si berettigede forventninger – dette feltet har. Siden behandlingen av ABM-meldingen for ca. fem år siden har det vært store forventninger, og det har vært tøft å leve opp til. Jeg merker meg at man ikke har greid å føre det videre, til tross for at de partiene som nå regjerer, også er forpliktet på dette feltet.

Det andre området gjelder en liten sak i og for seg: Norsk Amatørteaterråd. Det har vært mye fokus på denne organisasjonen, for at den skulle legge om sine tildelingskriterier internt. Det har vi alle signalisert at de burde gjøre, og at de skulle belønnes for det. Nå har de gjort jobben, og de fikk ingen belønning. Det bør vi også komme tilbake til.

Men det viktigste som jeg vil peke på, er et forslag som vi har om å opprette en post som dreier seg om kompetansebygging innenfor folkekulturområdet. Det omfatter i første omgang husflid, folkemusikk, folkedans. Dette er det eneste felt – iallfall når det gjelder husflid og håndverk og de små håndverksfagene – der kompetansen bæres gjennom tradisjon. Den bæres fra utøver til utøver. Vi har ikke lenger husflidsskolene, vi har ikke lenger noen formell kompetanse på disse områdene. Og det vi har sett, er at voksenopplæringsmidlene år for år er blitt kuttet ned. Mange hadde nok kanskje håpet at det med de nye regjeringspartiene skulle bli en solid påplussing på voksenopplæringsmidler. Det ble det ikke. I det stykket er vi altså akkurat like gode, eller akkurat like dårlige, alle mann. Det er en ganske alvorlig situasjon, som vi bør få gjort noe med. Og jeg mener at man alvorlig bør overveie å se på hele ordningen, løfte de tingene som er kulturellt, over i Kulturdepartementets sfære, og kanskje også spise dem som da blir liggende tilbake innenfor undervisning. Dette er det selvfølgelig Regjeringens privilegium å bestemme, men jeg tror det er viktig å se på det, fordi de tingene som er kulturellt, selvfølgelig taper i enhver diskusjon der det er de kompetanserettede – altså undervisningsmessige – hensyn som råder.

C a r l I . H a g e n hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Jan Tore Sanner har bedt om ordet utenom tur for å fremme et forslag.

Jan Tore Sanner (H) [21:56:39]: På vegne av Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre tar jeg opp forslag nr. 42, som foreligger i endret form.

Presidenten: Jan Tore Sanner har tatt opp det forslaget han refererte til.

Heikki Holmås (SV) [21:57:05]: Jeg har merket meg debatten her i dag. Jeg tenkte jeg skulle si at jeg synes at Fremskrittspartiet fortjener å bli tatt på alvor som landets nest største parti. Men da må de tåle å bli tatt på alvor også. Det er noe jeg alltid lurer på når det gjelder Fremskrittspartiet, og det er hvordan de klarer å slippe unna med påstanden om at de er et parti for folk flest, når de ikke bare har vært med på alle kjempeskattelettene til Bondevik-regjeringen, som utvilsomt har gitt mest til dem som har hatt mest fra før, men i tillegg i sitt eget budsjettforslag klinker til med 5 mill. kr i formuesskattelette til hver av de 100 rikeste. Hvorfor kan de ikke bare si det som det er: De ønsker at forskjellen mellom rike og fattige her i landet skal øke. Og budsjettet de har lagt fram, viser akkurat det.

Og så utviklingshjelpen: Hver gang Per Sandberg har vært på talerstolen, har han snakket om hvor viktig det er å hjelpe flyktningene der de er, istedenfor å ta dem imot i Norge. Hvordan klarer han og Fremskrittspartiet å slippe unna med det, når det i de landene og konfliktområdene der flyktningene kommer fra, kuttet over 9,2 milliarder kr i utviklingshjelp? Hvorfor kan ikke Fremskrittspartiet bare innrømme det: De er ikke opptatt av å vise internasjonal solidaritet. De synes det er best at folk holder seg i konfliktområdene de kommer fra, så slipper vi i Norge å forholde oss både til verden rundt oss og til våre brødre og søstre som lever der.

Hvordan kan Fremskrittspartiet håpe på å bli tatt på alvor i samferdselspolitikken, når de igjen mener at all bompengegjeld til 13 milliarder kr skal slettes, uten å legge inn fem flate øre av oljepengene i budsjettet for å få det til? Hvorfor kan ikke Fremskrittspartiet innrømme at de gjerne betaler bompengene én enkelt dag hvert fjerde år, sånn som de gjør hver valgkamp, men at de i virkelighetens verden mener at bilistene resten av årets dager må betale bompengene selv, akkurat som de gjør her med byråds-makt i Oslo. Fremskrittspartiet har et budsjett der de brenner av 30 milliarder kr i skattelette i tillegg til de 13 milliardene som er i bompenger. Dette er enorme skatteletter. Det er å fjerne 6,5 pst. av hele statsbudsjettet. Det er å brenne til – eller å «burne», som det ville hete hvis det var bil det var snakk om – det er å sette cruisekontrollen på 200 km/t og låse rattet – i retning stupet. Jeg husker 1980-tallet og krakket som kom da, etter at vi prøvde Fremskrittspartiets oppskrift i Norge, i Margaret Thatcher sitt England, i Reagan og Bush sitt USA. Jeg har ennå til gode å høre en eneste fremskrittspartiperson komme opp med ett eneste land der det har gått bedre når de har brukt Fremskrittspartiets oppskrift med svære skattelettelser til

de rikeste. Fremskrittspartiets budsjettforslag viser at de ikke er for folk flest, men mest for de rike, og det framviser klart for alle at partiet syr sammen sin økonomiske politikk inni en boble der Fremskrittspartiets egne skredder-økonomer kan sitte helt upåvirket av hvordan verdens økonomi i virkeligheten fungerer.

Hans Olav Syversen (KrF) [22:00:24]: Fra starten av i dette møtet, med Karl Eirik Schjøtt-Pedersen, og til nå sist Sverre Myrli har det haglet med invitasjoner om nærmere samarbeid mellom Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti. Så nå har jeg tenkt å ta dette på alvor og komme med en utfordring til regjeringspartiene.

Vi går nå inn i behandling av fagkomiteenes budsjetter. Dersom de ordene vi har hørt i dag, skal følges av handling, så har Kristelig Folkepartis talere i løpet av denne dagen utfordret regjeringspartiene på en rekke områder hvor vi ønsker å se en endring i det framlagte budsjett. Dersom Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet mener alvor med den invitasjonen flere av representantene har kommet med, så forventer vi faktisk å se at handlingene kommer i respektive fagkomiteer.

Sverre Myrli hadde møtt mange solide, jordnære KrF-ere – han var overbevist om at Kristelig Folkeparti ikke skjønnte sitt eget beste. Men nå er det faktisk slik at når vi har tatt opp ulike områder som betyr mye ikke bare for Kristelig Folkeparti, men selvfølgelig mest for dem det gjelder, og som rammes av denne regjeringens budsjettforslag, så har vi fått til svar at dessverre var det ikke mulig å prioritere det innenfor rammen – en ramme som altså er økt fra denne regjeringens side med mangfoldige milliarder kroner.

Skulle representantene fra Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet være i tvil om hvilke endringer vi gjerne skulle sett i de respektive fagkomiteer, så står vi gladelig til disposisjon.

Presidenten: Den reglements-messige tid for kveldsmøtet er over, men presidenten vil foreslå at dette møtet fortsetter inntil dagens kart er ferdigbehandlet, og anser det for vedtatt.

Petter Løvik (H) [22:02:54]: Fleire talarar har i dag snakka om kven som er vinnarar, og kven som blir taparar, med den nye politikken som vi no begynner å sjå ein liten snev av. Eg trur eg vil konkludere, i alle fall så langt, med at den verkeleg store taparen er den framtidige velferda i Noreg, det er den framtidige evna til å skape fornying, skape inntekter, for å sikre norsk velferd. Regjeringa har gått imot svært mange av dei strukturforslaga som den førre regjeringa kom med og fekk vedteke i Stortinget. Eg kan nemne eit eksempel frå samferdselssektoren. Der fekk vi fleirtal i førre periode for å gå inn og konkurranseutsetje Gjøvikbanen i NSB. Resultatet blei, som dei fleste kjenner, 30 pst. fleire ruter, 10 pst. lågare pris og betre materiell sett inn.

Kva seier den nye regjeringa? Den nye regjeringa vil stoppe vidare utvikling av den konkurransen. Her er det altså ideologien som set stopp for noko som ville kunne gi

veldig mange eit betre tilbod. Regjeringa og fleirtalet seier også at dei vil heve grensene for anbod i det offentlege, noko som vil hindre mange småbedrifter i å kunne delta i konkurranse, noko som vil kunne stimulere til kameraderi og til nære kontaktar som er usunne for innbyggjarane og for næringslivet. Det er også, som fleirtalet har vore inne på i dag, ein ganske stor svikt elles i verktøykassa, i dei verktøya som skal til for å skape fornying, skape nye bedrifter, skape inntekter som kan drive velferda når oljealderen etter kvart ebbar ut.

Det har vore snakka om avskrivingsstatsane, som er kutta med 1,6 milliardar kr i forhold til det som sentrum-Høgre-regjeringa i si tid foreslo. Maskininvesteringane skal framleis avskrivast med 20 pst., ikkje 25 pst., som vi foreslo. Og her er alvorlege kutt på svært mange av dei områda som skulle stimulere bedrifter og næringar til nyskaping og til nytenking. Eg tenkjer då på reiselivet, på Innovasjon Noreg, her er til saman kutt i hundremillionarkronersklassa i forhold til det som den nyleg avgåtte regjeringa kom med. Det er sikkert veldig mange gode ting dei pengane som er løyve ekstra, kan brukast på, men det er framtida og framtida si velferd som må betale for det som no skjer.

Sigvald Oppebøen Hansen (A) [22:06:03]: Ofte høyrer me at det ikkje er forskjell på dei politiske partia her i landet. Desse påstandane har blitt tydeleg dokumenterte og tilbakeviste gjennom finansinnstillinga og gjennom denne debatten.

Me vil styrkje fellesskapet og etablere gode velferdsordningar for folk flest framfor å gje store skattelettar. Arbeidarpartiet, SV og Senterpartiet tek utgangspunkt i viktige verdiar. Når me no utformar ny politikk når det gjeld skule og utdanning, har våre verdiar og idealet om likskap og solidaritet ført til ei erkjenning av at det er nettopp like moglegheiter til å skaffe seg utdanning som er det viktigaste grunnlaget for eit solidarisk samfunn. Det er nettopp her me kan bidra til utjamning mellom menneske med ulik sosial og kulturell bakgrunn. Og i eit samfunn der kunnskap og kompetanse blir stadig viktigare, dermed òg for næringslivet sine moglegheiter, ja, så står dette heilt sentralt i ei utdanningsmessig demokratisering i landet vårt.

Skal me lykkast med og ha evne til innovasjon og nyskaping i næringslivet, er utdanning og forskning av avgjerande betydning. Det er viktig å skape eit breitt engasjement for å utvikle næringsverksemd i Noreg. Sjølv om Noreg er eit godt land å bu i, skal me bli endå betre. Me må skape verdiar og deretter fordele dei rettferdig. Verdiskaping og produksjon er ein føresetnad for ein god skule, for gode barnehagar til alle og ein verdig alderdom. Alle undersøkingar viser at dei landa som er gode til å fordele, òg blir gode til å skape verdiar. Men dette kjem ikkje av seg sjølv.

Noreg er eit råvare- og industrisamfunn. Men me verken vil eller kan konkurrere med land der det er låge løningar og dårleg utbygde velferdsordningar for folk flest. Vår konkurransekraft ligg framfor alt i at me har eit kunnskapsrikt folk. For å oppfylle vår visjon er me nøyde til

å gå bort frå politisk passivitet og i staden ta grep i næringspolitikken. Slike grep er vår regjering i ferd med å ta. Me er i ferd med å fylle opp verktøykassa vår.

Me har inga tru på næringsnøytralitet og passivitet. Derfor er det viktig å vere aktive og medverke til å skape gode rammer for utvikling av framtidig næringsverksemd. Med ei fleirtalsregjering vil norsk næringsliv oppleve å ha stabile økonomiske rammevilkår og ei større føreseielegheit enn det dei har opplevd i dei siste fire åra. Ei fleirtalsregjering vil gje trygge, langsiktige og føreseielege rammer.

Den nordiske samfunnsmodellen har medverka til at dei nordiske landa er blant dei mest konkurransedyktige i verda. Dette skal me bygge vidare på. Me skal halde oppe og styrkje velferdsstaten i framtida. Då er det avgjerande å etablere eit sterkt og godt samarbeid mellom næringsliv, befolkning og forskingsmiljø.

Anette Trettebergstuen (A) [22:09:18]: Statsbudsjettet bærer tydelig preg av at vi har fått et nytt politisk flertall i norsk politikk – et flertall som satser på velferd og fellesskap, et flertall som satser på det som er viktig for vanlige folk.

Den nye regjeringen er ikke bare opptatt av en sterkere satsing på fellesskap, rettferdighet og velferd her hjemme. Kampen mot fattigdom og kampen for utvikling, demokrati og menneskerettigheter er vår største globale utfordring og en viktig oppgave for den nye regjeringen. Nettopp derfor skal vi styrke Norges innsats for fattigdomsbekjempelse, for en mer rettferdig fordeling og for en mer demokratisk verdensorden. Vi skal jobbe for et sterkere FN, og vi skal styrke Norges fredsinnsats.

Hvert eneste år dør det tre millioner barn av sykdommer som kan forhindres ved en enkel vaksine. Vanlige sykdommer som våre barn vaksineres mot, tar millioner av liv i den fattige del av verden. Det globale vaksineprogrammet GAVI trenger en sterkere innsats fra verdens rike land for å kunne vaksinere flere barn. To dråper i munnen eller et stikk i armen, og et liv er reddet. Barne dødeligheten går ned, og færre kvinner dør i barsel.

Det koster under 200 NOK å vaksinere et barn for livet. Vaksinering av barn er en viktig, effektiv og billig form for bistand. Det er en direkte investering i den viktigste ressursen som disse landene har – det er en direkte investering i barna, i framtiden.

Den forrige arbeiderpartiregjeringen gjorde Norge til en av de mest ledende givene til Vaksinefondet. For den nye regjeringen er det også viktig med en ny offensiv og en styrket innsats til Vaksinefondet.

Kampen mot internasjonal fattigdom er en viktig kamp for den nye regjeringen. Det er en kamp vi skal ta med mange ulike virkemidler. Ett av disse virkemidlene er nettopp vaksinering av barn. Verden har vaksinene, verden har pengene, og verden har kunnskapen. Det mangler bare på verdens vilje.

Jeg er derfor svært glad for at Regjeringen nå øker Norges bidrag til internasjonale vaksineprogrammer med 200 mill. kr på neste års budsjett. For i Norge har vi kunnskapen, vi har pengene, og den nye regjeringen har viljen

og musklene som skal til for å investere i den viktigste ressursen i kampen mot global fattigdom, nemlig barns helse.

Ulf Leirstein (FrP) [22:12:09]: Jeg registrerte at representanten Heikki Holmås fra SV ville ta Fremskrittspartiet på alvor, og det ser vi absolutt fram til at han også skal gjøre i framtiden. Men det blir noe hult over det når representanten Heikki Holmås angivelig skal ta oss på alvor og han ikke kan ha satt seg veldig mye inn i hva som er Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett, som er presentert gjennom budsjettinnstillingene.

Heikki Holmås etterlyser hvordan vi har tenkt å nedbetale og slette bompenggjelden til landets bompengestasjoner på 13 milliarder kr. Det er sånn at det i denne sal for en liten tid tilbake ble fremmet et Dokument nr. 8-for-slag som senere skal behandles og tas stilling til i denne sal, hvor Fremskrittspartiet foreslår å nedbetale denne gjeld på akkurat samme måten som flertallet for noen år tilbake valgte å slette gjelden til Gardermobanen. Det kan da ikke være noen forskjell på å slette gjelden til utbyggingen av Gardermobanen og å slette gjelden til landets bompengestasjoner.

U-hjelp og bistandspolitikk: Jeg konstaterer at i det budsjettet som flertallet kommer til å vedta senere i dag, ligger det inne flere kutt på den direkte bilaterale u-hjelpen. Det tolker jeg og Fremskrittspartiet som et signal fra den nye regjering om at man ikke ser at den direkte bilaterale u-hjelpen kanskje gir de effektene man faktisk ønsket.

Fremskrittspartiet er tilhenger av å ha en skikkelig nødhjelp til katastrofeområder. Vi satt her for noen uker siden og støttet store overføringer til de områdene som var rammet av jordskjelv i Pakistan og India. Det er viktig at Norge som nasjon bidrar ved den type kriser, den type katastrofer, og det er det vi altså ønsker med vår politikk. Hvis man også hadde lest vårt budsjett nøye, ville man sett at på flere områder ønsker vi å bruke betydelige ressurser på det. Men vi har ingen tro på den direkte bilaterale u-hjelpen på mange områder, som i mange land går rett i lomma på griske diktatorer som lar sitt eget folk sulte i hjel. Det er ikke en politikk Fremskrittspartiet støtter.

Så la meg ta en vititt i forhold til formuesskatten. I Fremskrittspartiets forslag fjerner vi hele formuesskatten fra 1. januar 2006. Da betyr det selvfølgelig at om du er rik eller fattig, vil alle de kategoriene som i dag betaler formuesskatt, slippe å betale formuesskatt. Det betyr selvfølgelig at hvis man er såkalt rik, i SVs terminologi, ja, så vil man slippe formuesskatt. Men det betyr også at hvis man er minstepensjonist med et nedbetalt hus og sliter for å få endene til å møtes, skal man slippe å betale formuesskatt, selv om man altså har oppsparte verdier i form av f.eks. bolig. Det er en god og en sosial profil, som den nye regjeringen ikke innfrir.

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp) [22:15:40]: I replikkvekslinga etter innlegget mitt tidlegare i dag kom eg i skade for å bruka for låge tal om nivået på kontantstøtta i budsjettforslaget for neste år. Det rette er 300 kr over ni-

vået sommaren 2003, før Bondevik II auka kontantstøtta bl.a. på kostnad av småbarnstillegget. Eg kom i skade for å seia «200 kr under», og det vil eg ikkje ha ståande.

Så må eg seia at for Senterpartiet er det viktig at folk kjenner oss igjen etter valet på det vi sa før valet. 5,7 milliardar kr til kommunane er på plass, fyrste trinn av Kulturlyftet like eins. På næring, samferdsel og fordeling er vi på rett veg.

Debatten i dag har vist at trass i at vi er tre ulike regjeringsparti, er vi på same lag, og vi har høge ambisjonar. Debatten har òg vist ein splitta opposisjon, med eit framstegsparti som tek eit oppgjør med Høgre, og som står for f.eks. ei halvering av landbruksstøtta og kutt i bistandsbudsjettet på 9 milliardar kr. Debatten har òg vist at Høgre, Kristeleg Folkeparti og Venstre står saman i denne innstillinga, men no skal dyrka eigne profilar.

Vi ser med glede og spenning fram til det viktige arbeidet som no skal gjerast i regjering og storting og ute i landet. Folk skal merka eit auka engasjement for næringsliv og busetjing i heile landet, for kampen mot fattigdom, for ein god skule og ei verdig omsorg.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [22:17:57]: Som Stortingets nest største parti er det viktig at Fremskrittspartiet tas på alvor. Fremskrittspartiet skal være partiet for folk flest, Fremskrittspartiet skal være det partiet som har et betryggende sosialt ansikt. Som jeg tidligere har sagt, er for svært mange inntektsutviklingen for folk viktigst for å se i hvilken grad en prioriterer sosiale forhold. Jeg har tidligere i debatten tatt fram to sitater fra Fremskrittspartiet i finansinnstillingen. Fremskrittspartiet sier på side 22 at en går inn for et skattesystem som er langt flatere enn det vi har i dag. Er det slik at Fremskrittspartiets velgere er enig i at vi i Norge skal gå vekk fra prinsippet om skatt etter evne, at vi skal gå vekk fra det progressive skattesystemet og innføre det som er høyresidens skattesystem, nemlig å redusere inntektsbeskatningen og øke beskatningen på forbruk, øke beskatningen gjennom moms, eksempelvis? Det er tvilsomt om Fremskrittspartiet har oppslutning selv blant sine egne velgere når det gjelder å gå vekk fra et prinsipp om skatt etter evne.

Punkt 2: På side 35 i innstillingen står det at Fremskrittspartiet skal gå inn for at «lover som regulerer arbeidsmarkedet endres, slik at lønninger (...) blir bestemt individuelt eller på den enkeltes arbeidsplass».

En vil altså fundamentalt endre maktforholdet mellom arbeidstaker og arbeidsgiver, et maktforhold som er helt sentralt for å sikre en balanse i interessene til de ulike grupper, en vil gå til store angrep mot landsomfattende tariffavtaler som er helt avgjørende for at en skal sikre en helhet i inntektsutviklingen i samfunnet. Både internasjonal og historisk erfaring viser at et slikt system når det gjelder inntektsdannelsen, fører til at det blir enorme forskjeller i disponibel inntekt mellom folk som har fulltidsarbeid. Hvorfor er det viktig for Fremskrittspartiet å legge til rette for en slik utvikling? Hvorfor er det så viktig, når en har slagordet «For folk flest», når folk flest taper så til de grader på et slikt samfunnsyn? Det hadde vært befriende om Fremskrittspartiet kunne begynt å for-

telle folk hva som er partiets egentlige prioritering, nemlig større inntektsforskjeller mellom folk. Det er konsekvensen i et nøtteskall.

Presidenten: Presidenten vil bekjenne at han sliter med å holde formannen i Fremskrittspartiet unna debatten, men hittil har det gått bra.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A) [22:21:10]: Vi har vært gjennom en lang dags debatt, som har ført til visse avklaringer i det politiske ordskiftet. Vi har fått avklart en betydelig forskjell mellom det skatteopplegg som vil gjelde for 2006, i forhold til det som gjelder for 2005. En person med 2 mill. kr i bruttoinntekt, og med den formuen og det aksjeutbyttet som er vanlig for denne inntektsgruppen, fikk 50 000 kr i skattelette av Bondevik-regjeringen for inneværende år. Regjeringen Stoltenberg legger opp til en skatteskjerpelse for neste år på 35 000 kr. Vi har fått avdekket den hullheten som har vært i Høyres retorikk om skattelette for dem med lave inntekter, og fått avklart at de med 5 mill. kr i inntekt ville fått 72 000 kr mindre i skatt med Bondevik-regjeringens opplegg enn de får med Stoltenberg-regjeringens opplegg, mens vi skal erkjenne at de med 150 000 kr i inntekt ville ha fått 1 krone mer i skattelette hver dag. Det er denne krona som Høyre og dessverre også Kristelig Folkeparti kaller sosial profil.

Jeg bad om ordet til en åpenbar misforståelse i stedet etter å ha hørt Høyres leder snakke om spøkelsene knyttet til økt rente ved det økonomiske opplegget fra Regjeringen, et spøkelse som bare Høyre ser. Det er tvert imot gjennomført grundige analyser av det økonomiske opplegget som har slått fast at opplegget fra Stoltenberg-regjeringen, i likhet med opplegget fra regjeringen Bondevik, vil virke om lag nøytralt på økonomien, og det er derfor ikke noen grunn til å hevde at det vil bidra til økt press i økonomien.

Vi har hatt en debatt hvor det står igjen en økende avstand mellom partiene på borgerlig side. Ikke minst har vi hatt en debatt hvor Fremskrittspartiet har tatt et kraftig oppgjør med Høyre. Det er det bildet som står igjen etter denne debatten.

Så minner jeg også om den ustabilitet, den uro og de kriser som har preget budsjettbehandlingene de siste årene. Vi har sett en helt annen budsjettbehandling knyttet til årets budsjettdebatt, en budsjettbehandling hvor det er et avklart flertall. Det er en ny politisk situasjon, hvor det er et flertall som står sammen om en klar politisk profil som er annerledes enn profilen til den avgåtte regjeringen, en profil som bygger på å prioritere velferd framfor skattelette, som bidrar til en mer rettferdig fordeling, og som bidrar til en ansvarlig økonomisk politikk. Ikke minst har vi sett en ryddig behandling av budsjettet som resulterer i en flertallsbeslutning her i salen i dag, og vi har ikke sett det spill og den usikkerhet som har preget tidligere års budsjettbehandling. Det er en klar fordel for norsk demokrati og for norsk økonomisk styring.

Presidenten: Heikki Holmås har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Heikki Holmås (SV) [22:24:36]: Jeg tar ordet for å få sagt to ting helt på tampen av debatten.

Det ene gjelder alle de som har kommet med innspill om de avgifter som har vært nevnt. Der er det altså sånn at fra vår regjerings side har vi en klar ambisjon om en helhetlig gjennomgang av hele avgiftspolitikken, både for å få vite hvordan man vil den skal virke, eksempelvis i forhold til miljø, hva det er som virker, og hvordan avgiftene kan virke på en rettferdig måte. Det er grunnen til at vi har avvist de fleste forslag i budsjettet.

Til slutt må jeg gi Dagfinn Høybråten en innføring i minstefradraget i forhold til vår sosiale profil. Ja, vi hevet ikke den øvre grensen så mye som den forrige regjeringen gjorde. Det er altså sånn at en heving av den øvre grensen gir en skattelette til alle med inntekt over det gamle minstefradraget, men ikke til dem som har de laveste arbeidsinntektene. De tjener derimot på å øke proSENTSatsen på minstefradraget. Det gjør vi. En som har en lønn på 179 000 kr, får 1 500 kr i skattelette. Det er to og en halv gang så mye som en som har 400 000 kr. Hvis ikke det er sosial profil, så vet ikke jeg.

Erna Solberg (H) [22:26:07]: Det er sent på kvelden, og jeg vet egentlig ikke om man skal la seg provosere av åpenbart innvortes forbruksinnlegg fra talerstolen.

Det er ikke kommet noen flere avklaringer om Arbeiderpartiets og Regjeringens skatteprofil, men det har vært en total tilsløring fra Arbeiderpartiets side av hva konsekvensen av skatteprofilen deres vil være, særlig i forhold til hva de sa før valget. Det er mulig at man kan regne seg til mange gjennomsnittstall, men det er slik at det man gikk til valg på, har man ikke innfridd. Jeg synes det er bra, for jeg synes det er flott at vi gjennomfører skattereforen. Men det er slik at de med høyest inntekt får senket marginals-katten. Det samme symbolet ble brukt i alle debatter i fjor høst, nemlig symbolet Reiten og Helge Lund – de får store skattelettelser fra regjeringen. Så kan man late som om man har avklart noe. Det har man ikke. Det er stort sett en tilsløring av skatteprofilene som har pågått.

Så til den åpenbare misforståelsen som ble forsøkt tatt inn i replikkordskiftet. Jeg har ikke snakket om spøkelsener, men det er ingen tvil om at det har skjedd en forsterkning i forventningene om økt rente etter at Regjeringen tiltrådte. Det leser man i markedet. Det sies også fra Norges Bank. Det man peker på, og det er det flere økonomer som har påpekt, bl.a. Erik Bruce i Nordea Markets, er den rødgrønne regjeringen og finansminister Kristin Halvorsen som forklaring, fordi politikken sammensetning blir mer ekspansiv, selv om handlingsregelen holdes. Det bekrefte-ses av de brevene og de svarene på spørsmål som er gitt til Høyres gruppe i forbindelse med behandlingen av finansinnstillingen.

Dermed må man se for seg at presset blir sterkere. Det er ikke den eneste grunnen til at vi kommer til å få renteopp-gang, men man møter en situasjon hvor det allerede begynner å bli press i deler av økonomien, med å øke det ytterligere. Den langsiktige utfordringen er at arbeidskraften går fra privat sektor over til offentlig sektor. Det er

villet politikk, men det har en konsekvens, og jeg synes man skal være ærlig av og til og snakke om den typen konsekvenser.

Jeg skal innrømme at for de laveste inntektsgruppene har man en like god profil fra Regjeringens side, men jeg skjønner ikke hvorfor det er så utrolig viktig å skatte lavtlønnete heltidsarbeidende mer. Det er det man gjør. Den gruppen som nå ligger akkurat i innslagspunktet, over det gamle minsteinntektsinnslagspunktet, de helsearbeiderne, de førskolelærerne, de gruppene som er i full jobb, de kvinnene vi gjerne skulle sett jobbet litt lenger, er de som faktisk opplever å få mindre skattelettelse fra denne regjeringen.

Presidenten: Karl Eirik Schjøtt-Pedersen har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A) [22:29:31]: Her gjentar representanten Solberg den misforståelsen som hun har gjort seg skyldig i. Det er altså slik at det er foretatt fullstendige kjøring av det budsjettopplegg som Regjeringen har lagt fram, i likhet med det som var gjort av den forrige regjeringen. På samme måten som den forrige regjeringens opplegg ville virket nøytralt på økonomien, står det i disse analysene at denne regjeringens budsjettopplegg vil virke om lag nøytralt på økonomien. Det finnes altså ikke fnugg av belegg for å hevde at det budsjettopplegg som i dag blir vedtatt, vil bidra til et press på økonomien som skulle begrunne noen virkning på renta.

Så snakker Erna Solberg igjen om symbolvirkninger. Men Erna Solberg har sett fullstendig bort fra at det ikke var noen økning i formuesskatten i fjor høst. Det var ingen økning i utbytteskatten. Det var en ren lettelse i beskatningen på lønnen som gjorde at en person med 2 mill. kr i inntekt fikk en skattelette på 50 000 kr. Men i år er det en økning i formuesskatten. Og i år er det en økning i skatten på aksjeutbytte. Det betyr at den samme personen kommer ut med en skatteskjerpelse på 35 000 kr. At Erna Solberg ikke tar med seg at det er en forskjell i formuesskatten mellom i fjor og i år, og ikke tar med seg at det er en forskjell i aksjeutbyttebeskatningen mellom i fjor og i år,

er betenkelig i seg selv, men det er en realitet som man må ta med for å studere fordelingsvirkningen.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sakene nr. 1–4.

(Votering, se nedenfor)

Etter at det var ringt til votering, uttalte

presidenten: Vi går da til votering i sakene på dagens kart.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Presidenten foreslår at finansministerens redegjørelse i Stortingets møte 14. oktober 2005 om stats- og nasjonalbudsjettet for 2006 og finansministerens redegjørelse i Stortingets møte 10. november 2005 om endringer av St.prp. nr. 1 om statsbudsjettet vedlegges protokollen.

– Det anses vedtatt.

Votering i sak nr. 2

Presidenten: Sak nr. 2 gjelder Budsjett-innst. S. I.

Til denne sak er det satt frem i alt 42 forslag. Forslagene nr. 1–41 er inntatt i innstillingen, mens forslag nr. 42 er omdelt i salen i endret utgave. De fremsatte forslag er

- forslagene nr. 1 og 42, fra Jan Tore Sanner på vegne av Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
- forslagene nr. 2–41, fra Ulf Leirstein på vegne av Fremskrittspartiet

Det voteres over forslagene nr. 2–41, fra Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 2 lyder:

«A

Rammevedtak

For Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2006 fastsettes følgende rammer for bevilgningen i samsvar med inndelingen i rammeområder vedtatt av Stortinget 2. november 2005 og supplert 15. november 2005:

Nr.	Betegnelse	Kroner
1	Statsforvaltning	12 236 083 000
2	Familie og forbruker	45 136 637 000
3	Kultur	3 434 076 000
4	Utenriks	12 574 026 000
5	Justis	13 175 636 000
6	Innvandring, regional utvikling og bolig	7 442 484 000
7	Dagpenger mv.	20 634 900 000
8	Forsvar	31 767 293 000
9	Næring	3 095 751 000
10	Fiskeri	352 837 000
11	Landbruk	7 948 985 000
12	Olje og energi	-123 900 148 000
13	Miljø	2 307 118 000
14	Konstitusjonelle institusjoner	1 288 308 000

Nr.	Betegnelse	Kroner
15	Arbeid og sosial	198 675 732 000
16	Helse	101 531 564 000
17	Kirke, utdanning og forskning	38 058 667 000
18	Samferdsel	24 467 407 000
19	Rammetilskudd mv. til kommunesektoren	53 872 311 000
20	Tilfeldige utgifter og inntekter	5 381 945 000
21	Eksportgarantier mv.	-399 900 000
22	Finansadministrasjon mv.	27 701 918 000
23	Skatter og avgifter	-708 754 985 000
24	Utbytte mv.	-17 543 152 000
Sum før lånetransaksjoner og overføring til/fra Statens Petroleumsfond		-239 514 507 000

B

Stortinget ber Regjeringen om at avkortingen av grunnpensjonen til gifte og samboende pensjonister reduseres til 10 pst. av G fra 1. mai 2006.

C

Stortinget ber Regjeringen om at satsene for beregning av særtillegg settes til 87,57 pst. høy sats og 82,24 pst. lav sats fra 1. mai 2006.

D

Stortinget ber Regjeringen starte planlegging og klar-
gjøring av et vaksinasjonsprogram for pneumokokkvak-
sinerer av barn slik at programmet kan settes i verk høsten
2006. De nødvendige bevilgninger tas inn i Revidert na-
sjonalbudsjett 2006.

E

Den generelle gravferdsstønaden settes til kr 5 000
med et behovsprøvet tillegg på kr 12 000 fra 1. januar
2006.

F

Stortinget ber Regjeringen sette bagatellgrensen for
godkjenning av refusjon av legemidler til 50 mill. kroner
og samtidig gjøre legemiddelkapittelet om til en over-
slagsbevilgning.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Under rammeområde 25 Utenlandsbudsjett bevilges
for 2006 i henhold til oppstillingen nedenfor.

*Fremskrittspartiets utenlandsbudsjett for budsjett-
terminen 2006*

Inntekter

(overført fra petroleumsfondet) 7 740 000 000

Utgifter

Kjøp av IKT-utstyr til universitet og høyskoler	280 000 000
Kjøp av forskningsutstyr til universitet og høyskoler	160 000 000
Riksveiiinvesteringer – utenlandske entreprenører	2 000 000 000
Investering i forbedret samferdselssikkerhet	500 000 000
Bekjempelse av AIDS og verdensomspennende epidemier	1 000 000 000
Profilering reiseliv – Norge som turistland	300 000 000
Sykehusutstyr	500 000 000
Bygging og kjøp av sykehjem	1 000 000 000
Forsvaret, utstyrsanskaffelser i utlandet	2 000 000 000

Sum utenlandsbudsjett 7 740 000 000»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å
opprette et energi- og petroleumsforskningsfond på
10 mrd. kroner, hvor avkastningen benyttes til teknolo-
gisk forskning for å bedre utvinningsgraden, økonomi-
en og sikkerheten på kontinentalsokkelen, samt andre
relevante energiforskningsprosjekter.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem en opptrap-
pingsplan for medisinsk forskning i Norge med spe-
sielt fokus på en betydelig økt innsats innen stamcelle-
forskningen.»

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sette i gang et arbeid
med utarbeidelse av DRG-er (Diagnoserelaterte grup-
per) og ISF-takster for behandlingsformer innen psyki-
atrien og rusomsorgen.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen ikke overføre finan-
sieringsansvaret for TNF-hemmere til de regionale
helseforetakene, men i stedet komme tilbake med for-
slag om en permanent finansiering for hele denne lege-
middelgruppen over trygden uavhengig om legemid-
delet må gis i sykehus eller ikke i forbindelse med

Revidert nasjonalbudsjett 2006. Dagens finansieringsordning fortsetter inntil ny finansieringsmodell foreligger.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å innføre et finansieringssystem i grunnskole, videregående opplæring og fagskoler basert på at staten betaler skolepenger direkte til den skolen som eleven selv velger. Det legges til grunn en økonomisk likebehandling av offentlige og private skoler. Stykkprisen skal innrettes etter størrelse på skolen og differensieres etter elevenes individuelle behov for tilpasset opplæring.»

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme sak for Stortinget om å foreta en bred gjennomgang av spesialundervisningens plass i norsk skole.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge til rette for at kommuner som gir elever med særskilte behov en tilrettelagt undervisning i tilknytning til eller utenfor den ordinære skolen, får et ekstra økonomisk tilskudd pr. elev.»

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om endret studiefinansiering, slik at staten garanterer for studielån i ordinære banker. Statens lånekasse for utdanning omstruktureres til kun å håndtere stipendordninger for elever og studenter, samt administrering av garantiordningen. Dimensjoneringen av Statens lånekasse for utdanning reduseres i samsvar med overstående.»

Forslag nr. 12 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utvide mandatet til NOKUT (Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen) slik at organet får ansvar for akkreditering og kvalitets sikring av hele utdanningssystemet. Regjeringen bes videre om å opprette en avdeling for fagutdanningene og den yrkesfaglige videregående opplæringen, og en avdeling for grunnskolen og den teoretiske videregående opplæringen, og sørge for at organet plasseres på eget kapittel under programområde 07.60 Høyere utdanning og fagskoleutdanning.»

Forslag nr. 13 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen gjennomføre nødvendige tiltak slik at det innføres driftsstyrer på alle offentlig eide skoler med representanter for de foresatte i flertall.»

Forslag nr. 14 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem egen sak om byggedlikehold innenfor universitets- og høyskoleområdet med vurdering og forslag mht. museale bygg spesielt samt rehabilitering, normalvedlikehold og behov for nybygg. Stortinget ber om at en tilsvarende ordning med rentekompensasjon som brukes for skolebygg, også vurderes for denne sektoren. Stortinget forutsetter også at spørsmål knyttet til husleie for nye byggprosjekter behandles og avklares i saken.»

Forslag nr. 15 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utarbeide forslag til ny finansieringsmodell for forskning ved undervisningsinstitusjoner innenfor høyere utdanning.»

Forslag nr. 16 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen opprette en ordning med kjøp av vitenskapelig utstyr til forskningsinnsats ved universitet og høyskoler for å gjennomføre en nødvendig oppgradering i løpet av en periode på 5 år og med finansiering over et eget utenlandsbudsjett.»

Forslag nr. 17 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen gå i dialog med Kirken om hvordan en kan gjennomføre et fremtidig skille mellom kirke og stat.»

Forslag nr. 18 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen vedta de nødvendige endringer i forskrifter og fremme de nødvendige lovendingsforslag for å sikre at norske miljøkrav for næringslivet tilpasses samme rammebetingelser som i EU og andre konkurrentland.»

Forslag nr. 19 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om teknologinøytrale støtteordninger for økt vannkraftproduksjon, for eksempel gjennom skatteincentiver.»

Forslag nr. 20 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2006 fremme forbedret forslag til overgangsregler som tar hensyn til at riggselskapenes årlige skattebelastning ikke blir urimelig stor, og at egenkapitalen ikke blir urimelig belastet i overgangsårene.»

Forslag nr. 21 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utrede og fremme forslag om etablering av et statlig barnevern tilsyn.»

Forslag nr. 22 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å vurdere opprettelsen av et Statens Transporttilsyn som står for kontroll av all transport, og påser at regler, særlig sikkerhetsbestemmelser, følges.»

Forslag nr. 23 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å fremme forslag og vurdere om prikkbelastning på førerkort for motorvogn fjernes.»

Forslag nr. 24 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å liberalisere reglene for bruk av snøscooter og overføre forvaltningsansvaret til lokale myndigheter.»

Forslag nr. 25 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å organisere Avinor AS som et nonprofit-selskap som har som målsetting at sikkerheten er høyest mulig og brukeravgiftene lavest mulig.»

Forslag nr. 26 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om at den norske stat avvikler sitt eierskap i SAS/Braathens.»

Forslag nr. 27 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om at Mesta AS blir børsnotert.»

Forslag nr. 28 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem sak med status for byggvedlikehold innenfor grunnskoler og videregående skoler med tiltaksplan og finansieringsplan for å sikre læringsmiljø for elevene i tråd med opplæringsloven § 9a.»

Forslag nr. 29 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om innføring av skole-PC til elever i videregående skole.»

Forslag nr. 30 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om gratis skolemateriell i videregående skole som stipend-ordning.»

Forslag nr. 31 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme sak for Stortinget om hvordan statens andel av den samlede forskningsinnsats kan økes fra 1 pst. av BNP til 1,4 pst. av BNP, slik at den privatfinansierte andelen reduseres tilsvarende.»

Forslag nr. 32 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen foreta en evaluering av de allerede vernede områder under ordningen med nasjonale laksefjorder og laksevassdrag. Evalueringen skal foretas før ytterligere vern igangsettes, og må inkludere en konsekvensanalyse for næringslivet i berørte områder.»

Forslag nr. 33 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen vurdere tidligere avslåtte vannkraftutbygginger på nytt, og fremme egen sak om dette til Stortinget.»

Forslag nr. 34 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen stoppe igangsetting av nye verneprosesser og foreta konsekvensanalyse av gjennomført vern.»

Forslag nr. 35 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utrede de samfunnsøkonomiske kostnader ved implementering av Kyoto-avtalen.»

Forslag nr. 36 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om avvikling av konsesjonsgrenser gitt i medhold av lov om regulering av ervervsmessig husdyrhold.»

Forslag nr. 37 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen tilpasse gebyrinntektene til driften av Brønnøysundregistrene ved å innarbeide nivået på gebyrene i tråd med selvfinansieringsprinsippet senest i statsbudsjettet for 2007.»

Forslag nr. 38 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag i Skipsfartsmeldingen om å innføre nettolønn for alle norske sjøfolk om bord på skip i NOR utsatt for internasjonal konkurranse, og som har rett til sjømannsfradrag etter skatteloven § 6-61. Ordningen må lovfestes på linje med regelverket i Danmark og Sverige.»

Forslag nr. 39 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om en omorganisering og samling av standardiseringsvirksomheten med sikte på å etablere en ordning hvor det overordnede ansvar for alt standardiseringsarbeid legges til Nærings- og handelsdepartementet.»

Forslag nr. 40 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen opprette et landsdekkende såkornfond i Tromsø som er av samme størrelse og innretning som fondene som er etablert i Oslo, Bergen, Stavanger og Trondheim.»

Forslag nr. 41 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å oppheve lov om konsesjon ved erverv av fast eiendom (konsesjonsloven).»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 84 mot 23 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 22.38.28)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 1, fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre. Forslaget lyder:

«*Rammevedtak*

For Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2006 fastsettes følgende rammer for bevilgningen i samsvar med inndelingen i rammeområder vedtatt av Stortinget 2. november 2005 og supplert 15. november 2005:

Nr.	Betegnelse	Kroner
1	Statsforvaltning	10 607 131 000
2	Familie og forbruker	45 429 869 000
3	Kultur	4 088 048 000
4	Utenriks	21 472 467 000
5	Justis	11 768 938 000
6	Innvandring, regional utvikling og bolig	9 118 430 000
7	Dagpenger mv.	21 561 500 000
8	Forsvar	28 065 906 000
9	Næring	2 811 304 000
10	Fiskeri	364 420 000
11	Landbruk	12 443 428 000
12	Olje og energi	-123 636 410 000
13	Miljø	2 743 482 000
14	Konstitusjonelle institusjoner	1 241 188 000

Nr.	Betegnelse	Kroner
15	Arbeid og sosial	197 498 650 000
16	Helse	98 968 282 000
17	Kirke, utdanning og forskning	38 134 817 000
18	Samferdsel	20 235 225 000
19	Rammetilskudd mv. til kommunesektoren	49 933 892 000
20	Tilfeldige utgifter og inntekter	5 149 845 000
21	Eksportgarantier mv.	-399 900 000
22	Finansadministrasjon mv.	33 532 625 000
23	Skatter og avgifter	-724 181 985 000
24	Utbytte mv.	-18 265 152 000
Sum før lånetransaksjoner og overføring til/fra Statens Petroleumsfond		-251 314 000 000»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 83 mot 27 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 22.38.58)

Presidenten: Forslag nr. 42, fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre vil presidenten komme tilbake til.
Det skal så votes over innstillingens forslag til vedtak.

Komiteen hadde innstilt:

I

Rammevedtak

For Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2006 fastsettes følgende rammer for bevilgningen i samsvar med inndelingen i rammeområder vedtatt av Stortinget 2. november 2005 og supplert 15. november 2005:

Nr.	Betegnelse	Kroner
1	Statsforvaltning	12 347 783 000
2	Familie og forbruker	46 479 546 000
3	Kultur	4 245 197 000
4	Utenriks	21 546 090 000
5	Justis	12 450 486 000
6	Innvandring, regional utvikling og bolig	9 322 265 000
7	Dagpenger mv.	21 736 600 000
8	Forsvar	30 003 293 000
9	Næring	2 950 351 000
10	Fiskeri	370 197 000
11	Landbruk	12 544 924 000
12	Olje og energi	-123 471 748 000
13	Miljø	2 779 664 000
14	Konstitusjonelle institusjoner	1 288 308 000
15	Arbeid og sosial	198 179 532 000
16	Helse	99 603 964 000
17	Kirke, utdanning og forskning	38 062 994 000
18	Samferdsel	21 444 807 000
19	Rammetilskudd mv. til kommunesektoren	53 872 311 000
20	Tilfeldige utgifter og inntekter	5 381 945 000
21	Eksportgarantier mv.	-399 900 000
22	Finansadministrasjon mv.	28 132 528 000
23	Skatter og avgifter	-737 749 985 000
24	Utbytte mv.	-18 265 152 000
Sum før lånetransaksjoner og overføring til/fra Statens Petroleumsfond		-257 144 000 000

II

I Stortingets vedtak av 26. mai 2005 vedrørende Innst. S. nr. 187 (2004-2005), finanskomiteens innstilling om bevilgningsreglementet, skal § 11 tredje ledd lyde:

Kongen kan bestemme at Finansdepartementet kan samtykke i at det pådras utgifter uten bevilgningsmessig dekning for saker som gjelder mindre beløp og ikke er av prinsipiell natur.

III

Stortinget samtykker i at «Statens pensjonsfond – Utland» og «Statens pensjonsfond – Norge» bokføres og presenteres i statens kapitalregnskap til markedsverdi.

IV

I forslagene til vedtak i St.prp. nr. 1 (2005-2006) gjøres følgende endringer som følge av navneskifte på departementer:

1. Utdannings- og forskningsdepartementet skal endres til Kunnskapsdepartementet i forslaget til bevilgning under kap. 3200, og i forslagene til vedtak II-IV under departementet.
2. Arbeids- og sosialdepartementet skal endres til Arbeids- og inkluderingsdepartementet i forslagene til vedtak III og VI under dette departementet og i forslagene til vedtak III og IV under Kommunal- og regionaldepartementet.
3. Moderniseringsdepartementet skal endres til Fornyings- og administrasjonsdepartementet i forslagene til vedtak III-IX under departementet.

Presidenten: Presidenten antar at Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ønsker å stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 59 mot 49 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 22.39.50)

Presidenten: Presidenten vil så ta opp forslag nr. 42, fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Realiteten i dette forslaget ligger implisitt i forslag nr. 1 fra de samme partier, som nå er forkastet.

Det er en viss tvil om forslaget fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre bør komme til votering, siden det kan anses å berøre de rammene som nå er vedtatt, og følgelig vil være i strid med aktuelle bestemmelser i Stortingets forretningsorden.

Presidenten vil likevel anbefale at det votes over forslaget, men vil for å unngå presedens ved en senere anledning foreslå at Stortinget fraviker den aktuelle bestemmelsen i § 19 i Stortingets forretningsorden. – Det anses vedtatt.

Det votes over forslag nr. 42, fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2006 komme tilbake til Stortinget med forslag om å øke Fondet for forskning og nyskaping, slik at det utgjør 75 milliarder kroner.»

Presidenten forutsetter at Fremskrittspartiet også vil stemme for forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 60 mot 50 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 22.41.05)

Videre var innstilt:

V

St.meld. nr. 1 (2005-2006) – Nasjonalbudsjettet 2006 – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 3

Presidenten: Saken gjelder Budsjett-innst. S. nr. 1.

- Til denne saken er det fremsatt i alt 12 forslag. Det er – forslagene nr. 1, 3, 5 og 7, fra Jan Tore Sanner på vegne av Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre – forslagene nr. 2, 4, 6 og 8–12, fra Ulf Leirstein på vegne av Fremskrittspartiet

Når det gjelder den videre votering, vil presidenten henvise til § 19 i Stortingets forretningsorden. Der går det frem at når det er gjort vedtak om beløpsrammer for de 24 rammeområdene som budsjettet er delt inn i, kan ikke de vedtatte beløp fravikes ved den videre behandling av rammeområdene. Slikt vedtak ble gjort under foregående sak, og av dette følger at en del av de fremsatte mindretallsforslag som nå foreligger, ikke vil komme til votering og følgelig vil bortfalle, fordi de bygger på andre rammebeløp enn de vedtatte. Det gjelder forslagene nr. 1–8 i den innstillingen som det nå skal votes over, og angår rammeområdene 19, 20, 23 og 24. Forslagene nr. 9–12 er rammeuavhengige, så disse vil det bli votert over.

Presidenten tar da først opp til votering de rammeuavhengige mindretallsforslagene.

Det votes over forslagene nr. 9–12, fra Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om lik merverdiavgift på aviser og ukeblad. Sak legges frem i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2006 og må inneholde forslag både innenfor en provenyøytral ramme og med 0 pst. merverdiavgift på alt.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utrede muligheten for å frita førstegangsetablerere fra dokumentavgift og legge dette frem for Stortinget i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett våren 2006.»

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen vurdere og legge frem sak om at treforedlingsindustrien blir tatt inn i kvotesystemet i forhold til CO₂-avgift.»

Forslag nr. 12 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen foreta en gjennomgang og vurdere HFK-avgiften spesielt i forhold til varme- og kuldebransjen.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 86 mot 24 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 22.43.09)

Presidenten: Vi skal så votere over innstillingens forslag til vedtak, og vi starter med rammeområde 19.

Til dette rammeområdet foreligger det to mindretallsforslag. Det er forslag nr. 1, fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre, og forslag nr. 2, fra Fremskrittspartiet. Som presidenten har redegjort for, bortfaller disse forslagene i tråd med bestemmelsen i § 19 i Stortingets forretningsorden.

Komiteen hadde innstilt:

A. Rammeområde 19
Rammetilskudd mv. til kommunesektoren

I

På statsbudsjettet for 2006 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
U t g i f t e r				
571		Rammetilskudd til kommuner (jf. kap. 3571)		
	21	Kunnskapsutvikling og drift av inntektssystemet	7 119 000	
	60	Innbyggertilskudd	30 955 000 000	
	62	Nord-Norge-tilskudd	1 178 333 000	
	63	Regionaltilskudd	780 846 000	
	64	Skjønnstilskudd, kan nyttes under kap. 572 post 64	2 734 000 000	
	69	Kommunal selskapsskatt, kan nyttes under post 60	5 041 336 000	
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner (jf. kap. 3572)		
	60	Innbyggertilskudd	11 138 494 000	
	62	Nord-Norge-tilskudd	444 907 000	
	64	Skjønnstilskudd, kan nyttes under kap. 571 post 64	1 139 000 000	
	65	Tilskudd til barnevern/hovedstadstilskudd	453 276 000	
		Totale utgifter		53 872 311 000

II

Omdisponeringsfullmakter i forbindelse med forsøk med oppgavedifferensiering i kommunene

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2006 i samråd med Arbeids- og inkluderingsdepartementet i forbindelse med forsøk med oppgavedifferensiering i kommunene Bergen, Båtsfjord, Kristiansand, Stavanger og Oslo får adgang til å omdisponere mellom bevilgningen under kap. 571 Rammetilskudd til kommuner post 60 Innbyggertilskudd og bevilgningen under:

1. kap. 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner post 60 Innbyggertilskudd.
2. kap. 630 Aetat post 1 Driftsutgifter.
3. kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak post 70 Ordinære arbeidsmarkedstiltak.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 58 mot 50 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 22.44.02)

Presidenten: Til rammeområde 20 foreligger det også to mindretallsforslag. Det er forslag nr. 3, fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre, og forslag nr. 4, fra Fremskrittspartiet, som nå bortfaller.

Komiteen hadde innstilt:

B. Rammeområde 20 Tilfeldige utgifter og inntekter

I

På statsbudsjettet for 2006 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
U t g i f t e r				
2309		Tilfeldige utgifter		
	1	Driftsutgifter	5 969 672 000	
		Totale utgifter		5 969 672 000
I n n t e k t e r				
5309		Tilfeldige inntekter		
	29	Ymse	587 727 000	
		Totale inntekter		587 727 000

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 60 mot 50 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 22.44.41)

II Inntekter ved tildeling av konsesjoner (kap. 5309 post 29)

§ 1

For 2006 kan departementet innhente inntekter ved tildeling av konsesjoner for frekvenser.

§ 2

Inntektene innhentes ved tildeling av konsesjoner. Beløpet skal innbetales til statskassen.

§ 3

Departementet kan gi forskrifter om innbetaling og oppkreving av beløpet.

Presidenten: Vi har nå kommet til rammeområde 23, og det er under dette området Stortinget skal vedta skatte- og avgiftsreglene og inntektene av disse for neste år. Rammeområde 23 er omfattende, og vi skal altså votere samlet over dette.

Til rammeområde 23 foreligger mindretallsforslagene nr. 5, fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre, og nr. 6, fra Fremskrittspartiet. Også disse forslagene bortfaller.

Komiteen hadde innstilt:

C. Rammeområde 23 Skatter og avgifter

I

På statsbudsjettet for 2006 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
I n n t e k t e r				
5501		Skatter på formue og inntekt		
	70	Toppskatt mv.	15 985 000 000	
	72	Fellesskatt	117 682 000 000	
5506		Avgift av arv og gaver		
	70	Avgift	1 771 000 000	
5507		Skatt og avgift på utvinning av petroleum		
	71	Ordinær skatt på formue og inntekt	71 500 000 000	
	72	Særskatt på oljeinntekter	120 500 000 000	
	74	Arealavgift mv.	500 000 000	
5508		Avgift på utslipp av CO ₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen		
	70	Avgift	3 600 000 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
5511		Tollinntekter		
	70	Toll	1 716 000 000	
	71	Auksjonsinntekter fra tollkvoter	68 000 000	
5521		Merverdiavgift		
	70	Avgift	157 500 000 000	
5526		Avgift på alkohol		
	70	Produktavgift på alkoholdholdige drikkevarer	9 653 000 000	
5527		Vinmonopolavgiften m.m.		
	72	Gebyr på statlige skjenkebevillinger	300 000	
	73	Vinmonopolavgiften	28 200 000	
5531		Avgift på tobakkvarer		
	70	Avgift	7 151 000 000	
5536		Avgift på motorvogner m.m.		
	71	Engangsavgift på motorvogner m.m.	17 259 000 000	
	72	Årsavgift	7 758 000 000	
	73	Vektårsavgift	353 000 000	
	75	Omregistreringsavgift	2 045 000 000	
	76	Avgift på bensin	9 088 000 000	
	77	Avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift)	5 344 000 000	
5537		Avgifter på båter mv.		
	71	Avgift på båtmotorer	310 000 000	
5541		Avgift på elektrisk kraft		
	70	Forbruksavgift	6 327 000 000	
5542		Avgift på mineralolje mv.		
	70	Avgift på mineralolje	602 000 000	
	71	Avgift på smøreolje	93 000 000	
5543		Miljøavgift på mineralske produkter mv.		
	70	CO ₂ -avgift	4 269 000 000	
	71	Svovelavgift	97 000 000	
5545		Miljøavgifter i landbruket		
	71	Miljøavgift, plantevernmidler	75 000 000	
5546		Avgift på sluttbehandling av avfall		
	70	Avgift på sluttbehandling av avfall	467 000 000	
5547		Avgift på helse- og miljøskadelige kjemikalier		
	70	Trikloretten (TRI)	2 000 000	
	71	Tetrakloretten (PER)	2 000 000	
5548		Miljøavgift på klimagasser		
	70	Hydrofluorkarbon (HFK) og Perfluorkarbon (PFK)	147 000 000	
5555		Sjokolade- og sukkervareavgift		
	70	Avgift	1 113 000 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
5556	70	Avgift på alkoholfrie drikkevarer m.m. Avgift	985 000 000	
5557	70	Avgift på sukker Avgift	222 000 000	
5559	70	Avgift på drikkevareemballasje Grunnavgift på engangsemballasje	532 000 000	
	71	Miljøavgift på kartong	279 000 000	
	72	Miljøavgift på plast	74 000 000	
	73	Miljøavgift på metall	70 000 000	
	74	Miljøavgift på glass	44 000 000	
5565	70	Dokumentavgift Avgift	4 517 000 000	
5571	70	Totalisatoravgift Avgift	96 000 000	
5577	70	Legemiddelomsetningsavgift (jf. kap. 751) Avgift	150 313 000	
5578	70	Avgift på farmasøytiske spesialpreparater (jf. kap. 750) Registreringsavgift	74 784 000	
	71	Kontrollavgift	54 754 000	
	72	Refusjonsavgift	2 134 000	
5583	70	Særskilte avgifter mv. i bruk av frekvenser Inntekter fra telesektoren	142 500 000	
5700	71	Folketrygdens inntekter Trygdeavgift	69 584 000 000	
	72	Arbeidsgiveravgift	97 917 000 000	
		Totale inntekter.....		737 749 985 000

II
**Endring av Stortingets skattevedtak 25. november
2004 for inntektsåret 2005**

§ 4-1 tredje ledd skal lyde:

Av inntekt svares skatt med 28 pst. § 3-3 gjelder ikke. Skatten blir å utligne i samsvar med bestemmelsene i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. De regler som ellers gjelder ved beregning av inntektsskatt til kommunen av alminnelig inntekt gis tilsvarende anvendelse.

III
**Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2006
(Kap. 5501)**

Kapittel 1 – Generelt

§ 1-1. Vedtakets anvendelsesområde

Dette vedtaket gjelder forskuddsutskrivning og endelig utskrivning av skatt på inntekt og formue.

Utskriving av statsskatt og skatt til kommunene og fylkeskommunene skjer for skattyterne etter de satser som følger av dette vedtak.

§ 1-2. Forholdet til skattelovgivningen

Så langt dette vedtak ikke bestemmer noe annet, legges lovgivningen om skatt på formue og inntekt til grunn ved anvendelsen av vedtaket.

§ 1-3. Klasseansettelse

Reglene om klasseansettelse i skatteloven § 15-4 gjelder tilsvarende for skatt etter dette vedtaket.

Personer og boer som ikke har krav på personfradrag, skal settes i skatteklasse 0. Personer som må bo i utlandet på grunn av tjeneste i den norske stat, følger samme regler om klasseansettelse som personer bosatt i Norge.

§ 1-4. Forskuddsutskriving

Skattyter som nevnt i skattebetalingsloven § 1, jf. § 2, skal betale forskudd på formues- og inntektsskatt til staten for inntektsåret 2006. Ved beregningen og innbetalingen gjelder reglene i dette vedtaket og i skattebetalingsloven.

Det samme gjelder når skatteplikten utelukkende følger av lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv., og skattyteren ikke skal svare terminskatt etter samme lov § 7.

Plikten til å betale forskudd på inntektsskatt omfatter også person som ikke har bopel i riket, men som mottar lønn av den norske stat.

Kapittel 2 – Formuesskatt til staten og kommunene

§ 2-1. Formuesskatt til staten – personlig skattyter og dødsbo

Personlig skattyter og dødsbo svarer formuesskatt til staten av den del av skattyterens samlede antatte formue som overstiger 200 000 kroner. Satsen skal være 0,2 pst. av de første 340 000 kroner, og 0,4 pst. av det overskytende beløp.

Ektefeller som lignes under ett for begges formue, jf. skatteloven § 2-10, svarer formuesskatt til staten av den del av ektefellenes samlede antatte formue som overstiger 400 000 kroner. Satsen skal være 0,2 pst. av de første 680 000 kroner, og 0,4 pst. av det overskytende beløp.

§ 2-2. Formuesskatt til staten – upersonlig skattyter

Selskaper og innretninger som nevnt i skatteloven § 2-36 annet ledd, og som ikke er fritatt for formuesskatteplikt etter skatteloven kapittel 2, svarer formuesskatt til staten med 0,3 pst. Formue under 10 000 kroner er skattefri.

§ 2-3. Formuesskatt til kommunene

Det svars formuesskatt til kommunen dersom skattyter ikke er fritatt for slik skatteplikt etter skatteloven kap. 2. Skattyter som har krav på personfradrag etter skatteloven § 15-4 skal ha et fradrag i formuen på 200 000 kroner. For ektefeller som lignes under ett for begges formue, jf. skatteloven § 2-10, skal fradraget være 400 000 kroner. Når skattyter har formue i flere kommuner, fordeles fradraget etter reglene i skatteloven § 4-30 første og annet ledd. Satsen for formuesskatt til kommunene må ikke være høyere enn 0,7 pst. Maksimumssatsen gjelder når ikke lavere sats er vedtatt av kommunen.

Kapittel 3 – Inntektsskatt til staten og kommunene, det felleskommunale skattefondet og fylkeskommunene

§ 3-1. Toppskatt

Personlig skattyter skal av personinntekt fastsatt etter skatteloven kapittel 12, svare toppskatt til staten med 9 pst. for den delen av inntekten som overstiger 394 000 kroner, og med 12 pst. for den delen av inntekten som overstiger 750 000 kroner i klasse 0, 1 og 2.

Personlig skattyter i en kommune i Finnmark, eller i kommunene Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord i Troms fylke, skal likevel bare svare toppskatt til staten av inntekt som nevnt i første ledd med 7 pst. av den inntekten som overstiger 394 000 kroner, og med 12 pst. for den delen av inntekten som overstiger 750 000 kroner i klasse 0, 1 og 2.

Dersom skattyter er bosatt i riket bare en del av året, nedsettes beløpene i første og annet ledd forholdsmessig under hensyn til det antall hele eller påbegynte måneder av året han har vært bosatt her. Tilsvarende gjelder for skattyter som ikke er bosatt i riket, men som plikter å svare skatt etter skatteloven § 2-3 første og annet ledd, eller lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv.

§ 3-2. Fellesskatt

Enhver som plikter å betale inntektsskatt til kommunen etter skatteloven skal betale fellesskatt til staten. Fellesskatten skal beregnes på samme grunnlag som inntektsskatten til kommunene.

Satsen for fellesskatt skal være:

- For personlig skattepliktig og dødsbo i Finnmark og kommunene Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord i Troms fylke: 8,3 pst.
- For personlig skattepliktig og dødsbo ellers: 11,8 pst.

§ 3-3. Skatt til staten og det felleskommunale skattefondet for selskaper og innretninger

Selskaper og innretninger som nevnt i skatteloven § 2-36 annet ledd, svarer skatt til staten med 28 pst. og det felleskommunale skattefondet med 0 pst. av inntekten, fastsatt etter reglene i skatteloven.

§ 3-4. Skatt på grunnrenteinntekt i kraftforetak

Av grunnrenteinntekt i vannkraftverk fastsatt i medhold av skatteloven § 18-3 svars grunnrenteskatt til staten med 27 pst.

§ 3-5. Skatt til staten for person bosatt og selskap hjemmehørende i utlandet

Skattyter som nevnt i skatteloven § 2-3 første ledd bokstav h, skal i tillegg til å svare skatt etter bestemmelsene foran i dette vedtaket svare skatt til staten med 28 pst. av inntekten. De regler som ellers gjelder ved beregning av inntektsskatt til kommunen gis tilsvarende anvendelse.

Person som ikke har bopel i riket, men som mottar lønn av den norske stat, skal av denne inntekt svare fellesskatt til staten etter satsen for personlig skattyter og dødsbo i dette vedtaket § 3-2 annet ledd annet strekpunkt, samt toppskatt som nevnt i § 3-1 første ledd. Bestemmelsene i skatteloven § 16-20 til § 16-28 gjelder tilsvarende for skattytere som nevnt i dette ledd.

Av aksjeutbytte som utdeles til aksjonær som er hjemmehørende i utlandet, svares skatt til staten med 25 pst. eller i tilfelle den sats som følger av skatteavtale med fremmed stat. Det samme gjelder renter på grunnfondsbevis som utdeles til skattyter hjemmehørende i utlandet.

§ 3-6. Skatt til staten på honorar til utenlandske artister mv.

Skattepliktig etter lov om skatt på honorar til utenlandske artister mv., skal svare skatt til staten med 15 pst. av inntekten.

§ 3-7. Skattesats for utbetalinger fra individuell pensjonsavtale til bo

Skattesatsen for utbetaling fra individuell pensjonsavtale og etter innskuddspensjonsloven til bo, som omhandlet i skatteloven § 5-40 sjette ledd, skal være 45 pst.

§ 3-8. Skattefri inntekt

Inntekt under 1 000 kroner er skattefri ved beregning av skatt til staten. I utlandet bosatt aksjonær (parthaver) i aksjeselskap, allmennaksjeselskap og dermed likestilt selskap ilignes skatt når inntekten – fastsatt under ett for samtlige aksjonærer – utgjør minst 100 kroner.

§ 3-9 Inntektsskatt til kommunene og fylkeskommunene

Den fylkeskommunale inntektsskattøren for personlige skattytere og dødsboer skal være maksimum 2,9 pst. Den kommunale inntektsskattøren for personlige skattytere og dødsboer skal være maksimum 13,3 pst.

Maksimumssatsene skal gjelde med mindre fylkestinget eller kommunestyret vedtar lavere sats.

Kapittel 4 – Skatt etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv.

§ 4-1. Ordinære skatter

Skattyter som har formue knyttet til eller inntekt vunnet ved petroleumsutvinning og rørledningstransport, jf. § 2 annet ledd i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv., skal av slik formue og inntekt, i tillegg til de skatter som følger av bestemmelsene foran, svare skatt til staten etter reglene og satsene nedenfor. Det samme gjelder når skatteplikten utelukkende følger av nevnte lov.

Av formue som tilhører andre skattytere enn selskaper, svares skatt med 0,7 pst. De regler som ellers gjelder for beregning av formuesskatt til kommunen, gis tilsvarende anvendelse.

Av inntekt svares skatt med 28 pst. § 3-3 gjelder ikke. Skatten blir å utligne i samsvar med bestemmelsene i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster

mv. De regler som ellers gjelder ved beregning av inntektsskatt til kommunen av alminnelig inntekt gis tilsvarende anvendelse.

§ 4-2. Særskatt

Av inntekt vunnet ved petroleumsutvinning, behandling og rørledningstransport som nevnt i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. § 5, skal det svares særskatt med 50 pst.

§ 4-3. Terminskatt

Terminskatt for inntektsåret 2006 skrives ut og betales i samsvar med lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. § 7. Ved utskrivningen av terminskatt benyttes satsene ovenfor.

§ 4-4. Utbytte utdelt til utenlandsk eierselskap

Det svares ikke skatt til staten av aksjeutbytte som utdeles fra i riket hjemmehørende aksjeselskap og allmennaksjeselskap som er skattepliktig etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. § 5, til selskap hjemmehørende i utlandet som direkte eier minst 25 pst. av kapitalen i det utdelende selskap. Dersom det i riket hjemmehørende selskap også har inntekt som ikke er skattepliktig etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. § 5, svares skatt til staten etter de alminnelige regler for aksjeutbytte som fordeles til slik inntekt. Aksjeutbytte fordeles mellom særskattepliktig inntekt og annen inntekt på grunnlag av alminnelig inntekt fratrukket skatter for henholdsvis særskattepliktig inntekt og annen inntekt.

Kapittel 5 – Tonnasjeskatt

§ 5-1. Tonnasjeskatt

Aksjeselskap og allmennaksjeselskap som nevnt i skatteloven § 8-10, skal svare tonnasje, jf. skatteloven § 8-16, etter følgende satser:

1. 0 kroner for de første 1 000 nettotonn, deretter
2. 18 kroner pr. dag pr. 1 000 nettotonn opp til 10 000 nettotonn, deretter
3. 12 kroner pr. dag pr. 1 000 nettotonn opp til 25 000 nettotonn, deretter
4. 6 kroner pr. dag pr. 1 000 nettotonn.

Satsene i første ledd kan reduseres etter nærmere bestemmelser fastsatt av departementet, jf. skatteloven § 8-16 første ledd.

Kapittel 6 – Skattested

§ 6-1. Skattested for forskuddsutskrivningen

Forskuddsutskrivningen foretas i den kommune hvor den forskuddspliktige er bosatt, jf. skatteloven § 3-1. Her medtas også forskudd på skatt av formue og inntekt som nevnt i skatteloven § 3-3. For boer gjelder bestemmelsene i skatteloven § 3-1 fjerde ledd.

For person som ikke er bosatt i riket, skal den kommunen som er angitt i skatteloven § 3-4 første, fjerde

eller femte ledd eller i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv. § 6 nr. 2, utskrive skatten.

Første og annet ledd gjelder i den utstrekning annet ikke er bestemt i medhold av skattebetalingsloven § 8 nr. 4 og § 18 nr. 4.

Utskriving av forskudd som omhandlet i dette vedtaket § 1-4 tredje ledd foretas i Oslo.

§ 6-2. Skattested for ligningen

Statsskatteligningen for personer og dødsbo foregår i den kommune hvor skattyteren etter bestemmelsene i skatteloven § 3-1 og § 3-4 blir å iligne kommuneskatt. Ved ligningen medtas formue og inntekt som skattlegges etter bestemmelsene i skatteloven § 3-3 og § 18-7.

Statsskatteligningen for selskaper og innretninger som nevnt i skatteloven § 2-36 annet ledd, foregår i kontor-kommunen, jf. skatteloven § 3-2.

Ved utligning av skatt for skattepliktig etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv., gjelder § 6 i denne loven.

I utlandet hjemmehørende mottaker av godtgjørelse, tantieme, gratiale og lignende fra selskap eller innretning som er hjemmehørende her i riket (skatteloven § 3-4 tredje ledd), skattlegges i den kommune der selskapet har sitt kontor (hovedkontor) eller styret har sitt sete. Det samme gjelder selskap eller samlag for omsetning av brennevin, vin, fruktvin, mjød eller øl.

Skattlegging av inntekt som nevnt i dette vedtaket § 3-5 annet ledd foretas i Oslo.

Kapittel 7 – Særlige bestemmelser om skattegrunnlag, beløpsgrenser og satser mv.

§ 7-1. Minstefradrag

Minstefradrag i lønnsinntekt mv. etter skatteloven § 6-32 første ledd bokstav a skal ikke settes lavere enn 31 800 kroner, og ikke settes høyere enn 61 100 kroner.

Minstefradrag i pensjonsinntekt etter skatteloven § 6-32 første ledd bokstav b skal ikke settes lavere enn 4 000 kroner, og ikke høyere enn 51 100 kroner.

§ 7-2. Foreldrefradrag

Fradrag beregnet etter skatteloven § 6-48 skal ikke settes høyere enn 25 000 kroner for ett barn. Fradragsgrensen økes med inntil 5 000 kroner for hvert ytterligere barn.

§ 7-3. Personfradrag

Fradrag etter skatteloven § 15-4 er 35 400 kroner i klasse 1 og 70 800 kroner i klasse 2.

§ 7-4. Skattebegrensning ved lav alminnelig inntekt

Beløpsgrensene som nevnt i skatteloven § 17-1 første ledd skal være 95 300 kroner for enslige og 156 300 kroner for ektepar og samboere som går inn under skatteloven § 2-16.

Kapittel 8 – Forskriftskompetanse mv.

§ 8-1. Avrundingsregler og utfyllende regler

Departementet kan gi nærmere forskrift om gjennomføring og utfylling av bestemmelsene i dette vedtak, herunder regler om avrunding av inntekts- og formuesposter, samt fradragposter.

§ 8-2. Adgang til å fravike reglene i vedtaket

Reglene i dette vedtaket kan fravikes på vilkår som nevnt i skattebetalingsloven § 56 nr. 5.

IV

Fastsetting av avgifter mv. til folketrygden for 2006

For året 2006 svares folketrygdavgifter etter følgende satser:

§ 1. Arbeidsgiveravgift

- a) For arbeidsgiveravgift av inntekt som blir skattlagt etter lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard er satsen 0 pst.
- b) Når arbeidstakeren i inntektsåret 2006 er skattepliktig etter skatteloven § 3-1 eller § 3-4 til en kommune i Finnmark fylke eller til en av kommunene Karlsøy, Lyngen, Storfjord, Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa, Kvænangen i Troms fylke, som kalles sone V, er satsen 0 pst.
- c) Når arbeidstakeren i inntektsåret 2006 er skattepliktig etter skatteloven § 3-1 eller § 3-4 til en kommune i sone IV, er satsen 11,7 pst. Denne sonen omfatter:
 - Troms fylke, med unntak av de kommuner som er nevnt i bokstav b,
 - Nordland fylke,
 - kommunene Namsos, Namdalseid, Lierne, Røyrvik, Namsskogan, Grong, Høylandet, Overhalla, Fosnes, Flatanger, Vikna, Nærøy, Leka i Nord-Trøndelag fylke,
 - kommunene Hitra, Frøya, Åfjord, Roan, Osen i Sør-Trøndelag fylke,
 - kommunen Smøla i Møre og Romsdal fylke.

Inntil differansen mellom den arbeidsgiveravgift som ville følge av en sats på 14,1 pst. og den arbeidsgiveravgift som ville følge av en sats på 5,1 pst. overstiger 270 000 kroner for foretaket i 2006, er satsen likevel 5,1 pst.
- d) Når arbeidstakeren i inntektsåret 2006 er skattepliktig etter skatteloven § 3-1 eller § 3-4 til en kommune i sone III, er satsen 12,1 pst. Denne sonen omfatter:
 - kommunen Snåsa i Nord-Trøndelag fylke,
 - kommunene Hemne, Snillfjord, Oppdal, Røros, Holtålen, Tydal i Sør-Trøndelag fylke,
 - kommunene Surnadal, Rindal, Aure, Halså, Tustna i Møre og Romsdal fylke,
 - kommunene Dovre, Lesja, Skjåk, Lom, Vågå, Sel, Sør-Aurdal, Etnedal, Nord-Aurdal, Vestre Slidre, Øystre Slidre, Vang i Oppland fylke,
 - kommunene Stor-Elvdal, Rendalen, Engerdal, Tolga, Tynset, Alvdal, Folldal, Os i Hedmark fylke.

- Inntil differansen mellom den arbeidsgiveravgift som ville følge av en sats på 14,1 pst. og den arbeidsgiveravgift som ville følge av en sats på 6,4 pst. overstiger 270 000 kroner for foretaket i 2006, er satsen likevel 6,4 pst.
- e) Når arbeidstakeren i inntektsåret 2006 er skattepliktig etter skatteloven § 3-1 eller § 3-4 til en kommune i sone II, er satsen 14,1 pst. Denne sonen omfatter:
- kommunene Meråker, Frosta, Leksvik, Mosvik, Verran i Nord-Trøndelag fylke,
 - kommunene Ørland, Agdenes, Rissa, Bjugn, Rennebu, Meldal, Midtre Gauldal, Selbu i Sør-Trøndelag fylke,
 - kommunene Vanylven, Sande, Herøy, Norddal, Stranda, Stordal, Rauma, Nesset, Midsund, Sandøy, Gjemnes, Tingvoll, Sunndal, Haram, Aukra, Eide i Møre og Romsdal fylke,
 - Sogn og Fjordane fylke,
 - kommunene Etne, Tysnes, Kvinnherad, Jondal, Odda, Ullensvang, Eidfjord, Ulvik, Granvin, Kvam, Modalen, Fedje, Masfjorden, Bømlo i Hordaland fylke,
 - kommunene Hjelmeland, Suldal, Sauda, Kvitsøy, Utsira, Vindafjord, Finnøy, Ølen i Rogaland fylke,
 - kommunene Åseral, Audnedal, Hægebostad, Sirdal i Vest-Agder fylke,
 - kommunene Gjerstad, Vegårshei, Åmli, Iveland, Evje og Hornnes, Bygland, Valle, Bykle i Aust-Agder fylke,
 - kommunene Drangedal, Tinn, Hjartdal, Seljord, Kviteseid, Nissedal, Fyresdal, Tokke, Vinje, Nome i Telemark fylke,
 - kommunene Flå, Nes, Gol, Hemsedal, Ål, Hol, Sigdal, Rollag, Nore og Uvdal i Buskerud fylke,
 - kommunene Nord-Fron, Sør-Fron, Ringeby, Gausdal, Søndre Land, Nordre Land i Oppland fylke,
 - kommunene Nord-Odal, Eidskog, Grue, Åsnes, Våler, Trysil, Åmot i Hedmark fylke.
- Inntil differansen mellom den arbeidsgiveravgift som ville følge av en sats på 14,1 pst. og den arbeidsgiveravgift som ville følge av en sats på 10,6 pst. overstiger 270 000 kroner for foretaket i 2006, er satsen likevel 10,6 pst.
- f) Når arbeidstakeren i inntektsåret 2006 er skattepliktig etter skatteloven § 3-1 eller § 3-4 til en annen kommune enn dem som nevnt i bokstavene b til e, er satsen 14,1 pst. Dette området kalles sone I. For andre arbeidstakere skal avgiften beregnes etter satsene som gjelder for sone I hvis ikke annet følger av dette vedtak.
- g) Denne bokstav gjelder foretak som
1. produserer elektrisitet skapt ved vannkraft,
 2. utvinner råolje eller naturgass,
 3. yter en eller flere av følgende tjenester tilknyttet utvinning av olje eller gass:
 - prøve- eller produksjonsboring på kontrakt,
 - servicevirksomhet i forbindelse med olje- og gassutvinning,
- bore- eller brønnservice på kontrakt. Denne bestemmelsen omfatter ikke tjenesteyting tilknyttet letevirksomhet, eller drift og bruk av innretninger i den utstrekning de brukes til letevirksomhet.
4. bryter metallholdig malm, med unntak av jernmalm og jernmalm med innhold av mangan,
 5. utvinner industrimineralene nefelinsyenitt eller olivin,
 6. bygger eller reparerer selvdrevet, sjøgående kommersielt fartøy. Med slikt fartøy forstås følgende:
 - fartøy på minst 100 BRT for transport av passasjerer eller gods,
 - fartøy på minst 100 BRT til særlige formål,
 - slepebåt på minst 365 kW,
 - fiskefartøy på minst 100 BRT bestemt for eksport til land utenfor EØS-området,
 - flytende og flyttbart uferdig skrog av ovennevnt fartøy. Denne bestemmelsen omfatter også foretak som foretar vesentlig ombygging av fartøy som nevnt ovenfor, dersom fartøyet er over 1000 BRT.
 7. nevnt i finansieringsvirksomhetsloven § 1-4 eller verdipapirhandelloven § 7-1, jf. § 1-2 første ledd, dersom foretaket har filial, driver grenseoverskridende virksomhet eller har etablert datterforetak som driver tilsvarende virksomhet, i andre stater innen EØS-området,
 8. produserer stål omfattet av den tidligere EKSF-traktaten,
 9. produserer telekommunikasjonstjenester.
 - Slike foretak skal beregne avgift etter satsen på 14,1 pst. uansett til hvilken kommune arbeidstakeren er skattepliktig.
 - Inntil differansen mellom den arbeidsgiveravgift som ville følge av satsen på 14,1 pst. og den arbeidsgiveravgift som ville følge av
 - en sats på 0 pst. når arbeidstakeren er skattepliktig til en kommune som nevnt i bokstav b,
 - en sats på 5,1 pst. når arbeidstakeren er skattepliktig til en kommune som nevnt i bokstav c,
 - en sats på 6,4 pst. når arbeidstakeren er skattepliktig til en kommune som nevnt i bokstav d,
 - en sats på 10,6 pst. når arbeidstakeren er skattepliktig til en kommune som nevnt i bokstav e
 overstiger 270 000 kroner for foretaket i 2006, er satsene likevel i:
 - sone V: 0 pst.
 - sone IV: 5,1 pst.
 - sone III: 6,4 pst.
 - sone II: 10,6 pst.
 Bestemmelsen i nr. 6 kommer ikke til anvendelse på verft som utelukkende driver reparasjon av fartøy
 - og reparasjonene gjøres på verft hjemmehørende i Nordland, Troms eller Finnmark eller
 - reparasjonene gjøres på fartøy som utelukkende drives på norsk sjøterritorium.

Slike foretak beregner arbeidsgiveravgift etter bokstavene b til f.

- h) Foretak som utfører godstransport på vei og som i 2005 hadde mer enn 50 årsverk, skal beregne avgift etter satsen i bokstav f uansett til hvilken kommune arbeidstakeren er skattepliktig. Som godstransport regnes ikke egentransport etter samferdselsloven § 8.

For øvrige transportforetak skal arbeidsgiveravgiften beregnes etter følgende satser når arbeidstakeren er skattepliktig etter skatteloven § 3-1 eller § 3-4 til en kommune i

sone V: 0 pst.

sone IV: 11,7 pst.

sone III: 12,1 pst.

sone II: 14,1 pst.

- i) Når et foretak beregner arbeidsgiveravgift etter bokstavene c til e, bokstav g og bokstav m, kan ikke samlet fordel av redusert arbeidsgiveravgift og eventuell annen bagatellmessig støtte til foretaket overstige 270 000 kroner i 2006, jf. forordning (EF) nr. 69/2001 om bagatellmessig støtte inntatt i EØS-avtalen ved EØS-komiteens beslutning 88/ 2002.

- j) Denne bokstav gjelder foretak innenfor næringsgrupperingene:

01.1 Dyrking av jordbruks- og hagebruksvekster

01.2 Husdyrhold

01.3 Kombinert husdyrhold og planteproduksjon

01.4 Tjenester tilknyttet jordbruk og husdyrhold, unntatt veterinærtjenester og beplantning og vedlikehold av hager og parkanlegg

01.5 Jakt, viltstell og tjenester tilknyttet jakt og viltstell

02.01 Skogbruk

02.02 Tjenester tilknyttet skogbruk, med unntak av tømmermåling

05.01 Fiske og fangst

05.02 Fiskeoppdrett og klekkerier

15.1 Produksjon, bearbeiding og konservering av kjøtt og kjøttvarer

15.2 Bearbeiding og konservering av fisk og fiskevarer

15.3 Bearbeiding og konservering av frukt og grønnsaker

15.4 Produksjon av vegetabiliske og animalske oljer og fettstoffer

15.5 Produksjon av meierivarer og iskrem

15.6 Produksjon av kornvarer, stivelse og stivelsesprodukter

15.7 Produksjon av fôr

51.2 Engroshandel med jordbruksråvarer og levende dyr

51.31 Engroshandel med frukt og grønnsaker

51.32 Engroshandel med kjøtt og kjøttvarer

51.33 Engroshandel med meierivarer, egg, matolje og -fett

51.381 Engroshandel med fisk og skalldyr

61.103 Innenriks sjøtransport, men bare for så vidt gjelder drift av brønnbåter

63.12 Lagring, men bare for så vidt gjelder drift av kornsiloer, hvor virksomheten er begrenset til å omfatte produkter som ikke faller inn under EØS-avtalen, jf. avtalen artikkel 8.

Slike foretak skal beregne arbeidsgiveravgift etter følgende satser når arbeidstakeren er skattepliktig etter skatteloven § 3-1 eller § 3-4 til en kommune i

sone IV: 5,1 pst.

sone III: 6,4 pst.

sone II: 10,6 pst.

Dersom foretakets virksomhet også omfatter aktiviteter eller produkter som ikke er nevnt i første ledd, og denne virksomheten er av ubetydelig omfang, kan foretaket likevel beregne arbeidsgiveravgift etter satsen i annet ledd.

- k) Satsen på 14,1 pst. skal legges til grunn for arbeidsgiveravgift fastsatt i kongelig resolusjon med hjemmel i § 4 nedenfor.

- l) Satsen på 14,1 pst. skal legges til grunn ved beregning av arbeidsgiveravgift for statsforvaltningen som omfattes av reglene i folketrygdloven § 24-5 tredje ledd og for foretak som omfattes av helseforetaksloven, uansett hvilken kommune arbeidstakeren er skattepliktig til. Er arbeidstakeren skattepliktig til en kommune nevnt i bokstav b, skal satsen likevel være 0 pst.

- m) Det skal betales arbeidsgiveravgift etter følgende satser for lønn og annen godtgjørelse for arbeid og oppdrag i og utenfor tjenesteforhold som arbeidsgiver plikter å innberette for arbeidstakere som har fylt 62 år og som er skattepliktig etter skatteloven § 3-1 eller § 3-4 til en kommune i

sone IV: 7,7 pst.

sone III: 8,1 pst.

sone II: 10,1 pst.

sone I: 10,1 pst.

Inntil differansen mellom den arbeidsgiveravgift som ville følge av satsen på 10,1 pst. og den arbeidsgiveravgift som ville følge av

– en sats på 1,1 pst. når arbeidstakeren er skattepliktig til en kommune som nevnt i bokstav c,

– en sats på 2,4 pst. når arbeidstakeren er skattepliktig til en kommune som nevnt i bokstav d,

– en sats på 6,6 pst. når arbeidstakeren er skattepliktig til en kommune som nevnt i bokstav e

overstiger 270 000 kroner for foretaket i 2006, er satsen likevel:

sone IV: 1,1 pst.

sone III: 2,4 pst.

sone II: 6,6 pst.

For foretak som nevnt i bokstav g skal satsen være 10,1 pst. for arbeidstakere som har fylt 62 år. Inntil differansen mellom den arbeidsgiveravgift som ville følge av satsen på 10,1 pst. og den arbeidsgiveravgift som ville følge av

– en sats på 0 pst. når arbeidstakeren er skattepliktig til en kommune som nevnt i bokstav b,

– en sats på 1,1 pst. når arbeidstakeren er skattepliktig til en kommune som nevnt i bokstav c,

- en sats på 2,4 pst. når arbeidstakeren er skattepliktig til en kommune som nevnt i bokstav d,
 - en sats på 6,6 pst. når arbeidstakeren er skattepliktig til en kommune som nevnt i bokstav e
- overstiger 270 000 kroner for foretaket i 2006, er satsen likevel:
- sone V: 0 pst.
sone IV: 1,1 pst.
sone III: 2,4 pst.
sone II: 6,6 pst.

For foretak som nevnt i bokstav h første ledd og bokstav l første pkt., skal satsen være 10,1 pst. for arbeidstakere som har fylt 62 år. Foretak som nevnt i bokstav h annet ledd skal betale arbeidsgiveravgift etter følgende satser for arbeidstakere som har fylt 62 år og som er skattepliktig etter skatteloven § 3-1 eller § 3-4 til en kommune i

- sone V: 0
sone IV: 7,7 pst.
sone III: 8,1 pst.
sone II: 10,1 pst.
sone I: 10,1 pst.

For foretak som nevnt i bokstav j skal satsen være i

sone IV: 1,1 pst.
sone III: 2,4 pst.
sone II: 6,6 pst.
sone I: 10,1 pst.

for arbeidstakere som har fylt 62 år.

Beregning av arbeidsgiveravgift etter denne bokstav skjer fra og med første hele avgiftstermin etter at arbeidstakeren har fylt 62 år.

§ 2. Trygdeavgift

- a) Av pensjon, føderåd, livrente som ledd i pensjonsordning i arbeidsforhold, utbetalinger under individuell pensjonsavtale etter skatteloven § 6-47 bokstav c, utbetalinger etter innskuddspensjonsloven og personinntekt for skattyter under 17 år og over 69 år, som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 1: 3 pst.
- b) Av lønnsinntekt og annen personinntekt som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 2: 7,8 pst.
- c) Av næringsinntekt og annen personinntekt som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 3: 10,7 pst.
- d) Avgift av næringsinntekt (annen ervervsinntekt) i jord- og skogbruk samt reindrift som overstiger 7,8 pst. av inntekten, skal dekkes med tilskudd knyttet til næringsavtalene i landbruket. Næringsinntekt i jordbruk er i denne sammenhengen inntekt som nevnt i Finansdepartementets forskrift til skatteloven § 8-1-11. Inntekt av skogbruk og reindrift i denne sammenheng omfatter også inntekter som nevnt i forskriften § 8-1-11 nr. 1 annet ledd og nr. 2.

§ 3. Tilskudd fra kommunene og fylkeskommunene som nevnt i folketrygdloven § 23-9 annet ledd

- a) I kommuner: 0 pst.
- b) I fylkeskommuner: 0 pst.

§ 4. Forskriftsfullmakt

Kongen gir regler om grunnlag og satser for avgifter og tilskudd etter folketrygdloven § 23-4 for visse grupper av medlemmer i trygden. Departementet gir regler til utfylling og gjennomføring av bestemmelsene i § 1.

V

CO₂-avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen for budsjetterterminen 2006

Fra 1. januar 2006 skal det i henhold til lov 21. desember 1990 nr. 72 om avgift på utlipp av CO₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen betales CO₂-avgift til statskassen etter følgende satser:

- a) for gass 79 øre pr. standardkubikkmeter,
- b) for olje eller kondensat 79 øre pr. liter.

For mineralske produkter som omfattes av bokstav b), og som er avgiftsbelagt etter Stortingets vedtak om CO₂-avgift på mineralske produkter, skal satsen være 26 øre pr. liter.

VI

Produktavgift til folketrygden for fiskeri-, hval- og selfangstnæringen for 2006

Med hjemmel i folketrygdloven § 23-5 annet ledd fastsettes:

I

I 2006 skal følgende avgifter til folketrygden dekkes ved en produktavgift på omsetning av fisk, hval og sel, og produkter av disse, fra fartøy som har drevet egen fangstvirksomhet innenfor det aktuelle kalenderår:

1. Trygdeavgift over 7,8 pst. av pensjonsgivende inntekt fra fiske, hval- og selfangst i inntektsåret.
2. Arbeidsgiveravgift på hyre til mannskapet på fiske-, hvalfangst- og selfangstfartøy.
3. Premie til kollektiv yrkesskadetrygd for fiskere, hval- og selfangere.
4. Avgift til dekking av de utgiftene folketrygden har med stønad til arbeidsløse fiskere, hval- og selfangere.
5. Avgift til dekking av de utgiftene folketrygden har i forbindelse med ordningen med frivillig tilleggstrygd for sykepenger til manntallsførte fiskere, hval- og selfangere.

II

Produktavgiften skal være 3,0 pst. for 2006.

Avgift på omsetning av råfisk, råfiskprodukter, hval og hvalprodukter innkreves av godkjente salgslag, jf. lov 14. desember 1951 nr. 3 om omsetning av råfisk § 3. Ved fiske på fjerne farvann der omsetningen foregår utenom salgslag og ved omsetning av sel og produkter av sel, skal den avgiftspliktige innbetale produktavgiften til Fiskeridirektoratet.

VII

Forslag til vedtak om avgift til statskassen på arv og gaver for budsjetterminen 2006 (kap. 5506 post 70)

§ 1

Av arv og gaver som er avgiftspliktige etter lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver, skal det fra 1. januar 2006 svares avgift til statskassen etter reglene i dette vedtaket.

§ 2

Fradrag etter arveavgiftsloven § 15 annet ledd for begravelsesomkostninger, skifteomkostninger og utgifter til gravsted settes til 35 000 kroner, hvis ikke høyere utgifter er legitimert.

Utgifter til dokumentavgift og tinglysing kommer særskilt til fradrag.

Fradrag etter arveavgiftsloven § 17 for avgiftspliktig som ikke har fylt 21 år settes til 50 000 kroner pr. år.

§ 3

Avgiftsgrunnlaget rundes nedover til nærmeste tall som kan deles med 1 000.

§ 4

Av arv og gaver til arvelaterens/giverens barn, fosterbarn – herunder stebarn som har vært oppfostret hos arvelateren/giveren – og foreldre, svares:

Av de første 250 000 kroner	intet
Av de neste 300 000 kroner	8 pst.
Av overskytende beløp	20 pst.

§ 5

Av arv og gaver som ikke går inn under § 4, svares:

Av de første 250 000 kroner	intet
Av de neste 300 000 kroner	10 pst.
Av overskytende beløp	30 pst.

VIII

Merverdiavgift for budsjetterminen 2006 (kap. 5521 post 70)

§ 1

1. Fra 1. januar 2006 skal det betales 25 pst. avgift etter bestemmelsene i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift.
2. Fra 1. januar 2006 skal det betales 11,11 pst. avgift av omsetning som nevnt i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 39 og godtgjørelse som nevnt i samme lov § 41.

§ 2

Fra 1. januar 2006 skal det betales 13 pst. avgift etter bestemmelsene i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift for næringsmidler. Som næringsmidler anses enhver mat- eller drikkevare og enhver annen vare som er bestemt til å konsumeres av mennesker, unntatt:

- a) legemidler,
- b) vann fra vannverk,
- c) tobakkvarer,
- d) alkoholholdige drikkevarer.

§ 3

1. Fra 1. januar 2006 skal det betales 8 pst. avgift etter bestemmelsene i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift for:

- a) kringkastingsselskap under utøvelse av allmennkringkasting som er finansiert av kringkastingsavgift som nevnt i kringkastingsloven § 6-4,
- b) tjenester som gjelder persontransport,
- c) formidling av tjenester som nevnt i bokstav b,
- d) transport av kjøretøy på ferge eller annet fartøy på innenlands veisamband,
- e) tjenester i form av rett til å overvære kinoforestillinger.

2. Fra 1. september 2006 skal det betales 8 pst. avgift etter bestemmelsene i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift for:

- a) kringkastingsselskap under utøvelse av allmennkringkasting som er finansiert av kringkastingsavgift som nevnt i kringkastingsloven § 6-4,
- b) tjenester som gjelder persontransport,
- c) romutleie i hotellvirksomhet og lignende virksomhet, utleie av fast eiendom til camping samt yrkesmessig utleie av hytter, ferieleiligheter og annen fritidseiendom,
- d) transport av kjøretøy på ferge eller annet fartøy på innenlands veisamband,
- e) tjenester i form av rett til å overvære kinoforestillinger,
- f) formidling av tjenester som nevnt i bokstavene b og c.

§ 4

Departementet kan gi nærmere forskrifter om avgrensning av avgiftsplikten.

IX

Særavgifter til statskassen for budsjetterminen 2006 Avgift på alkohol (kap. 5526 post 70)

§ 1

Fra 1. januar 2006 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel eller innenlandsk tilvirking av sprit, brennevin, vin, fruktvin, mjød og øl mv. med følgende beløp:

- A) Brennevinsbasert drikk med alkoholstyrke over 0,7 volumprosent: kr 5,64 pr. volumprosent og liter.
- B) Annen alkoholholdig drikk:
1. med alkoholstyrke over 4,7 til og med 22 volumprosent alkohol: kr 3,67 pr. volumprosent og liter.
 2. med alkoholstyrke:
 - a) til og med 0,7 volumprosent alkohol avgiftslegges etter regelverket for alkoholfrie drikkevarer,
 - b) over 0,7 til og med 2,7 volumprosent alkohol: kr 2,51 pr. liter,
 - c) over 2,7 til og med 3,7 volumprosent alkohol: kr 9,51 pr. liter,
 - d) over 3,7 til og med 4,7 volumprosent alkohol: kr 16,46 pr. liter.

C) Etanol til teknisk bruk med alkoholstyrke over 0,7 volumprosent: samme satser som for tilsvarende alkoholholdig drikk i bokstav A og B. Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av avgiftsplikten.

Departementet kan gi forskrifter om den avgiftspliktige alkoholstyrken. Departementet kan bestemme at det skal betales avgift på alkohol også i varer som ikke er avgiftspliktige etter første ledd.

Satsene i avsnittene foran gjelder også varer som ved kjøp eller som gave innføres med samtykke gitt i medhold av alkohollovgivningen.

Departementet kan gi forskrifter om forenklet avgiftsberegning for varer som reisende innfører til personlig bruk utover avgiftsfri kvote.

§ 2

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på varer som:

- a) selges til eller innføres av utenlandske diplomatiske og konsulære tjenestemenn som nyter personlig tollfrihet,
- b) selges eller innføres til Den nordiske investeringsbanken og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
- c) fra tilvirkers eller importørs lager
 1. utføres til utlandet,
 2. leveres direkte eller via tollager til slik bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24,
 3. kommer i retur,
- d) leveres til teknisk, vitenskapelig eller medisinsk bruk og som er gjort utjenlig til drikk (denaturert) eller på annen måte finnes garantert mot å bli brukt til drikk,
- e) bringes med som reisegods eller reiseutstyr til personlig bruk,
- f) brukes som råstoff eller hjelpemiddel ved vareproduksjon,
- g) selges til eller innføres av NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred,
- h) fremstilles ved ikke ervervsmessig produksjon. Fritaket gjelder kun drikk etter § 1 B som er til eget bruk. Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 4

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 6

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

Avgift på tobakkvarer (kap. 5531 post 70)

§ 1

Fra 1. januar 2006 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen etter følgende satser av:

- a) S i g a r e r : kr 1,84 pr. gram av pakningens nettovekt.
Vekten av fastmunnstykke skal tas med i den nettovekt som danner grunnlaget for beregning av avgiften.
- b) S i g a r e t t e r : kr 1,84 pr. stk.
Med én sigarett menes en sigarett som har en lengde til og med 90 mm, som to regnes sigaretten dersom den har en lengde på over 90 mm, men maks 180 mm, osv. Filter og munnstykke tas ikke med ved beregningen av lengden.
- c) R ø y k e t o b a k k , k a r v e t s k r å t o b a k k , r å t o b a k k i f o r b r u k e r p a k n i n g : kr 1,84 pr. gram av pakningens nettovekt.
- d) S k r å t o b a k k : kr 0,59 pr. gram av pakningens nettovekt.
- e) S n u s : kr 0,59 pr. gram av pakningens nettovekt.
- f) S i g a r e t t p a p i r o g s i g a r e t t h y l s e r : kr 0,0281 pr. stk. av innholdet i pakningen.

Departementet kan gi forskrifter om en forenklet avgiftsberegning for varer som reisende innfører til personlig bruk utover avgiftsfri kvote.

§ 2

Varer som er ment – eller som departementet finner er tjenlig – som erstatning for forannevnte varer, kan undergis avgiftsplikt etter nærmere bestemmelse av departementet. Når slik avgiftsplikt blir pålagt, skal avgiften svares med beløp som så vidt mulig motsvarer avgiften etter § 1 for tilsvarende tobakkvare.

§ 3

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på varer som:

- a) Selges til eller innføres av utenlandske diplomatiske og konsulære tjenestemenn som nyter personlig tollfrihet.
- b) Selges eller innføres til Den nordiske investeringsbanken og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet.
- c) Fra/til tilvirkers eller importørs lager
 1. utføres til utlandet,
 2. leveres direkte eller via tollager til slik bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24,
 3. kommer i retur.
- d) Kvalitetsprøves og forbrukes i fabrikker eller på lager.
- e) Bringes med som reisegods eller reiseutstyr til personlig bruk.
- f) Selges til eller innføres av NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred. Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 4

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 5

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 6

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 7

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning og utfylling av bestemmelsene i §§ 1 og 2.

§ 8

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

Avgift på motorvogner mv. (kap. 5536)

I. Engangsavgift på motorvogner mv.

(kap. 5536 post 71)

§ 1

Fra 1. januar 2006 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter betales avgift til statskassen:

1. ved første gangs registrering av motorvogner i det sentrale motorvognregisteret,
2. når betingelsene for avgiftsfrihet eller avgiftsnedsettelse ved første gangs registrering ikke lenger er oppfylt,
3. når en motorvogn som ikke tidligere er registrert her i landet urettmessig tas i bruk uten slik registrering,

4. når oppbygget motorvogn tas i bruk før ny registrering.

§ 2

Avgiften betales etter følgende avgiftsgrupper og satser:

Avgiftsgruppe a:

1. Personbiler,
2. varebiler klasse 1 og
3. busser under 6 meter med inntil 17 seteplasser:

kr 35,36	pr. kg av de første 1150 kg av egenvekten,
kr 70,72	pr. kg av de neste 250 kg av egenvekten,
kr 141,43	pr. kg av de neste 100 kg av egenvekten,
kr 164,49	pr. kg av resten (vektavgift),
dessuten:	
kr 10,44	pr. cm ³ av de første 1200 cm ³ av slagvolumet,
kr 27,33	pr. cm ³ av de neste 600 cm ³ av slagvolumet,
kr 64,29	pr. cm ³ av de neste 400 cm ³ av slagvolumet,
kr 80,31	pr. cm ³ av resten (slagvolumavgift),
dessuten:	
kr 136,57	pr. kW av de første 65 kW av motoreffekten,
kr 498,11	pr. kW av de neste 25 kW av motoreffekten,
kr 996,52	pr. kW av de neste 40 kW av motoreffekten,
kr 1686,36	pr. kW av resten (motoreffektavgift).

Avgiftsgruppe b:

1. Varebiler klasse 2 og
2. lastebiler med tillatt totalvekt inntil 7 500 kg:
 - 20 pst. av avgiften under avgiftsgruppe a.

Avgiftsgruppe c:

- Campingbiler:
13 pst. av avgiften under avgiftsgruppe a.

Avgiftsgruppe d:

- Kombinerte biler med tillatt totalvekt inntil 7 500 kg:
55 pst. av avgiften under avgiftsgruppe a.

Avgiftsgruppe e:

- Beltebiler:
36 pst. av verdiavgiftsgrunnlaget.

Avgiftsgruppe f:

- Motorsykler:
kr 9 389 pr. stk. (stykkavgift),
dessuten:
kr 0	pr. cm ³ av de første 125 cm ³ av slagvolumet,
kr 32,25	pr. cm ³ av de neste 775 cm ³ av slagvolumet,
kr 70,72	pr. cm ³ av resten (slagvolumavgift),
dessuten:	
kr 0	pr. kW av de første 11 kW av motoreffekten,
kr 417,84	pr. kW av resten (motoreffektavgift).

Avgiftsgruppe g:

Beltemotorsykler (snøscootere):

kr 13,24	pr. kg av de første 100 kg av egenvekten,
kr 26,47	pr. kg av de neste 100 kg av egenvekten,
kr 52,92	pr. kg av resten (vektavgift),
dessuten:	
kr 2,77	pr. cm ³ av de første 200 cm ³ av slagvolumet,
kr 5,51	pr. cm ³ av de neste 200 cm ³ av slagvolumet,
kr 11,02	pr. cm ³ av resten (slagvolumavgift),
dessuten:	
kr 35,29	pr. kW av de første 20 kW av motoreffekten,
kr 70,55	pr. kW av neste 20 kW av motoreffekten,
kr 141,12	pr. kW av resten (motoreffektavgift).

Avgiftsgruppe h:

Motorvogner i avgiftsgruppe a, som ved første gangs registrering her i landet blir registrert på løyveinnehaver til bruk som ordinær drosje (ikke reserve- eller erstatningsdrosje) eller for transport av funksjonshemmede: 40 pst. av avgiften under avgiftsgruppe a.

Avgiftsgruppe i:

Avgiftspliktige motorvogner som er 30 år eller eldre: kr 3 091 pr. stk.

Avgiftsgruppe j:

Busser under 6 meter med inntil 17 seteplasser, hvorav minst 10 er fastmontert i fartsretningen: 35 pst. av avgiften under avgiftsgruppe a.

§ 3

Av motorvogner i avgiftsgruppe a-d og g-j skal det i tillegg til avgiften under § 2 svares en vrakpantavgift på kr 1 300 pr. motorvogn. Avgiften inngår ikke i beregningsgrunnlaget for merverdiavgiften.

Departementet kan gi forskrifter om refusjon av vrakpantavgift for motorvogn som utføres til utlandet.

§ 4

Ved beregning av avgift basert på egenvekt, slagvolum og motoreffekt benyttes de tekniske data som skal fastsettes i forbindelse med motorvognens typegodkjenning og/eller skal fremkomme i motorvognens norske vognkort.

Verdiavgiftsgrunnlag er ved innenlandsk tilvirkning prisen fra produsent og ved innførsel tollverdien.

Fra de nevnte regler gjøres det unntak for følgende grupper:

1. Motorvogner som har vært registrert i utlandet før registrering her i landet.
2. Motorvogner som benytter stempeldrevet forbrenningsmotor i kombinasjon med elektrisk motor (hybridbiler) til framdrift. For slike motorvogner inngår verken effekten knyttet til den elektriske motoren eller vekten av elektromotor og batteripakke i avgiftsgrunnlaget.

Departementet kan gi forskrifter om fastsettelse av avgiften for disse grupper og om fradrag for bruk og lignende.

§ 5

Departementet kan gi forskrifter om hvilken avgiftsgruppe den enkelte motorvogn skal henføres under.

Oppstår det avgiftsmessig tvil om hvilken avgiftsgruppe den enkelte motorvogn skal henføres under, avgjøres dette av departementet med bindende virkning.

§ 6

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på:

1. Motorvogner som registreres på kjennemerker med gule tegn på blå reflekterende bunn.
2. Motorvogner registrert på Den nordiske investeringsbanken og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet.
3. Motorvogner som registreres på NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.
4. Lett pansrete motorvogner til offentlig bruk.
5. Motorvogner til bruk utelukkende som banekjøretøy og i rally, samt motorsykler til bruk utelukkende i trial- og endurukonkurranseskjøring.
6. Ambulanser.
7. Begravelseskjøretøy.
8. Beltemotorsykler som ved første gangs registrering her i landet blir registrert på humanitær institusjon som skal nytte kjøretøyet i ambulansetjeneste.
9. Motorvogner som bare bruker elektrisitet til fremdrift, herunder motorvogner hvor elektrisiteten er produsert i brenselceller.
10. Busser som ved første gangs registrering her i landet blir registrert på:
 - a) innehaver av løyve etter §§ 6 eller 9 i lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogn og fartøy, eller som er utleiet på kontrakt med varighet på ett år eller mer mellom innehaver av slikt løyve og selskap i samme konsern. Fritaket gjelder også busser som utfører rutetransport basert på kontrakt med varighet på ett år eller mer inngått med myndighet eller selskap som innehar slikt ruteløyve,
 - b) institusjon eller organisasjon som tilbyr transport av funksjonshemmede mv.
11. Motorvogner som innføres som arvegods.
12. Beltevogner til Forsvaret.
13. Spesialutrustede kjøretøy til bruk for brannvesenet.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 7

Departementet kan gi forskrifter om tilbakebetaling av tilskuddsbeløp og om tilleggsberegning av særavgift og merverdiavgift hvor det:

1. innen 3 år regnet fra registreringen skjer opphør av bruken av bil som drosje eller for transport av funksjonshemmede, jf. § 2 avgiftsgruppe h,

2. innen 1 år regnet fra registreringen skjer opphør av bruken av buss i tilfelle som er gitt avgiftsfritak etter § 6 nr. 10.

§ 8

Departementet kan gi forskrifter om betaling av avgifter ved endring av en motorvogns avgiftsmessige status til en avgiftsgruppe med høyere avgiftssats, og om hva som skal anses som slik endring.

Departementet kan gi forskrifter om betaling av avgifter dersom det foretas endringer av en motorvogn som har betydning for grunnlaget for beregning av avgiften, og om hva som skal anses som en slik endring.

§ 9

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 10

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 11

Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning eller også ellers en klart urimelig virkning.

§ 12

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

II. Årsavgift (kap. 5536 post 72)

§ 1

For 2006 betales i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter, årsavgift til statskassen for innenlandsregistrerte kjøretøy med tillatt totalvekt mindre enn 7 500 kg etter følgende satser:

1. kr 2 865 av:
 - a) personbiler,
 - b) varebiler,
 - c) campingbiler,
 - d) busser,
 - e) kombinerte biler,
 - f) lastebiler,
 - g) trekkbiler med tillatt totalvekt fra og med 3 500 kg,
 - h) årsprøvekjennermerker for kjøretøy.
2. kr 955 av campingtilhengere med egenvekt over 350 kg.
3. kr 1 615 av motorsykler; trehjuls, lette, mellomtunge og tunge.
4. kr 365 av:
 - a) motorvogn som er registrert på innehaver av løyve etter § 9 i lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogn eller fartøy som drosje (ikke reserve- eller erstatningsdrosje) eller for transport av funksjonshemmede,

- b) motorvogn som er registrert på innehaver av løyve etter § 6 i lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogn eller fartøy, eller som er utleid på kontrakt med varighet på ett år eller mer mellom innehaver av slikt løyve og selskap i samme konsern. Dette gjelder også motorvogn som utfører rutetransport basert på kontrakt med varighet på ett år eller mer inngått med myndighet eller selskap som innehar slikt ruteløyve,
- c) motorvogn som er godkjent og registrert som ambulanse eller som er registrert som begraveskjøretøy på begravellesbyrå og lignende,
- d) kjøretøy som er registrert på kjennemerker som lysegule typer på sort bunn,
- e) motorvogner som bare bruker elektrisitet til fremdrift, herunder motorvogner hvor elektrisiteten er produsert i brenselceller,
- f) motorredskap,
- g) beltekjøretøy,
- h) trekkbiler som ikke faller inn under nr. 1 bokstav g,
- i) mopeder,
- j) traktorer,
- k) motorvogner som er 30 år eller eldre.

§ 2

Unntatt fra avgiftsplikt er:

- a) Kjøretøy som er registrert på kjennemerker med gule tegn på blå reflekterende bunn.
 - b) Motorvogn som er registrert på Den nordiske investeringsbanken og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet.
 - c) Motorvogn som er registrert på NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.
 - d) Kjøretøy registrert til bruk på Svalbard.
 - e) Campingtilhengere som er 30 år eller eldre.
- Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3

For kjøretøy som er registrert pr. 1. januar eller som blir registrert i 1. halvår, og for årsprøvekjennermerker som er tildelt pr. 1. januar eller som blir tildelt i 1. halvår, skal det svares full avgift.

Det skal ikke svares avgift for kjøretøy som dokumenteres levert senest innen avgiftens forfall til godkjent oppsamlingsplass for bilvrak eller til bilopp huggeri for vraking/hugging.

På vilkår departementet kan fastsette, skal det svares halv avgift på kjøretøy som:

1. dokumenteres levert til godkjent oppsamlingsplass for bilvrak eller til bilopp huggeri for vraking/hugging i første halvår, men etter avgiftens forfall,
2. registreres eller tildeles årsprøvekjennermerker i annet halvår.

§ 4

Avgift som ikke er betalt innen forfall, forhøyes med kr 250. For kjøretøy som nevnt i § 1 nr. 5 og 6, forhøyes avgiften med kr 50. Departementet kan gi forskrifter om innkreving av tilleggsavgiften.

§ 5

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 6

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 7

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

§ 8

Departementet kan gi forskrifter om at betalt årsavgift kan refunderes i tilfelle der motorkjøretøy stjeles i løpet av avgiftsåret.

III. Vektårsavgift (kap. 5536 post 73)

§ 1

Fra 1. januar 2006 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter betales årsavgift til statskassen på innenlandsregistrerte kjøretøy på minst 7 500 kg etter følgende satser (kroner):

I. Vektgradert årsavgift

A. Motorkjøretøy

Avgiftsgruppe	Luftfjæring	Annet fjæringssystem
<i>2 eller flere aksler</i>		
7 500 – 11 999 kg	364	364
<i>2 aksler</i>		
12 000 – 12 999 kg	364	652
13 000 – 13 999 kg	652	1 164
14 000 – 14 999 kg	1 164	1 488
15 000 – og over	1 488	2 911
<i>3 aksler</i>		
12 000 – 14 999 kg	364	364
15 000 – 16 999 kg	652	866
17 000 – 18 999 kg	866	1 396
19 000 – 20 999 kg	1 396	1 702
21 000 – 22 999 kg	1 702	2 426
23 000 – og over	2 426	3 570
<i>Minst 4 aksler</i>		
12 000 – 24 999 kg	1 702	1 721
25 000 – 26 999 kg	1 721	2 484
27 000 – 28 999 kg	2 484	3 727
29 000 – og over	3 727	5 353

B. Kombinasjoner av kjøretøy (vogntog)

Avgiftsgruppe	Luftfjæring	Annet fjæringssystem
<i>2 + 1 aksler</i>		
7 500 – 13 999 kg	364	364
14 000 – 15 999 kg	364	364
16 000 – 17 999 kg	364	493
18 000 – 19 999 kg	493	660
20 000 – 21 999 kg	660	1 060
22 000 – 22 999 kg	1 060	1 265
23 000 – 24 999 kg	1 265	1 990

Avgiftsgruppe	Luftfjæring	Annet fjæringssystem
25 000 – 27 999 kg	1 990	3 215
28 000 kg og over	3 215	5 368
<i>2 + 2 aksler</i>		
16 000 – 24 999 kg	643	1 012
25 000 – 25 999 kg	1 012	1 432
26 000 – 27 999 kg	1 432	1 935
28 000 – 28 999 kg	1 935	2 260
29 000 – 30 999 kg	2 260	3 478
31 000 – 32 999 kg	3 478	4 685
33 000 kg og over	4 685	6 924
<i>2 + minst 3 aksler</i>		
16 000 – 37 999 kg	3 801	5 150
38 000 – 40 000 kg	5 150	6 869
Over 40 000 kg	6 869	9 201
<i>Minst 3 + 1 aksler</i>		
16 000 – 24 999 kg	643	1 012
25 000 – 25 999 kg	1 012	1 432
26 000 – 27 999 kg	1 432	1 935
28 000 – 28 999 kg	1 935	2 260
29 000 – 30 999 kg	2 260	3 478
31 000 – 32 999 kg	3 478	4 685
33 000 – og over	4 685	6 924
<i>Minst 3 + 2 aksler</i>		
16 000 – 37 999 kg	3 403	4 584
38 000 – 40 000 kg	4 584	6 200
Over 40 000 kg	6 200	8 997
<i>Minst 3 + minst 3 aksler</i>		
16 000 – 37 999 kg	2 092	2 456
38 000 – 40 000 kg	2 456	3 486
Over 40 000 kg	3 486	5 337

og

2. Miljødifferensiert årsavgift for dieseldrevne kjøretøy

Vektklasser	Avgasskravnivå						0-utslipp
	Ikke EURO	EURO I	EURO II	EURO III	EURO IV	EURO V	
7 500 – 11 999 kg	3 729	2 072	1 450	884	466	290	0
12 000 – 19 999 kg	6 119	3 400	2 379	1 450	765	475	0
20 000 kg og over	10 880	6 233	4 420	2 658	1 403	871	0

§ 2

Departementet kan gi forskrifter om hvilke fjæringssystemer som kan likestilles med luftfjæring og om fastsettelse av avgasskravnivå, herunder om krav til dokumentasjon for registreringsår og avgasskravnivå.

Departementet kan også gi forskrifter om etterberegning av avgift dersom det viser seg at et kjøretøy ikke oppfyller de krav til avgassutslipp som lå til grunn for beregning av avgiften.

§ 3

Departementet kan gi forskrifter om betaling av avgift for utenlandsregistrerte kjøretøy etter antall døgn de befinner seg i Norge (døgnavgift), herunder fastsette høyere døgnavgift for kjøretøy som er registrert i et land som krever høyere bruksavgifter av norske kjøretøy enn av dette lands kjøretøy, samt treffe gjensidige avtaler med andre land om fritak for eller nedsettelse av døgnavgiften.

§ 4

Grunnlaget for avgiften er den vekt som er oppgitt som tillatt totalvekt i motorvognregisteret, for semitrailere den del av totalvekten som faller på semitrailerens aksler. Departementet kan gi forskrifter om at avgiftsgrunnlaget kan settes lavere enn kjøretøyets tillatte totalvekt.

Hvis kjøretøyets totalvekt ikke direkte går frem av vognkortet, settes totalvekten til summen av kjøretøyets egenvekt og tillatt (registrert) lasteevne.

§ 5

Følgende kjøretøy er fritatt fra vektgradert og miljødif-ferensiert årsavgift:

- a) traktorer,
- b) kjøretøy registrert på kjennemerker med lysegule typer på sort bunn,
- c) motorredskaper,
- d) kjøretøy som er 30 år eller eldre. Fritaket gjelder ikke tilhengere,
- e) kjøretøy som i forbindelse med transport av gods fraktes på jernbane (kombinert godstransport),
- f) kjøretøy som er registrert på NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 6

Departementet kan gi forskrifter om utskrivning av avgiften i flere terminer, og om forholdsmessig beregning av avgiften ved avregistrering, vraking og omregistrering.

Departementet kan gi forskrifter om betaling av avgift basert på en dagsats på 2 pst. av full vektårsavgift med et fastsatt minstebeløp.

§ 7

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 8

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 9

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 10

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

IV. Omregistreringsavgift (kap. 5536 post 75)

§ 1

Fra 1. januar 2006 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter betales avgift til statskassen ved omregistrering av nedenfor nevnte, tidligere her i landet registrerte motorvogner og tilhengere med følgende beløp:

	Registreringsår				
	2006 og 2005 kr	2004 kr	2003 kr	2002 til 1995 kr	1994 og eldre kr
a. Mopeder. Motorsykler. Beltemotorsykler					
1. Mopeder	572	572	572	572	572
2. Motorsykler og beltemotorsykler med motor til og med 250 cm ³ slagvolum, samt elektrisk drevne motorsykler ...	1 632	1 632	1 632	1 632	1 421
3. Motorsykler og beltemotorsykler med motor over 250 cm ³ slagvolum	2 720	2 720	2 720	2 720	1 421
b. Personbiler. Busser					
Egenvekt (typegodkjent):					
1. t.o.m. 800 kg	7 989	6 052	4 562	3 049	1 421
2. over 800 kg t.o.m. 1 200 kg	10 909	8 483	6 279	4 353	1 421
3. over 1 200 kg t.o.m. 1 600 kg	15 686	12 184	8 907	6 052	1 421
4. over 1 600 kg	20 315	15 686	11 469	7 829	1 421
c. Lastebiler. Trekkbiler. Varebiler. Kombinerte biler. Campingbiler. Beltebiler					
Egenvekt (typegodkjent):					
1. t.o.m. 1 000 kg	6 488	4 993	3 916	2 494	1 421
2. over 1 000 kg t.o.m. 2 000 kg	9 905	8 046	5 990	4 135	1 421

	Registreringsår				
	2006 og 2005 kr	2004 kr	2003 kr	2002 til 1995 kr	1994 og eldre kr
3. over 2 000 kg t.o.m. 3 000 kg	13 047	10 435	7 747	5 299	1 421
4. over 3 000 kg t.o.m. 4 000 kg	17 961	14 362	10 771	7 234	7 234
5. over 4 000 kg t.o.m. 5 000 kg	23 093	18 423	13 849	9 234	9 234
6. over 5 000 kg	27 880	22 349	16 704	11 234	11 234

d. Biltilhengere, herunder semitrailere og campingtilhengere, med egenvekt over 350 kg

Egenvekt (typegodkjent):

1. over 350 kg t.o.m. 1 000 kg	6 482	4 992	3 916	2 494	2 494
2. over 1 000 kg t.o.m. 2 000 kg	7 485	5 990	4 562	2 924	2 924
3. over 2 000 kg t.o.m. 3 000 kg	9 067	7 296	5 472	3 650	3 650
4. over 3 000 kg t.o.m. 4 000 kg	12 058	9 576	7 371	4 791	4 791
5. over 4 000 kg t.o.m. 5 000 kg	16 995	13 681	10 264	6 787	6 787
6. over 5 000 kg	22 436	17 617	13 175	8 781	8 781

§ 2

Det gis fritak eller refusjon av avgift ved omregistrering av kjøretøy:

1. ved ren navneendring (bevilling for/registrering av navnebytte må foreligge),
2. på ektefelle,
3. mellom foreldre og barn som arv (fullt skifte),
4. som er 30 år eller eldre,
5. som utloddes og som tidligere har vært registrert på utlodderen,
6. som skal registreres på kjennemerker med gule tegn på blå reflekterende bunn,
7. på NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred,
8. som registreres på Den nordiske investeringsbanken og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
9. som har vært registrert på samme eier i 2 måneder eller mindre (samlet påskiltings-/registreringstid),
10. som tas tilbake av selger som følge av hevet kjøp etter kjøpslovens bestemmelser,
11. ved fusjon mellom aksjeselskaper,
12. ved omdannelse av virksomheter når tidligere og ny(e) eier(e) er identiske,
13. ved sletting av registrert eier eller medeier i motorvognregisteret.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var

overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 5

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

V. Avgift på bensin (kap. 5536 post 76)

§ 1

Fra 1. januar 2006 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på bensin. Avgift betales med følgende beløp pr. liter:

- a) for svovelfri bensin (under 10 ppm svovel): kr 4,10,
- b) for lavsvovlet bensin (under 50 ppm svovel): kr 4,14,
- c) for annen bensin: kr 4,14.

Avgiften kommer i tillegg til avgift som skal betales etter Stortingets vedtak om CO₂-avgift på mineralske produkter.

Departementet kan gi forskrifter om hvilke produkter som omfattes av avgiftsplikten og om avgrensning og utfylling av reglene i denne bestemmelsen. Departementet kan videre gi forskrifter om at det skal betales avgift av annet flytende brennstoff som anses anvendelig som motor drivstoff. Departementet avgjør hva som er anvendelig som motordrivstoff.

§ 2

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på bensin til følgende anvendelsesområder:

- a) Utførsel.
- b) Fly, unntatt Forsvarets fly.
- c) Diplomater m.m.
- d) Nødvendig bruk i Den nordiske investeringsbankens offisielle virksomhet.
- e) Teknisk og medisinsk formål.
- f) Som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense.

- g) Båter og snøscootere i veiløse strøk.
- h) Legges inn på tollager, når varene er bestemt til utførsel eller til bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24 nr. 1.
- i) Reisegods og reiseutstyr.
- j) Motorsager og andre arbeidsredskaper med 2- taktsmotor der den benyttede bensin har særlige helse- og miljømessige egenskaper.
- k) Bensin gjenvunnet i VRU-anlegg (Vapour Recovery Unit).
- l) NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.
- m) Kommer i retur til registrert virksomhets lager.
Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3

I tilfelle misbruk kan departementet nekte avgiftsfritak eller tilskudd for kortere eller lengre tid.

§ 4

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 5

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 6

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 7

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

VI. Avgift på mineralolje til fremdrift av motorvogn (autodieselavgift) (kap. 5536 post 77)

§ 1

Fra 1. januar 2006 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på mineralolje til fremdrift av motorvogn. Avgift betales med følgende beløp pr. liter:

- a) for svovelfri mineralolje (under 10 ppm svovel): kr 2,97,
- b) for lavsvovlet mineralolje (under 50 ppm svovel): kr 3,02,
- c) for annen mineralolje: kr 3,02.

Departementet kan gi forskrifter om hvilke produkter som omfattes av avgiftsplikten og om avgrensning og utfylling av reglene i denne bestemmelsen.

Avgiften kommer i tillegg til avgift som skal betales etter Stortingets vedtak om CO₂- og svovelavgift på mineralske produkter.

§ 2

Når oljer er merket i samsvar med forskrift fastsatt av departementet, skal det ikke ilegges avgift etter § 1 første ledd.

Departementet kan i særskilte enkeltstående tilfeller bestemme at:

- a) fritak for avgiftsplikten kan skje på annen måte enn bruk av merket olje, eller
- b) avgift skal betales ved bruk av merket olje.

§ 3

På vilkår fastsatt av departementet kan det benyttes merket olje:

1. I følgende motorvogner:

- a) traktorer,
- b) motorvogner registrert på kjennemerker med lysegule typer på sort bunn,
- c) motorredskaper,
- d) tilhørende Den nordiske investeringsbanken og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
- e) tilhørende NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.

2. Til annen bruk enn fremdrift av motorvogn.

§ 4

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på autodiesel:

- a) som bringes med som reisegods eller reiseutstyr til personlig bruk,
- b) for andel av biodiesel i mineraloljen,
- c) til motorvogner tilhørende fremmede lands diplomatiske tjenestemenn som er tilsatt her og er offisielt anmeldt. Det samme gjelder for mineralolje til framdrift av motorvogn som nyttes av utsendt generalkonsul, konsul og visekonsul i den utstrekning tilsvarende norske tjenestemenn nyter samme fordel i vedkommende fremmede land.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 5

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 6

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 7

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var

overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 8

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

Avgift på båtmotorer (kap. 5537 post 71)

§ 1

Fra 1. januar 2006 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved import og innenlandsk tilvirking av båtmotorer (fremdriftsmotorer) med kr 137,50 pr. hk. Som båtmotor anses også motorblokker til slike.

Avgiftsplikten gjelder båtmotorer på minst 9 hk.

Elektriske motorer er unntatt fra avgiftsplikt.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning og utfylling av denne bestemmelsen.

§ 2

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på båtmotorer som:

- a) Selges til eller innføres av utenlandske diplomatiske og konsulære tjenestemenn som nyter personlig tollfrihet.
- b) Er nødvendig for Den nordiske investeringsbankens offisielle virksomhet.
- c) Fra tilvirkers, importørs eller forhandlers lager
 1. utføres til utlandet,
 2. legges inn på tollager, når varene er bestemt til utførsel eller til bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24 nr. 1,
 3. leveres til bruk i fartøy registrert i fiskebåtregisteret (dog ikke utenbordsmotorer og hekkaggregater),
 4. leveres til bruk i fartøy mv. registrert i skipsregisteret, med unntak av fritidsbåter,
 5. kommer i retur.
- d) Innføres tollfritt i medhold av tolltariffens innledende bestemmelser § 11, pkt. 10, 12, 13 eller 14 e.
- e) Benyttes i Forsvarets marinefartøy.
- f) Selges til eller innføres av NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 4

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5

Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 6

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

Forbruksavgift på elektrisk kraft (kap. 5541 post 70)

§ 1

Fra 1. januar 2006 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med 10,05 øre pr. kWh på elektrisk kraft som leveres her i landet.

En redusert sats på 0,45 øre pr. kWh benyttes for levering av kraft:

- a) til industri, bergverk, produksjon av fjernvarme og arbeidsmarkedsbedrifter som utøver industriproduksjon. Den reduserte satsen omfatter elektrisk kraft som benyttes i forbindelse med selve produksjonsprosessen, og
- b) i Finnmark og følgende kommuner i Nord-Troms: Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord.

Avgift skal også betales ved uttak av elektrisk kraft til eget bruk.

Departementet kan gi forskrifter om nærmere avgrensning av avgiftsplikten.

§ 2

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på kraft som:

- a) er produsert ved energigjenvinningsanlegg og leveres direkte til sluttbruker,
- b) er produsert i aggregat med generator som har merkeytelse mindre enn 100 kVA og leveres direkte til sluttbruker,
- c) er produsert i nødstrømsaggregat i tilfeller hvor den normale elektrisitetsforsyning har sviktet,
- d) leveres til NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred,
- e) leveres til Den nordiske investeringsbankens offisielle virksomhet.
- f) brukes til kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser,
- g) leveres energiintensive foretak i treforedlingsindustrialegg som deltar i godkjent energieffektiviseringsprogram. Fritaket gjelder kraft etter § 1 annet ledd bokstav a,
- h) leveres veksthusnæringen,
- i) leveres til bruk i driften av verneverdige fartøy, museumsjernbaner eller tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren,
- j) er produsert i mottrykksanlegg,

- k) leveres husholdninger og offentlig forvaltning i Finnmark og følgende kommuner i Nord-Troms: Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord,
- l) leveres til andre enn husholdninger og offentlig forvaltning i Finnmark og følgende kommuner i Nord-Troms: Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord, såfremt fordelene av fritaket sammen med bagatellmessig støtte gitt i vedtak om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden for 2006 ikke overstiger 270 000 kroner i 2006,
- m) leveres i direkte sammenheng med produksjon av elektrisk kraft.
- Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 4

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5

Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 6

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

Grunnavgift på fyringsolje mv. (kap. 5542 post 70)

§ 1

Fra 1. januar 2006 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på mineralolje med kr 0,421 pr. liter.

§ 2

Unntatt fra avgiftsplikt er:

- flyparafin (jetparafin) som leveres til bruk om bord i fly,
- olje som pålegges avgift etter Stortingets vedtak om avgift på mineralolje til fremdrift av motorvogn (autodieselavgift).

§ 3

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på mineralolje til følgende anvendelsesområder:

- Utførsel.
- Skip i utenriks fart.
- Gods- og passasjertransport i innenriks sjøfart.
- Fiske og fangst i nære farvann.
- Fiske og fangst i fjerne farvann.

- Anlegg eller innretninger som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger, og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet.
 - Legges inn på tollager, når varene er bestemt til utførsel eller til bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24 nr. 1.
 - Benyttes som råstoff i industriell virksomhet dersom mineraloljen i sin helhet inngår og forblir i det ferdige produkt.
 - Innføres som reisegods eller reiseutstyr.
 - Verneverdige fartøy, museumsjernbaner eller tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren.
 - NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.
 - Treforedlingsindustrien, sildemel- og fiskemelindustrien.
 - Nødvendig bruk i Den nordiske investeringsbankens offisielle virksomhet.
 - Kommer i retur til registrert virksomhets lager.
- Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 4

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift for andel av biodiesel i mineraloljen.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 5

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 6

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 7

Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 8

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

Miljøavgifter på mineralske produkter mv.

A. CO₂-avgift på mineralske produkter (kap. 5543 post 70)

§ 1

Fra 1. januar 2006 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales CO₂-avgift til statskas-

sen på følgende mineralske produkter etter følgende sats:

- a) Mineralolje: kr 0,53 pr. liter. For treforedlingsindustrien, sildemel- og fiskemelindustrien er satsen kr 0,27 pr. liter.
- b) Bensin: kr 0,79 pr. liter.

Departementet kan gi forskrifter om hvilke produkter som omfattes av avgiftsplikten og om avgrensning og utfylling av reglene i denne bestemmelsen.

§ 2

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på produkter til følgende anvendelsesområder:

1. Generelle fritak for produkter som
 - a) Utføres.
 - b) Legges inn på tollager, når varene er bestemt til utførsel eller til bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24 nr. 1.
 - c) Innføres som reisegods og reiseutstyr.
 - d) Benyttes som råstoff i industriell virksomhet på en slik måte at det ikke oppstår utslipp av karbon til luft eller utslippet er vesentlig lavere enn den benyttede mengde råstoff skulle tilsi.
 - e) Selges til eller innføres av NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.
 - f) Selges til eller innføres til Den nordiske investeringsbanken og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet.
 - g) Kommer i retur til registrert virksomhets lager.
2. Mineralolje til bruk i
 - a) Skip i utenriks fart.
 - b) Fiske og fangst i fjerne farvann.
 - c) Fiske og fangst i nære farvann.
 - d) Verneverdige fartøy, museumsjernbaner eller tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren.
 - e) Fly i utenriks fart.
3. Bensin til bruk for
 - a) Diplomater m.m.
 - b) Tekniske og medisinske formål.
 - c) Motorsager og andre arbeidsredskaper med 2-taktsmotor der den benyttede bensin har særlige helse- og miljømessige egenskaper.
 - d) Bensin gjenvunnet i VRU-anlegg (Vapour Recovery Unit).
 - e) Fly i utenriks fart.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift for andel av biodiesel i mineraloljen.

Departementet kan fastsette forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritaket.

§ 4

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 5

Departementet kan ved overtredelse av § 2 nekte fritak, nedsettelse eller tilskudd for kortere eller lengre tid.

§ 6

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 7

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 8

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

B. Svovelavgift (kap. 5543 post 71)

§ 1

Fra 1. januar 2006 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales svovelavgift til statskassen på mineralolje som inneholder over 0,05 pst. vektandel svovel med 7 øre pr. liter for hver påbegynt 0,25 pst. vektandel svovel.

Departementet kan gi forskrifter om hvilke produkter som omfattes av avgiftsplikten og om avgrensning og utfylling av reglene i denne bestemmelsen.

§ 2

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på produkter til følgende anvendelsesområder:

- a) Utførsel.
- b) Skip i utenriks fart.
- c) Fiske og fangst i fjerne farvann.
- d) Fly i utenriks fart.
- e) Legges inn på tollager, når varene er bestemt til utførsel eller til bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24 nr. 1.
- f) Reisegods og reiseutstyr.
- g) Utslippet av svovel til atmosfæren er mindre enn det som svovelinnholdet i de benyttede produkter skulle tilsi.
- h) Verneverdige fartøy, museumsjernbaner eller tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren.
- i) NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.
- j) Nødvendig bruk i Den nordiske investeringsbankens offisielle virksomhet.
- k) Kommer i retur til registrert virksomhets lager.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift for andel av biodiesel i mineraloljen.

Departementet kan fastsette forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 4

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 5

Departementet kan ved overtredelse av § 2 nekte fritak, nedsettelse eller tilskudd for kortere eller lengre tid.

§ 6

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 7

Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 8

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

C. Avgift på smøreolje mv. (kap. 5542 post 71)

§ 1

Fra 1. januar 2006 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på smøreolje mv. med kr 1,65 pr. liter.

Departementet kan gi forskrifter om hvilke produkter som omfattes av avgiftsplikten og om avgrensning og utfylling av reglene i denne bestemmelsen.

§ 2

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på smøreolje mv. til følgende anvendelsesområder:

- a) Utførsel.
- b) Utenriks fart.
- c) Fiske og fangst i fjerne farvann.
- d) Anlegg eller innretninger som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger, og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet.
- e) Legges inn på tollager, når varene er bestemt til utførsel eller til bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24 nr. 1.
- f) Er påfylt kjøretøy, maskiner o.l. ved innførsel eller utførsel.
- g) Fly, unntatt olje til Forsvarets fly.

h) Råstoff i industriell virksomhet som i sin helhet inngår og forblir i det ferdige produkt.

i) Omsettes i detaljforpakninger med innhold mindre enn 0,15 liter.

j) Verneverdige fartøy, museumsjernbaner eller tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren.

k) NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.

l) Kommer i retur til registrert virksomhets lager.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 4

Departementet kan ved overtredelse av § 2 nekte fritak, nedsettelse eller tilskudd for kortere eller lengre tid.

§ 5

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 6

Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 7

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

Avgift på sluttbehandling av avfall (kap. 5546 post 70)

§ 1

Fra 1. januar 2006 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen for sluttbehandling av avfall etter de satser som fremkommer av §§ 2 og 3. Departementet kan gi forskrifter om avgrensning og utfylling av disse bestemmelsene.

§ 2

Ved innlevering av avfall til deponi skal det betales avgift etter følgende satser pr. tonn avfall:

1. kr 416 for anlegg

a) som oppfyller kravene til dobbel bunn- og sidetetting i forskrift 21. mars 2002 nr. 375 om deponering av avfall (deponiforskriften) vedlegg I punkt 3.1-3.3, eller

b) der det etter en risikovurdering er lempet på kravene til bunn- og sidetetting i henhold til deponiforskriften vedlegg I punkt 3.4.

2. kr 542 for anlegg som ikke oppfyller kravene i nr. 1.

§ 3

Ved forbrenning av avfall skal det betales avgift ved utslipp av følgende stoffer etter følgende satser:

støv	HF	HCl	NO _x	SO ₂	Hg	Cd
kr 0,611 pr. gram	kr 21,60 pr. gram	kr 0,108 pr. gram	kr 0,0159 pr. gram	kr 0,018 pr. gram	kr 29,22 pr. gram	kr 56,21 pr. gram
Pb	Cr	Cu	Mn	As	Ni	dioksiner
kr 67,12 pr. gram	kr 604,46 pr. gram	kr 0,325 pr. gram	kr 100,57 pr. gram	kr 10,28 pr. gram	kr 9,85 pr. gram	kr 2 487 700 pr. gram

For utslipp av CO₂ skal det betales avgift med kr 41,28 pr. tonn innlevert avfall. Anlegg som ikke brenner avfall som inneholder fossilt materiale, skal ikke betale avgift for utslipp av CO₂.

§ 4

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på avfall som:

- Innleveres til særskilt behandling etter forskrift 20. desember 2002 nr. 1817 om farlig avfall.
- Innleveres til anlegg for ombruk, gjenvinning eller sortering for gjenvinning.
- Består av uorganisk materiale og som legges på særskilt opplagsplass.
- Er restavfall fra utnyttelse av returfiber i treforedlingsindustrien.
- Består av forurensede jord- og løsmasser, herunder avfall fra nedlagte avfallsdeponi.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 5

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrundning av avgiftsbeløpene.

§ 6

Oppstår det tvil om avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 7

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 8

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp eller tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

Avgift på trikloreten (TRI) og tetrakloreten (PER) (kap. 5547 post 70 og 71)

§ 1

Fra 1. januar 2006 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på trikloreten (TRI) og tetrakloreten (PER), herunder gjenfunnet TRI og PER.

Avgift etter første ledd omfatter også TRI og PER som inngår som bestanddel i andre produkter. Avgift betales bare dersom andelen TRI er over 1 vektprosent av produktets totale vekt eller andelen PER er over 0,1 vektprosent av produktets totale vekt.

Avgift svares av produktet etter følgende intervaller og satser:

Pst.	Innhold TRI/PER	kr pr. kg	
		TRI	PER
1.	Over 0,1 – t.o.m. 1		0,57
2.	Over 1 – t.o.m. 5	2,83	2,83
3.	Over 5 – t.o.m. 10	5,67	5,67
4.	Over 10 – t.o.m. 30	17,00	17,00
5.	Over 30 – t.o.m. 60	34,00	34,00
6.	Over 60 – t.o.m. 100	56,67	56,67

Ved beregning av avgift benyttes den høyeste av enten faktisk eller oppgitt andel TRI/PER.

Departementet kan gi forskrifter om hva som omfattes av avgiftsplikten og om avgrensning og utfylling av reglene i denne bestemmelsen.

§ 2

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på varer som:

- Utføres.
- Legges inn på tollager, når varene er bestemt til utførsel eller til bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24 nr. 1.
- Gjenvinnes til eget bruk.
- Bringes med som reisegods eller reiseutstyr til personlig bruk.
- Selges til eller innføres av NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.
- Kommer i retur til registrert virksomhets lager.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrundning av avgiftsbeløpene.

§ 4

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5

Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 6

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

Avgift på hydrofluorkarbone (HFK) og perfluorkarbone (PFK) (kap. 5548 post 70)

§ 1

Fra 1. januar 2006 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel eller innenlandsk produksjon av hydrofluorkarbone (HFK) og perfluorkarbone (PFK), herunder gjenvunnet HFK og PFK.

Avgiftsplikten etter første ledd omfatter også HFK og PFK som inngår som bestanddel i andre varer. Departementet kan gi bestemmelser om at avgifter på HFK og PFK som inngår som bestanddel i andre varer, fastsettes på annen måte enn etter vekt og at avgiften i slike tilfeller skal betales etter sjablonsatser.

§ 2

Avgiften beregnes etter følgende satser:

Produkttyper	Kjemisk formel	Avgiftssats (kr/kg)
<i>HFK:</i>		
HFK-23	CHF ₃	2 229
HFK-32	CH ₂ F ₂	124
HFK-41	CH ₃ F	29
HFK-43-10mee	C ₅ H ₂ F ₁₀	248
HFK-125	C ₂ HF ₅	534
HFK-134	C ₂ H ₂ F ₄	191
HFK-134a	CH ₂ FCF ₃	248
HFK-152a	C ₂ H ₄ F ₂	27
HFK-143	C ₂ H ₃ F ₃	57
HFK-143a	C ₂ H ₃ F ₃	724
HFK-227ea	C ₃ HF ₇	553
HFK-236fa	C ₃ H ₂ F ₆	1 200
HFK-245ca	C ₃ H ₃ F ₅	107
<i>PFK:</i>		
Perfluormetan	CF ₄	1 239
Perfluoretan	C ₂ F ₆	1 753
Perfluorpropan	C ₃ F ₈	1 334
Perfluorbutan	C ₄ F ₁₀	1 334
Perfluorcyklobutan	c-C ₄ F ₈	1 658
Perfluorpentan	C ₅ F ₁₂	1 429
Perfluorheksan	C ₆ F ₁₄	1 410

Hvis produkttypen er ukjent, benyttes den høyeste avgiftssats av de produkttyper det kan være. Ved gassblandinger beregnes avgiften for den enkelte produkttype i blandingen. Er blandingsforholdet ukjent, benyttes satsen for produkttypen med høyest sats for hele vekten.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning og utfylling av denne bestemmelsen.

§ 3

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på varer som:

- Utføres.
- Bringes med som reisegods eller reiseutstyr til personlig bruk.
- Legges inn på tollager, når varene er bestemt utførsel eller til bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24 nr. 1.
- Selges til eller innføres av NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.
- Selges til eller innføres av utenlandske diplomatiske og konsulære tjenestemenn som nyter personlig tollfrihet.
- Selges eller innføres til Den nordiske investeringsbanken og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet.
- Gjenvinnes.
- Kommer i retur til registrert virksomhets lager.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 4

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 5

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 6

Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 7

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

Avgift på sjokolade- og sukkervarer mv. (kap. 5555 post 70)

§ 1

Fra 1. januar 2006 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på sjokolade- og sukkervarer mv. med kr 16,07 pr. kg av vares avgiftspliktige vekt. Det skal også betales avgift av slike varer uten tilsetning av sukker eller søtningsmiddel.

Departementet kan gi forskrifter om hva som skal anses som avgiftspliktige sjokolade- og sukkervarer.

§ 2

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på varer som:

- a) Selges til eller innføres av utenlandske diplomatiske og konsulære tjenestemenn som nyter personlig tollfrihet.
- b) Selges eller innføres til Den nordiske investeringsbanken og som er nødvendig for bankens virksomhet.
- c) Fra/til tilvirkers eller importørs lager
 1. utføres til utlandet,
 2. leveres direkte eller via tollager til slik bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24,
 3. kommer i retur.
- d) Bringes med som reisegods eller reiseutstyr til personlig bruk.
- e) Brukes som råstoff mv. ved fremstilling av varer.
- f) Selges til eller innføres av NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred. Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 4

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5

Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 6

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv. (kap. 5556 post 70)

§ 1

Fra 1. januar 2006 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på:

- a) alkoholfrie drikkevarer, pr. liter salgsvare: kr 1,61,
- b) sirup som nyttes til ervervsmessig fremstilling av alkoholfrie drikkevarer i dispensere, fontener o.l., pr. liter salgsvare: kr 9,81
- c) kullsyre som blir solgt eller innført til tilvirkning av alkoholfrie drikkevarer som ikke skal selges, pr. kg kullsyre: kr 65,12.

Med alkoholfrie drikkevarer likestilles i dette regelverket også drikk med alkoholstyrke til og med 0,7 volumprosent alkohol, jf. Stortingets vedtak om avgift på alkohol § 1 B nr. 2 bokstav a.

§ 2

Unntatt fra avgiftsplikten er følgende kullsyrefrie drikkevarer:

- a) råsaft, saftkonsentrat, juice, nektar, sirup, drikkevarer fremstilt av grønnsaker, vann uten tilsetning av smakstoffer, saft av frukt og bær samt konsentrat av disse,
- b) melk, melkeprodukter,
- c) drikkevarer fremstilt av kakao og sjokolade og konsentrater av dette,
- d) varer i pulverform,
- e) korn- og soyabaserte melkeerstatningsprodukter,
- f) morsmelkeerstatning.

§ 3

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på varer som:

- a) Selges til eller innføres av utenlandske diplomatiske og konsulære tjenestemenn som nyter personlig tollfrihet.
- b) Selges eller innføres til Den nordiske investeringsbanken og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet.
- c) Fra tilvirkers eller importørs lager
 1. utføres til utlandet,
 2. direkte eller via tollager til slik bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24,
 3. kommer i retur.
- d) Nytt til ervervsmessig fremstilling av annet enn drikkevarer.
- e) Bringes med som reisegods eller reiseutstyr til personlig bruk.
- f) Selges til eller innføres av NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred. Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 4

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 5

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 6

Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 7

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning og utfylling av bestemmelsene i §§ 1 og 2.

§ 8

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

**Avgifter på drikkevareemballasje
(kap. 5559 post 70-74)**

§ 1

Fra 1. januar 2006 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales miljøavgift og grunnavgift til statskassen på følgende drikkevareemballasje og etter følgende sats pr. emballasjeeinheit:

1. Miljøavgift
 - a) Glass og metall kr 4,54
 - b) Plast kr 2,74
 - c) Kartong/papp kr 1,13

Departementet kan på nærmere vilkår fritta for, sette ned eller refundere miljøavgiften dersom emballasjen inngår i et retursystem.

2. Grunnavgift
 - Engangsemballasje kr 0,93

Som engangsemballasje anses emballasje som ikke kan gjenbrukes i sin opprinnelige form.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning og utfylling av reglene i denne bestemmelsen.

§ 2

Unntatt fra grunnavgift er emballasje som inneholder følgende alkoholfrie drikkevarer:

- a) råsaft, saftkonsentrat, juice, nektar, sirup, drikkevarer fremstilt av grønnsaker, saft av frukt og bær samt konsentrater av disse,
- b) melk, melkeprodukter,
- c) drikkevarer fremstilt av kakao og sjokolade og konsentrater av disse,
- d) varer i pulverform,
- e) korn- og soyabaserte melkeerstatningsprodukter,
- f) morsmelkeerstatning.

For miljøavgiften gjelder bokstavene d og f tilsvarende.

§ 3

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for miljø- og grunnavgift på drikkevareemballasje:

- a) med rominnhold på minst 4 liter,
- b) som selges til eller innføres av utenlandske diplomatiske og konsulære tjenestemenn som nyter personlig tollfrihet,
- c) som selges eller innføres til Den nordiske investeringsbanken og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
- d) som fra registrert virksomhets eller importørs lager
 1. utføres til utlandet,
 2. leveres direkte eller via tollager til slik bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24,

3. kommer i retur,

- e) bringes med som reisegods eller reiseutstyr til personlig bruk,
 - f) selges til eller innføres av NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.
- Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 4

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 5

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 6

Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 7

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

§ 8

Departementet kan vurdere overgangsordninger ved systemomlegging av avgiften i enkelttilfeller og etter en særskilt vurdering.

Avgift på sukker mv. (kap. 5557 post 70)

§ 1

Fra 1. januar 2006 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på sukker mv. med kr 6,23 pr. kg av varens avgiftspliktige vekt.

§ 2

Avgiftsplikten omfatter:

1. Sukker (roe-/bete- og rørsukker).
2. Sirup og sukkeropløsning av nevnte varer.

§ 3

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på sukker som:

- a) Selges til eller innføres av utenlandske diplomatiske og konsulære tjenestemenn som nyter personlig tollfrihet.
- b) Selges eller innføres til Den nordiske investeringsbanken og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet.
- c) Fra tilvirkers eller importørs lager
 1. utføres til utlandet,

2. leveres direkte eller via tollager til slik bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24,
3. kommer i retur.
- d) Nytt til ervervsmessig fremstilling av varer.
- e) Bringes med som reisegods eller reiseutstyr til personlig bruk.
- f) Selges til eller innføres av NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.
- g) Nytt til biavl.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 4

Departementet kan gi forskrifter om hvilken ervervsmessig fremstilling av varer som faller inn under § 3 bokstav d.

§ 5

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrundning av avgiftsbeløpene.

§ 6

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 7

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 8

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning og utfylling av bestemmelsene i §§ 1 og 2.

§ 9

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

Dokumentavgift (kap. 5565 post 70)

§ 1

Fra 1. januar 2006 skal det i henhold til lov 12. desember 1975 nr. 59 om dokumentavgift betales avgift til statskassen ved tinglysing av dokument som overfører hjemmel til fast eiendom, herunder bygning på fremmed grunn, med 2,5 pst. av avgiftsgrunnlaget, dog minst kr 250.

Ved tinglysing av første gangs overføring av hjemmel til eierseksjon eller til fysisk del av eiendom i forbindelse med oppløsning av borettslag og boligaksjeselskaper betales avgift med kr 1 000 pr. hjemmelsoverføring.

§ 2

Fritatt for avgift er:

- a) Gaveandel i dokument som inneholder gave og lignende til det offentlige eller til stiftelser og legater

med allmennyttige formål, eller til foreninger med allmennyttige formål som har styresete her i landet.

- b) Dokument som overfører rettigheter til fast eiendom til utenlandske diplomatiske og konsulære misjoner.
- c) Overføring av hjemmel til fast eiendom til Den nordiske investeringsbanken og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet.
- d) Egen sameieandel ved overtagelse av fast eiendom ved oppløsning av sameie.
- e) Overføring av hjemmel til fast eiendom mellom ektefeller.
- f) Ideell arveandel etter loven i den enkelte eiendom ved overtagelse av fast eiendom på skifte eller fra uskiftet bo. Forskudd på arv regnes ikke som arveandel og heller ikke testamentsarv i den utstrekning den overstiger lovens arveandel.
- g) Overføring av hjemmel til fast eiendom til forrige hjemmelshaver eller dennes ektefelle, i forbindelse med salg etter reglene om tvangssalg.
- h) Overføring av hjemmel til fast eiendom til NATO eller NATOs hovedkvarter i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av.
- i) Overføring av hjemmel til fast eiendom mellom den krets av kongefamilien som har arve- og gaveavgiftsfritak, jf. lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver § 1 femte ledd.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3

Ved førstegangsoverføring av en selvstendig og i sin helhet nyoppført bygning som ikke er tatt i bruk, og overføring av bygg under arbeid betales avgift bare av salgsverdien av tomte dersom det blir tinglyst hjemmelsoverføring til denne.

§ 4

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

Avgift på frekvenser (kap. 5583 post 70)

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2006 kan:

1. fastsette en avgift knyttet til disponering av frekvenser til drift av tredje generasjons system for mobilkommunikasjon (bl.a. UMTS),
2. fastsette en avgift knyttet til disponering av frekvenser til drift av andre generasjons mobilkommunikasjons-system,
3. forestå salg av 5-sifrede telefonnummer,
4. fastsette nærmere bestemmelser om beregning og oppkreving av avgiftene.

X Tollavgifter for budsjetterminen 2006 (kap. 5511 post 70 og 71)

I

Tolltariffen slik den gjelder 31. desember 2005, herunder tolltariffens innledende bestemmelser, skal fortsatt gjelde fra 1. januar 2006 med følgende endringer:

I tolltariffens innledende bestemmelser gjøres følgende endringer:

§ 2 nr. 3 første, annet og tredje ledd skal lyde:

3. Varer som er omfattet av en frihandelsavtale inngått mellom Norge og fremmed stat eller gruppe av stater kan innenfor rammen av slike avtaler innføres med redusert toll, tollfritt eller med annen tollmessig justering. Preferansetollbehandling innvilges under forutsetning av at opprinnelsesreglene til den aktuelle frihandelsavtalen er oppfylt.

Følgende frihandelsavtaler er virksomme pr. 1. januar 2006:

- Avtalen om opprettelse av Det Europeiske Økonomiske Samarbeidsområde, EØS-avtalen
- Konvensjonen om opprettelse av Det Europeiske Frihandelsforbund
- Handelsavtalen EF – Norge
- Frihandelsavtalen EFTA – Tyrkia
- Frihandelsavtalen EFTA – Israel
- Frihandelsavtalen EFTA – Romania
- Frihandelsavtalen EFTA – Bulgaria
- Frihandelsavtalen Norge – Færøyene
- Interim frihandelsavtale EFTA – PLO på vegne av Den palestinske selvstyremyndighet
- Frihandelsavtalen EFTA – Marokko
- Frihandelsavtalen EFTA – Mexico
- Frihandelsavtalen EFTA – Makedonia
- Frihandelsavtalen EFTA – Jordan
- Frihandelsavtalen EFTA – Kroatia
- Frihandelsavtalen EFTA – Singapore
- *Frihandelsavtalen EFTA – Chile*
- *Frihandelsavtalen EFTA – Tunisia*

Tollpreferanser gis under samme forutsetninger også for varer som er omfattet av bilaterale eller unilaterale erklæringer inngått i tilknytning til disse frihandelsavtalene.

§ 20 skal lyde:

(gjenutførsel i uforandret stand)

1. Toll kan tilbakebetales for varer som i uendret og ubrukt stand:
 - a) utføres til utlandet i forbindelse med salg,
 - b) overføres til Svalbard eller Jan Mayen,
 - c) utføres til bruk om bord, eller for salg til passasjerer i fartøyer eller luftfartøyer *dersom slike varer og mengder kunne vært tildelt ufortollet i medhold av § 24,*

d) legges inn på tollager når varene er bestemt for slik utførsel/overførsel som nevnt i denne paragraf.

2. Toll kan tilbakebetales for varer som utføres til bruk i forbindelse med utforskning og utnytting av undersjøiske naturforekomster i havområdet utenfor tollområdet, *dersom slike varer og mengder kunne vært tildelt ufortollet i medhold av § 24.*

§ 24 nr. 1 skal lyde:

Tollmyndighetene kan bestemme om og i hvilket omfang det kan:

- a) utføres ufortollede varer til bruk om bord eller for salg til passasjerer i fartøyer eller luftfartøyer,
- b) utføres ufortollede varer til bruk i forbindelse med utforskning og utnytting av undersjøiske naturforekomster i havområder utenfor tollområdet,
- c) selges ufortollede varer fra *skattefrie utsalg («tax-free»)* til passasjerer som reiser til utlandet, Svalbard eller Jan Mayen. Det samme gjelder salg til passasjerer som ankommer Norge med luftfartøy og som oppfyller vilkårene for tollfrihet, jf. § 11 nr. 10.

II

Finansdepartementet gis fullmakt til å iverksette de tollmessige sider ved eventuelle frihandelsavtaler som inngås i 2006 mellom EFTA-landene og henholdsvis Canada, Egypt, Libanon, Sør-Korea, Thailand og SACU (Sør-Afrika, Botswana, Namibia, Lesotho og Swaziland).

Finansdepartementet gis tilsvarende fullmakt til å iverksette bilaterale landbruksavtaler inngått under de nevnte frihandelsavtaler.

III

Finansdepartementet gis fullmakt til å innarbeide tekniske endringer i tolltariffen.

XI

Avgift på legemiddelomsetning

Stortinget samtykker i at det av avgiftspliktig omsetning for legemiddelgrossister i 2006 skal betales avgift tilsvarende 1,3 pst.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 60 mot 50 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 22.45.40)

Presidenten: Da gjenstår det å votere over rammeområde 24.

Her foreligger det også mindretallsforslag, og det er forslag nr. 7, fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre, og forslag nr. 8, fra Fremskrittspartiet. Disse forslagene bortfaller.

Komiteen hadde innstilt:

**D. Rammeområde 24
Utbytte mv.**

I

På statsbudsjettet for 2006 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
I n n t e k t e r				
5316		Kommunalbanken AS		
	70	Garantiprovisjon	7 300 000	
5611		Aksjer i NSB AS		
	82	Utbytte	116 000 000	
5618		Aksjer i Posten Norge AS		
	80	Utbytte	216 000 000	
5622		Aksjer i Avinor AS		
	80	Utbytte	40 000 000	
5623		Aksjer i BaneService AS		
	80	Renter	1 400 000	
5625		Renter og utbytte fra Innovasjon Norge (jf. kap. 2421 og 5325)		
	80	Renter på lån fra statskassen	355 000 000	
	81	Rentemargin, risikolåneordningen	2 000 000	
5630		Aksjer i Norsk Eiendomsinformasjon as		
	80	Utbytte	6 800 000	
5631		Aksjer i A/S Vinmonopolet		
	80	Statens overskuddsandel	28 800 000	
	81	Utbytte	2 000	
5651		Aksjer i selskaper under Landbruks- og matdepartementet		
	80	Utbytte	750 000	
5652		Innskuddskapital i Statskog SF		
	80	Utbytte	8 500 000	
5656		Aksjer i selskaper under NHDs forvaltning (jf. kap. 950 og 3950)		
	80	Utbytte	9 176 500 000	
5680		Innskuddskapital i Statnett SF		
	80	Utbytte	85 000 000	
5685		Aksjer i Statoil ASA		
	80	Utbytte	8 139 000 000	
5692		Utbytte av statens kapital i Den nordiske investerings bank		
	80	Utbytte	82 100 000	
		Totale inntekter		18 265 152 000

II

Garantiprovisjon fra Kommunalbanken AS

Stortinget samtykker i at Kommunalbanken AS i 2006 betaler en provisjon på statsgarantien på 0,1 pst. av bankens lån opptatt før 1. november 1999.

III

Statens overskuddsandel i A/S Vinmonopolet

Stortinget samtykker i at statens andel i 2006 av driftsoverskuddet i A/S Vinmonopolet fastsettes til 40 pst. av resultatet i 2005 før ekstraordinære poster og etter vinmonopolavgiften.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 60 mot 50 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 22.46.18)

Votering i sak nr. 4

Presidenten: Under debatten har Ulf Leirstein satt frem et forslag på vegne av Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen heve beløpsgrensen for tollfri import fra 200 kroner til 1 000 kroner med virkning fra og med 1. januar 2006, samt at beløpsgrensen blir periodevis oppjustert i tråd med konsumprisindeksen.»

Det voteres alternativt mellom dette forslaget og innstillingen fra komiteen.

Komiteen hadde innstilt:

Dokument nr. 8:1 (2005-2006) – forslag fra stortingsrepresentantene Ulf Leirstein og Gjermund Hagesæter om heving av beløpsgrensen for tollfri import – bifalles ikke.

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Fremskrittspartiet ble innstillingen bifalt med 85 mot 24 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 22.47.04)

S a k n r . 5*Referat*

1. (70) Riksrevisjonen legger fram: 1 Ekstrakt av Norges statsregnskap og regnskap for administrasjonen av Svalbard for budsjetterminen 2004 2 Resultatet av den årlige revisjon og kontroll for budsjetterminen 2004 (Dokument nr. 1 (2005-2006))
2. (71) Riksrevisjonens oppfølging av forvaltningsrevisjoner behandlet av Stortinget (Dokument nr. 3:1 (2005-2006))
3. (72) Riksrevisjonens undersøkelse av myndighetenes arbeid med å sikre IT-infrastruktur (Dokument nr. 3:4 (2005-2006))

Enst.: Nr. 1–3 sendes kontroll- og konstitusjonskomiteen.

Presidenten: Dermed er dagens kart ferdigbehandlet. Forlanger noen ordet i henhold til forretningsordenens § 37 a før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 22.48.
